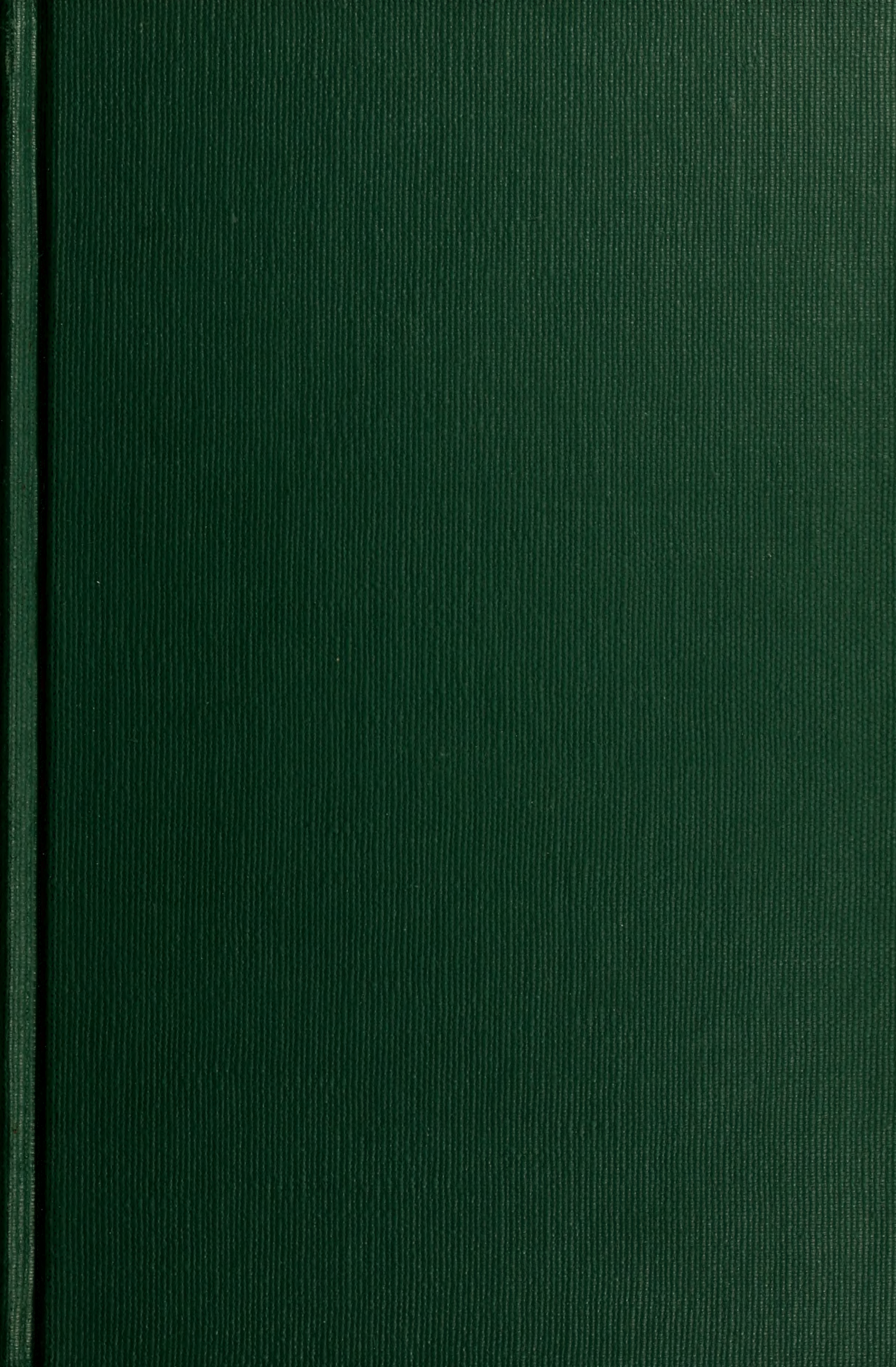

AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

1896

165
8-14

UDGIVET AF DEPARTEMENTET FOR DET INDRE

1STE HEFTE 1896

LOFOTFISKERIET

1896

BERETNING AFGIVEN AF OPSYNSCHEFEN

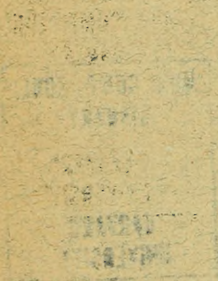
C. KNAP

KOMMANDØRKAPTEIN

KRISTIANIA

W. C. FABRITIUS & SØNNERS BOGTRYKKERI

AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

1896

UDGIVET AF DEPARTEMENTET FOR DET INDRE

1STE HEFTE * 1896

LOFOTFISKERIET

1896

BERETNING AFGIVEN AF OPSYNSCHEFEN

C. KNAP
KOMMANDØRKAPTEIN

KRISTIANIA
W. C. FABRITIUS & SØNNERS BOGTRYKKERI

I. Administrationen vedkommende.

a. Opsynets Personale.

Opsynet var i Virksomhed fra 16de Januar til og med 22de April paa Strækningen fra Lofotodden til Guldvig. Fisket var da afsluttet, og de faa i de vestligste Vær gjenliggende Fiskere gjorde sig færdige til Hjemreise.

I Raftsundet blev der ivinter ikke etableret Opsyn; enkelte Baade fik vel i Dagene fra 20de til 25de Februar ret god Fangst ved Digermulen og Molgavlen, men senere var der saagodtsom intet Fiske nordenfor Guldvig.

Opsynspersonalet bestod fra Fiskets Begyndelse af 9 Opsynsbetjente, 2 Styrmænd, 2 Formænd, 22 Matroser og 1 Assistent ved Kontoret; men da der samtidig med Fiske for Brettesnæs ogsaa indtraf Fiske i Østnæsfjorden, blev der den 15de Februar endvidere forhyret 1 Opsynsbetjent og 2 Mand, som med Skøiten «Maasen» først førte Opsyn paa sidstnævnte Sted og senere blev sendt til Vestervaagen til Assistance for Opsynsbetjenten i Kabelvaag.

Dæksbaaden «Petrellen» med 2 Mand var først stationeret i Østnæsfjorden, derefter i Raftsundet og tilsidst i Brettesnæs, hvor dens Nærværelse var nødvendig lige til henimod Midten af April Maaned.

Den gjennemsnitlige Tjenestetid var ivinter for Opsynsbetjentene 92 Dage og for Mandskaberne 98 Dage.

Personalels Fordeling vil sees af efterfølgende Tabel I.

---

b. Budgettet.

Den til Opsynet givne Bevilgning blev heller ikke ivinter overskreden.

Indtægten af bjergede Redskaber er indbetalt i Lofotfiskernes Selvhjælpskasse.

Telegrammer om Fisket og om Veirforholdene blev af Opsynet sendt til de samme Steder og omtrent i samme Udstrækning som de nærmest foregaaende Aar.

Tab. I.

Mærkedistrikt.	Opsyns-distrikt.	Fiskevær.	Opsynsdistrikt. Udstrækning i Sømile.	Høieste Belæg. Fartøier.	Høieste Belæg. Baade.	Høieste Belæg. Mand.	Betjentenes Mandsk.hjælp.	Opsynsbetjent.	Fiskerilæge.
A.	Raftsundet.	Løksund, Digermulen, Slotholmen, Molgavlen, Valen, Aarsten, Ulvaag.	$1^1/_2$	12	100	300	Dæksbaad «Petrellen». 2	Opsyn ikke etableret, da Fisket snart ophørte, hvorefter Dæksbaaden stationeredes i Brettesnæs.	Cand. med. B. Tjørsvaag.
B. C.	Skraaven.	Guldvig, Brettesnæs, Haversand, Vikan, Skraaven, Guldbrandsøerne, Sandø og Skjoldvær.	$1^1/_4$	93	605	2420	2	Lensmand H. Olsen.	
E.	Østnæsfjorden.	Odvær, Følstad, Langstranden, Sildpollen, Liland, Vaterfjord, Husvaagen.	$1^1/_2$	46	667	2268	Skøiten «Maasen». 2	Adj. Lensmand S. Riise.	Cand. med. O. Moe.
S.	Svolvær.	Helle, Børvaagen, Svolvær, Osan.	$^3/_4$	192	1430	6330	3	Lensmand L. Forsaa.	
H. J.	Vaagen.	Kirkevaag, Kabelvaag, Smedvig, Rækøen, Storvaagen.	$^1/_2$	108	1234	5000	3	Lensmand H. J. Winnem.	Cand. med. E. Platou.
K. L. M.	Hopen.	Mølnosen, Ørsvaag, Ørsnæs, Hopen, Kalle.	$^1/_2$	205	750	4000	2	M. Kvamseng.	
N.	Henningsvær.	Guldvig, Festvaag, Sauøen, Henningsvær.	$^1/_2$	99	881	4463	3	Cand. jur. P. Schjønning.	Cand. med. M. Grøntvedt.
P. G. T. U.	Stamsund.	Valberg, Skokkelvig, Sværholt, Stamsund, Esøen, Stene, Ure.	$1^3/_4$	50	650	3080	3	Lensmand H. Jacobsen.	Cand. med. J. C. Svendsen.
V. W.	Balstad.	Brandsholmen, Sandsund, Mortsund, Moholmen, Baarsund, Balstad.	1	39	463	2140	3	Adj. Lensmand Georg Pleym.	Distriktslæge Oxholm.
X. Y.	Sund.	Strømø, Nufsfjord, Næsland, Sund.	$1^1/_2$	47	426	2100	2	S. W. Steiro.	Cand. med. Schjønsberg.
Z. Æ. Ø.	Reine.	Havnø, Olenilsø, Reinø, Moskenæs, Sørvaagen, Bogen, Tind, Aa, Evenstad.	$1^1/_2$	83	800	3600	3	Lensmand Olaf Olsen.	

Desuden var 1 Mand og 1 Kontorist stationeret i Svolvær til Tjeneste hos Opsynschefen og Dommeren.

c. Politivæsenet.

Antallet af vedtagne og idømte Boder vil sees af Tabel II. Det bemærkes, at flere af de for ulovligt Brændevinssalg opførte Bøder skriver sig fra Salg i 1894 og 1895.

Tab. II.

Forseelsernes Art.	Antal Bøder, vedtagne eller idømte aarlig.				
	1892	1893	1894	1895	1896
Mulkter . . . . Ialt	173	260	220	319	217
Procentvis af Fiskerantallet	0.57	0.97	0.80	0.98	0.67
Heraf var følgende for:					
Fornærmelse mod Opsynsmatros . . § 3	—	1	—	—	—
Forstyrrelse af den alm. Rolighed . § 6	29	26	31	43	50
Overtrædelse af Havneforskrifterne . § 7	2	2	1	3	5
Drevet Fiske uden Baadmærke . . § 9	5	—	5	1	—
Fortidlig Udroen eller forsildig Sætning . . . . § 10	50	88	77	116	48
Ulovlig Sætning paa delt Hav . . § 11	9	—	3	1	10
Undladt at mærke Dublet . . . . § 12	—	2	—	—	—
Beskadigelse af Andenmands Redskaber . . . . § 14	1	1	—	—	—
Oversætning trods Advarsel . . . § 15	—	—	1	—	—
Utilbørlig Kapning . . . . § 16	5	6	14	8	7
Overstaaen paa Helligdag . . . . § 19	13	61	5	10	2
Sætning af Not i ulovlig Tid	1	—	—	—	—
Ulovligt Brændevinssalg	14	16	24	27	15
— Øl- eller Vinsalg	7	12	14	16	7
— Salg af andre Varer	34	40	45	91	72
Lov af 6/9 1845 § 20 (beruset i Kirke) .	—	4	—	—	—
Lov af 3/3 1860 (Drab af Edderfugl) . .	1	—	—	1	1
Overtrædelse af Sundhedsforskrifterne . .	—	1	—	1	—
— af Lov af 14/6 51 om Lotterispil	2	—	—	—	—
— af Lov af 6/6 89 (Kvaksalveri)	—	—	—	1	—
Vedtagne Bøder ved privat Forlig . . .	14	35	24	26	24
Andre private Sager, førte til Protokols .	226	240	168	208	212

Af Tabellen vil sees, at Bodernes Antal ivinter var mindre end i de 3 nærmest foregaaende Aar. Det vil bemærkes, at dette specielt var Tilfældet for ulovligt Salg af berusende Drikkevarer, hvortil vistnok de anvendte høie Bøder i Overtrædelsestilfælde i ikke ringe Grad bidrog. Ved fortsat Anvendelse af saadanne i Forbindelse med Fordring paa Bevilling for at drive Restaurationsvirksomhed, hvortil Loven af 27de Juli 1896 giver Adgang, vil det forhaabentlig lykkes herefter at sætte Stopper for den forargelige Trafik, som paa dette Omraade hidtil ikke har kunnet standses under de store Fiskerier og paa Markeder i Nordland. I modsat Retning gaar Overtrædelsen af Lofotlovens § 6, der handler om Forstyrrelse af den almindelige Rolighed. Tilbøieligheden til at gjøre Kvalm og Spektakel ved den mindste Anledning, naar man har faaet lidt i Hovedet, synes i de senere Aar — ikke mindst hos Ungdommen — at være i Tiltagende under Lofotfiskeriet, men naar Anledningen til at skaffe sig berusende Drikke bliver mindre, vil forhaabentlig Rolighedsforstyrrelserne aftage. Om den af tilreisende Handlende i Fiskeværene drevne Forretning med almindelige Kjøbmandsvarer har jeg i mine Beretninger ofte udtalt, at den efter min Formening ikke tilfredsstiller berettigede Krav til en ved Lov ordnet Handel, hvilket formentlig vil forstaaes dels af de mange Bøder, der hvert Aar forelægges for Overtrædelse af Handelslovgivningen, dels af den Omstændighed, at det ofte er de samme Personer, som mulkteres gjentagne Gange, eftersom de flytter fra det ene Herred inden Lofoten til det andet. En ved Lov bevirket Forandring i heromhandlede Forhold finder jeg paakrævet af Hensyn til alle de deri Interesserede. Da der ifjor var saamegen Tale om Uorden i Stamsund, finder jeg at burde paapege, at Forholdene der ivinter havde undergaaet en ganske mærkelig Forandring til det Bedre. Det blev mig berettet saavel af Fiskere som af andre, at Ordenen den hele Tid havde været meget god, hvilket ogsaa fremgaar af, at Opsynet der ikke fandt det paakrævet at foretage nogen Arrestation.

De ivinter vedtagne og idømte Bøder, der er indkomne til Opsynet, udgjør Kr. 1079,00 til Statskassen, hvilke er indbetalte i Norges Bank, og Kr. 1396,00 til Kommunekasser. Af dette Beløb er indbetalt til Vaagens Fattigkasse Kr. 457,50, til Vaagens Herredskasse Kr. 237,00, til Buksnæs Fattigkasse Kr. 291,50, til Buksnæs Herredskasse Kr. 170,00, til Flakstad Herredskasse Kr. 80,00 og til Moskenæs Fattigkasse Kr. 160,00.

Ialt tilfaldt der de forskjellige Fattig- og Herredskasser et Beløb af Kr. 2858,50, men af disse blev Kr. 1462,50 af Vedkommende afsonet med Fængsel paa Vand og Brød.

For Drukkenskab blev der foretaget 45 Arrestationer, nemlig 3 i Skraaven, 19 i Svolvær, 16 i Kabelvaag, 5 i Henningsvær og 2 i Sørvaagen.

d. Extraordinære Dommere.

Overretssagfører Heyerdahl fungerede ogsaa ivinter som Dommer under hele Opsynstiden og Cand. jur. H. Kastrud som Hjælpedommer fra 10de Marts til 22de April.

Antallet og Arten af Dommernes Forretning vil sees af Tabel III. Der var forholdsvis mod de 2 nærmest foregaaende Vintre faa Sager til Behandling for Dommerne; særlig var dette Tilfældet for Politisagers Vedkommende, hvoraf formentlig tør sluttes, at den lovlige Orden gjennemgaaende har været god, noget, som forresten oftere er Tilfældet, naar Fisket er smaat og Fortjenesten som Følge deraf liden.

Tab. III.

Forretning.	Sager behandlede af Dommerne.									
	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1896
Ialt	[1]39	[1]58	[1]39	[1]23	[4]42	[4]34	[4]48	[1]61	[1]97	[1]52
Heraf var:										
Retslig Afhørelse under Efterforskning . . .	—	—	—	21	8	13	13	28	35	26
Forhør	16	26	13	—	—	—	—	—	—	—
Politisager	18	29	24	—	31	17	27	27	47	13
Søretssager	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
Søforklaringer	1	—	—	1	1	—	2	—	—	—
Søprotester	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—
Taxationsforretninger .	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—
Private Tvistigheder . .	2	3	1	1	2	4	4	4	12	12
Fængslingskjendelser . .	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1
Af Forhørene og de retslige Afhørelser angik:										
Politiforseelser	—	—	—	6	—	2	2	4	3	—
Tyveri	7	16	7	7	2	3	4	6	14	12
Bedrageri og Falskneri .	6	4	4	1	4	2	1	3	1	4
Fordølgelse af Hittegods	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Kriminallovens Kap. 18.	1	1	—	—	—	1	—	—	1	1
Andre Forbrydelser . .	1	—	—	5	2	1	5	8	12	2
Legemsfornærmelse . .	[2]1	[3]4	—	1	—	4	—	[3]7	4	5
Uagtsomt Drab	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
En Fiskers Dødsmaade .	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Hjemstavnsundersøgelse.	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—

[1]) 2 Dommere. [2]) Paa Politiet. [3]) 1 Drabssag. [4]) 1 Dommer.

e. Lægevæsenet.

I Opsynsdistriktet var der som sædvanlig ansat 7 Fiskerilæger, hvis Navne og tildelte Distrikter findes anførte i Tabel I.

Udenfor Opsynsdistriktet var som Fiskerilæger ansat Cand. med. C. Groth i Værø og Røst, Cand. med. E. Saxlund i Borge og Gimsø, Cand. med. Rüssing i Bø og Malnæs, Cand. med. N. Christoffersen i Øksnæs og Cand. med. Hj. Schjelderup i Dverberg.

Efterstaaende Tabeller, der ligesom de foregaaende Aar er udarbeidede ved velvillig Imødekommen af Medicinaldirektøren efter den Sygestatistik, som de respektive Læger har indsendt til Opsynschefen, vil give nærmere Oplysninger om Sygdomsforholdene saavel inden Opsynsdistriktet som i de ovenfor nævnte Fiskeridistrikter.

Tabel IV viser, at der ivinter blev behandlet endnu flere Patienter end ifjor, og at Forholdene isaahenseende har været værre udenfor end indenfor Opsynsdistriktet. Heraf kunde let drages den Slutning, at Sundhedstilstanden ivinter var mindre god; men dette var neppe Tilfældet; thi flere af Fiskerilægerne betegner den i sine Indberetninger i det Hele taget som middels, ja enkelte endog som særdeles god. Forkjølelsessygdomme — vistnok for en stor Del paadragne under langvarig Reise til Lofoten — var især i den første Tid af Fisket meget almindelige, hvortil det da stormfulde Veir meget bidrog. Influenza er opført med endnu flere Tilfælde end ifjor, men den optraadte paa de fleste Steder noksaa mildt og uden at medføre alvorligere Eftersygdomme. Efter Fiskerilægens Indberetning var dette dog ikke Tilfældet i Kabelvaags Distrikt.

Den ifjor i min Beretning fremholdte Tanke om Gavnligheden af, at Fiskerilægerne kunde holde populære Foredrag for Fiskerne over medicinske Emner, kan sees at have foranlediget en Henvendelse isaahenseende af 21de Marts fra Nordlands Amtmand til Lægerne. Af disse holdt Fiskerilægerne i Henningsvær og i Reine velvilligen et enkelt Foredrag, den første om «Smitsomme Sygdomme og Midlerne derimod», den sidste om »Fnat og andre smitsomme (parasitære) Hudsygdomme». Ved begge Anledninger viste det sig, at Fiskerne interesserede sig for Foredragene, hvorfor det vilde være ønskeligt, om Fiskerilægerne oftere maatte finde Anledning til at holde saadanne. Af Fiskerilægen i Stene blev der holdt 2 Foredrag, der omhandlede almindelig Hygiene, smitsomme Sygdomme og den første Saarbehandling. Lægen fremholder, at saadanne Foredrag bør gjentages hvert Aar og danne en nogenlunde sammenhængende Række.

Tabel IV angiver Antallet af de i hvert Distrikt behandlede Syge.

Tab. IV.

Behandlede Syge under Lofotfisket 1896.

Distrikt.	Behandlede Syge.			Fordeling paa Maanederne.														
				Januar.			Februar.			Marts.			April.			Mai.		
	Sum.	Deraf paa Sygehus.	Deraf Døde.	Behandlede.	Deraf paa Sygehus.	Deraf Døde.	Behandlede.	Deraf paa Sygehus.	Deraf Døde.	Behandlede.	Deraf paa Sygehus.	Deraf Døde.	Behandlede.	Deraf paa Sygehus.	Deraf Døde.	Behandlede.	Deraf paa Sygehus.	Deraf Døde.
Indenfor Opsynsdistriktet:																		
Skraaven	425	41	2	22	—	—	159	18	2	205	22	—	39	1	—	—	—	—
Svolvær og Østnæsfjorden	1526	33	1	—	—	—	400	8	1	950	24	—	176	1	—	—	—	—
Kabelvaag	1468	132	8	23	2	—	508	34	2	746	81	5	191	15	1	—	—	—
Henningsvær	1437	91	4	86	3	—	569	29	2	565	49	2	217	10	—	—	—	—
Stene	1005	81	—	50	4	—	315	34	—	356	29	—	284	14		—	—	—
Balstad	337	49	1	44	8	1	98	15	—	121	18	—	74	8	—	—	—	—
Reine	482	39	—	41	6	—	174	14	—	191	13	—	76	6	—	—	—	—
Sum	6680	469	16	266	23	1	2223	152	7	3134	236	7	1057	55	1	—	—	—
Udenfor Opsynsdistriktet:																		
Værø og Røst	307	17	—	36	1	—	95	7	—	98	5	—	78	4	—	—	—	—
Borge og Gimsø	338	9	2	105	—	—	122	2	—	111	7	2	—	—	—	—	—	—
Øksnæs	407	2	—	118	—	—	83	—	—	154	2	—	52	—	—	—	—	—
Dverberg	53	—	—	20	—	—	9	—	—	16	—	—	8	—	—	—	—	—
Bø og Malnæs	232	1	—	36	—	—	55	—	—	75	1	—	51	—	—	15	—	—
Sum	1337	29	2	315	1	—	364	9	—	454	15	2	189	4	—	15	—	—
Samlet Sum	8017	498	18	581	24	1	2587	161	7	3588	251	9	1246	59	1	15	—	—

Tabel IV a viser Dødsaarsagerne og de Dødes omtrentlige Alder.

Tab. IV a. **Opgivne Dødsaarsager under Lofotfisket 1896.**

Sygdom.	Sum.	Kjøn og Alder. 10—15 Aar. Mk.	20—30 Aar. Mk.	30—40 Aar. Mk.	40—50 Aar. Mk.	50—60 Aar. Mk.	60—70 Aar. Mk.	70—80 Aar. Mk.	
		Indenfor Opsynsdistriktet.							
Bronchitis acuta . . .	2	1	—	—	—	—	—	1	Akut Bronkit.
Dysenteria	1	—	1	—	—	—	—	—	Blodgang.
Febris typhoidea . . .	2	—	2	—	—	—	—	—	Nervefeber.
Fractura	1	—	—	—	—	—	1	—	Benbrud.
Meningitis	1	—	1	—	—	—	—	—	Hjernebetændelse.
Morbus Brightii . . .	1	—	—	1	—	—	—	—	Nyresygdom.
Pneumonia crouposa .	5	—	2	1	1	1	—	—	Lungebetændelse.
Pyæmia	1	—	—	1	—	—	—	—	Blodforgiftning.
Tuberculosis pulmonum .	1	—	1	—	—	—	—	—	Lungetæring.
Causa non determinata .	1	—	1	—	—	—	—	-	Uopgivet Dødsaarsag (Drukning?).
Sum	16	1	8	3	1	1	1	1	
		Udenfor Opsynsdistriktet.							
Pyæmia	1	—	—	—	1	—	—	—	Blodforgiftning.
Tumor	1	—	—	1	—	—	—	—	Svulst (Kræft?).
Sum	2	—	—	1	1	—	—	—	
Tilsammen	18	1	8	4	2	1	1	1	

Tabel IV b angiver Antallet af Døde og disses Hjemstavn.

Tab. IV b.

Hjemstavn (Herred) for de under Lofotfisket i 1896 døde Fiskere.

Søndre Trondhjems Amt = 2.
Ørlandet 1, Aafjorden 1.

Nordre Trondhjems Amt = 2.
Mosviken 1, Kolvereid 1.

Nordlands Amt = 10.
Tjøtta 1, Herø 2, Lurø 1, Hammerø 1, Steigen 1, Lødingen 1, Gimsø 1, Borge 1, Vaagan 1.

Tromsø Amt = 4.
Trondenæs 1, Tromsøsundet 1, Lyngen 1, Bjarkø 1.

Tabel V viser, hvormange Procent af det hele Antal Lofotsogende der i de sidste 10 Aar er behandlede af Lægerne, hvormange af disse der har været indlagte paa Sygehusene, samt Antallet af Døde.

Tab. V.

Aar.	Sum af Fiskere, Fartøisfolk o. a. i Lofoten.	Procent Syge af alle Mand.	Sygebehandlede.	Paa Sygehus Behandlede.	Procent paa Sygehus.	Heraf Døde.	Procent af Sygehus-behandlede.
1887	31 300	10.2	3188	318	10.0	12	3.8
1888	36 000	13.8	4970	380	7.6	27	7.1
1889	34 300	13.5	4603	457	9.9	18	3.9
1890	35 000	18.7	6533	603	9.2	46	7.6
1891	35 300	14.0	4937	569	11.5	32	5.6
1892	34 300	16.1	5508	515	9.4	29	5.6
1893	31 000	13.5	4193	419	10.0	9	2.1
1894	32 200	19.0	6125	—	—	22	—
1895	37 200	17.4	6470	454	7.0	15	3.3
1896	37 600	17.8	6680	469	7.0	16	3.4

De epidemiske Sygdomme inden Opsynsdistriktet findes anførte i Tabel VI a.

Tab. VI a.

Epidemiske Sygdomme under Lofotfisket 1896.
(Indenfor Opsynsdistriktet.)

Sygdom.	Sum.		Behandlede i				Fordeling paa Fiskeridistrikterne.													
							Skraaven.		Svolvær.		Kabelvaag.		Henningsvær.		Stene.		Balstad.		Reine.	
	Behandlede.	Deraf Døde.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.
Typhoidfeber	13	2	2	4	6	1	—	—	—	—	6	1	3	1	3	—	1	—	—	—
Simpel Feber	5	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	-	—	—
Vandkopper	3	—	—	3	—	—	—	—	—	-	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Rosen	15	—	—	3	7	5	—	—	2	—	3	—	3	—	3	—	—	—	4	—
Kighoste	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diphtheri	11	—	1	3	7	—	1	—	—	—	—	—	7	—	3	—	—	—	—	—
Kusma	94	—	1	37	47	9	—	—	14	—	31	—	25	—	7	—	5	—	12	—
Akut Bronchit, Katarrh	666	2	32	259	298	77	45	—	198	—	133	2	145	—	68	—	28	—	49	—
Katarrhalsk og follikulær Angina	199	—	—	58	99	42	8	—	37	—	18	—	64	—	60	—	6	—	6	—
Influenza	537	—	21	205	269	42	55	—	114	—	198	—	95	—	20	—	12	—	43	—
Lungebetændelse	47	5	2	12	26	7	5	—	4	1	14	2	5	1	9	—	6	1	4	—
Brystbetændelse	74	—	7	18	38	11	5	—	8	—	8	—	15	—	25	—	10	—	3	—
Gigtfeber	24	—	—	5	17	2	2	—	3	—	3	—	3	—	8	—	1	—	4	—
Diarrhoe (akut)	122	—	2	26	65	29	24	—	20	—	37	—	1	—	27	—	3	—	10	—
Blodgang	5	1	—	—	2	3	—	—	—	—	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Sum	1816	10	68	639	881	228	145	—	401	1	457	6	366	2	240	--	72	1	135	—

De af Fiskerilægerne i Værø og Røst samt i Borge, Gimsø, Bø, Dverberg og Øksnæs behandlede epidemiske Sygdomme findes anførte i Tabel VI b.

Tab. VI b.

Epidemiske Sygdomme under Lofotfisket 1896.

(Udenfor Opsynsdistriktet.)

Sygdom.	Sum.		Behandlede i					Fordeling paa Fiskeridistrikterne.									
								Værø og Røst.		Borge og Gimsø.		Øksnæs.		Dverberg.		Bo og Malnæs.	
	Behandlede.	Deraf Døde.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.
Simpel Feber	11	—	1	2	8	—	—	3	—	8	—	—	—	—	—	—	—
Vandkopper	3	—	—	—	2	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—
Rosen	6	—	—	2	3	1	—	1	—	1	—	1	—	—	—	3	—
Diphteri	9	—	3	4	2	—	—	—	—	6	—	3	—	—	—	—	—
Kusma	36	—	22	10	4	—	—	2	—	1	—	18	—	—	—	15	—
Akut Bronchit, Katarrh	165	—	31	51	59	18	6	41	—	42	—	41	—	4	—	37	—
Katarrhalsk og follikulær Angina	39	—	6	13	14	6	—	5	—	10	—	16	—	1	—	7	—
Influenza	51	—	1	5	44	1	—	—	—	—	—	42	—	6	—	3	—
Lungebetændelse	15	—	—	2	8	4	1	3	—	2	—	4	—	1	—	5	—
Brystbetændelse	16	—	1	6	8	1	—	6	—	2	—	7	—	1	—	—	—
Gigtfeber	2	—	1	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Diarrhoe (akut)	33	—	5	9	13	6	—	9	—	10	—	11	—	—	—	3	—
Blodgang	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Sum	387	—	71	104	165	40	7	71	—	84	—	143	—	13	—	76	—

Tab. VII a indeholder Opgave over de ikke epidemiske Sygdomme indenfor Opsynsdistriktet.

Tab. VII a.

Ikke epidemiske Sygdomme under Lofotfisket 1896.

(Indenfor Opsynsdistriktet.)

Sygdom.	Sum.		Fordeling paa Fiskeridistrikterne.													
			Skraaven.		Svolvær.		Kabelvaag.		Henningsvær.		Stene.		Balstad.		Reine.	
	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.
Hjernebetændelse	1	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Andre Hjerne- og Rygmarvsygdomme	8	—	1	—	2	—	—	—	3	—	1	—	1	—	—	—
Andre Nervesygdomme	170	—	25	—	51	—	33	—	34	—	14	—	5	—	8	—
Hjertesygdom	44	—	7	—	3	—	5	—	11	—	10	—	3	—	5	—
Kronisk Bronchit, Asthma	128	—	22	—	46	—	7	—	15	—	35	—	2	—	1	—
Lungetuberkulose	54	1	5	1	12	—	7	—	18	—	9	—	2	—	1	—
Blodspytning (Blodbrækning)	22	—	—	—	6	—	1	—	6	—	4	—	1	—	4	—
Akut Sygdom i Fordøielsesorganerne	165	—	7	—	26	—	31	—	46	—	42	—	11	—	2	—
Kronisk Gastrit, Kardialgi	430	—	30	—	122	—	80	—	85	—	40	—	40	—	33	—
Leversygdom, Gulsot	18	—	2	—	5	—	6	—	1	—	2	—	1	—	1	—
Nyresygdom	14	1	—	—	2	—	—	—	3	1	9	—	—	—	—	—
Vatersot	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—
Anden Sygdom i Urinveiene	45	—	5	—	12	—	7	—	8	.	10	—	3	—	—	—
Andre kroniske Underlivssygdomme	45	—	1	—	28	—	2	—	7	—	4	—	3	—	—	—
Blod- og Ernæringssygdomme	33	—	15	—	6	—	—	—	7	—	1	—	2	—	2	—

Septikæmi, Pyæmi	1	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Kronisk Rheumatisme	188	—	36	—	59	—	29	—	20	—	22	—	10	—	12	—
Fnat og smitsomme Hudsygdomme	246	—	8	—	50	—	53	—	58	—	39	—	18	—	20	—
Andre Hudsygdomme	144	—	7	—	33	—	36	—	39	—	13	—	5	—	11	—
Veneriske Saar	6	—	1	—	—	—	—	—	1	—	3	—	—	—	1	—
Syphilis	12	—	—	—	1	—	4	—	1	—	2	—	3	—	1	—
Gonorrhoe, Epididymit	80	—	3	—	11	—	19	—	19	—	13	—	8	—	7	—
Saar (Vulnera)	192	—	2	—	21	—	66	—	61	—	20	—	8	—	14	—
Benbrud, Luxationer	22	1	1	—	—	—	5	—	6	1	—	—	7	—	3	—
Ben- og Ledsygdomme	130	—	3	—	28	—	17	—	37	—	28	—	12	—	11	—
Stød, Forvridning	253	—	10	—	68	—	69	—	50	—	36	—	6	—	14	—
Seneskedebetændelse	89	—	8	—	11	—	13	—	17	—	29	—	3	—	8	—
Lymfangit, Aarebetændelse	75	—	3	—	31	—	15	—	9	—	12	—	2	—	3	—
Bylder, Flegmone, Karbunkel	274	—	6	—	64	—	76	—	49	—	48	—	19	—	12	—
Værkefingre	285	—	20	—	82	—	46	—	39	—	51	—	14	—	33	·
Ulcera	130	—	—	—	56	—	25	—	15	—	18	—	3	—	13	—
Forbrænding	27	—	1	—	9	—	3	—	10	—	1	—	1	—	2	—
Forfrysning	24	—	—	—	11	—	8	—	4	—	1	—	—	—	—	—
Øiensygdom	326	—	14	—	90	—	73	—	69	—	53	—	10	—	17	—
Øresygdom	159	—	—	—	27	—	39	—	41	—	28	—	9	—	15	—
Sygdom i Næsen, Blødning	53	—	1	—	10	—	12	—	11	—	15	—	4	—	—	—
Svulster	30	—	—	—	1	—	8	—	6	—	7	—	2	—	6	—
Brok	26	—	1	—	2	—	6	—	4	—	8	—	3	—	2	—
Andre Sygdomme	87	—	—	—	—	—	60	—	—	—	14	—	1	—	12	—
Sum	4046	5	245	1	986	—	863	2	810	2	646	—	222	—	274	—
Tandudtrækning	816	—	33	—	139	—	148	—	261	—	119	—	43	—	73	—
Epidemiske Sygdomme	1816	10	145	—	401	1	457	6	366	2	240	—	72	1	135	—
Uopgivet Sygdom eller Dødsaarsag	2	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Samlet Sum Syge	6680	16	425	2	1526	1	1468	8	1437	4	1005	—	337	1	482	—

Hvorledes Forholdet har stillet sig med Hensyn til de veneriske Sygdomme i de sidste 10 Aar, vil sees af Tabel VII b.

Tab. VII b.

Aar.	Sum af Lofotsøgende.	Antal veneriske Tilfælde.	1 Venerisk kommer paa
1887	31 300	42	745
1888	36 000	40	900
1889	34 300	41	837
1890	35 000	49	717
1891	35 300	33	1070
1892	34 300	55	624
1893	31 000	41	756
1894	32 200	74	435
1895	37 200	97	384
1896	37 600	98	384

I heromhandlede Henseende viser Forholdet sig at have været hverken bedre eller værre end ifjor. Det maa vel nærmest betegnes som sørgeligt, at disse Sygdomme igjen begynder at blive saa almindelige i Fiskeværene. Vel er det saa, at i adskillige Tilfælde medbringes Sygdommen fra andre Steder, og at Lægehjælp først søges i Lofoten; men det betegner alligevel saa farlige Forholde, at der synes at være Grund til energisk Indskriden for om muligt at indskrænke dette Onde. Man faar haabe, at Indskrænkning i Restaurationsvirksomheden, som vel nu kan paaregnes, ogsaa i denne Henseende ialfald vil bevirke nogen Forandring til det Bedre.

Tabel VII c indeholder Opgave over de af de udenfor Opsynsdistriktet ansatte Fiskerilæger behandlede ikke epidemiske Sygdomme.

Tab. VII c.

Ikke epidemiske Sygdomme under Lofotfisket 1896.
(Udenfor Opsynsdistriktet.)

Sygdom.	Sum.		Fordeling paa Fiskeridistrikterne									
			Værø og Røst.		Borge og Gimsø.		Øksnæs.		Dverberg.		Bø og Malnæs.	
	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.	Beh.	Døde.
Hjerne- og Rygmarvsygdomme .	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Andre Nervesygdomme	23	—	8	—	—	—	4	—	2	—	9	—
Hjertesygdom	9	—	6	—	—	—	2	—	—	—	1	—
Kronisk Bronchit, Asthma. . .	16	—	7	—	9	—	—	—	—	—	—	—
Lungetuberkulose	14	—	7	—	1	—	3	—	—	—	3	—
Blodspytning (Blodbrækning). .	9	—	—	—	4	—	3	—	2	—	—	—
Akut Sygdom i Fordøielsesorganerne.	13	—	2	—	5	—	3	—	—	—	3	—
Kronisk Gastrit, Kardialgi. . .	168	—	20	—	50	—	72	—	2	—	24	—
Nyresygdom	4	—	—	—	1	—	1	—	—	—	2	—
Anden Sygdom i Urinveiene . .	4	—	1	—	—	—	1	—	1	—	1	—
Andre kroniske Underlivssygdomme	9	—	3	—	—	—	—	—	6	—	—	—
Blod- og Ernæringssygdomme. .	14	—	3	—	11	—	—	—	—	—	—	—
Septikæmi, Pyæmi.	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Kronisk Rheumatisme	106	—	17	—	50	—	27	—	2	—	10	—
Fnat og smitsomme Hudsygdomme	43	—	27	—	3	—	4	—	—	—	9	—
Andre Hudsygdomme	25	—	7	—	5	—	8	—	2	—	3	—
Syphilis	3	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Gonorrhoe, Epididymit	14	—	3	—	5	—	3	—	—	—	3	—
Saar (Vulnera)	21	—	9	—	1	—	7	—	—	—	4	—
Benbrud, Luxationer	8	—	2	—	1	—	2	—	2	—	1	—
Ben- og Ledsygdomme	9	—	4	—	3	—	1	—	—	—	1	—
Stød, Forvridning	43	—	6	—	10	—	14	—	3	—	10	—
Seneskedebetændelse	17	—	3	—	2	—	7	—	2	—	3	—
Lymfangit, Aarebetændelse . .	17	—	2	—	6	—	3	—	2	—	4	—
Bylder, Flegmone, Karbunkel .	57	—	19	—	3	—	17	—	2	—	16	—
Værkefingre	45	—	10	—	18	—	8	—	1	—	8	—
Ulcera	23	—	4	—	4	—	9	—	2	—	4	—
Forfrysning	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Øiensygdom	43	—	12	—	18	—	6	—	1	—	6	—
Øresygdom	17	—	9	—	2	—	5	—	1	—	—	—
Sygdom i Næsen, Blødning . .	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Svulster	3	1	—	—	1	1	1	—	—	—	1	—
Brok.	7	—	1	—	—	—	4	—	—	—	2	—
Sum	789	2	194	—	215	2	218	—	33	—	129	—
Tandudtrækning	161	—	42	—	39	—	46	—	7	—	27	—
Epidemiske Sygdomme	387	—	71	—	84	—	143	—	13	—	76	—
Samlet Sum Syge	1337	2	307	—	338	2	407	—	53	—	232	—

f. Kirke- og Skolevæsenet.

Den extraordinære geistlige Betjening blev ivinter udfort af Stiftskapellan T. Hegge med Station i Svolvær, af Stiftskapellan N. C. Christie i Henningsvær og af Stiftskapellan H. Chr. Halvorsen i Stene.

Af de til mig indsendte Beretninger hidsættes følgende:

Stiftskapellan Hegge holdt Sondag den 7de Februar den første Gudstjeneste og Onsdag den 15de April sidste Bibellæsning i Svolvær, begge Gange væsentlig for fastboende Fiskere og andre, idet den første Gang endnu forholdsvis faa udensogns Fiskere var ankomne, medens de sidste Gang for storste Del var afreiste. Alle mellemliggende Søn- og Helligdage fyldtes Forsamlingshusene af Fiskere, ligemeget Formiddag og Eftermiddag. Det samme var Tilfældet — særlig i Marts Maaned — paa Landliggedagene; naar Andagtsflaget blev heist, varede det ikke længe, forinden Bænkene var optagne. Gudstjenesterne og Bibellæsningerne holdtes afvexlende paa Lilleoen og Svinøen med Undtagelse af 2 Søndage, da Stiftskapellanen forrettede i Skraaven og Østnæsfjorden, hvor Deltagelsen i Møderne var lige stor som i Svolvær. Stiftskapellanen bemærker, at han havde dygtig Assistance af Emissærer, 1 for længere Tid, andre leilighedsvis. Den ene, som for Fisketiden var anvist Svolvær med Omegn til Virkefelt, opholdt sig i længere Tid i Skraaven og besøgte et Par Gange Østnæsfjorden.

Hs. Høiærværdighed Biskop Bockman var ogsaa ivinter en Tid tilstede under Fisket og holdt Gudstjeneste paa forskjellige Steder saavel i Øst- som Vestlofoten.

Fiskeribibliotheket i Svolvær, der bestyredes af Stiftskapellanen, havde 64 Laantagere og 163 Udlaan.

Stiftskapellan Christie ankom den 31te Januar til Henningsvær, hvor han holdt Gudstjeneste i Kirken hver Søndag Formiddag samt i alle Fasteugerne ogsaa Onsdag Eftermiddag. Hver Søndag Eftermiddag og som oftest et Par Gange i Ugen holdtes Bibellæsning i Forsamlingshuset paa Hellandsoen. Til disse Moder og ligeledes til Gudstjenesterne Søndag Formiddag var Søgningen god, hvorimod det iaar som før viste sig, at det er vanskeligt at samle Folk i Kirken i Ugens andre Dage. For en væsentlig Del kommer dette vistnok af, at Kirken ikke er opvarmet og derfor meget kold, naar den ikke er nogenlunde fuld af Folk. Et Bedehus søges nu istandbragt i Hjemværet, hvor Forsamlinger da i Tilfælde vil blive afholdte.

Biskopen talte en Eftermiddag i Kirken for overfyldt Hus. I Forsamlingshuset holdt Emissærer fra forskjellige Institutioner oftere Opbyggelser, ligesom Frelsesarmeen ogsaa ivinter havde fast Station paa Været. Paa Sygehuset blev der holdt Andagt hver Søndag efter Høimessen, ligesom Syge blev tilseet, eftersom Leilighed fandtes.

Ved Fiskerskolen var ogsaa ivinter ansat Lærer Jensen fra Borge, der tillige fungerede som Kirkesanger og assisterede med Bibellæsninger, særlig Søndag Eftermiddag paa Sauoen. Skolen holdtes i 50 Dage, hvoraf 24 for den voxne Ungdom. Sogningen varierede for Børnenes Vedkommende mellem 27 og 2 og for de Voxnes mellem 40 og 3 Dage. Bibliotheket, der bestyredes af Læreren, havde 124 Laantagere med 577 Udlaan.

Til Stene ankom Stiftskapellan Halvorsen den 29de Januar for at yde geistlig Betjening i Stene, Stamsund og Ure. Han afholdt i det Hele 38 Gudstjenester og Bibellæsninger, hvoraf 13 Gudstjenester i Stene Kirke, 14 Bibellæsninger i Stamsund og 11 saadanne i Ure. Den indre Sømandsmissions Udsendinge virkede mest i Ure, da der ikke var nogen Lærer, og hvor derfor Bedehuset var sparsomt betjent. I Stamsund og nogle Søndage ogsaa i Stene virkede Frelsesarmeen.

Fiskerskolen i Stene holdtes ved Lærer E. K. Lie i 35 Dage fra 6te Februar til 1ste April; den søgtes af 26 Konfirmerede og 14 Ukonfirmerede, væsentligst Børn fra Stene, hvor der ivinter var forholdsvis faa fremmede Fiskere. I Ure var der ikke Skole. Fiskerbibliotheket i Stene, der bestyredes af Læreren, havde 42 Laantagere og 221 Udlaan, i Ure, hvor det bestyredes af Opsynsmatrosen, 32 Laantagere og 156 Udlaan.

Lærer A. Olsen i Rødø var ivinter anvist Virkefelt i Stamsund, hvor han — foruden sin Lærervirksomhed — holdt 30 Foredrag i Bedehuset. Disse var væsentligst af kirkehistorisk og missionshistorisk Indhold eller angik Afholdssagen.

Fiskerskolen, der holdtes i 44 Dage, blev søgt af 80 Konfirmerede og 23 Ukonfirmerede med tilsammen gjennemsnitlig 30 pr. Dag. Fiskerbibliotheket havde 200 Laantagere og 650 Udlaan.

I Sund og Nufsfjord sees af Opsynsbetjentens Beretning Stiftskapellan O. Kjelland at have udført den geistlige Betjening ved Siden af Provsten i Flakstad. Desuden holdt Lærer J Olsen af Stamnæs og Kirkesanger Tollefsen af Kjærringø hver Søndag — som oftest saavel For- som Eftermiddag — og de fleste Landliggedage Bibellæsninger, den første i Nufsfjords og den anden i Sunds Bedehus naar disse ikke var optagne af Præsterne eller af Emissærerne Emberland og Sætre. De gudstjenstlige Sammenkomster var altid vel besøgte.

Lærer Olsen, der var beskikket af Tromsø Biskop, har sendt mig Beretning om sin Virksomhed i Nufsfjord, og deraf sees, at han har bestyret Forsamlingshuset, Fiskerskolen og Bibliotheket.

Hans Virksomhed begyndte den 12te Februar og varede til 14de April. I denne Tid blev der ialt holdt 32 Bibellæsninger i Forsamlingshuset. Han udtaler, at i moralsk Henseende var Forholdet i Været rosværdigt, hvilket for en væsentlig Del var begrundet i, at Væreieren ikke tillader nogen der at drive Restaurationsvirksomhed.

Fiskerskolen holdtes i 32 Dage, og den søgtes af ialt 30 Voxne og 16 Ukonfirmerede. Fremmødet til Undervisning var ivinter bedre end i de nærmest foregaaende Aar. Bibliotheket, der var aabent hver Virkedag fra Kl. 3—4, havde 91 Laantagere med 500 Udlaan.

---

g. Telegrafvæsenet.

Antallet af faste Telegrafstationer var 19, og af disse holdtes de 14 aabne hele Aaret, 7 som Telegraf, 5 som Telegraf i Fisketiden og Telefon Resten af Aaret samt 2 som udelukkende Telefonstationer. Desuden var der oprettet 1 Felttelegrafstation. Personalet paa disse Stationer blev under Fisket forstærket med 32 Tjenstgjørende. Ved Lødingen Station blev Betjeningen samtidig forstærket med 5 Tjenstgjørende.

Stationen Ørsvaag blev aabnet 6te, Hopen 8de, Vaterfjord 14de Januar og Feltstationen 27de Februar i Stene. Stationen Vaterfjord blev lukket 27de Marts, Ørsvaag 22de og Hopen 30te April. Feltstationen i Stene overgik til Telefonstation 20de April, og Stationen i Sund skulde holdes i Virksomhed indtil videre.

Tabel VIII, der velvilligen er mig tilstillet af Telegrafinspektør Strømsted, viser Antallet af de ved Lofotstationerne afsendte og modtagne Telegrammer i Tidsrummet Januar—April d. A.

Telegrammernes Antal var altsaa ivinter 17 601 mindre end under Fisket ifjor, men Nedgangen var vistnok kun bevirket ved de forholdsvis faa Trækningsdage og det daarlige Fiske.

Tab. VIII.

Fortegnelse

over Antallet af expederede Telegrammer ved Telegrafstationerne i Lofoten under Vinterfisket i Aaret 1896.

Station.	Januar.		Februar.		Marts.		April.		Tilsammen.
	Afsendte.	Ankomne.	Afsendte.	Ankomne.	Afsendte.	Ankomne.	Afsendte.	Ankomne.	
Digermulen	97	110	192	267	143	336	80	155	1380
Brettesnæs	64	88	280	271	1309	865	222	222	3321
Skraaven	171	146	565	363	1289	891	545	451	4421
Vaterfjord	12	30	467	301	373	426	—	—	1609
Svolvær	1068	620	2732	1269	3894	3376	1928	1601	16488
Kabelvaag	550	458	1656	871	3052	2385	1928	1584	12484
Ørsvaag	74	57	682	362	724	757	160	190	3006
Hopen	160	80	604	301	1172	824	414	339	3894
Henningsvær	540	545	1137	647	1814	1506	1031	871	8091
Lyngvær	55	53	38	40	45	58	59	60	408
Stamsund	442	375	836	504	1127	894	1080	855	6113
Stene	—	—	15	32	86	304	71	150	658
Ure	70	89	280	247	503	405	401	390	2385
Balstad	536	363	594	434	817	644	974	720	5082
Borgevær	70	67	44	37	139	119	80	87	643
Nufsfjord	86	119	242	234	405	418	641	438	2583
Ramberg	25	36	2	9	4	22	12	16	126
Sund	322	264	377	345	707	575	614	506	3710
Reine	338	237	458	403	681	594	884	620	4215
Sørvaagen	629	372	606	440	1058	783	1550	1019	6457
Tilsammen	5309	4109	11807	7377	19342	16182	12674	10274	
Ialt	9418		19184		35524		22948		87074

Tabel IX viser Telegrafkorrespondancen i de sidste 6 Aar.

Tab. IX.

Maaned.	1000 Telegrammer.					
	1891.	1892.	1893.	1894.	1895.	1896.
Januar	9.4	9.2	8.8	10.5	10.5	9.4
Februar	14.2	20.0	20.5	18.9	21.1	19.2
Marts	31.6	29.6	33.1	31.5	45.7	35.5
April	20.5	17.5	20.2	32.1	28.2	23.0
Ialt	75.7	76.3	82.6	93.0	105.5	87.1

Telegrammernes Antal ved Lofotstationerne for hele Aaret er til Sammenligning anført i nedenstaaende Tabel X.

Tab. X.

Aar.	1000 Telegrammer.				Procent af hele Aarets Expedition.
	Afsendte.	Mod-tagne.	Ialt.	I Fisketiden.	
1885	37.1	28.4	65.5	44.8	68.4
1886	35.6	27.3	62.9	46.5	73.9
1887	33.9	27.0	60.9	42.2	67.1
1888	52.1	40.2	92.3	62.3	67.5
1889	54.4	43.9	98.3	69.8	71.0
1890	68.0	53.6	121.6	80.0	66.0
1891	61.5	49.1	110.6	75.7	68.4
1892	60.2	50.4	110.6	76.3	69.0
1893	67.6	55.2	122.8	82.6	67.3
1894	77.4	62.0	139.4	93.0	66.7
1895	90.1	63.2	153.3	105.5	68.8

h. Post- og Passagerbefordringen.

Det Vesteraalske Dampskibsselskabs Skibe «Hadsel» og «Vaagan» udførte ogsaa ivinter vexelvis Lokalruterne i Lofoten og Vesteraalen. At det sidstnævnte Skib almindelig ansees at være for lidet i saa befærdede og veirhaarde Distrikter som Vesteraalen og Lofoten lige til Røst, er en Selvfølge. Med Hensyn til Ordningen af Dampskibsruterne hørtes ingen væsentlige Klager; kun nærer man i Skraaven Ønske om en hyppigere direkte Forbindelse med Svolvær og i Nufsfjord om, at Skibene i Rute II kunde finde Anledning til at optage Været som Anløbssted.

---

i. Havnevæsenet.

Fra Fiskere i Henningsvær modtog jeg ivinter til Anbefaling og Videreforsendelse et Andragende til Departementet for de offentlige Arbeider om Undersøgelse og Opmudring af Sundet mellem Hellandsøen og Saltværsholmen samt om muligt Stængning af Sundet mellem Saltværsholmen og Pinholmen. Andragendet blev af mig anbefalet og sendt til ovennævnte Departement.

Udgravning af Revet i Reine er omtrent fuldført, hvorved Havneforholdene der har vundet betydeligt.

I Rækøkilen og Østervaagen har Opmudringen været fortsat, saa forhaabenlig vil om ikke lang Tid ogsaa Havneforholdene der blive tilfredsstillende. De i min Beretning for 1895 nævnte Stene i Balstad Havn er isommer fjernede af Havnevæsenet. I Fiskeværet Havnø, der synes at være i jevn Fremgang, er Havneforholdene mindre gode paa Grund af det svære Sødrag. Fiskere som Fartøiførere udtaler derfor stadig Ønsket om at faa stængt ved Molo det østligste trange Indløb. Dets Bredde skal være 31 Meter og største Dybde 8 Meter.

---

k. Fyr- og Mærkevæsenet.

I min Beretning for ifjor tillod jeg mig at anbefale Forstærkning af Svolvær Fyr. Paa Foranledning af det Kongelige Forsvarsdepartement har jeg konfereret med Dampskibsførere, Dampskibslodse og andre præsumptivt Sagkyndige angaaende den heldigste Ordning af Belysningsforholdene ved Svolvær, og jeg har i Henhold til de faldne Udtalelser og egne paa Stedet foretagne Undersøgelser gjennem det Kongelige Indredepartement indsendt Forslag om, at Svolvær Fyr forstærkes, og at der anbringes 2 Overetfyre (Fyrlamper) til Ledning ind i Havnen østenom

Hvalbenet. Efter hvad der er mig meddelt, er Fyrdirektøren tilbøielig til at slutte sig til denne Plan, og Tiden for dens Gjennemførelse bliver da formentlig kun et snart af Storthinget imødekommet Bevilgningsspørgsmaal.

Foruden de ovenfor nævnte Fyrlamper har jeg foreslaaet anbragt en saadan paa høieste Punkt af Hvalbenet til Retledning for Indenskjærsfærdselen mellem Svolvær og Kabelvaag.

Om hvorvidt denne nu er overflødig, efterat der isommer er opført et Fyr uden fast Tilsyn paa Leiskjæret ved Kabelvaag, kan jeg ikke bestemt udtale mig.

Dette Fyr er bestemt som Indseilingsfyr til Kabelvaag, og ved at *holde sig i de hvide og sky de røde Lysvinkler* kan man søge Indløbet, i hvis Nærhed Leiskallen — $2^1/_2$ Favn dyb — imidlertid ligger midt i den søndre hvide Sektor, hvorfor man, naar man nærmer sig Indløbet, bør holde sig i Grænselinien mellem det hvide og røde Lys. (Se Bekjendtgjørelse fra Fyrdirektøren af 1ste Oktober 1896.)

Endel flere Fortøiningsringe er paapegede som ønskelige i Havnø-Havnens Østside.

II. Fiskerne vedkommende.

a. Ankomst og Afreise samt Flytninger inden Opsynsdistriktet.

Paa Grund af det lige fra Nytaar urolige, tildels stormende Veir, den ene Dag fra Nord, den anden fra Syd, snart med Frost, snart med Regn, var der, da Opsynet den 16de Januar traadte i Virksomhed, kun ankommet meget faa — saagodtsom ingen fremmede — Fiskere til Værene. De fleste holdt sig klogelig hjemme, indtil Veiret bedredes noget, saameget mere som jo Efterretningerne om Fiske heller ikke var meget opmuntrende.

Da Veiret hele Januar holdt sig paa samme Maade, var det først i Begyndelsen af Februar, at der samlede sig noget større Antal Baade i Værene, væsentligst Linebaade fra Lofoten og Vesteraalen. Fra 4de Februar var der Godveir nogle Dage med sydostlig og østlig Vind, og der ankom da adskillige Baade og Fartøier saavel søndenfra som nordenfra; men Veiret var altid utrygt, og flere Gange blev de tilreisende Baade udpaa Dagen overfaldne af Uveir i Vestfjorden, efterat de havde forladt Indlandet om Morgenen i Godveir. Det blev paa denne Maade sent for Fiskerne at komme frem, og de fleste havde en haard og langvarig Reise — optil 14 Dage, ja enkelte endog 3 Uger — fra deres Hjemsteder. Den 20de Februar kom der adskillige Baade fra Grotø, hvoraf flere havde ligget veirfaste der indtil 14 Dage. Fra 28de Februar blev Veiret noget roligere, og fra nu af samledes efterhaanden de til Lofoten bestemte Baade i de forskjellige Vær, saaledes at Hovedmassen kunde siges at være fremkommen den 7de Marts. Saa sent er det vistnok sjelden, at Fiskerne er komne til Lofoten; men da Fangsten jo havde været meget liden, var der neppe noget tabt for dem, som forblev hjemme, indtil Veirforholdene bedredes.

Meget tidlig i Fisket begyndte Flytning; thi allerede den 11te Februar blev der slæbt Baade til Svolvær fra Vestlofoten, hvor de havde ligget siden 23de Januar, og hvor de, dels paa Grund af Uveir, dels paa Grund af daarligt Fiske ikke havde havt Redskaber i Søen. Som Følge af mindre gode Efterretninger om Fiske i Vestlofoten søgte strax de fleste Fiskere til Østlofoten, hvor der i Østnæsfjorden og Svolvær

ogsaa iaar samledes mange Baade. Allerede i Begyndelsen af Februar begyndte man at nære Forhaabninger om Fiske i Fjorden; men heri blev man skuffet; det holdt sig smaat hele Maaneden og var omkring Midten af Marts ganske afsluttet. Heldigvis begyndte man tidlig i Februar ogsaa at faa Fisk for Brettesnæs—Guldvig samt paa Hølen, og dette Fiske bedredes efterhaanden saaledes, at det i hele Marts Maaned gav et ganske godt Udbytte. Som Følge heraf flyttede saavel Garn- som Linebaade jevnlig fra Vestlofoten østover til Vaagene, Svolvær, Østnæsfjorden, Brettesnæs og Skraaven; i Begyndelsen af Marts Maaned var Tilflytningen ret stor, og de mange Husbaade flyttede derefter hele Maaneden igjennem omkring til de forskjellige Vær, eftersom Fiskeberetningerne lød mere eller mindre gode. Adskillige Linebaade fra de vestligere Vær flyttede dog snart tilbage igjen; men de fleste Garnbaade forblev østenfor i længere Tid og gjorde der tildels meget god Fangst. Nogen væsentlig Til- eller Fraflytning foregik ikke ivinter i Henningsvær.

Allerede i Slutningen af Marts aftog Fisket betydelig i Henningsvær og Værene østenfor Kabelvaag, hvorfor Nordlændingerne begyndte at reise hjem for at gjøre sig istand til Finmarksfisket, medens Andre begav sig til Vestlofoten eller Røst.

Fra April Maaneds Begyndelse blev Fisket stadig daarligere i Østlofoten, hvorfor flere og flere Fiskere afsluttede, og ved Midten af Maaneden var de fleste hjemreiste. I Vestlofoten fiskedes der endnu den første Halvdel af April paa flere Steder ganske godt; men Veiret var tildels uroligt, og efter Midten af Maaneden gik Fangsten hurtig nedad, især for Garnmændene, som derfor afsluttede Fisket, medens Linefiskerne endnu fortsatte i nogle Dage. Lørdag den 18de afsluttede ogsaa de fleste af disse, og det derpaa følgende Uveir foranledigede snart Fiskets fuldstændige Ophør og Fiskernes Hjemreise.

Efterstaaende Tabel XI viser Baadantallet samt dets procentvise Størrelse ved Begyndelsen og ved Midten af hver Maaned i de sidste 5 Aar.

Tab. XI.

Tid.	Antal Baade tilstede.					Procent.				
	1892.	1893.	1894.	1895.	1896.	1892.	1893.	1894.	1895.	1896.
Januar, Midten	400	500	800	300	100	5.8	8.3	12.8	4.0	1.3
Februar, Begyndelsen	2000	2100	2400	2300	1400	29.0	35.0	38.4	30.6	18.7
— Midten	4500	4200	4600	4100	3500	65.2	70.0	73.6	54.6	46.7
Marts, Begyndelsen	6400	5000	5500	5600	6000	92.7	91.7	88.0	74.6	80.0
— Midten	6900	6000	6100	7510	7500	100.0	100.0	97.6	100.0	100.0
— Slutningen	4000	5900	6250	7400	7000	58.0	98.3	100.0	98.5	93.3
April, Slutningen af 1ste Uge	2200	3500	5300	6500	4500	31.9	58.3	84.8	86.6	60.0
2den Uge	1000	2100	3700	3600	2800	14.5	35.0	59.2	47.9	37.3
3die Uge	500	300	2000	2600	400	7.2	5.0	32.0	34.6	5.3

Tabel XII viser Baadfordelingen ved de forskjellige Fiskevær. Tallene baade og efter samme Dybsagnbaade.

Tab. XII.

Ugen, som endte	Østnæs-fjorden.	Skraaven med Brettesnæs.	Svolvær.	Vaagene.	Ørsvaag, Ørsnæs, Hopen og Kalle.	Henningsvær.	Stamsund og Stene.	Ure.	Balstad.
Januar 25		0/14 14	0/12 12	0/4 4	6/125 131	0/54 54	4/64 64	0/31 31	4/168 172
Februar 1		1/24 1 26	0/29 29	3/22 1 26	6/141 147	8/192 200	3/100 103	1/39 40	6/242 248
— 8	1/95 96	7/66 1 74	0/55 55	13/45 17 75	9/212 221	37/322 3 362	13/157 170	4/56 60	8/320 328
— 15	8/250 258	33/128 20 181	24/211 4 239	76/92 174 342	56/302 19 377	108/455 25 588	26/195 221	6/75 81	14/360 374
— 22	15/478 2 495	57/222 53 332	49/408 28 485	198/206 279 683	154/328 26 508	183/511 93 787	90/249 339	12/104 116	22/388 410
— 29	18/575 5 598	76/364 67 507	75/664 56 795	241/317 334 892	176/357 43 576	188/532 104 824	99/282 381	19/121 140	22/388 410
Marts 7	22/610 14 646	129/390 70 589	100/1226 59 1385	344/320 548 1212	180/373 49 602	192/558 108 858	126/308 434	20/120 140	22/388 410
— 14	30/620 17 667	129/401 75 605	100/1257 75 1432	345/339 550 1234	184/411 50 645	197/575 109 881	170/332 502	26/118 144	21/389 410
— 21	30/590 17 637	129/390 75 594	100/1240 59 1399	345/339 550 1234	174/408 42 624	197/574 109 880	170/343 513	26/118 144	21/401 422
— 28	30/482 17 529	129/365 75 569	98/1160 50 1308	340/324 536 1200	170/390 38 598	197/515 101 813	170/343 513	26/118 144	21/403 424
April 4	0/80 80	100/220 66 386	60/700 30 790	215/224 236 675	101/301 33 435	195/391 67 653	170/343 513	26/118 144	21/406 427
— 11	0/50 50	30/128 43 201	35/523 23 581	20/30 10 60	79/229 12 320	165/263 14 442	170/240 410	26/100 126	28/406 434
— 18	—	—	7/100 25 132	0/40 40	—	0/30 30	0/100 100	0/69 10 79	6/252 258

Da Opsynet den 22de April om Aftenen blev hævet, var der gjenliggende

over Delestregen betegner Garnbaade, under Stregen betegner Line-

Nufsfjord.	Sund.	Reine.	Sørvaagen.	Ialt. Østenfor Henningsvær.	Ialt. I Henningsvær.	Ialt. Vestenfor Henningsvær.	Ialt af hvert Brug.	Ialt.
$\frac{2}{80}$ 82	$\frac{1}{124}$ 125	$\frac{1}{88}$ 89	$\frac{0}{70}$ 70	$\frac{6}{155}$ 161	$\frac{0}{54}$ 54	$\frac{12}{621}$ 633	$\frac{18}{830}$	848
$\frac{5}{80}$ 85	$\frac{4}{128}$ 132	$\frac{4}{168}$ 172	$\frac{0}{165}$ 165	$\frac{10}{216}$ 2 228	$\frac{8}{192}$ 200	$\frac{23}{922}$ 945	$\frac{41}{1330}$ 2	1373
$\frac{9}{81}$ 90	$\frac{6}{130}$ 136	$\frac{9}{243}$ 252	$\frac{0}{245}$ 245	$\frac{30}{473}$ 18 521	$\frac{37}{322}$ 3 362	$\frac{49}{1232}$ 1281	$\frac{116}{2027}$ 21	2164
$\frac{9}{105}$ 114	$\frac{6}{130}$ 136	$\frac{9}{257}$ 266	$\frac{0}{306}$ 306	$\frac{197}{983}$ 217 1397	$\frac{108}{455}$ 25 588	$\frac{70}{1428}$ 1498	$\frac{375}{2916}$ 242	3533
$\frac{9}{112}$ 121	$\frac{6}{130}$ 136	$\frac{9}{267}$ 276	$\frac{0}{325}$ 325	$\frac{473}{1642}$ 388 2503	$\frac{183}{511}$ 93 787	$\frac{148}{1575}$ 1723	$\frac{804}{3728}$ 481	5013
$\frac{9}{114}$ 123	$\frac{6}{130}$ 136	$\frac{9}{273}$ 282	$\frac{0}{352}$ 352	$\frac{586}{2257}$ 505 3348	$\frac{188}{532}$ 104 824	$\frac{164}{1660}$ 1824	$\frac{938}{4449}$ 609	5996
$\frac{9}{125}$ 134	$\frac{6}{142}$ 148	$\frac{8}{281}$ 289	$\frac{0}{373}$ 373	$\frac{775}{2919}$ 740 4434	$\frac{192}{558}$ 108 858	$\frac{191}{1737}$ 1928	$\frac{1158}{5214}$ 848	7220
$\frac{9}{135}$ 144	$\frac{7}{155}$ 162	$\frac{8}{281}$ 289	$\frac{0}{387}$ 1 388	$\frac{788}{3028}$ 767 4583	$\frac{197}{575}$ 109 881	$\frac{241}{1797}$ 1 2039	$\frac{1226}{5400}$ 877	7503
$\frac{9}{135}$ 144	$\frac{7}{156}$ 163	$\frac{9}{290}$ 299	$\frac{0}{418}$ 418	$\frac{778}{2967}$ 743 4488	$\frac{197}{574}$ 109 880	$\frac{242}{1861}$ 2103	$\frac{1217}{5402}$ 852	7471
$\frac{9}{140}$ 149	$\frac{9}{160}$ 169	$\frac{9}{292}$ 301	$\frac{0}{435}$ 435	$\frac{767}{2721}$ 716 4204	$\frac{197}{515}$ 101 813	$\frac{244}{1891}$ 2135	$\frac{1208}{5127}$ 817	7152
$\frac{9}{152}$ 161	$\frac{10}{160}$ 170	$\frac{9}{298}$ 307	$\frac{0}{454}$ 454	$\frac{476}{1425}$ 365 2266	$\frac{195}{391}$ 67 653	$\frac{245}{1931}$ 2176	$\frac{916}{3747}$ 432	5095
$\frac{12}{162}$ 174	$\frac{12}{170}$ 182	$\frac{9}{317}$ 326	$\frac{0}{462}$ 462	$\frac{164}{960}$ 88 1212	$\frac{165}{263}$ 14 442	$\frac{257}{1857}$ 14 2114	$\frac{586}{3080}$ 102	3768
$\frac{9}{180}$ 189	$\frac{5}{51}$ 56	$\frac{9}{317}$ 326	$\frac{0}{390}$ 390	$\frac{7}{140}$ 25 172	$\frac{0}{30}$ 30	$\frac{29}{1359}$ 10 1398	$\frac{36}{1529}$ 35	1600

i de vestligste Vær omtrent 300 Baade, hvoraf de fleste hjemmehørende i Lofoten.

Tabel XIII indeholder Opgave over de fra de forskjellige Præstegjeld den 16de Marts i Lofoten antegnede Fiskere, disses Fordeling ved de forskjellige Brug samt Antallet af Leiekarle.

Tab. XIII.

Fortegnelse

over det i Lofoten den 16de Marts 1896 forsamlede Antal Fiskere, disses Fordeling ved de forskjellige Redskaber o. s. v.

Fra hvilket Præstegjeld.	Garn.				Line.			Dybsagn.			Samlet Antal.			Antal.
	Mand.	Baad-mandskaber.	Baade.	Garnbaade udrustede med Liner.	Mand.	Baad mandskaber.	Baade.	Mand.	Baade med Liner.	Baade uden Liner.	Fiskere.	Baad-mandskaber.	Baade.	Leiekarle.
Ørsten	—	—	—	—	4	1	1	—	—	—	4	1	1	—
Grytten	—	—	—	—	—	—	—	6	—	2	6	2	2	—
Romsdals Amt	—	—	—	—	4	1	1	6	—	2	10	3	3	—
Hitteren	—	—	—	—	13	3	3	4	—	1	17	4	4	—
Trondhjem	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	2	1	1	—
Størdalen	6	1	1	—	—	—	—	—	—	—	6	1	1	—
Rissen	18	3	3	—	—	—	—	—	—	—	18	3	3	—
Stadsbygden	242	41	41	—	28	6	6	20	—	4	290	51	51	9
Ørlandet	48	8	8	—	12	4	4	250	2	62	310	76	76	—
Bjugn	96	16	16	—	54	13	13	126	10	22	276	61	61	22
Aafjorden	6	1	1	—	37	9	9	159	19	27	202	56	56	8
Bjørnør	11	2	2	—	23	5	5	48	1	13	82	21	21	8
Søndre Trondhjems Amt	427	72	72	—	167	40	40	609	32	130	1203	274	274	47

Frosten	—	—	—	—	42	9	9	—	—	—	42	9	9	13
Levanger	—	—	—	—	5	1	1	—	—	—	5	1	1	2
Leksvigen	30	5	5	—	8	2	2	2	—	1	40	8	8	—
Inderøen	—	—	—	—	14	4	4	—	—	—	14	4	4	—
Ytterøen	—	—	—	—	21	5	5	7	1	2	28	8	8	1
Beitstaden	—	—	—	—	18	5	5	—	—	—	18	5	5	2
Stenkjær	—	—	—	—	5	1	1	—	—	—	5	1	1	2
Fosnæs	16	3	3	—	31	7	7	—	—	—	47	10	10	6
Namsos	—	—	—	—	8	2	2	—	—	—	8	2	2	—
Flatanger	—	—	—	—	33	7	7	—	—	—	33	7	7	12
Lekø	35	6	6	—	31	9	9	237	45	28	303	88	88	6
Kolvereid	41	7	7	—	87	21	21	35	9	1	163	38	38	13
Nærø	95	17	17	2	99	26	26	7	—	2	201	45	45	19
Nordre Trondhjems Amt	217	38	38	2	402	99	99	288	55	34	907	226	226	66
Bindalen	—	—	—	—	72	19	19	251	25	60	323	104	104	8
Brønø	228	39	40	1	398	85	85	457	139	14	1083	277	278	98
Velfjorden	36	6	6	—	155	34	34	26	6	2	217	48	48	52
Vegø	30	6	6	1	535	111	111	7	—	3	572	120	120	202
Alstahaug	404	72	72	12	537	113	114	3	1	—	944	186	187	154
Herø	164	30	30	4	654	134	134	31	—	10	849	174	174	86
Tjøttø	80	14	14	4	1330	277	280	2	—	1	1412	292	295	553
Vefsen	348	58	59	—	89	21	21	—	—	—	437	79	80	87
Hatfjelddalen	—	—	—	—	5	1	1	—	—	—	5	1	1	1
Søndre Helgelands Fogderi	1290	225	227	22	3775	795	799	777	171	90	5842	1281	1287	1241
Mo	72	12	12	—	115	28	28	6	2	—	193	42	42	37
Hemnæs	321	54	54	—	29	8	8	15	4	1	365	67	67	85
Næsne	537	90	90	5	196	51	51	189	54	6	922	201	201	134
Lurø	82	14	14	4	83	18	20	208	60	1	373	93	95	46
Rødø	188	33	33	9	440	111	114	64	18	2	692	164	167	35
Nordre Helgelands Fogderi	1200	203	203	18	863	216	221	482	138	10	2545	567	572	337

(Forts.)

Fra hvilket Præstegjeld.	Garn.				Line.			Dybsagn.			Samlet Antal.			Leiekarle. Antal.
	Mand.	Baad-mandskaber.	Baade.	Garnbaade udrustede med Liner.	Mand.	Baad-mandskaber.	Baade.	Mand.	Baade med Liner.	Baade uden Liner.	Fiskere.	Baad-mandskaber.	Baade.	
Gildeskaal	130	23	24	2	450	106	108	—	—	—	580	129	132	68
Beieren	—	—	—	—	203	42	42	—	—	—	203	42	42	44
Bodø By og Landsogn	88	17	17	8	296	81	81	20	—	7	404	105	105	32
Skjærstad	177	30	30	—	126	34	35	96	—	9	399	93	94	16
Saltdalen	138	22	23	—	40	12	12	—	—	—	178	34	35	5
Kjærringø	—	—	—	—	117	28	32	13	—	5	130	33	37	4
Folden	74	13	13	2	552	124	130	142	47	1	768	135	191	13
Stegen	57	10	14	1	754	159	159	28	1	9	839	179	183	94
Hammerø	50	14	15	—	455	112	116	22	1	7	527	134	139	26
Lødingen	6	1	1	—	507	151	159	3	—	1	516	153	161	11
Tysfjorden	—	—	—	—	384	89	92	—	—	—	384	89	92	6
Ofoten	176	30	31	—	822	212	213	65	18	1	1063	261	263	5
Saltens Fogderi	896	160	168	13	4706	1150	1179	389	87	40	5991	1437	1474	324
Hadsel	75	13	16	1	989	229	275	—	—	—	1064	242	291	80
Sortland	11	2	2	—	326	98	98	2	—	1	339	101	101	11
Bø	—	—	—	—	36	11	11	—	—	—	36	11	11	—
Dverberg	6	1	1	—	9	2	2	19	—	7	34	10	10	—
Øksnæs	—	—	—	—	3	1	1	—	—	—	3	1	1	—
Værø	—	—	—	—	3	1	1	—	—	—	3	1	1	—
Flakstad	5	1	2	1	1346	291	336	—	—	—	1351	292	338	697
Buksnæs	44	8	8	5	1583	362	368	—	—	—	1627	370	376	511
Borge	60	9	9	8	235	58	58	—	—	—	295	67	67	65
Vaagen	33	6	13	—	989	266	334	14	1	5	1036	278	353	117
Lofoten og Vesteraalens Fogderi	234	40	51	15	5519	1319	1486	35	1	13	5788	1373	1551	1481
Nordlands Amt	3620	628	649	68	14863	3480	3685	1683	397	153	20166	4658	4884	3383

Kvædfjord	390	65	65	—	226	59	59	28	2	10	644	136	136	6
Ibestad	530	87	87	12	1451	307	307	15	3	2	1996	299	399	4
Trondenæs	334	57	57	—	869	243	243	12	3	2	1215	305	305	11
Bjarkø	19	3	3	—	351	95	95	4	—	1	374	99	99	—
Tranø	354	61	62	5	479	124	125	7	2	1	840	188	190	2
Maalselven	—	—	—	—	74	18	18	—	—	—	74	18	18	6
Lenvig	414	69	70	14	530	148	148	75	20	2	1019	239	240	14
Berg	—	—	—	—	22	7	7	—	—	—	22	7	7	—
Balsfjorden	202	34	34	—	374	96	96	19	4	2	595	136	136	9
Tromsøsundet	100	17	17	—	668	204	204	31	5	5	799	231	231	—
Tromsø	24	4	4	—	342	103	103	19	3	4	385	114	114	1
Lyngen	446	75	75	2	472	119	119	—	—	—	918	194	194	8
Karlsø	58	10	12	2	532	128	128	9	2	1	599	141	143	—
Skjærvø	35	6	6	—	351	90	90	—	—	—	386	96	96	1
Tromsø Amt	2906	488	492	35	6741	1741	1742	219	44	30	9866	2303	2308	62
Alten	—	—	—	—	4	1	1	—	—	—	4	1	1	—
Talvig	—	—	—	—	29	9	9	—	—	—	29	9	9	—
Loppen	—	—	—	—	50	15	15	—	—	—	50	15	15	—
Hammerfest	—	—	—	—	9	3	3	—	—	—	9	3	3	—
Maasø	—	—	—	—	21	6	6	—	—	—	21	6	6	—
Tanen	—	—	—	—	15	5	5	—	—	—	15	5	5	—
Finmarkens Amt	—	—	—	—	128	39	39	—	—	—	128	39	39	—

Rekapitulation.

Romsdals Amt	—	—	—	—	4	1	1	6	—	2	10	3	3	—
Søndre Trondhjems Amt.	427	72	72	—	167	40	40	609	32	130	1203	274	274	47
Nordre Trondhjems Amt.	217	38	38	2	402	99	99	288	55	34	907	226	226	66
Nordlands Amt	3620	628	649	68	14863	3480	3685	1683	397	153	20166	4658	4884	3383
Tromsø Amt	2906	488	492	35	6741	1741	1742	219	44	30	9866	2303	2308	62
Finmarkens Amt.	—	—	—	—	128	39	39	—	—	—	128	39	39	—
Ialt	7170	1226	1251	105	22305	5400	5606	2805	528	349	32280	7503	7734	3558

Antallet af Lofotfiskere var altsaa ogsaa ivinter meget stort. Grunden hertil var vel for en Del, at Sogningen til Karmsundsfisket var saagodtsom ingen, men ogsaa, at Fisket for flere af Hjemværene paa Helgeland ophørte tidligt, og at flere Fiskere derfra kom til Lofoten.

Baadmandskabernes gjennemsnitlige Styrke har været:

1896	pr.	Garnbaad	5.85,	pr.	Linebaad	4.32,	pr.	Dybsagnbaad 3.20
1895	»	—	5.84,	»	–	4.09,	»	— 3.07
1894	»	—	5.72,	»	—	4.00,	»	— 3.12
1893	»	—	5.99,	»	—	3.85,	»	— 3.08
1892	»	—	5.97,	»	—	3.68,	»	— 3.17

Forholdet mellem Baadbesætningernes Størrelse fra de forskjellige Distrikter vil sees af efterfølgende Tabel XIV.

Tab. XIV.

Distrikt.	pr. Garnbaad.			pr. Linebaad.			pr. Dybsagnbaad.		
	1894.	1895.	1896.	1894.	1895.	1896.	1894.	1895.	1896.
S. Trondhjems Amt . .	5.98	6.04	5.93	4.09	4.10	4.18	3.79	3.79	3.76
N. Do. Do. . .	5.90	5.74	5.71	3.76	4.02	4.06	3.16	3.08	2.51
S. Helgelands Fogderi .	5.88	5.78	5.73	4.64	4.66	4.75	2.96	3.00	2.98
N. Do. Do. . .	5.89	5.65	5.91	3.74	3.92	4.00	2.98	2.97	3.26
Saltens Do. . .	5.83	5.80	5.60	3.92	3.97	4.09	2.87	3.04	3.06
Lofotens og Vesteraalens Fogderi	6.07	5.94	5.85	4.14	4.12	4.18	2.93	2.52	2.50
Tromsø Amt	6.02	5.92	5.95	3.66	3.90	3.87	2.89	2.81	2.96

Garnbaad med Petroleumsmotor blev ikke ivinter benyttet under Lofotfisket. Snedseilsbaadenes Antal øges for hvert Aar.

Tabel XV viser Søgningen til Lofoten fra de forskjellige Hjemsteder i Tidsrummet fra 1892—96.

Tab. XV.

Hjemsted.	Antal Fiskere hjemmehørende:									
	1892.	Procent.	1893.	Procent.	1894.	Procent.	1895.	Procent.	1896.	Procent.
Søndre Trondhjems Amt	1140	3.8	1003	3.8	874	3.2	1001	3.1	1203	3.8
Nordre Do. Do.	784	2.6	759	2.8	658	2.4	777	2.4	907	2.8
Søndre Helgelands Fogderi	4961	16.5	4811	18.0	4836	17.6	5235	16.1	5842	18.1
Nordre Do. Do.	2379	7.9	2097	7.9	1868	6.8	2225	6.8	2545	7.9
Saltens Do.	6308	21.0	5744	21.5	5516	20.1	6094	18.6	5991	18.6
Lofotens og Vesteraalens Fogderi	5797	19.3	5035	18.9	5292	19.3	7573	23.3	5788	17.9
Tromsø Amt	8695	28.9	7228	27.1	8341	30.4	9516	29.3	9866	30.6
Ialt	30092*)	100.0	26683*)	100.0	27415*)	99.8	32492*)	99.6	32280*)	99.7

*) Fiskere fra andre her ikke anførte Hjemsteder iberegnede.

Tabel XVI viser Forholdet mellem Brugen af de forskjellige Fiskeredskaber i de sidste 10 Aar.

Tab. XVI.

Aar.	Procent Fiskere.		
	Garn-brugere.	Natline-brugere.	Dybsagn-brugere.
1887	34.2	57.6	8.2
1888	29.8	59.8	10 4
1889	38.7	52.5	8.8
1890	43.9	49.2	6.9
1891	44.5	47.4	8.1
1892	43.2	48.8	8.0
1893	42.8	49.6	7 6
1894	38 0	55.7	6.3
1895	26.3	66.7	7.0
1896	22.2	69.1	8.7

Nogen Overtrædelse af Forbudsloven mod Brugen af Notredskaber fandt ikke Sted; Tilbøieligheden til at bruge saadanne var vistnok tilstede hos mange, men de høie Bøder er afskrækkende, paa samme Tid som Fiskerne jo gjennemgaaende er lovlydige Folk. Imidlertid er jeg vidende om, at der er opfundet et praktisk Fangstredskab, som er fri for flere af Manglerne ved de almindelige Synkenøter, og som formenes ikke at indgaa under Loven; men da denne ikke alene forbyder Brugen af Synkenøter, men ogsaa af ethvert med Not ligeartet Redskab, vil man formentlig ikke kunne undgaa at rammes af den. Saadanne Redskaber er dog — mig bekjendt — ikke banlyste andetsteds end paa Lofotens Inderside fra Lofotodden østover til og med Kanstadfjorden, samt i Raftsundet, og de maa sandsynligvis med Held kunne benyttes under Torskefisket saavel i Senjen som i Finmarken.

Med Hensyn til en større eller mindre Anvendelse af de forskjellige Redskaber i de enkelte Distrikter i de sidste 10 Aar henvises til Tabel XVII.

Tab. XVII.

Aar.	Brugenes Fordeling.																				
	S. Trondhjems Amt.			N. Trondhjems Amt.			Søndre Helgelands Fogderi.			Nordre Helgelands Fogderi.			Saltens Fogderi.			Lofoten og Vesteraalens Fogderi.			Tromsø Amt.		
	Garn.	Natline.	Dybsagn.	Garn.	Natline.	Dybsagn.	Garn.	Natline.	Dybsagn.	Garn.	Natline.	Dybsagn.	Garn.	Natline.	Dybsagn.	Garn.	Natline.	Dybsagn.	Garn.	Natline.	Dybsagn.
	Procent af Fiskere.																				
1887	34	7	59	49	20	31	35	46	19	73	18	9	40	58	2	16	84	0	34	65	1
1888	28	10	62	31	31	38	32	45	23	59	24	17	34	63	3	16	84	0	29	69	2
1889	40	10	50	45	23	32	37	43	20	70	18	12	42	55	3	23	77	0	39	59	2
1890	44	8	48	49	25	26	38	45	17	73	18	9	46	52	2	27	72	1	52	47	1
1891	42	8	50	44	24	32	41	40	19	72	18	10	44	53	3	30	69	1	50	49	1
1892	47	5	48	51	19	30	40	42	18	75	13	12	42	54	4	24	75	1	49	49	2
1893	47	4	49	44	23	33	37	46	17	75	17	8	37	60	3	21	78	1	56	43	1
1894	52	5	43	46	24	30	35	51	14	74	19	7	33	65	2	14	85	1	48	50	2
1895	43	11	46	29	33	38	26	62	12	54	34	12	20	76	4	9	89	2	36	62	2
1896	35	14	51	24	44	32	22	65	13	47	34	19	15	79	6	4	95	1	30	68	2

Garnmændenes Antal i Forhold til Linemændenes var altsaa ivinter usædvanlig lidet, ja endog mindre end i 1870 og 1883. Det udgjorde da henholdsvis 32.7 og 25.0 pCt. af Fiskerne mod ivinter kun 22.2 pCt. Det var især i Vestlofoten, at der iaar var saa faa Garnbaade; østenfor Henningsvær var der indtegnet endog flere end ifjor, hvortil kom, at Størstedelen af Garnbaadene i Vestlofoten ogsaa i længere Tid drev Fiske i Østlofoten, hovedsagelig for Hopen—Vaagene. At Garnbruget kommende Vinter skulde aftage end yderligere, er ikke sandsynligt, snarere vil det modsatte blive Tilfældet, da Garnmændene jo allerede ivinter begyndte at faa rimelig Fangst.

Leiekarle.

Sidste Rubrik i Tabel XIII viser Antallet af Leiekarle fra de forskjellige Præstegjeld. Nedenstaaende Tabel XVIII angiver Antallet fra de forskjellige Fogderier eller Amter i de sidste 5 Aar samt det procentvise Antal af Distriktets Lofotfiskere.

Tab. XVIII.

Hjemsted.	Antal Leiekarle.				
	1892.	1893.	1894.	1895.	1896.
	Mand.				
Søndre Bergenhus Amt	—	—	—	—	—
Nordre Do. Do.	—	—	4	—	—
Romsdals Amt	—	—	3	—	—
Søndre Trondhjems Amt	16	27	26	41	47
Nordre Do. Do.	84	90	28	60	66
Søndre Helgelands Fogderi	871	795	1084	1020	1241
Nordre Do. Do.	398	363	326	260	337
Saltens Fogderi	257	234	314	310	324
Lofotens og Vesteraalens Fogderi	910	912	1166	1452	1481
Tromsø Amt	71	60	32	103	62
Finmarkens Amt	—	—	—	—	—
Ialt	2607	2481	2983	3246	3558
Procent af samtlige Fiskere	8.7	9.3	10.9	10.0	11.0

Leiekarlene blev ivinter buden usædvanlig høie Hyrer, da der særlig i Vestlofoten var stor Efterspørgsel efter Folk. Mange af dem — belært af Erfaring — foretrak dog en rimelig Betaling, hvor de omtrent var sikkre paa at faa den, fremfor en høiere, der flot blev tilbuden af Personer, som ikke kunde skaffe nogen Garanti for dens Erlæggelse. Udfaldet viste, at de heri handlede ret, thi ved Fiskets Slutning var der mange i Vestlofoten, som ikke kunde betale den betingede Hyre, hvorfor Leiekarlene enten maatte finde sig i tildels betydelige Afslag eller lade sig nøie med skriftligt Bevis for en større Del af den. Leiekarlshyren var i Østlofoten omtrent som ifjor, men i Vestlofoten gik den endog op til Kr. 220 med kogt Mad og Kaffe, almindeligst Kr. 160—170.

III. Fiskeværene vedkommende.

Efterfølgende Tabel XIX viser Antallet af de i de forskjellige Vær den 16de Marts antegnede Fiskere samt disses Fordeling ved de forskjellige Brug.

Tab. XIX.

Fiskevær.	Garn.				Line.			Dybsagn.			Samlet Antal.			Leiekarle Antal.
	Mand.	Baad-mandskaber.	Baade.	Garnb. udr. med Liner.	Mand.	Baad-mandskaber.	Baade.	Mand.	Baade med Liner.	Baade uden Liner.	Fiskere.	Baad-mandskaber.	Baade.	
Brettesnæs . .	39	7	11	—	516	148	160	—	—	—	555	155	171	6
Østnæsfjorden .	181	30	35	11	2048	620	737	39	—	17	2268	667	789	59
Skraaven . . .	687	122	132	—	956	253	257	215	2	73	1858	450	464	47
Svolvær . . .	590	100	100	11	4416	1257	1257	224	14	61	5230	1432	1432	—
Kabelvaag . .	1100	184	184	—	997	290	290	182	26	38	2279	538	538	87
Storvaagen . .	967	161	161	—	192	49	49	1567	486	—	2726	696	696	105
Ørsvaag . . .	257	44	45	1	333	70	70	91	—	29	681	143	144	66
Ørsnæs . . .	123	21	21	—	650	131	131	3	—	1	776	153	153	93
Hopen og Kalle	708	119	122	3	1011	210	210	58	—	20	1777	349	352	72
Østenfor Henningsvær .	4652	788	811	26	11119	3028	3161	2379	528	239	18150	4583	4739	535
I Henningsvær . . .	1154	197	197	1	2885	575	575	424	—	109	4463	881	881	289
Skokkelvigøerne	42	6	6	6	82	21	21	—	—	—	124	27	27	32
Stamsund . . .	898	159	159	42	1223	284	284	—	—	—	2121	443	443	214
Stene	28	5	5	—	112	27	27	—	—	—	140	32	32	4
Ure	145	26	26	12	527	118	118	—	—	—	672	144	144	112
Øerne til Ure	1113	196	196	60	1914	450	450	—	—	—	3057	646	646	362
Mortsund med Brandsholm .	81	15	15	6	512	113	118	—	—	—	593	128	133	174
Balstad . . .	31	6	6	1	1302	276	277	—	—	—	1333	282	283	387
Nufsfjord . . .	54	9	9	7	662	135	152	—	—	—	716	144	161	210
Sund	41	7	9	2	749	155	194	—	—	—	790	162	203	332
Brandsholm til Sund . . .	207	37	39	16	3225	679	741	—	—	—	3432	716	780	1103
Reine	44	8	8	2	1290	281	289	—	—	—	1334	289	297	448
Moskenæs . .	—	—	—	—	384	83	85	—	—	—	384	83	85	139
Sørvaagen . .	—	—	—	—	744	159	160	2	—	1	746	160	161	341
Àa	—	—	—	—	714	145	145	—	—	—	714	145	145	341
Reine til Lofotodden .	44	8	8	2	3132	668	679	2	—	1	3178	677	688	1269
Vestenfor Henningsvær	1364	241	243	78	8301	1797	1870	2	—	1	9667	2039	2114	2734
Ialt	7170	1226	1251	105	22305	5400	5606	2805	528	349	32280	7503	7734	3558

Tabel XX viser, hvormange Fiskere der i de sidste 5 Aar har taget Nummer i de forskjellige Vær, samt til hvormange der i disse omtrent er Husrum.

Tab. XX.

Mærkedistrikt.	I 1881 Husrum til ialt.	Antal Fiskere taget Nummer.				
		1892.	1893.	1894.	1895.	1896.
Raftsundet	—	911	200	502	570	—
Brettesnæs	370	713	280	920	507	555
Skraaven	2460	2004	1740	1867	1335	1858
Østnæsfjorden	2050	2718	1638	497	3226	2268
Svolvær	3160	4524	4580	3931	4087	5230
Kabelvaag	2470	1755	1522	1587	1388	2279
Storvaagen	1932	2579	2265	1806	1682	2726
Ørsvaag	900	522	470	552	375	681
Ørsnæs	740	555	620	631	668	776
Hopen og Kalle	1660	1287	1160	1262	1346	1777
Henningsvær	4810	3867	3707	3795	4664	4463
Øerne	330	159	230	86	195	124
Stamsund	3170	2599	2325	2367	3166	2121
Stene og Æsøen	1250	455	465	562	955	140
Ure	940	539	600	788	978	672
Brandsholmene og Stamsund	520	450	290	588	822	593
Balstad	1270	1104	1175	1490	1519	1333
Nufsfjord	590	488	590	614	909	716
Sund og Næsland	580	500	650	679	926	790
Reine	830	966	1100	1156	1396	1334
Moskenæs	550	270	360	334	387	384
Sørvaagen med Bogen		535	700	733	688	746
Aa—Evenstad	330	592	670	665	703	714

Belægget procentvis i de forskjellige Grupper af Vær fremgaar af følgende Tabel XXI.

Tab. XXI.

Strækning.	Fiskere indskrevne den 16de Marts				
	1892.	1893.	1894.	1895.	1896.
	Procent.	Procent.	Procent.	Procent.	Procent.
Raftsundet	3.0	0.8	1.8	1.7	—
Brettesnæs—Hopen	55.4	52.2	47.6	45.0	56.2
Henningsvær	12.8	13.9	13.9	14.4	13.8
Øerne—Ure	12.5	13.2	13.9	16.3	9.5
Brandsholmene—Sund	8.4	10.0	12.3	12.8	10.6
Reine—Lofotodden	7.9	9.9	10.5	9.8	9.9

Om Rorbodernes Antal m. m henvises til Tabel XXII.

Tab. XXII.

Sted.	Rorboder og Logishuse. Rorboder tilhørende: Vær-eieren.	Fiskere.	Andre.	Ialt.	Rummer Antal Mand.	Logishuse. Antal.	Rummer Antal Mand.	Husrum til ialt.
Østnæsfjorden	79	34	2	115	1957	77	1284	3241
Skraaven med Gulbrandsø	150	36	20	206	1790	16	160	1950
Skjoldvær	12	—	—	12	160	2	40	200
Svolvær	166	—	1	167	2270	66	906	3176
Osan	—	1	—	1	12	2	90	102
Kabelvaag	62	75	12	149	2180	6	70	2250
Storvaagen	116	70	3	189	2582	6	120	2702
Ørsvaag	38	15	—	53	601	8	60	661
Kjøndvik	24	—	1	25	260	—	—	260
Ørsnæs	45	—	—	45	554	—	—	554
Hopen	79	—	—	79	868	—	—	868
Kalle	74	—	1	75	898	—	—	898
Guldvigen	15	—	—	15	200	1	15	215
Festvaag	39	—	—	39	480	1	48	528
Sauøen og Skaten	68	—	—	68	630	—	—	630
Henningsvær	—	160	108	268	3833	13	275	4108
Skokkelvigøerne	19	1	—	20	250	—	—	250
Valbergøerne	7	1	1	9	80	—	—	80
Stamsund og Sværholt	238	9	4	251	3888	17	756	4644
Æsøen	5	—	—	5	50	—	—	50
Nedre Stene	70	3	—	73	968	4	80	1048
Øvre Stene	20	—	—	20	240	7	170	410
Ure	82	—	1	83	1034	10	166	1200
Brandsholm, Mortsund	50	—	—	50	636	2	42	678
Sandsund	15	5	1	21	216	—	—	216
Balstad	139	8	—	147	1470	6	70	1540
Nufsfjord og Strømø	86	—	1	87	1000	4	90	1090
Næsland	19	—	—	19	200	3	20	220
Sund	72	—	3	75	750	4	60	810
Havnø	38	3	1	42	420	—	—	420
Olenilsø, Sakariasø, Topø	25	2	1	28	265	—	—	265
Reine	70	—	1	71	562	2	60	622
Moskenæs	33	5	—	40	395	—	—	395
Sørvaagen med Bogen	51	1	5	57	650	1	12	662
Aa og Tind	53	—	5	58	560	1	30	590
Evenstad	9	—	—	9	80	—	—	80
Ialt	2068	429	174	2671	32989	259	4624	37613

Naar Antallet af Logishuse i Svolvær trods den tiltagende Bebyggelse er færre end ifjor, hidrorer det fra, at flere af de tidligere Logishuse nu benyttes af Fastboende.

Renlighedsforholdene var gjennemgaaende ret taalelige, hvortil de hyppige og tildels rigelige Snefald vistnok meget bidrog; men det bør ogsaa fremholdes, at Fiskerne mere og mere indser, at det af sanitære Hensyn paahviler dem som Pligt at holde det saavidt muligt rent i og omkring Rorboderne. De af enkelte Fiskerilæger holdte Foredrag om smitsomme Sygdomme og Midlerne derimod samt om Hygiene i Almindelighed har vistnok aabnet mangen Fiskers Øine for Renlighedens Nødvendighed, og naar Sansen derfor først bliver almindelig, vil nok Væreierne og Fiskerne i Forening finde Midlerne til ogsaa i Fiskeværene at holde det nogenlunde rent. Opførelsen af Priveter, der er begyndt i ikke ganske faa Fiskevær, spaar isaahenseende godt selv for en ikke fjern Fremtid. Hensigtsmæssige Sundhedsforskrifter tiltrænges, men forhaabentlig lader heller ikke disse vente længe paa sig. Anledningen til at faa Mad- og Drikkevand i Stamsund er fremdeles lidet tilfredsstillende, og den derværende Vandbeholder burde om muligt overdækkes, da Vandet deri siges oftere at blive forurenset.

Nedenstaaende Tabel XXIII oplyser om det procentvise Forhold mellem Belægget i de anførte Værgrupper og det i disse opfiskede Parti.

Tab. XXIII.

Strækning.	Procentvise Forhold mellem Fiskernes Antal og det opfiskede Kvantum.									
	1892.		1893.		1894.		1895.		1896.	
	Fiskere.	Fisk.	Fiskere.	Fisk.	Fiskere.	Fisk.	Fiskere.	Fisk.	Fiskere.	Fisk.
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Raftsundet	3.0	0.2	0.8	—	1.8	—	1.7	—	—	—
Brettesnæs—Hopen . . .	55.4	20.0	52.2	28.3	47.6	17.6	45.0	47.3	56.2	55.9
Henningsvær	12.8	2.5	13.9	9.4	13.9	15.8	14.4	16.8	13.8	9.1
Øerne—Ure	12.5	16.2	13.2	26.8	13.9	19.5	16.3	8.4	9.5	7.3
Brandsholm—Sund . . .	8.4	22.5	10.0	18.0	12.3	20.3	12.8	13.4	10.6	12.6
Reine—Lofotodden . . .	7.9	38.6	9.9	17.5	10.5	26.8	9.8	14.1	9.9	15.1
Østenfor Henningsvær . .	58.4	20.2	53.0	28.3	49.4	17.6	46.7	47.3	56.2	55.9
Vestenfor Do . .	28.8	77.3	33.1	62.3	36.7	66.6	38.9	35.9	30.0	35.0

Det vil af Tabellen sees, at der af Fangsten faldt en uforholdsmæssig liden Part paa Strækningen Henningsvær—Brandsholmen, men at den forøvrigt var nogenlunde jevnt fordelt.

Efterfølgende Tabel XXIV viser, hvorledes Fiskerne fra de forskjellige Præstegjeld var fordelte i Lofotens Fiskevær.

Tab. XXIV.

Fra hvilket Præstegjeld.	Brettesnæs.	Skraaven.	Østnæsfjorden.	Svolvær.	Kabelvaag.	Storvaagen.	Ørsvaag.	Ørsnæs.	Hopen og Kalle.	Henningsvær.	Skokkelvigøerne.	Stamsund.	Stene.	Ure.	Mortsund og Brandsholm.	Balstad.	Nufsfjord.	Sund.	Reine.	Moskenæs.	Sørvaagen.	Aa.	Tilsammen.
Ørsten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	4
Grytten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Hitteren	—	—	3	—	—	—	—	—	—	9	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	17
Trondhjem	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Størdalen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Rissen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18
Stadsbygden	—	—	3	—	—	—	—	—	—	272	—	—	—	—	5	10	—	—	—	—	—	—	290
Ørlandet	—	—	—	33	—	7	9	—	—	254	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	3	—	310
Bjugn	—	—	—	2	—	38	—	—	—	196	—	—	—	4	—	—	—	—	4	—	27	5	276
Aafjorden	—	—	3	19	—	60	26	—	—	68	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	22	—	202
Bjornør	—	—	—	27	—	—	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	82
Frosten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	33	—	5	—	—	42
Levanger	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Leksvigen	—	—	—	4	—	—	2	—	—	22	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40
Inderøen	—	—	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
Ytterøen	—	—	—	15	—	—	3	—	6	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
Beitstaden	—	—	3	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—	—	—	18
Stenkjær	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	5

(Forts.)

Fra hvilket Præstegjeld.	Brettesnæs.	Skraaven.	Østnæsfjorden.	Svolvær.	Kabelvaag.	Storvaagen.	Ørsvaag.	Ørsnæs.	Hopen og Kalle.	Henningsvær.	Skokkelvigøerne.	Stamsund.	Stene.	Ure.	Mortsund og Brandsholm.	Balstad.	Nufsfjord.	Sund.	Reine.	Moskenæs.	Sørvaagen.	Aa.	Tilsammen.
Fosnæs	—	—	—	20	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	14	47
Namsos	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
Flatanger	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	5	10	33
Lekø	—	3	—	22	84	145	—	—	13	4	—	—	29	—	—	—	—	—	—	—	3	—	303
Kolvereid	—	6	—	7	25	30	—	—	—	10	—	12	4	6	21	22	—	10	—	—	—	10	163
Nærø	—	—	—	66	13	4	—	—	—	23	—	71	—	—	—	—	—	—	4	—	5	15	201
Bindalen	—	145	—	12	12	75	—	3	59	4	—	—	—	—	—	—	5	—	8	—	—	—	323
Brønø	—	52	—	20	6	549	41	18	30	60	—	11	—	41	—	20	—	14	200	6	5	10	1083
Velfjorden	—	—	2	3	2	21	—	—	3	—	—	—	—	5	5	22	—	48	34	—	57	15	217
Vegø	—	—	7	—	—	—	—	—	—	25	—	26	—	4	—	442	—	—	9	—	29	30	572
Alstahaug	—	—	8	30	—	—	—	5	4	342	—	350	—	20	—	—	—	5	150	4	16	10	944
Herø	—	—	—	91	—	18	—	—	5	448	—	133	—	18	—	—	—	—	65	46	—	25	849
Tjøttø	—	—	—	11	6	—	—	—	38	317	—	10	—	17	—	—	—	—	387	106	276	244	1412
Vefsen	—	—	10	20	6	—	—	—	294	—	—	22	—	—	—	6	—	—	18	22	39	—	437
Hatfjelddalen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	5
Mo	—	—	—	—	121	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	10	37	15	—	—	5	193
Hemnæs	—	—	—	—	177	36	84	—	—	17	—	42	—	—	—	—	—	—	4	—	5	—	365
Næsne	—	4	—	36	150	424	18	—	5	31	—	134	5	47	24	—	5	5	19	10	5	—	922
Lurø	—	—	—	—	23	251	8	—	—	—	—	5	—	45	—	—	41	—	—	—	—	—	373
Rødø	—	—	15	230	15	72	13	—	28	71	—	5	—	10	66	—	119	5	14	4	—	25	692
Gildeskaal	3	—	7	140	4		—	—	—	108	—	5	—	—	36	10	5	36	54	5	75	92	580
Beieren	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42	—	—	—	57	45	14	40	203
Bodø By og Landsogn	5	17	20	165	7	—	—	—	27	5	—	42	—	65	—	—	14	13	—	9	15	—	404
Skjærstad	—	—	13	109	2	76	—	—	5	174	—	6	—	—	—	—	—	—	4	—	5	5	399
Saltdalen	—	—	2	—	—	128	—	—	42	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	178
Kjærringø	—	2	—	22	9	—	—	—	5	—	—	5	—	23	—	—	64	—	—	—	—	—	130
Folden	—	—	—	46	13	158	78	15	66	—	—	183	5	82	—	15	102	—	—	—	—	5	768
Stegen	—	133	—	17	—	10	—	261	125	153	—	115	—	—	20	—	5	—	—	—	—	—	839

Hammerø	26	310	4	8	—	4	—	90	20	15	—	—	—	—	—	—	45	—	5	—	—	—	527
Lødingen	197	—	71	223	—	10	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	5	5	—	—	—	—	516
Tysfjorden	60	—	126	60	—	—	—	—	—	138	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	384
Ofoten	11	10	38	485	113	240	5	48	57	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1063
Hadsel	19	—	431	6	—	—	175	—	125	118	—	—	—	—	—	190	—	—	—	—	—	—	1064
Sortland	5	—	267	35	4	10	—	—	5	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	339
Bø	4	—	24	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	36
Dverberg	—	—	15	10	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34
Øksnæs	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Værø	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Flakstad	—	—	—	6	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	153	570	265	98	116	139	1351
Buksnæs	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	341	65	182	356	539	133	—	4	—	—	—	1627
Borge	—	—	2	—	—	—	—	—	—	41	124	113	—	—	10	5	—	—	—	—	—	—	295
Vaagen	83	90	247	136	116	31	31	55	5	242	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1036
Kvædfjord	—	85	10	51	474	10	—	—	—	5	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	644
Ibestad	—	69	6	729	—	14	—	—	15	1042	—	102	5	4	—	10	—	—	—	—	—	—	1996
Trondenæs	45	56	62	738	239	17	15	10	19	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	1215
Bjarkø	—	5	6	363	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	374
Tranø	47	89	56	186	27	32	47	6	210	112	—	17	—	6	—	5	—	—	—	—	—	—	840
Maalselven	—	—	14	14	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—	—	—	21	—	—	74
Lenvig	37	44	157	175	201	100	34	10	90	—	—	91	23	52	—	—	—	—	—	—	5	—	1019
Berg	—	—	—	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
Balsfjorden	11	20	14	160	133	87	—	74	10	4	—	45	—	19	—	13	5	—	—	—	—	—	595
Tromsøsund	—	—	285	121	146	62	—	127	53	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	799
Tromsø	—	2	171	61	34	—	—	51	56	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	385
Lyngen	—	618	34	139	38	—	30	—	—	5	—	46	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	918
Karlsø	—	76	120	23	42	—	—	—	338	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	599
Skjærvø	—	18	3	160	28	—	—	—	10	8	—	149	—	—	—	5	5	—	—	—	—	—	386
Alten	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Talvig	—	—	—	29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
Loppen	—	—	—	47	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50
Hammerfest	2	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
Maasø	—	—	3	9	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
Tanen	—	4	2	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
																							32280

IV. Fartøierne vedkommende.

a. Ankomst og Afreise samt Flytninger inden Opsynsdistriktet.

Tabel XXV viser Antallet af Kjøbefartøier ved hver Uges Slutning i de forskjellige Opsynsdistrikter. Tallene i næstsidste Rubrik over Delestregen betegner Antal af Fartøier østenfor, under Delestregen vestenfor og efter den *i* Henningsvær.

Tab. XXV.

Ugen, som endte	Kjøbefartøier tilstede.																
	Brettesnæs.	Østnæsfjorden.	Skraaven.	Svolvær.	Vaagene.	Hopen.	Henningsvær.	Stamsund.	Ure.	Balstad.	Nufsfjord.	Sund.	Reine.	Sørvaagen.	Ialt.		
Januar 25	—	—	1	5	—	6	19	2	1	5	—	3	3	6	12 / 20	19	51
Februar 1	—	—	2	10	2	7	21	4	—	5	—	8	4	7	21 / 28	21	70
— 8	—	15	6	23	7	20	28	5	—	10	4	4	5	11	71 / 39	28	138
— 15	—	20	15	45	25	55	52	12	1	11	4	6	5	11	160 / 50	52	262
— 22	—	30	23	105	40	132	81	20	4	17	7	7	9	11	330 / 75	81	486
— 29	12	43	33	161	55	205	94	26	4	19	7	9	13	12	509 / 90	94	693
Marts 7	49	46	33	163	80	167	99	25	5	18	7	9	12	11	538 / 87	99	724
— 14	47	41	28	190	108	156	93	24	6	16	7	8	12	11	570 / 84	93	747
— 21	60	—	33	187	103	137	90	30	6	21	8	8	16	20	520 / 109	90	719
— 28	43	—	29	144	93	104	57	28	6	23	8	8	19	26	413 / 118	57	588
April 4	20	—	26	48	67	68	53	41	9	33	9	9	28	40	229 / 169	53	451
— 11	8	—	18	40	53	55	51	38	12	39	19	13	34	38	174 / 193	51	418
— 18	—	—	5	2	9	7	6	18	6	24	39	8	39	44	23 / 178	6	207

Anm. Da Opsynet hævedes, var de fleste Fartøier enten afseilede eller omtrent færdige til Afreise.

Som Følge af det urolige Veir i Januar og Februar Maaneder fik ogsaa en stor Del af Fartøierne en langvarig Reise og kom forholdsvis sent til Lofoten. Da Fisket jo var smaat, kom de fleste imidlertid fuldstændig tidsnok. Antallet af Kjøbefartøier var, som det vil sees, omtrent som ifjor, men de færreste af dem opnaaede ivinter at faa Last. Ved Ankomsten søgte Fartøierne mest til Østlofoten og særlig til Strækningen Hopen—østover, hvor adskillige af dem samledes endog i Brettesnæs og Østnæsfjorden. Henimod Slutningen af Marts afseilede mange Kjøbefartøier til Finmarken, og samtidig begyndte enkelte at flytte vestover, men da Fisket ogsaa i April holdt sig smaat for Vestlofotværene, foregik ikke Flytning derhen i nogen større Maalestok.

Antallet af Kjøbefartøier ved hver halve Maaned i de sidste 7 Aar vil sees af Tabel XXVI.

Tab. XXVI.

Maaned.	Tid.	Antal Kjøbefartøier tilstede.						
		1890.	1891.	1892.	1893.	1894.	1895.	1896.
Januar	Midten	—	—	1	2	6	15	—
Februar . . .	Begyndelsen	197	181	100	90	180	190	70
	Midten	487	332	280	450	490	340	260
Marts	Begyndelsen	681	559	550	510	690	620	695
	Midten	723	765	630	622	733	744	747
	Slutningen	600	680	400	521	696	680	500
April	Slutningen							
	af 1ste Uge	430	400	280	474	590	590	440
	« 2den Do.	—	100	104	250	448	330	350
	« 3die Do.	—	—	50	75	203	250	100
	« 4de Do.	—	—	—	—	58	75	—

Opgave over de tilstedeværende Fartøier den 16de Marts foreligger i Tabel XXVII. I denne er foruden Kjøbefartøier og Bygdefarere medtaget Logisfartøier samt Fartøier i Oplag.

Tab. XXVII.

Fortegnelse

over Kjøbefartøier og Bygdefarsjægter, optegnede i Lofoten den 16de Marts 1896.

By eller Fogderi.	Bark.	Dampskib.	Skonnert eller Galeas.	Slup.	Jagt.	Jægtgaleas eller Jægt.		Skoite.	Samtlige Fartøiers		Samlet Drægtighed i Tønder.	Gjennemsnit af		Logisfartøier eller Fartøier i Oplag.
						Kjøber.	Bygdefars.		Antal.	Besætning.		Besætning pr. Fartøi.	Drægtighed i Tønder.	
A. By.														
Stavanger	—	—	—	1	—	—	—	—	1	6	700	6.0	700	—
Haugesund	—	—	2	1	3	—	—	—	6	32	4650	5.3	775	—
Bergen	—	5	11	8	39	—	—	—	63	375	46430	6.0	737	—
Florø	—	—	1	1	4	—	—	1	7	33	3820	4.7	563	—
Aalesund	—	—	3	6	7	—	—	2	18	82	11180	4.6	621	—
Molde	—	—	1	—	—	—	—	—	1	6	800	6.0	800	—
Kristiansund	—	2	10	12	49	1	—	5	79	386	43705	4.9	553	—
Trondhjem	—	—	1	2	9	22	—	—	34	171	21150	5.0	622	1
Stenkjær	—	—	—	—	1	5	—	—	6	31	3900	5.2	650	—
Namsos	—	—	—	1	—	—	—	—	1	4	400	4.0	400	—
Mosjøen	—	—	1	—	—	—	—	—	1	5	800	5.0	800	—
Bodø	1	1	2	—	9	1	—	4	18	81	12220	4.5	679	4
Tromsø	—	—	1	2	6	3	—	3	15	77	3670	5.1	245	1
Fra Byerne ialt	1	8	33	34	127	32	—	15	250	1289	153425	5.2	614	6
B. Fogderi.														
Søndhordland	—	—	5	8	37	—	—	2	52	267	30590	5.1	588	—
Nordhordland	—	—	1	—	3	—	—	—	4	21	2700	5.3	675	—
Hardanger og Vos	—	1	3	3	41	—	—	4	52	265	30440	5.1	585	—
Søndmøre	—	—	—	—	1	—	—	—	1	6	500	6.0	500	—
Romsdal	—	—	—	2	2	—	—	—	4	22	2860	5.5	715	—
Nordmøre	—	—	—	—	3	—	—	—	3	16	1750	5.3	550	—
Fosen	—	—	3	4	39	9	—	10	65	280	29650	4.3	456	5
Inderøen	—	—	—	—	3	21	—	—	24	118	14250	4.9	594	1
Stør- og Værdalen	—	—	—	—	—	1	—	—	1	5	700	5.0	700	1
Namdalen	—	1	3	—	7	—	—	4	15	39	5750	2.6	383	4
Søndre Helgeland	—	—	3	1	28	16	1	13	62	237	31700	3.8	511	14
Nordre Helgeland	—	—	1	—	7	3	—	2	13	49	5250	3.8	404	3
Salten	—	—	7	2	92	11	1	26	139	582	59340	4.2	427	6
Lofoten og Vesteraalen	—	—	1	1	12	11	—	3	28	111	15390	4.0	550	12
Senjen og Tromsø	—	—	4	2	17	3	—	12	38	158	14800	4.2	389	4
Fra Landet ialt		2	31	24	292	75	2	76	501	2276	245670	4.5	490	50
Ialt	1	10	64	57	419	107	2	91	751	3565	399095	4.7	531	56

Det gjennemsnitlige Antal af Kjøbefartøier fra de forskjellige Byer og Fogderier i de sidste 5 Aar findes anført i Tabel XXVIII og Tabel XXIX.

Tab XXVIII.

By.	Fartøier tilstede.				
	1892.	1893.	1894.	1895.	1896.
Fredriksstad	1	—	—	—	—
Arendal	—	—	—	—	—
Farsund	—	1	—	—	—
Skudesnæshavn	—	1	—	1	—
Stavanger	2	11	1	1	1
Haugesund	2	2	—	5	6
Bergen	60	66	55	92	63
Florø	3	3	5	4	7
Aalesund	21	24	21	18	18
Molde	2	2	2	5	1
Kristianssund	65	43	81	83	79
Trondhjem	39	31	47	37	34
Levanger	1	1	1	—	—
Stenkjær	11	8	10	8	6
Namsos	1	6	4	3	1
Mosjøen	—	—	—	—	1
Bodø	20	16	20	16	18
Tromsø	7	6	9	8	15
Fra Byerne ialt	235	221	256	281	250

Tab. XXIX.

Fogderi.	Fartøier tilstede.				
	1892.	1893.	1894.	1895.	1896.
Ryfylke	1	—	—	—	—
Søndhordland	36	34	40	27	52
Hardanger og Vos	32	37	47	48	52
Nordhordland	1	3	2	3	4
Sogn	—	—	1	—	—
Søndmøre	1	—	1	—	1
Romsdal	2	2	7	4	4
Nordmøre	4	5	3	4	3
Ørlandet og Fosen	53	52	69	61	65
Trondhjemsfjorden	17	22	17	13	25
Namdalen	15	14	20	11	15
Helgeland	$\frac{5}{53}$	$\frac{6}{53}$	$\frac{2}{71}$	$\frac{2}{82}$	$\frac{1}{74}$
Salten	115	134	$\frac{2}{142}$	137	$\frac{1}{138}$
Lofoten og Vesteraalen	31	$\frac{2}{19}$	27	35	28
Senjen og Tromsø	29	13	26	38	38
Fra Landet ialt	$\frac{5}{390}$	$\frac{8}{388}$	$\frac{4}{473}$	$\frac{2}{461}$	$\frac{2}{499}$

Anm. Tallene over Stregen angiver Bygdefarernes Antal, under Kjøbefartøiernes.

Tabel XXX og Tabel XXX a viser Fartøiernes Antal i de forskjellige Fiskevær den 16de Marts 1896 og deres procentvise Antal i de sidste 5 Aar.

Tab. XXX.

Fiskevær.	Antal Fartøier den 16de Marts 1896.									
	Dampskib.	Bark.	Skonnert eller Galeas.	Slup.	Jagt.	Kjøbejægt.	Bygdefarsjægt.	Skøite.	Logisfartøi eller Fartøi i Oplag.	Antal.
Brettesnæs	1	—	2	6	46	1	—	9	—	65
Østnæsfjorden	—	—	3	4	12	4	—	2	—	25
Skraaven	—	—	2	6	17	2	—	4	—	31
Svolvær	4	—	12	5	104	26	1	40	29	221
Kabelvaag	2	—	3	4	13	3	—	1	1	27
Storvaagen	—	—	8	3	56	4	—	10	3	84
Ørsvaag	—	—	12	12	53	13	—	4	3	97
Ørsnæs	—	—	—	3	18	—	—	—	—	21
Hopen og Kalle	1	—	6	5	17	7	—	3	3	42
Henningsvær	1	1	13	5	46	15	1	5	10	97
Stamsund	—	—	2	—	12	8	—	3	—	25
Stene	—	—	—	—	2	1	—	—	—	3
Ure	—	—	—	—	4	1	—	1	—	6
Mortsund	—	—	—	1	—	—	—	1	—	2
Balstad	—	—	1	2	5	4	—	2	2	16
Nufsfjord	—	—	—	—	2	4	—	1	—	7
Sund	—	—	—	—	2	6	—	1	—	9
Reine	—	—	—	1	7	2	—	1	2	13
Sørvaagen	1	—	—	—	3	6	—	3	3	16
Moskenæs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ialt	10	1	64	57	419	107	2	91	56	807

Tab. XXX a.

Strækning.	Kjøbefartøier tilstede den 16de Marts				
	1892.	1893.	1894.	1895.	1896.
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Raftsundet	—	—	—	—	—
Brettesnæs—Hopen	40.3	39.1	42.4	73.5	76.5
Henningsvær	7.9	5.8	20.7	13.0	11.5
Øerne—Ure	21.4	34.2	20.6	4.2	4.5
Brandsholmene—Nufsfjord	13.5	13.9	10.6	8.8	3.1
Næsland—Lofotodden	16.9	7.0	5.7	5.5	4.4
Østenfor Henningsvær	40.3	39.1	42.4	73.5	76.5
Vestenfor Do.	51.8	55.1	36.9	13.5	12.0
Antal tilstede i Østnæsfjorden	—	19	5	234	25
Do. » i Raftsundet	—	—	—	—	—

Antallet og Gjennemsnitsprocenten af hver Klasse Fartøier i de sidste 10 Aar vil sees af nedenstaaende Tabel XXXI.

Tab. XXXI.

Aar.	Antal Fartøier tilstede den 16de Marts.															
	Dampskib		Brig, Skonnert, Galeas.		Slup.		Jagt.		Jægtgaleas eller Jægt.				Skoite.		Ialt.	Drægtighed gjennemsnitlig i Tønder.
									Kjøber.		Bygdefars.					
	Antal.	pCt.	Antal.	pCt.	Antal.	pCt.	Antal.	pCt.	Antal.	pCt.	Antal.	pCt.	Antal.	pCt.		
1887	4	0.7	45	8.2	18	3.3	319	58.2	85	15.5	15	2.8	62	11.3	548	506
1888	6	0.9	55	8.3	26	3.9	399	59.8	99	14.8	13	2.0	69	10.3	667	514
1889	5	0.7	55	8.1	19	2.8	399	58.8	117	17.2	12	1.8	72	10.6	679	522
1890	7	1.0	51	7.6	32	4.4	435	59.7	121	16.6	5	0.7	77	10.6	728	516
1891	7	0.9	64	8.0	41	5.1	435	54.4	148	18.5	3	0.4	102	12.7	800	505
1892	5	0.8	69	10.9	32	5.1	341	54.1	110	17.5	6	1.0	67	10.6	630	520
1893	9	1.5	47	7.6	31	5.0	345	55.9	106	17.2	8	1.3	71	11.5	617	533
1894	6	0.8	67	9.1	34	4.6	414	56.5	120	16.4	4	0.6	88	12.0	733	508
1895	14	1.9	76	10.2	52	7.0	415	55.8	106	14.2	2	0.3	79	10.6	744	555
1896	10	1.3	65	8.7	57	7.6	419	55.8	107	14.2	2	0.3	91	12.1	751	531

b. Handel.

Tabel XXXII giver en Oversigt over Handelen fra Kjøbefartøierne i Opsynsdistriktet udenfor Indkjøbet af Fiskevarer.

Tab. XXXII.

Hjemsteder.	Samtlige Kjøbefartøiers Antal.	Antal Fartøier med Handel.										
		Ialt.	Varernes Art.									
			Manufakturvarer.	Kolonialvarer.	Almindelig Kramboddhandel.	Korn, Mel og Brødvarer.	Fedevarer.	Beklædningsgjenstande og Skotøi.	Fiskeredskaber og Taugværk.	Agn.	Trævarer, Ved etc.	Diverse.
Søndhordland	23	4	—	—	—	—	2	—	—	2	—	—
Nordhordland	2	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—
Hardanger og Vos	25	13	—	—	—	5	5	4	—	13	1	—
Bergen	23	12	—	—	—	4	1	—	2	6	—	—
Florø	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Aalesund	3	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—
Kristianssund	38	5	—	—	—	1	1	—	1	3	—	—
Nordmøre	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trondhjem	30	15	—	8	3	7	7	3	8	1	1	—
Stenkjær	2	2	—	2	1	1	2	1	1	—	—	—
Fosen	31	7	1	3	1	3	2	1	1	1	2	—
Inderøen	24	19	—	6	4	7	6	3	4	1	3	—
Namsos	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Namdalen	12	2	—	1	1	1	1	—	—	1	—	—
Søndre Helgeland	53	20	2	7	7	1	7	—	13	—	—	—
Nordre Helgeland	11	6	—	3	3	2	3	—	3	3	—	—
Bodø	15	7	1	3	2	2	4	3	3	2	—	—
Salten	69	18	2	6	3	3	3	4	8	6	3	—
Lofoten og Vesteraalen	21	6	—	3	4	—	3	—	3	2	—	—
Senjen og Tromsø	27	7	—	3	1	1	3	2	3	4	—	—
Tromsø	11	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
Ialt		147	6	45	30	38	51	21	50	46	13	1

Tabellen viser, at der ivinter var omtrent samme Antal Handelsfartøier som ifjor. Med Kolonialvarer var færre af dem forsynede; men omtrent i samme Forhold drev saamange flere af dem ivinter Handel med Agn. Heraf blev der vistnok solgt ikke saa lidet; men forøvrigt var Handelen neppe stor, da der gjennemgaaende var faa Penge blandt Fiskerne.

V. Andre Næringsdrivende.

Antallet af andre fremmede Næringsdrivende, der iaar søgte til de forskjellige Fiskevær, er anført i Tabel XXXIII.

Tab. XXXIII.

Beskjæftigelse.	Andre fremmede Næringsdrivende tilstede den 28de Marts 1896.																			
	Brettesnæs.	Østnæsfjorden.	Skraaven.	Svolvær.	Kabelvaag.	Storvaagen.	Ørsvaag.	Ørsnæs.	Hopen.	Henningsvær.	Stamsund.	Stene.	Ure.	Balstad.	Nufsfjord.	Sund.	Reine.	Sørvaagen.	Moskenæs.	Tind og Aa.	Ialt.
Handlende	16	—	16	86	98	6	5	3	8	30	31	—	—	9	2	2	1	—	—	—	313
Uhrmagere	—	—	2	4	3	—	—	—	1	6	4	—	1	—	1	1	—	—	—	—	23
Guld- og Sølvarbeidere	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andre Haandværkere	—	—	4	11	9	—	—	3	4	21	8	1	4	3	2	3	5	6	—	1	85
Fotografer	—	—	3	1	2	—	—	—	2	4	2	—	1	2	—	1	2	1	—	—	21
Gravører	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Arbeidere	—	—	61	16	51	62	4	3	9	86	63	6	8	37	12	13	15	16	6	17	485
Betjente og Tjenere	—	—	14	18	93	4	3	2	4	33	19	2	7	6	4	3	5	5	2	3	227
Flækkere	—	—	2	1	3	5	1	4	3	3	2	—	—	2	—	1	3	5	—	—	35
Hovedkjøbere	—	—	8	30	2	14	6	7	4	32	44	4	7	9	1	5	19	10	2	5	219
Spiseværter	—	—	—	3	4	—	—	—	—	1	4	1	1	1	1	1	2	—	—	—	19
Musikanter	—	—	—	—	11		—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
Kunstnere	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	8	—	—	2	—	—	—	—	—	—	18
Kvaksalvere	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2
Leverkjøbere	—	—	7	20	14	12	—	1	1	12	16	—	—	—	—	—	2	2	2	—	89
Fiskekjøbere	—	—	—	—	—	—	2	2	—	8	—	—	—	—	—	—	—	1	1	3	17
Tranbrændere	—	—	7	36	13	9	—	—	—	32	5	—	3	—	—	—	14	3	2	1	125
Uden fast Arbeide	—	—	6	1	10	—	1	2	1	1	5	—	1	2	—	—	—	—	—	—	30
Ialt	16	—	130	227	323	112	22	27	37	270	215	14	33	73	23	30	68	50	15	30	1725

Der var altsaa ivinter en ikke ganske liden Formindskelse i Antallet af fremmede Næringsdrivende og ikke mindst for de Handlendes Vedkommende. Det daarlige Fiske foraarsagede ogsaa, at forholdsvis faa fandt Beskjæftigelse som Kjøbere af Fiskehoveder; men paa Grund af den høie Leverpris var der flere end sædvanlig, som spekulerede i Indkjøb af Lever fra Fiskerne. Der indfandt sig ivinter kun 2 Kvaksalvere, og de havde neppe synderlig Søgning, da som sagt Fiskerne havde Vanskelighed for at skaffe Penge; muligens ogsaa, at Tilliden til dem er i Aftagende. Forhaabentlig vil Fiskerilægerne fortsætte med at holde populære Foredrag om smitsomme Sygdomme og Midlerne mod deres Udbredelse samt om Sundhedslære i Almindelighed, hvorved den nu ofte blandt Fiskerne herskende forkjerte Forestilling om disse Ting formentlig snart vil forsvinde.

Tabel XXXIV viser Antallet af fremmede Næringsdrivende i hvert af de sidste 6 Aar.

Tab. XXXIV.

Haandtering.	Antal fremmede Næringsdrivende.					
	1891.	1892.	1893.	1894.	1895.	1896.
Handlende	255	343	272	206	348	313
Uhrmagere	23	19	20	20	21	23
Guld- og Sølvarbeidere	1	2	—	—	1	—
Andre Haandværkere	73	91	70	74	81	85
Fotografer	13	12	16	13	20	21
Arbeidere	312	283	357	300	432	485
Flækkere	65	35	61	45	83	35
Hovedkjøbere	221	242	195	208	299	219
Spiseværter	27	41	49	38	30	19
Musikanter	10	16	11	7	9	14
Kunstnere	12	19	13	25	17	18
Gravører	4	3	2	2	4	3
Betjente og Tjenere	187	174	195	231	276	227
Kvaksalvere	—	—	—	5	11	2
Leverkjøbere	—	—	—	25	72	89
Fiskekjøbere	—	—	—	6	23	17
Tranbrændere	—	—	—	65	102	125
Uden fast Arbeide	—	—	—	40	66	30
Ialt	1253	1347	1334	1310	1895	1725

Arten af den Handel, der blev dreven af de tilreisende Handlende udviser Tabel XXXV.

Tab. XXXV.

Varernes Art.	Af de tilreisende Handlende solgte													
	Raftsundet.	Skraaven.	Svolvær.	Kabelvaag.	Storvaagen.	Ørsvaag.	Ørsnes.	Hopen.	Henningsvær.	Stamsund.	Balstad.	Nufsfjord.	Sund.	Reine.	Ialt.
Fedevarer	—	1	8	4	—	—	—	—	3	2	1	—	—	—	19
Frugt	—	1	8	6	—	—	—	—	3	4	1	—	—	—	23
Manufakturvarer	—	4	8	13	—	—	—	—	6	4	3	—	1	—	39
Beklædningsgjenstande	—	5	14	33	—	—	1	2	15	6	4	—	1	1	82
Fedevarer og Do.	—	1	—	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	5
Manufakturvarer og Do.	—	1	—	4	—	—	—	—	5	3	—	—	—	—	13
Kolonialvarer og Fiskeredskaber	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2
Jernvarer og Bliktøi	—	3	5	4	—	—	—	—	3	2	1	—	—	—	18
Staalvarer	—	—	3	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	6
Trævarer, Ved, Kul etc.	—	—	1	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
Uhre, Maskiner	2	—	16	13	6	5	1	5	—	5	1	—	—	—	34
Bøger, Papir og Blæk	—	3	10	4	—	—	1	1	3	—	—	1	—	—	23
Guld- og Sølvsager	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Modevarer	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	3
Kortevarer	—	1	6	2	—	—	—		—	1	2	—	—	—	12
Agn, Skjæl	13	—	40	4	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	58
Gaardsredskaber	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Brødvarer	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Melkeudsalg	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	5
Sukkervarer	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	4

19 Skjælhandlere fra Bergens Stift kom ivinter til Svolvær. De medbragte tilsammen 4830 Dunke saltet Agnskjæl, der for endel blev udsolgt i Svolvær, men hovedsagelig i andre Vær. Flere af disse Skjælhandlere benytter nemlig Folk til at reise omkring i Værene for at sælge Agn, medens de selv har Svolvær som Hovedstation. Gjennemgaaende fik de vistnok sine Varer godt betalte.

Tabel XXXVI angiver de Steder, hvor lovlig Handel med spirituose Drikkevarer foregik i Opsynsdistriktet, samt Rettighedernes Antal.

Tab. XXXVI.

Fiskevær.	Handel med spirituøse Drikke.			
	Brændevin.	Vin.	Øl.	Antal Rettigheder.
Raftsundet	—	1	1	1
Skraaven	1	1	1	2
Svolvær	1	[1]) 2	[1]) 2	3
Kabelvaag	—	[2]) 3	[2]) 3	3
Lyngvær	1	—	—	1
Festvaag	—	—	—	—
Henningsvær	—	1	1	1
Ialt	3	8	8	11
1895	5	9	8	14
1894	5	8	7	13
1893	6	8	7	21
1892	5	6	7	18
1891	6	8	8	22
1890	6	8	9	23
1889	6	6	9	21
1888	8	10	10	28
1887	10	11	11	32
1886	11	11	11	33

[1]) Heraf 1 Hotel med kun indskrænket Ret til Udskjænkning.
[2]) — 2 Hoteller —»— Do. » Do.

At der ogsaa ivinter blev drevet endel Smughandel med berusende Drikkevarer, bevises jo bedst af de ikke saa ganske faa Mulkter, som blev forelagt for ulovligt Salg af Brændevin, Øl og Vin; men Tallene viser paa samme Tid en stor Nedgang, særlig fra ifjor. At der desuden var endel Smughandlere, som ikke blev knebne, er mere end sandsynligt; men vist er det, at Forholdene i heromhandlede Henseende ivinter var forholdsvis gode. For Fiskerne var det ialfald vanskeligt at faa kjøbt spirituøse Drikke paa ulovlige Udsalgssteder, hvor de altid blev seede paa med mistænksomme Øine. Man vidste, at Opinionen blandt dem absolut var mod den ulovlige Trafik, og at store Boder i Tilfælde maatte paaregnes, hvorfor den største Forsigtighed vistnok altid blev udvist.

IV. Veiret.

a. Landliggedage.

Det Antal Dage, regnede fra og med 16de Januar til og med 22de April, incl. Søn- og Helligdage, hvorpaa Veiret tildels eller ganske hindrede Redskabstrækning, findes anført i Tabel XXXVII.

Tab. XXXVII.

Maaned.	Landliggedage paa Grund af Veiret $^{16}/_{1}$—$^{22}/_{4}$ (98 Dage) 1896.			
	Østlofoten.		Vestlofoten.	
	Hele.	Delvise.	Hele.	Delvise.
Januar	10	4	13	1
Februar	10	7	15	5
Marts	2	6	4	11
April	3	4	4	4
Ialt	25	21	36	21
1896	46		57	
1895	35		39	
1894	43		47	
1893	47		54	
1892	45		48	
1891	48		53	
1890	29		35	
1889	39		44	
1888	37		38	

Det er heldigvis sjelden, at man under Lofotfisket har et saa vedvarende uroligt og stormende Veir som det i Januar og indtil henimod Slutningen af Februar Maaned iaar. Indtraf der engang imellem nogle faa Dage med moderat Veir, havde man snart igjen Storm og Uveir, og enhver vil kunne forstaa, hvor uheldige saadanne Veirforhold er for Fiskebedriften. Formentlig var der neppe nogen større Fisketyngde tilstede ivinter i Lofoten, men alligevel vilde jo Udbyttet være bleven adskillig større, om Fiskerne havde havt Anledning til oftere og mere regelmæssigt at drive sit Brug. Af stærke Stormdage var der egentlig ikke iaar saa mange, men som saadanne maa regnes 10de og 11te Februar med nordlige Vinde og Snestorm samt 24de, 25de og 26de Februar med

Sydveststorm og ualmindelig svær Sogang. Den 10de Februar, da Nordveststormen brød løs ved Middagstid, var der en hel Del Fartøier og Baade i Vestfjorden paa Reise fra Indlandet, og man maatte frygte for Ulykker; men saadanne spurgtes ikke. Mange maatte søge Havn i Lofoten andetsteds end bestemt, og Fiskerbaade fra vestligere Vær maatte holde af østover; men til saadant er jo Lofotfiskeren saa vel vant, at han ikke regner det som nogen større Begivenhed.

Kaptein S. Bjørnstad, med Dampskibet «Præsident Christie», indslæbte den 10de Februar i Nordveststormen adskillige Baade til Reine og Moskenæs, hvorhos Redningsskoiterne ydede da som flere Gange senere paa lignende Maade Hjælp til mange Fiskerbaade.

Redningsselskabets Virksomhed omfattes med stor Interesse af Fiskerne, som flere Steder — trods det daarlige Fiske — i Fællesskab ydede ikke saa ganske smaa Pengebidrag til Selskabet.

Om end Veirforholdene i Marts bedredes meget, indtraf der ogsaa da, ja selv i April, ikke saa faa Landliggedage; dog tør det nok siges, at havde der været godt Fiske, vilde Antallet deraf neppe have naaet den Størrelse, som Tabellen udviser.

Til Sammenligning med tidligere Aar indtages Tabel XXXVII a.

Tab. XXXVII a.

Aar.	Hele og delvise Uveirsdage 16/1—22/4 1896.				
	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Ialt.
1887	10/11	20/19	17/19	10/10	57/59
1888	10/11	11/11	9/10	2/2	32/34
1889	9/10	15/15	14/17	1/1	39/44
1890	5/7	13/15	6/7	5/6	29/35
1891	10/11	25/25	11/14	2/3	48/53
1892	9/9	12/15	21/21	3/3	45/48
1893	8/10	13/14	11/15	15/15	47/54
1894	6/7	17/18	19/20	1/2	43/47
1895	4/4	12/13	8/12	11/10	35/39
1896	14/14	17/20	8/15	7/8	46/57

Anm. Over Stregen gjælder Østlofoten, under Stregen Vestlofoten.

Tabel XXXVII b viser Trækningsdagenes Antal i de forskjellige Vær.

Tab. XXXVII b.

Fiskevær.	Antal Trækningsdage fra $^{16}/_{1}$—$^{22}/_{4}$ (98 Dage).				
	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Ialt Sum:
Skraaven	$6\frac{2}{4}$	$15\frac{8}{7}$	$24\frac{12}{12}$	$14\frac{8}{6}$	$\frac{30}{29} = 59$
Svolvær	$7\frac{6}{1}$	$18\frac{10}{8}$	$23\frac{14}{9}$	$18\frac{13}{5}$	$\frac{43}{23} = 66$
Vaagene	$7\frac{6}{1}$	$15\frac{9}{6}$	$23\frac{19}{4}$	$16\frac{11}{5}$	$\frac{45}{16} = 61$
Ørsvaag—Hopen	$7\frac{6}{1}$	$14\frac{9}{5}$	$23\frac{15}{8}$	$12\frac{7}{5}$	$\frac{37}{19} = 56$
Henningsvær	$5\frac{2}{3}$	$12\frac{2}{10}$	$21\frac{14}{7}$	$15\frac{6}{9}$	$\frac{24}{29} = 53$
Stamsund—Ure	$4\frac{1}{3}$	$10\frac{7}{3}$	$18\frac{9}{9}$	$15\frac{7}{8}$	$\frac{24}{23} = 47$
Balstad	$3\frac{2}{1}$	$12\frac{6}{6}$	$20\frac{14}{6}$	$15\frac{8}{7}$	$\frac{30}{20} = 50$
Nufsfjord—Sund	$4\frac{2}{2}$	$11\frac{5}{6}$	$20\frac{16}{4}$	$11\frac{9}{5}$	$\frac{32}{17} = 49$
Reine	$2\frac{2}{0}$	$8\frac{5}{3}$	$16\frac{12}{4}$	$11\frac{9}{2}$	$\frac{28}{9} = 37$
Sørvaagen	$2\frac{2}{0}$	$9\frac{5}{4}$	$19\frac{14}{5}$	$14\frac{9}{2}$	$\frac{30}{11} = 41$

Anm. Over Stregen betegner hele, under Stregen delvise Trækningsdage.

Søveirsdagenes Antal om Maaneden fra 16de Januar indtil Fiskets Afslutning findes for de sidste 5 Aar anført i Tabel XXXVIII.

Tab. XXXVIII.

Maaned.	Antal Søveirsdage i Aarene 1891—1896.									
	Østlofoten.					Vestlofoten.				
	1892.	1893.	1894.	1895.	1896.	1892.	1893.	1894.	1895.	1896.
Januar	7	11	9	12	6	7	9	8	12	3
Februar	17	19	18	20	14	14	20	13	19	11
Marts	10	24	18	28	23	10	23	16	27	19
April	22	10	22	22	15	22	11	21	21	13

b. Forlis.

Af omstaaende Tabel XXXIX vil sees, at der ivinter under Fisket indtraf 25 Baadforlis i Lofoten. Om end Antallet er stort, blev det dog mindre, end man kunde befrygte i Betragtning af det urolige Veir og det store Baadantal; men som Regel lokkede nu heller ikke den paaregnelige Fangst Fiskerne ivinter til at reise paa Søen i Utide.

Der var stationeret Redningsskoite i Henningsvær, Balstad og Reine. Saavidt jeg ved, fik de ikke Anledning til direkte at redde Menneskeliv f. Ex. fra Hvælv eller lignende, men jeg tror, at Fiskerne anser dem for en stor Betryggelse; dog maa jeg advare mod, at der stoles formeget paa Skøiterne og udvises Dumdristighed i Bedriften, hvortil der hos enkelte muligens tør være lidt Tilbøielighed.

Det er mig bekjendt, at 4 Baade paa Reisen til Lofoten fyldtes af Braadso, hvorved 5 Mand omkom og 10 reddedes, samt at en Jagt kantrede i Vestfjorden, hvorved 4 Mand omkom.

Paa Hjemreisen vides forulykket 1 Baad, hvorved 2 Mand omkom.

For saavidt muligt at undgaa de mange Tab af Menneskeliv under Lofotfisket vilde det vistnok være heldigt, om der f. Ex. af Redningsselskabet eller af Selskabet for de norske Fiskeriers Fremme blev aabnet Konkurrence om Tegning eller Model af en nogenlunde billig Linefiskebaad med Indredning, særlig konstrueret som skikket til Livbjergning.

Der fremkommer vistnok Projekter, som lover synkefrie, ja endog kantrefrie Baade, men disse bliver formentlig for kostbare for Fiskerne og neppe heller fuldt praktiske som Fiskebaade. Imidlertid formener jeg, at Sagen er af stor Betydning og fuldt værd Opmærksomhed. At hver Lofotfisker burde have sit Redningsbelte paa i Uveir, er — mærkeligt nok — endnu ikke indgaaet i deres Bevidsthed. Salg under Fisket af billige og praktiske saadanne vilde formentlig snart forandre Forholdet isaahenseende.

Tabel XXXIX viser Tid og Sted for de aarlige Baadforlis fra 1887.

Tab. XXXIX.

Aar.	Ialt.	Maaned.					Baadforlis.														
		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Ubestemt.	Raftsundet.	Brettesnæs.	Østnæsfjorden.	Svolvær.	Skraaven.	Vaagene.	Hopen.	Henningsvær.	Stamsund.	Ure.	Balstad.	Nufsfjord.	Sund.	Reine.	Sørvaagen.
1887	36	6	10	17	3	—	—	—	–	2	1	1	4	7	9	2	4	3	2	1	—
1888	22	3	11	7	1	—	—	—	—	1	[1]1	4	–	6	[3]3	6	3	—	2	1	1
1889	14	—	1	13	–	—	—	2	—	—	3	—	1	2	2	—	—	2	—	—	2
1890	10	1	2	5	2	–	1	—	—	1	1	1	—	2	1	—	—	—	—	1	2
1891	42	1	14	21	6	—	—	—	[1]1	[1]1	[4]3	8	5	[4]3	4	1	5	3	2	[4]3	3
1892	7	1	3	3	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	2	—	1	—	1	1	—
1893	15	7	3	4	1	—	—	—	—	1	—	—	—	3	1	—	2	—	2	1	[2]5
1894	19	2	6	11	—	—	—	[3]1	[1]1	2	—	3	1	[4]4	2	—	3	1	—	1	—
1895	16	—	5	2	9	—	—	—	—	—	1	—	—	5	5	1	—	1	—	2	1
1896	25	—	10	6	9	—	—	—	—	3	2	1	1	4	1	—	2	—	1	[4]3	[3]7

[1]) Baadene forliste i Havn. [2]) Heraf 2 Forlis i Havnen. [3]) Heraf 1 ved Paaseiling af Dampskib. [4]) Heraf 1 Forlis i Havnen.

Tabel XL viser Anledningen til og Antallet af Omkomne ved Forlis og andre Ulykkeshændelser under Lofotfiskeriet i de sidste 10 Aar.

Tab. XL.

Aar.	Ialt.	Baadforlis.								Omkomne ved andre Tilfælde.	Omkomne.	
		Anledning.			Tilregnelighed			Antal Forliste.				
		Under Fiskeri.	Under Reise.	Andre Tilfælde.	Utilregneligt.	Kunde være undgaaet.	Ubestemt.	Reddede.	Omkomne.		Ialt.	I Forhold til 100,000.
1887	36	31	5	—	34	2	—	129	45	1	46	147
1888	22	18	2	2	18	4	—	75	26	[1]3	29	94
1889	14	13	–	1	13	1	—	48	12	—	12	40
1890	10	8	2	—	8	2	—	33	6	[2]3	9	30
1891	42	35	2	5	35	7	—	131	49	—	49	161
1892	7	7	—	—	7	—	—	28	8	—	8	27
1893	15	13	—	2	11	3	1	50	17	[3]3	20	75
1894	19	16	—	3	15	4	—	59	16	[4]1	17	62
1895	16	15	1	—	13	3	—	45	27	–	27	83
1896	25	23	1	1	22	3	—	81	22	[2]1	23	71

[1]) 1 ved Drab og 2 ved Kulos. [2]) Faldt overbord fra Baad. [3]) 1 ved Sneskred, 1 falden overbord fra Baad og 1 ved Vaadeskud. [4]) Ved Drab.

Oplysning om Maaden, hvorpaa Forlisene foregik, samt om Aarsagen, forsaavidt denne er bekjendt, tilligemed Baadens Art findes anført i Tabel XLI.

Tab. XLI.

Aar.	Baadforlis. Maaden. Ialt.	Fyldt eller kantret af Braadsø.	Kuldseiling.	Paaseiling.	Grundstødt.	Skaaret under.	Overlastning.	Andre Maader eller ubekjendt.	Tilregnelig Aarsag. Ialt.	Uopmærksomhed.	Dumdristighed.	Liden Ballast.	Slet Udstyr.	Drukkenskab.	Uvidenhed.	Andre Aarsager.	Baadenes Størrelse. Fembøring.	Otring.	1/2 Femterumming.	1/2 Fjerderumming.	Trerumming.	Kjæks.	Jolle.	Snedseilsbaad.	Skibsbaad.	Ubekjendt.
1887	36	9	19	1	—	1	2	4	10	5	1	1	—	—	—	—	11	19	2	1	2	—	—	—	1	—
1888	22	8	8	1	—	—	1	4	4	2	—	—	—	—	—	2	4	11	3	2	1	—	1	—	—	—
1889	14	1	8	—	—	1	—	4	2	1	—	—	—	—	—	1	2	7	—	2	1	1	—	1	—	—
1890	10	5	4	—	—	—	—	1	3	1	1	—	—	—	—	1	1	5	2	1	1	—	—	—	—	—
1891	42	20	12	3	1	—	1	5	2	—	1	—	—	1	—	—	8	16	5	2	2	—	3	4	—	2
1892	7	2	2	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	1	—	—	—	—	—	—	—
1893	15	8	2	—	—	—	1	4	3	—	—	—	—	—	—	3	1	11	1	—	—	—	2	—	—	—
1894	19	10	2	1	2	—	2	2	4	—	2	—	—	—	2	—	1	8	4	2	3	—	—	—	1	—
1895	16	11	2	2	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	3	4	5	3	2	—	—	—	2	—	—
1896	25	12	7	4	—	—	—	2	5	1	1	—	—	—	—	3	—	17	3	4	—	—	1	—	—	—

c. Luftens Temperatur.

Under hele Lofotfisket var Temperaturen forholdsvis høi, men det urolige, stormende Veir — tildels med Sneilinger — bevirkede, at Luften var skarp, om der end ikke var saa koldt. Forholdet bedredes dog isaahenseende noget i April, da Temperaturen midt paa Dagen oftere var noksaa høi; men hyppige Snefald gjorde desuagtet, at der endnu var Vinter, da Opsynspersonalet forlod Lofoten.

Gjennemsnitstemperaturen for hver Uge vil sees af Tabel XLII.

Tab. XLII.

Ugen, som endte	Luftens Temperatur i Svolvær 1896. (Celsius Grader.)			
	Gjennemsnitlig.		I Ugens Løb.	
	Middag.	Laveste Temperatur.	Høieste Temperatur.	Laveste Temperatur.
Januar 28de	÷ 4.1	÷ 6.7	+ 2.2	÷ 8.3
Februar 1ste	÷ 1.7	÷ 5.1	+ 2.2	÷ 13.6
— 8de	÷ 1.0	÷ 4.0	+ 2.2	÷ 6.7
— 15de	+ 0.9	÷ 4.9	+ 3.9	÷ 10.0
— 22de	+ 4.3	+ 0.6	+ 8.3	÷ 3.9
— 29de	+ 2.7	+ 0.7	+ 6.1	÷ 3.9
Marts 7de	+ 0.6	÷ 3.1	+ 4.4	÷ 6.7
— 14de	+ 3.5	÷ 0.6	+ 6.7	÷ 5.0
— 21de	+ 1.4	÷ 2.0	+ 2.8	÷ 4.4
— 28de	+ 4.3	+ 0.9	+ 7.2	0.0
April 4de	+ 3.2	÷ 2.1	+ 7.8	÷ 3.9
— 11te	+ 4.8	+ 0.5	+ 11.1	÷ 1.7
— 18de	+ 7.0	÷ 0.3	+ 14.4	÷ 2.2
Indtil den 22de	+ 5.7	+ 2.2	+ 6.1	÷ 0.6
Middeltemperatur	+ 2.5	÷ 1.7		

Efterfølgende Tabel XLIII udviser Middeltemperaturen ved Middagstid i Svolvær i de sidste 5 Aar.

Tab. XLIII.

Tid.	Luftens Middeltemperatur Middag. (Celsius Grader.)				
	1892.	1893.	1894.	1895.	1896.
Januar 16de—31te	÷ 2.4	÷ 1.2	÷ 0.6	÷ 2.3	÷ 2.9
Februar 1ste—14de	÷ 1.4	÷ 2.0	÷ 0.9	÷ 3.3	÷ 0.1
— 15de—sidste . . .	÷ 0.8	÷ 3.6	+ 1.7	+ 0.6	+ 3.5
Marts 1ste—15de	+ 2.3	÷ 2.1	+ 1.0	+ 1.5	+ 2.1
— 16de—31te	+ 3.0	+ 1.0	+ 2.6	+ 1.5	+ 2.9
April 1ste—24de	+ 3.9	+ 2.2	+ 8.1	+ 3.5	+ 5.2
Middeltemperaturen	+ 0.9	÷ 0.7	+ 2.3	+ 0.7	+ 2.5
Laveste Middeltemperatur .	÷ 3.0	÷ 4.8	÷ 1.3	÷ 4.7	÷ 4.1
Høieste Kuldegrad	÷ 12.8	÷ 13.3	÷ 8.9	÷ 10.6	÷ 13.6

d. Vandets Temperatur.

Ved Opsynet blev der ivinter ikke foretaget Temperaturmaalinger af Havvandet, men Høvedsmændene Anders Ophoug af Stadsbygden, John Lind Aarsten af Ibestad og Eduard Meisfjord af Alstahaug fik udlaant Dybvandsthermometre.

De indsendte Opgaver over Resultaterne af de foretagne Maalinger synes at antyde, at det bedste Fiske ogsaa ivinter foregik i Vandlag af omkring 5 Graders Temperatur (Celsius).

Omtrent under hele Fisket var der ualmindelig hyppige og stærke Omvexlinger i Strømsætningen.

Fra 21de til 28de Marts skal der være foretaget for Reine en Del Temperaturmaalinger m. m. paa Foranstaltning af den biologiske Station i Bergen; men Resultatet af dette Arbeide er mig ubekjendt.

VII. Fisket vedkommende.

a. Fiskets Gang.

Det urolige og stormende Veir, som ivinter herskede saagodtsom under hele Lofotfisket, udgjorde et af dets væsentligste Hovedtræk. Det er ialfald utvivlsomt, at det for en stor Del bærer Skylden for det ringe Udbytte, om man end vistnok ogsaa maa indrømme, at Fisketyngden neppe nogensteds var synderlig stor. Om hvordan Fisket vilde arte sig, kunde man af de faa Redskabstrækninger, som med tildels lange Mellemrum fandt Sted i Januar Maaned, ikke danne sig nogen Mening, og først i Begyndelsen af Februar fik man Indtrykket af, at Hovedfisket ialfald i den første Tid vilde komme til at foregaa i Østlofoten. Det begyndte nemlig da at tage sig op fra Henningsvær østover lige indtil Brettesnæs, dog mest for Svolvær, hvor man langs hele Svolværbakken i nogle Dage fiskede meget godt. Fra Midten af Maaneden fiskedes bedst for Vaagene—Hopen og tildels Skraaven samt Brettesnæs, medens det for Svolvær var betydelig aftaget, hvilket ogsaa tildels var Tilfældet for Henningsvær. I hele Vestlofoten var det fremdeles smaat, og nogen egentlig Forandring til det bedre var der ikke mærkbar før henimod Midten af Marts. For Vaagene—Kalle og særlig for Ørsvaag-Ørsnæs holdt Fisket sig godt hele sidste Halvdel af Februar, og det gav i denne Tid for enkelt Baad oftere endog rig Fangst. I Østnæsfjorden, hvor der som sædvanlig i Slutningen af Februar var samlet en hel Del Baade og Fartøier, blev der vel fisket endel Skrei allerede i Begyndelsen af Maaneden, men Haabet om større Fiske derinde glippede. Det forblev smaat den hele Tid, og henimod Midten af Marts var der omtrent ikke Fisk at faa, hvorfor Baade og Fartøier flyttede dels til Vaagene, dels til Brettesnæs. I Raftsundet blev der ogsaa formærket Skrei saa langt op som forbi Digermulen—Molgavlen, men Fisket der ophørte snart, og det foregik senere kun længere ude i Sundet for Guldvig og Brettesnæs samt østover til Risvær. Det holdt sig her gjennemgaaende godt hele Marts saavel paa Garn som Liner, men ophørte kort Tid derefter. I de sidste Dage af Februar bedredes Veirforholdene, og Fisket blev senere drevet noget mere regelmæssigt end tidligere; men det var igrunden kun for Kabelvaag—Kalle og tildels Skraaven, at Fisket dermed tog noget Opsving. For Svolvær blev det

netop da helt misligt, og der saavelsom for Henningsvær holdt det sig hele Vinteren smaat for alleslags Redskaber, dog med lidt Bedring i sidste Halvdel af Marts. Hovedfisket faldt i hele Marts fra Kabelvaag vestover forbi Ørsnæs, hvorfor der kom en hel Del Garnbaade flyttende vestenfra. Da Svolværbaadene ogsaa søgte til det samme Havstykke, blev her samlet et uforholdsmæssigt stort Antal Baade med alleslags Redskaber, hvorved Dagsfangsten oftere faldt ujevn. For Skraaven blev der ogsaa fisket ret godt i hele Marts Maaned.

Som nævnt tog Fisket sig op i Vestlofoten fra Midten af Marts og var derefter for samtlige Vær tildels meget godt Resten af Maaneden, men her som i Østlofoten mærkede man, da man efter Paasken igjen trak Redskaber, at Fangsten var i Aftagende. En hel Del Baade i Østlofoten afsluttede derfor Fisket i første Halvdel af April og efter Midten af Maaneden ogsaa i Vestlofoten. Da Opsynet hævedes den 22de om Aftenen, var der ikke mange Baade igjen, som drev Søen, ja endog i Nufsfjord, hvor Fisket holdt sig længst, var der da kun meget faa tilbage.

De nærmere Forholde i de enkelte Vær vil yderligere fremgaa af det Følgende.

Raftsundet og Brettesnæs. Skrei blev fanget i Raftsundet allerede i Begyndelsen af Februar, men noget nævneværdigt Fiske blev der ikke ivinter. Ved Digermulen og Molgavlen fik man en enkelt Dag — 21de og 25de Februar — ret god Fangst, men efter den Tid ophørte omtrent alt Fiske indenfor Guldvig. For Brettesnæs derimod var der Udsigt til Fiske temmelig tidlig; allerede 5te Februar fik man optil 250 Skrei, men i det urolige Veir blev det forholdsvis lidet paaagtet, saameget mere som der da ogsaa var meget godt Fiske for Svolvær og Skraaven. Først henimod Maanedens Slutning samledes der i Brettesnæs og de nærmestliggende Vær noget større Antal Baade, men disse fiskede i hele Marts Maaned tildels meget godt saavel paa Garn som Liner. Omtrent samtidig foregik der et særdeles rigt Fiske omkring Risvær og Aarstenen. Paa forstnævnte Sted var der omtrent 30 Baade, der fiskede meget godt saavel paa Nat- som Dagline. Uheldigvis var det kun faa, som fik Rede paa dette Fiske, forinden det var for sent. Ved Udgangen af Marts aftog Fisket stærkt fra Brettesnæs — østover, og efter Paasken, som indtraf i Begyndelsen af April, ophørte det snart ganske. Efter Daglinefiskeres Opgivende holdt Skreien sig for Brettesnæs hele Vinteren paa en Dybde af mellem 70—80 Favne og nær Bunden. Paa 90 Favne eller 60 Favne Vand fik man ikke Fisk. Overvandsfløit blev derfor ikke benyttet.

Østnæsfjorden. I Januar Maaned var der intet Skreifiske inde i Fjorden, men da man fik Fisk for Svolvær, blev Troen paa forestaaende Fiske i Fjorden snart almindelig. Adskillige Baade og Fartøier samledes derfor efterhaanden derinde, og den 4de Februar fik man fra Vaterfjord udover forbi Helle fra 30 til 200 Fisk. Omtrent saaledes holdt Fisket sig indtil den 8de — den 7de fiskedes ret godt lige indtil Smaaskjær —

hvorefter det jevnt aftog og forblev smaat hele Februar indtil 13de Marts, da der omtrent ikke var Fisk paa Redskaberne. De mange Baade og Fartøier, som havde ligget i Fjorden i Paavente af, at Fisket der skulde bedres, flyttede nu til Brettesnæs, Skraaven og Vaagene.

Det var ganske mærkeligt at se, hvorledes Skreien ivinter oftere ligesom gjorde Tiltag til at sige ind i Fjorden, men vendte om. Det fik Udseende ligesom af, at der var noget, som skræmte den tilbage, naar den havde vovet sig et Stykke indover. Desværre havde jeg ikke Anledning til at lade foretage Temperaturmaalinger af Vandet; thi Sandsynligheden taler vel for, at Skreien ikke ivinter derinde fandt den for dens Trivsel passende Vandtemperatur eller den dermed i Forbindelse staaende Saltholdighed. Synkenoter var det ialfald ikke, som skræmte den hverken i Fjorden eller andetsteds i Lofoten.

Skraaven. Det første Prøvesæt for Skraaven blev foretaget af enkelt Natlinebaad den 8de Januar med Trækning den 10de og med Fangst af 30 Skrei. Først den 22de foregik næste Trækning med Fangst af 100. I de første Dage af Februar mærkedes vel Bedring i Fisket, men det faldt gjennemgaaende smaat indtil den 28de, da Fangsten saavel paa Garn som Liner var ret god. I Marts blev Veirforholdene nogenlunde gunstige for Bedriften, og der foregik da i hele Maaneden et ganske jevnt, godt — enkelt Dag endog meget godt — Fiske paa alleslags Redskaber; men allerede i Begyndelsen af April aftog det betydeligt, og efter Trækning den 11te fandt de fleste Baade det ikke længere lønnende at drive Søen. Nogen nævneværdig Fangst blev heller ikke gjort af de gjenliggende.

Svolvær. Den 16de Januar, da første Prøvesæt med Liner blev trukket for Svolvær, fik man 70 Skrei og næste Dag optil 50. Nogle Dage senere kunde enkelte Linebaade faa optil 100 Fisk, men som oftest var Fangsten liden, og Fisket blev ikke af nævneværdig Betydning i hele Januar Maaned. Efter nogle Dages Uveir fik Linebaadene den 4de Februar pludselig god Fangst nær Land langs hele Svolværbakken, enkelt Baad optil 400 Fisk, og det almindelige var fra 100 til 200. De følgende Dage var Fisket tildels endnu bedre, og da Veiret heldigvis tillod Trækning daglig, fik de faa tilstedeværende Linebaade — hovedsagelig kun Indbyggere — i den første Uge af Maaneden allerede et ganske godt Udbytte. Efter den 9de blev Veiret igjen mere stormende og tillod som Regel kun delvis Trækning samtidig med, som man kunde forstaa, at Fiskemængden var aftagen. Fra Midten af Maaneden, da endel fremmede Fiskere var ankomne og nogle havde begyndt at bruge Garn, blev Uveiret endnu værre, og indtil den 28de var det kun sjelden og enkeltvis, at Fiskeforsøg kunde foretages. Selv da Veiret efter denne Tid bedredes, forblev Fisket paa Svolværhavet at være tildels yderst smaat, hvorfor Fiskerne fra dette Vær stadig maatte søge hen til Vaagebakken, ja tildels endnu længere

vestover Havet. Ogsaa i April forblev Fisket smaat, og henimod Midten af Maaneden var de fleste Fiskere afreiste. Naar undtages de ovennævnte Indbyggerbaade, var Udbyttet derfor meget smaat for Svolværfiskerne ivinter, særlig for Linemændene; thi i sidste Halvdel af Marts bedredes Garnfisket ikke saa lidet, saa at Garnbaadene enkeltvis kunde faa Fangst af indtil 800—900 Fisk og derved heldigvis faa bødet noget paa det tidligere mislige Udbytte.

Nævneværdigt Dybsagnfiske foregik ikke for Svolvær, da Dybsagnfiskerne snart flyttede vestover.

Linerne blev i Regelen satte med 8—10 Favnes Bundfløit, kun meget sjelden med 50 Favnes Overvandsfloit. Fisken viste sig paa Hølen meget urolig hele Vinteren, hvor der formentlig var Smaasild. Hval blev nemlig seet omtrent stadig farende omkring.

Vaagene. I Midten af Januar var der af 3 Baade fra Kabelvaag og 2 fra Storvaagen gjort et Par Prøvesæt med Fangst fra 20—50 Skrei. De faa Dage, hvorpaa Veiret senere i Maaneden tillod Trækning, fik man optil 150. Fra Begyndelsen af Februar stod der en ikke ganske liden Fisketyngde mellem «Bakken» og «Eggen», og her fiskedes der, naar Veiret ikke var altfor stormende, ret godt hele Februar og Marts Maaned. Dagsfangsten kunde paa Natliner i første Halvdel af Februar gjennemsnitlig regnes for 250 Skrei pr. Baad, og i sidste Halvdel, da Bedriften i høi Grad hindredes af Storm med Snekave, var den, naar man fik trukket Redskaberne, gjennemgaaende god saavel paa Natliner som Garn; enkelt Garnbaad knnde saaledes faa optil 1200 Fisk paa Lænken. I Marts Maaned faldt Fangsten mere ujevn, hvortil den store Tilstrømning af Baade paa det forholdsvis snevre Havstykke vistnok bidrog. Natlinebruget overgik den 5te Marts omtrent ganske til Daglinebrug, da dette Fiske viste sig mest lønnende, lige indtil Fiskets Afslutning. Ogsaa Dybsagnfiskerne var som Regel udrustede med Dagliner. Det egentlige Dybsagnfiske var bedst i Dagene fra 7de til 15de Februar, da det gik op til 2 à 300 Fisk, gjennemsnitlig 150 pr. Baad. Senere blev det ujevnt og som oftest smaat. Paa Grund af Paaskehelgen og tildels ogsaa paa Grund af Stygveir var der faa Trækningsdage i den første Del af April, og da der den 9de omtrent ikke var Fisk paa Redskaberne, afsluttede de fleste den Dag Fisket.

Den hele Tid holdt Fisken sig ved Bunden, og Fløitredskaber blev derfor ikke benyttede.

Ørsvaag, Ørsnæs, Hopen og Kalle. Første Linetrækning foregik af en Baad fra Ørsnæs den 22de Januar, og Fangsten var 85 Skrei. Den 25de blev derefter Liner trukne af 6 Baade, der fik fra 20—180 Fisk. Fra nu af var Fisket smaat de enkelte Dage, Redskaber kunde trækkes; men den 5te Februar foregik der isaahenseende en stor Forandring til det bedre, særlig for Ørsvaag—Ørsnæs. I den paafølgende Tid var Fangsten paa Natliner vel noget ujevn, men dog gjennemgaaende god —

for enkelt Baad endog rig — naar Veiret tillod Trækning, og efterat Garnmændene henimod Midten af Maaneden begyndte at drive Søen, gjorde ogsaa de som Regel ret god Fangst. Efter 28de Februar fik man oftere Anledning til at trække Redskaberne, og Fangsten blev nu for mange ikke saa sjelden meget god, tildels rig, saavel for Garn som Liner, men den store Masse af Baade, som fra Begyndelsen af Marts søgte til Strækningen Kabelvaag—Kalle, i Forbindelse med stærk Strømsætning med deraf bevirket Sammenvikling af Redskaberne foranledigede ofte, at Dagsfangsten kunde blive adskillig ulige fordelt, eftersom man var mere eller mindre heldig. Ogsaa paa Dagliner fiskedes godt, men Redskabsmængden hindrede Brugen af dette Redskab i ikke ringe Grad. Fra Begyndelsen af April aftog vel Fisket, men endnu den 4de var Gjennemsnitsfangst saavel for Garn som for Liner 200 Fisk. Efter den 9de var den imidlertid stadig nedadgaaende, hvorfor Garnmændene afsluttede Fisket den 11te og Linemændene i de nærmest paafølgende Dage.

Fisken stod den hele Tid langt ind og ved Bunden, hvorfor Fløitning saagodtsom ikke fandt Sted.

Henningsvær. Den 7de, 8de og 9de Januar blev natstaaede Liner trukne nær Land med Fangst henholdsvis af 50, 40 og 100 Skrei. Enkelte Trækninger den 11te samt 18de viste samme Resultat, og nævneværdig Forandring blev der ikke i Januar Maaned. I Begyndelsen af Februar kunde vel enkelte Natlinebaade faa optil 300 à 400 Fisk, men det varede ikke mange Dage, forinden Fisken var segen forbi østover og Fisket meget smaat. Den 6te Februar blev Garn første Gang trukne, men da Fangsten kun var fra 16—43 Fisk, varede det endnu en Tid, inden større Garnsætning fandt Sted. Den 17de blev Garnlænker, som havde staaet 11 Døgn i Søen, trukne med Fangst fra 120 til 1000, gjennemsnitlig 300 Fisk, og med Undtagelse af den 20de var der fra nu af uafbrudt Landligge med Storm af Sydvest hver Dag lige indtil den 28de. De overstaaede Redskaber blev da trukne med gjennemgaaende lidet Udbytte. Uagtet Veirforholdene efter den Tid blev bedre, vedblev Fisket dog at være smaat for alleslags Redskaber; enkelt Dag imellem — f. Ex. den 5te og 9de Marts — kunde Forhaabninger om bedre Fiske ligesom opvækkes, men man blev stadig skuffet, og det holdt sig gjennemgaaende smaat for Henningsvær hele Vinteren igjennem.

Det forholdsvis jevneste Fiske foregik med Liner; dog var der ogsaa enkelte Garnbaade, som i sidste Halvdel af Marts oftere fik god, tildels rig Fangst, saa at der i Henningsvær ogsaa ivinter var Fiskere, som fik en nogenlunde rimelig Lot, men for Størstedelen blev den vistnok liden. Fisken stod omtrent den hele Tid langt fra Land, hvilket i det urolige Veir bevirkede, at der især for Garnbaadene blev meget faa Trækningsdage. Der var som oftest ogsaa usædvanlig stærk Strøm, hvorved Redskabstrækning blev vanskeliggjort, og hvorved stort Tab særlig af Liner blev foraarsaget.

Dybsagnfisket var hele Vinteren meget smaat.

Fiskemængden var stadig omtrent lige liden ostpaa som vestpaa Havet.

Stamsund, Stene og Ure. Allerede den 10de Januar blev der sat Liner af 3 Indbyggerbaade, men Trækningen deraf den 13de gav kun en Fangst fra 6 til 10 Skrei. Paa natstaaede Liner fik man den 17de fra 10—20 Fisk, og lige indtil Midten af Februar var det en Sjeldenhed at faa over 100. Den første Garnsætning fandt Sted den 4de Februar, og den blev trukken den 10de med Fangst af 16 Skrei, og den 17de blev ellevenætters Garn trukne med et Udbytte af kun optil 75 Fisk. Indtil denne Tid kan der saaledes neppe have været nogen Fisketyngde for heromhandlede Vær. Paa ottenætters Redskaber, der blev trukne den 28de Februar, var Fangsten meget ujevn, og for de flestes Vedkommende fremdeles liden, ja noget nævneværdigt Fiske begyndte først den 13de Marts. Imidlertid var en hel Del Garnbrugere flyttede til Østlofoten, hvor de forblev til Fiskets Afslutning, og de i Distriktet gjenliggende fik vistnok senere, naar de kom paa Søen, god, tildels rig Fangst, men Trækningsdagene blev saa faa, at Udbyttet for dem neppe var tilfredsstillende. Linebaadene derimod fiskede nogenlunde jevnt godt hele sidste Halvdel af Marts og tildels indtil 10de April.

Endel Dybsagnbaade, der flyttede østenfra til Stene henimod Udgangen af Marts, fiskede ret godt i nogle Dage; men da Veiret fremdeles holdt sig uroligt og Fisken stod langt ind og vest, afsluttede de Fisket, da Paasken indtraf.

Da Fisket viste sig stadigt aftagende, sluttede Garnmændene den 11te April, hvorimod adskillige Linemænd fra Indlandet, der i Paaskehelgen havde været hjemme og derfra medbragte ferskt Agn, endnu fortsatte Fisket indtil den 18de, da det viste sig yderst smaat og derfor afsluttedes.

Fløitredskaber blev ikke benyttede.

Balstad, Mortsund. De første Linesætninger blev trukne af 4 Baade den 14de Januar med Fangst optil 20 Skrei pr. Baad. Derefter hindredes Bedriften her som andetsteds omtrent stadigt af Uveir indtil 4de Februar, da Fangsten paa Linerne fremdeles var ubetydelig, og nævneværdig Bedring mærkedes ikke før 6te Marts. Enkelte Linebaade, som havde faaet sætte langt ind, fik dog god Fangst, optil 500 Fisk. Den 15de Februar blev femnætters Garn trukne, og Fangsten var 200 Fisk; men den 28de var den paa ottenætters Garnlænker ikke over 50. I hele Marts Maaned og ligeledes i April blev Udbyttet for Balstad Distrikt gjennemgaaende lidet saavel paa Garn som Liner. De Baade, som vovede sig langt ind og vest, fik forresten som Regel god, ja oftere endog rig Fangst, men Størstedelen holdt sig nærmere Land og fik lidet eller intet, hvorved Dagsfangsten blev mere end almindelig ujevnt fordelt. Fra 27de Marts indtil 2den April forefaldt det bedste Linefiske, da man havde ferskt Loddeagn, hvilket

bevirkede endel Tilflytning, men efter Paaske aftog Fisket raskt, hvorfor Garnbaadene afsluttede. Linemændene fortsatte vel endnu en Tid, da Fisket efter den 8de slog bedst til nær Land, men Fangsten var ujevn og stadigt aftagende, hvorfor Afklarering begyndte i Midten af Maaneden. Nogle Dage senere var der kun faa Baade tilbage som drev Søen.

Nufsfjord og Sund. Saavel for Nufsfjord som Sund blev natstaaede Liner trukne den 7de Januar temmelig langt paa Søen med Fangst henholdsvis af 60 og 42 Skrei. Omtrent samme Resultat viste de faa Trækninger, som fandt Sted senere i Maaneden med tildels større Mellemrum paa Grund af det stormfulde Veir. Under lignende Veirforholde og med meget lidet Udbytte saavel for Garn som Liner foregik Fisket hele Februar og næsten hele første Halvdel af Marts, hvorfor enkelte Baade den 7de flyttede til Østlofoten. Fra Midten af Marts Maaned bedredes imidlertid Fisket, og fra den 24de lige indtil 10de April var det meget godt, enkelte Dage endog rigt, fornemmelig for Garnbaadenes Vedkommende, idet flere af dem i Ugen for Paaske paa 1 Lænke, men i 2 Trækninger fik fra 2 000—3 600 Fisk. Mange nærede nu vistnok Haab om langvarigt Fiske; men heri blev man skuffet; thi allerede den 14de var Fangsten betydelig aftagen, saa at de fleste Garnbaade afsluttede Fisket, der lidt efter lidt ophørte ganske for Sund og Næsland. For Nufsfjord holdt det sig vel noget længere; men da Opsynet hævedes, var det omtrent afsluttet. Fisket faldt som oftest lidt bedre for Nufsfjord end for Sund og foregik i Regelen langt fra Land. Det var blandt Fiskerne en almindelig Antagelse, at Fisken gik i Aate, da den viste sig meget urolig og der oftere fandtes Smaasild i den. Bedste Fiske kunde saaledes den ene Dag foregaa paa «Eggen» og den anden Dag nærmere Land, dog sjelden saa langt op som paa «Mebotten». Floitredskaber blev lidet benyttede; Linefolket begyndte som sædvanlig med 8—12 Favne Bundfloit, men de ophørte dermed, da det viste sig, at Bundliner fiskede bedst. Henimod Fiskets Slutning forsøgtes dog med godt Resultat 15—16 Favnes Bundfloit. Floitgarn blev ikke brugt.

Reine, Sørvaagen, Aa og Tind. De første Prøvesæt for Reine og Sørvaagen fandt Sted omtrent ½—1 Mil fra Land i Dagene fra 13de til 16de Januar af nogle faa Baade. Fangsten var fra 30—70 Skrei. Noget nævneværdigt Fiske foregik ikke senere hverken i Januar eller Februar Maaned, idet Uveir eller utrygt Veir stadig hindrede Bedriften. Lige indtil henimod Midten af Marts faldt Fisket yderst smaat, uagtet man baade brugte ferskt Agn og søgte Fisken langt indpaa — efter Sigende indtil 3 Mile. Den 13de mærkedes vistnok Forandring til det bedre, men først den 16de begyndte man at fiske godt, enkeltvis rigt, saavel paa Garn som Liner, og efter denne Tid stillede ogsaa Veiret sig forholdsvis gunstigt for Bedriften. Et nogenlunde jevnt godt Fiske blev derfor fra nu af og

indtil henimod Midten af April drevet i hele Distriktet — vistnok bedst fra Sorvaagen vestover — men efter den Tid aftog det hurtigt for samtlige Vær, hvorfor der, da Opsynet hævedes, kun var nogle faa Baade tilbage, som fortsatte Fisket.

---

b. Udbyttet.

Ved Fiskets Afslutning ansloges det til Handelsvare tilvirkede Udbytte at være 18 Millioner Fisk, 2 450 Hektoliter Lever, 16 000 Hektoliter Rogn og 8 850 Hektoliter Medicintran. Denne blev ivinter tilvirket ved 117 Damperier, hvoraf 61 paa Land og 56 ombord i Fartøi.

Af Fiskepartiet blev omtrent $15^3/_{10}$ Million saltet til Klipfisk og $2^7/_{10}$ Million hængt.

Til Guanofabrikation blev der indsamlet omtrent 11 Millioner Torskehoveder, hvoraf der desuden blev hjemsendt omtrent 5 Millioner til Kreaturfoder.

Værdien af disse Produkter kan formentlig anslaaes til noget over $5^1/_{10}$ Million Kroner.

Til Fortæring i Lofoten og til Bortsendelse blev der antagelig tilsammen anvendt omtrent $^3/_4$ Million Fisk

Efterfølgende Tabel XLIV viser det aarlige Udbytte af Fisk, Lever og Tran samt Antallet af Fiskere i de sidste 16 Aar.

Tab. XLIV.

Aar.	Antal Fiskere.	Opfisket Kvantum i Tusinder.	Fisk pr. Fisker.	Leverholdighed. Fisk pr. Td. Lever.	Leverparti.	Tranparti.	Medicintran-parti.
					[2]) 1000 Tønder.		
1881	26 850	25 700	960	480	48.0	29.5	[1]) 2.50
1882	28 449	27 500	960	900	25.6	11.0	1.30
1883	31 221	17 300	550	1000	14.5	6.4	0.85
1884	27 798	17 000	612	[3]) 500—700	16.9	10.1	4.20
1885	26 625	26 500	1000	400—700	29.5	18.2	6.55
1886	28 920	31 000	1072	300—650	41.0	25.4	10.00
1887	28 030	29 700	1060	300—700	38.3	23.6	9.50
1888	31 917	26 000	815	250—450	38.0	23.6	16.10
1889	30 083	17 200	572	200—500	23.5	14.6	12.90
1890	30 324	30 000	989	200—500	58.5	36.3	16.70
1891	30 378	21 050	691	250—500	22.7	14.1	18.20
1892	30 092	16 250	540	280—550	23.0	14.3	8.10
1893	26 683	27 000	1012	270—550	31.5	19.5	18.60
1894	28 000	28 500	1017	400—800	14.6	7.3	12.30
1895	32 600	38 600	1184	500—1300	11.0	3.8	12.30
1896	32 280	18 000	558	570—1000	2.5	1.2	8.85

[1]) Medicintranen er **ikke** medregnet i Lever- og Tranpartiet. [2]) Lever-, Tran- og Medicintranpartiet er fra 1884 opgivet i Hektoliter.
[3]) Leverholdigheden er fra 1884 pr. Hektoliter.

Tabel XLV viser, hvormeget der er opfisket i de forskjellige Maaneder.

Tab. XLV.

Aar.	Januar og Februar.	Marts.	April. Til 14de.	April. Efter 14de.	Ialt.
	Opfisket Kvantum. Millioner Stykker.				
I Gjennemsnit 1871—1890 . . .	5.0	15.8	3.7	0.7	25.2
Procent	19.8	62.7	14.7	2.8	100
1891	0.8	15.4	4.6	0.2	21.0
Procent	3.8	73 3	21.9	1.0	100
1892	3.7	9.8	2.3	0.5	16.3
Procent	22.7	60.1	14.1	3.1	100
1893	5.3	19.8	1.6	0.3	27.0
Procent	19.6	73.4	5.9	1.1	100
1894	5.0	13.6	8 0	1.9	28.5
Procent	17.5	47.7	28.1	6.7	100
1895	4.8	26.2	6.3	1.3	38.6
Procent	12.4	67.9	16.3	3.4	100
1896	1.2	12.5	3.8	0.5	18 0
Procent	6.7	69.4	21.1	2.8	100

Tabel XLVI indeholder Opgave over Udbyttet af Fisk, Lever, Medicintran og Rogn for hver Uge. Antallet af Trækningsdage i Ugen er anført længst tilhøire.

Tab. XLVI.

Ugen, som endte	Fisk. Ialt.	Fisk. Heraf saltet.	Fisk. Ugens Fiske.	Lever.	Medicintran.	Rogn.	Dage Trækning. Østlofoten. Fuld.	Østlofoten. Delv.	Vestlofoten. Fuld.	Vestlofoten. Delv.
	Millioner Stykker.			Hektoliter.						
Januar 25 . .		Intet.			Intet.		2	3	2	0
Februar 1 . .	0.023	0.010		36		23	1	1	1	1
— 8 . .	0.160	0.114	0.137	200	18	300	3	2	2	2
— 15 . .	0.353	0.258	0.193	288	118	660	2	1	1	1
— 22 . .	0.984	0.802	0.631	775	270	1700	2	2	2	1
— 29 . .	1.174	0.989	0.190	838	400	2000	1	1	1	0
Marts 7 . .	2.591	2.284	1.417	1166	904	4146	4	2	4	1
— 14 . .	5.215	4.757	2.624	1278	2091	7955	4	0	2	1
— 21 . .	8.902	8.045	3.687	1647	3968	12345	4	2	4	2
— 28 . .	13.257	11.727	4.355	2274	6239	15230	3	3	4	2
April 4 . .	15.750	13.700	2.493	2340	7695	16000	3	1	2	1
— 11 . .	17.000	14.560	1.250	2430	8346	16000	1	3	1	3
— 18 . .	18.000	15.290	1.000	2450	8850	16000	5	0	5	0
— 22 . .	18.000	15.290	0.000	2450	8850	16000	0	0	0	0

Anm. Medicintranen er ikke medregnet i Leverpartiet.

Ogsaa ivinter var Skreien liden; dog var der ikke ganske ubetydelig Forskjel isaahenseende for de forskjellige Vær og til de forskjellige Tider. For Svolvær holdt Fisken sig gjennemgaaende liden og mager under hele Fisket; men for Brettesnæs og flere andre Steder ansaaes den dog som Regel at være lidt større end ifjor. I Henningsvær gav 400 Stykker sløiet Garn- og Linefisk sammenblandet den 5te Februar en Gjennemsnitsvægt af 287 Kgr. pr. 100 Fisk, men den 5te Marts kun en Vægt af 220—230 Kgr. Gjennemsnitsvægten af sløiet Fisk for Stamsund er opgivet at dreie sig om 250 Kgr. for 100 Garnfisk og 220 Kgr. for 100 Linefisk. Den 9de April fandtes i Sund 100 Linefisk i sløiet Tilstand at veie 237 Kgr ; men der blev af en Fartøifører oplyst, at han i Sund havde fundet Vægten af 100 Skrei fra 217 til henimod 300 Kgr., idet den kunde variere ikke alene fra den ene Dag til den anden, men endog kunde være høist forskjellig samme Dag fra de forskjellige Baade.

Leverens Fedtholdighed var i Begyndelsen af Fisket temmelig liden; men den tiltog i ikke ringe Grad henimod Slutningen at Marts Maaned. De til mig indkomne Opgaver er dog isaahenseende ikke lidet forskjellige, uagtet de er givne af Trandamperierne, hvoraf formentlig ikke alle i lige Grad kan udvinde Fedtstoffet. Der var forresten ivinter ogsaa stor Forskjel paa Fedtholdighed i Garn- og Linelever, den sidste var især for Svolvær usædvanlig mager og skal i den første Tid kun have givet omtrent 25 pCt. Over Midten af Marts tiltog Fedtholdigheden ogsaa der og blev den 20de Marts opgivet at være 35 pCt., den 27de Marts 40 pCt. og ligesaa den 3die April. I Henningsvær blev Leverens Fedtholdighed i Begyndelsen af Februar opgivet til 30 pCt., i første Halvdel af Marts til 35 à 40 pCt. for Garnlever og 28 à 30 pCt. for Linelever. I Slutningen af Marts, da Leveren var bleven federe, opgaves blandet Garn- og Linelever at give en gjennemsnitlig Fedtholdighed af 36 à 40 pCt. For Sund er opgivet gjennemsnitlig 34 pCt. Fedtholdighed, lidt mere tidlig paa Vinteren og noget mindre mod Fiskets Slutning.

Af et større Trandamperi i Stamsund har jeg faaet meddelt, at Leveren i Begyndelsen af Fisket, da Fangsten hovedsagelig bestod af Linefisk, gav 35 pCt. Damptran og i Slutningen af Marts, da Fangsten overveiende var Garnfisk, optil 45 pCt.

I efterfølgende Tabel XLVII er anført det antagelige Udbytte af Fisk ved hver Uges Slutning i de sidste 5 Aar.

Tab. XLVII.

Maaned.	Lofotfiskets Udbytte i Millioner.									
	1892.		1893.		1894.		1895.		1896.	
	Datum.	Millioner.	Datum.	Millioner.	Datum.	Millioner.	Datum.	Millioner.	Datum.	Millioner.
Februar.	6	0.52	4	0.68	3	0.60	2	0.11	1	0.02
	13	1.10	11	1.30	10	1.08	9	0.30	8	0.16
	20	1.82	18	2.90	17	3.01	16	1.00	15	0.35
	27	3.69	25	4 20	24	4.11	23	2.77	22	0.98
	—	—	—	—	-	—	—	—	29	1.17
Marts.	5	6.45	4	7.0	3	5.72	2	5.03	7	2 60
	12	8.33	11	10.2	10	9.22	9	11.56	14	5.22
	19	10.36	18	16.2	17	12.05	16	19.97	21	8.90
	26	12.21	25	21 6	24	16.36	23	26.23	28	13.26
	—	—	—	—	31	18.57	30	30.78	—	—
April.	2	13.50	1	25.1	7	23.40	6	34.32	4	15.75
	9	15.04	8	26.3	14	26.50	13	37.30	11	17.00
	16	15 80	15	26.7	21	28.00	20	38.10	18	18.00
	23	16.25	23	27.0	28	28.50	27	38 60	22	18.00

Tabel XLVIII viser Lofotfiskets Udbytte af de forskjellige Produkter gjennemsnitlig i 1881—1885 og 1886—1890 samt i de sidste 6 Aar.

Tab. XLVIII.

Aar.	Lofotfiskets Udbytte, iberegnet Fisket efter 14de April. Ialt Fisk.	Heraf Klipfisk.	Heraf Tørfisk.	Hoveder.	Rogn.	Medicintran.	Tran.	Værdi i Millioner Kroner.
	Millioner Stykker.				1000 Hektoliter.			
I Gjennemsnit 1881—85 . .	23.7	20.2	3 5	17.3	28.4	3 23	16.5	5.80
I Gjennemsnit 1886—90 . .	27.5	23.5	4.0	15.5	29.5	13.10	25.0	6.21
1891	21.0	18.9	2.1	16.8	19.6	18.20	14.1	6.68
1892	16.3	12.8	3.5	12.2	17.4	8.10	14.3	4 30
1893	27.0	23.2	3.8	17.7	31.1	18.60	19.5	6.00
1894	28.5	24.5	4.0	20.0	24.4	12.30	7.3	7.00
1895	38.6	31.4	7.2	28.9	42.0	12.30	3.8	6.90
1896	18.0	15.3	2.7	11.1	16.0	8.85	1.2	5.15

Fordelingen af det erholdte Kvantum fra de forskjellige Fiskedistrikter vil sees af Tabel XLIX.

Tab. XLIX.

Opsynsdistrikt.	Udbyttets Fordeling paa Opsynsdistrikterne. Fisk. Ialt.	Fisk. Garn.	Fisk. Line.	Fisk. Dybsagn.	Lever. Hektoliter. Ialt.	Lever. Hektoliter. Brugt til Medicintran.	Rogn. Hektol.	Millioner Hoveder. Til Guano.	Millioner Hoveder. Hjemsendt.
	1000 Stykker.								
Brettesnæs	1.000	0.020	0.980	—	1950	890	900	0.4	0.4
Skraaven	1.130	0.300	0.740	0.090	1890	[1])2075	800	0.4	0.3
Østnæsfjorden . . .	0.110	0.010	0.100	—	200	35	160	—	0.1
Svolvær	1.970	0.300	1.670	—	2470	[1])3380	2200	1.6	0.3
Kabelvaag og Storvaagen	3.050	1.350	1.300	0.400	4800	4580	3600	2.2	0.6
Ørsvaag, Ørsnæs, Hopen og Kalle . . .	2.800	0.680	2.070	0.050	4250	3120	2520	1.9	0.6
Henningsvær	1.640	0.310	1.260	0.070	2470	2360	1440	1.0	0.6
Stamsund og Stene . .	1.100	0.480	0.620	—	1930	1820	830	0 8	0.3
Ure	0.220	0.050	0.170	—	380	[1])890	390	0.1	0.1
Balstad	1.140	0.060	1.080	—	1770	1380	790	0.5	0.4
Nufsfjord	0.610	0.070	0.540	—	980	750	320	0.2	0.4
Sund	0.510	0.080	0.430	—	820	610	330	0.2	0.3
Reine	0.900	0.080	0.820	—	1350	1280	620	0.7	0.2
Sørvaagen	1.820	—	1.820	—	2290	1930	1100	1.2	0.4
	18.000	3.790	13.600	0.610	27550	25100	16000	11.2	5.0

[1]) En Del Lever blev tilført fra andre Vær.

Tabel L giver Oversigt over det procentvise Forhold mellem Udbyttet for de forskjellige Brug og Antallet af Fiskere ved disse.

Tab. L.

Aar.	Forholdet mellem Brugenes Udbytte.					
	Garnbrug.		Linebrug.		Dybsagn.	
	Fiskere.	Fisk.	Fiskere.	Fisk.	Fiskere	Fisk.
	Procent.					
I Gjennemsnit 1871—1880	50.4	48.7	39.6	45.6	10.0	5.7
1881—1890	35.1	31.5	56.3	64.6	8.6	3.9
1891	44.5	46.8	47.4	48.1	8.1	5.1
1892	43.2	35.4	48.7	61.7	8.1	2.9
1893	42.8	40.3	49.5	55.8	7.7	3.9
1894	38.0	24.2	55.7	72.1	6.3	3.7
1895	26.3	16.4	66.7	79.2	7.0	4.4
1896	22.2	21.1	69.1	75.5	8.7	3.4

Som sædvanlig brugte de i Tabellen opførte Dybsagnfiskere ogsaa ivinter Dagliner, saasnart Fangsten med dette Redskab viste sig lønnende, og der var kun faa, som udelukkende drev Dybsagnbrug.

Mandslotterne findes anførte i Tabel LI.

Tab. LI.

Opsyns-distrikt.	Mandslotter for 1896, angivet i Kroner.									Anmærkning.
	Høieste.			Middels.			Laveste.			
	Garn.	Line.	Dybsagn.	Garn.	Line.	Dybsagn.	Garn.	Line.	Dybsagn.	
Skraaven	340	310	200	205	167	150	114	93	60	
Svolvær	300	[1])350	—	170	140	—	25	20	—	[1]) Kun Indbyggere i Svolvær, der fiskede godt i 1ste Uge af Febr.
Vaagene	500	300	200	250	160	140	100	90	90	
Hopen	500	480	150	190	240	80	20	84	50	
Henningsvær . .	280	270	80	120	130	45	37	23	15	
Stamsund . . .	300	200	—	170	150	—	50	25	—	De største Lotter blev af Garnmændene tjent i Østlofoten.
Ure	300	200	—	180	180	—	50	50	—	
Balstad	380	380	—	240	170	—	140	45	—	
Nufsfjord	540	370	—	360	220	—	240	100	—	
Sund	550	300	—	340	180	—	240	50	—	
Reine	400	220	—	220	175	—	120	90	—	
Sørvaagen . . .	—	370	—	—	200	—	—	100	—	Garn og Dybsagn blev ikke benyttet.

Som det af Tabellen vil sees, var det ivinter Garnmændene, der opnaaede de høieste Bruttolotter, og som idetheletaget gjennemgaaende havde størst Udbytte af sin Lofottur. For Ørsvaag—Kalle og for Henningsvær var Middelslotten for Linefiskerne vel lidt større end Garnmændenes; men naar Agnforbruget fratrækkes, blev Fordelen heller ikke i disse Vær synderlig stor paa Linefiskernes Side. For Nufsfjord og Sund fik Garnmændene en god og forholdsvis jevn Lot, der ogsaa forøvrigt i Vestlofoten ivinter gjennemgaaende var bedre, end den havde været paa flere Aar.

Naar undtages et enkelt Tilfælde i Sund, var der ivinter i Forhold til tidligere Aar faa Besværinger fra Fiskerne over ikke at have faaet Afklarering, og i de fleste Tilfælde viste det sig, at Fiskerne selv havde Skylden, idet de ikke indfandt sig ombord, uagtet vedkommende Fartøier i tilbørlig lang Tid flagede for Afklarering.

Tabel LII viser det gjennemsnitlige Fangstudbytte pr. Mand i Tiaaret 1881—1890 samt i de sidste 6 Aar.

Tab. LII.

Aar.	Gjennemsnitsudbyttet pr. Mand.	
	Stykker Skrei.	Kroner.
I Gjennemsnit:		
1881—1890	856	203
1891	691	220
1892	540	143
1893	1012	225
1894	1017	250
1895	1189	212
1896	558	160

Uagtet Priserne paa samtlige Fiskeprodukter var temmelig høie, vil det af Tabellen sees, at Bruttofortjenesten pr. Mand blev liden. Grunden dertil var selvfølgelig det ringe Antal Fisk, der gjennemsnitlig faldt paa hver enkelt Mands Part; dog hjalp det paa Nettofortjenesten, at Tabet

af Redskaber ikke blev saa særdeles betydeligt, samt for Linemændene, at Agnprisen var moderat og Agnforbruget forholdsvis lidet paa Grund af de faa Søveirsdage.

Agnmangel indtraf ikke uden en enkelt Dag i Ure; der blev hele Vinteren — efterhvert som Behovet krævede — overalt tilført tilstrækkeligt Agn. Heraf formenes der ivinter at være ankommet til Lofoten omtrent 6800 Dunke saltet Skjæl, 1200 Tønder stor Slosild fra Apelvær, 40-50 000 Tønder fersk Sild fra Vesteraalen, Øxfjord og andre Steder, 1500 Tønder Lodde fra Finmarken og 7—800 Tønder Lodde fra Mosjøen og Saltdalen foruden endel saltet Sild og Blæksprut. Værdien af det hele Agnforbrug kan anslaaes til omkring Kr. 400 000,00 eller henved Kr. 18,00 gjennemsnitlig pr. Linefisker.

c. Priserne.

Gjennemsnitsprisen paa de forskjellige Fiskeprodukter samt paa Agn viser følgende Tabel LIII.

Tab. LIII.

Opsynsdistrikt.	Gjennemsnitspriser i 1896 angivet i Kroner.												
	Fisk.						Agn.						
	Garn.	Liner.	Dybsagn.	Fersk Lever.	Saltet Rogn.	Hoveder.	Fersk Sild.	Saltet Sild.	Skjæl.	Saltet Skjæl.	Løs Rogn.	Lodde.	Saltet Sprut.
	pr. 100 Stkr.			pr. Hekto-liter.	pr. Hekto-liter.	pr. Hun-drede.	pr. Hektoliter.						
Brettesnæs	23.0	22.0	19.0	38.0	22.5	0.20	5.0	—	—	50.0	—	—	—
Østnæsfjorden	22.5	20.5	—	30.0	—	—	5.0	—	—	50.0	—	—	—
Skraaven	23.5	22.0	21.0	40.0	20.0	0.20	4.0	—	—	50.0	—	—	—
Svolvær	24.0	21.0	—	44.0	24.0	0.20	5.0	—	—	45.0	—	—	—
Vaagene	23.0	20.0	18.5	38.5	23.5	0.21	6.0	—	—	38.0	8.4	—	22.0
Hopen	23.0	19.5	19.0	35.0	21.0	0.20	5.0	—	—	40.0	—	—	21.0
Henningsvær	23.5	21.5	20.0	33.0	27.0	0.18	5.0	—	—	—	—	20.0	—
Stamsund	21.3	20.0	—	31.0	23.5	0.25	5.0	—	—	—	—	18.0	—
Ure	20.5	19.5	—	31.0	22.5	0.22	5.0	—	—	—	—	—	—
Balstad	21.0	19.0	—	31.0	22.5	0.20	5.0	—	—	—	—	—	—
Nufsfjord	20.0	18.5	—	30.5	22.5	0.20	5.0	4.0	—	—	—	15.0	—
Sund	21.0	19.5	—	31.5	22.5	0.20	5.0	4.0	—	—	—	15.0	—
Reine	20.5	19.5	—	31.5	21.5	0.18	5.0	—	—	—	—	—	—
Sørvaagen	—	19.5	—	30.0	20.5	0.20	5.0	—	—	—	—	—	—

Til Sammenligning anføres i Tabel LIV Fiskepriserne i de forskjellige Vær siden 1889.

Tab. LIV.

Fiskevær.	Gjennemsnitsprisen af Fisk (Kr. pr. 100) i Aaret							
	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.	1895	1896.
Raftsundet	25.0	20.5	—	21.0	—	17.6	15.0	—
Østnæsfjorden	26.2	20.7	26.8	20.4	20.0	22.0	14.0	21.5
Skraaven	27.0	20.5	27.5	21.2	18.9	21.0	14.3	22.0
Svolvær	25.1	19.4	26.5	21.0	18.5	22.5	14.0	21.5
Vaagene	27.2	20.0	24.8	21.0	18.2	20.0	14.2	21.0
Hopen	26.0	18.6	27.0	22.0	18.9	20.5	14.6	21.0
Henningsvær	26.4	20.7	27.5	21.8	18.6	19.8	15.0	22.0
Stamsund	25.8	20.8	23.6	21.5	18.0	19.7	15.0	20.6
Ure	25.2	20.0	22.5	21.2	17.0	20.0	14.0	19.8
Balstad	25.0	18.8	24.5	21.5	16.2	20.3	12.5	19.5
Sund og Nufsfjord	26.0	19.3	22.8	21.4	16.3	18.5	13.6	19.5
Reine og Sørvaagen	23.5	18.7	24.0	20.4	16.2	19.5	12.8	19.6

De ved hver Uges Slutning ivinter noterede Priser i de forskjellige Vær findes Tab. LV.

Ugen, som endte	Priser paa Fisk, Lever, Hoveder og Rogn													
	Brettesnæs.		Østnæsfjorden.		Skraaven.		Svolvær.		Vaagene.		Hopen.		Henningsvær.	
	F / L	H / R	F / L	H / R	F / L	H / R	F / L	H / R	F / L	H / R	F / L	H / R	F / L	H / R
Februar 1							18							
— 8					19		18—20	20	17—18		17—20		20—21	
								[1])8			20—25		20	
— 15					19—20		19—20	25	14—18	25	18—20		20	
					20		19—20	[1])8	21		25—27		20	
— 22			20		21		21—22	20	17—22	20	18—23		16—22	15
			18—20	[1])5	28—30		25—29	[1])8	25	[1])8—9	26—30		20—25	
— 29			20				21—22	20	17—22	20	20—22			
			18—20	5			26—30	[1])8	25	8—9	26—33			
Marts 7			21—22		24—25	15	21—24	20	22—26	20	22—25		20—26	15
			25—28	5	50		35—45	[1])8		8—9	30—45		23—42	
— 14	18—20		23		16—20	15—20	19—23	20	18—25	20—25	21—26		18—26	15
			35	6	35		40—63	[1])8—10	35—40	8	28—35		45—50	
— 21	20—26		Intet Fiske		24—26	20	20—25	20	20—25	20	21—25		20—26	15—20
					45	[1])5—6	40—50	[1])5—7	45—55	8	31—43	8—9	33—40	
— 28					22	20	20—25	20	20—25	20	18—25	20—25	20—26	15—20
					36—40	16—20	40—45	20	40—50	15—20	35—50	15—20	35—45	
April 4	19—24						18—24	20	20—25		19—25	20—25	19—23	20—30
	35—40	21—24					40—50	20—25	40—50	16—22	36—45	20—25	35—40	
— 11	Intet Fiske						19—20	20	20—24	20	19—23		18—22	20—30
							35—40	20—25	35—45	16—22	30—40	16—23	35—40	25—28
— 18							19—20	20						
							35—40	20—25						

[1]) Pr. Hektoliter løs Rogn.

Anm. Tallene betegner:
For Fisk Kroner pr. 100 Stykker.
» Lever — » Hektoliter.
» saltet Rogn — » Hektoliter.

anførte i Tabel LV.

ved hver Uges Slutning 1896.

Stamsund.		Ure.		Balstad.		Nufsfjord.		Sund.		Reine.		Sørvaagen.	
F	H	F	H	F	H	F	H	F	H	F	H	F	H
L	R	L	R	L	R	L	R	L	R	L	R	L	R
										17			
18 20										17			
20		18		17						17			
										15			
20 21		18—19		18 20		18		18		17			
20		20		18—20				18		17			
14—15		18—19		18—20									
20—25		20		18—20								18	
22 24		20—21	20	20 21		18		18		18			
30		25				18		18 20		20			
23 25		21—22		18—22		20		18—20		20		18	
35		25—30		30—36		25		25		25		18	
23—25		22 24	20 25	20—24		20 21		21—22		20—21	15 20	20	
40—45		40—45		35 40		33—40		30—40		40 50		30 35	
21—25		20—23		18—23		20—22		21—24		20—21	20	19 21	
35—40		35 40		35—45		35 40		40—52		35—37		32—36	
16—22		19—22	20—25	18—23		17 21		18—22		18—20		19—21	
35—40		35 41	16—21	35—40		35—40		35—40		35—37		20—35	
19—23		19—21	20—25	18—22		17 20		20—23		18—20	20	19 21	
30—35	21—25	35—40	21	30—40		30—40		35—40		35—39		30—35	20—22
21—22		21—22	20	20 23		18 22		21—25		21—22.5	20	21—22	
30	21—25	30	16—22	30 40	21—25	25—30	21—25	30—40	21—25	35—40	20—21	30—35	20—21

De gjennem Opsynet indhentede Opgaver over Leverholdigheden til de forskjellige Tider er anførte i Tabel LVI pr. Tiendedels Hektoliter.

Tab. LVI.

Ugen, som endte	Østnæs-fjorden.	Skraaven.	Svolvær.	Vaagene.	Hopen.	Henningsvær.	Stamsund.	Ure.	Balstad.	Nufsfjord.	Sund.	Reine.	Sør-vaagen.
Januar 25												0/65	
Februar 1		0/70		0/65	0/72	0/60					0/70	0/65	
— 8		0/65	0/57	0/65	0/70	0/69	0/65		0/64			0/65	
— 15		0/60	0/57	0/65	0/70	0/69	0/65		0/64			0/65	60/70
— 22		0/60	60/70	60/65	60/72	0/69	60/72	70/72	65/70			0/65	60/70
— 29	0/60	0/60	60/70	60/65	60/72	55/70	60/72	70/72	65/70			—	60/70
Marts 7	0/70	0/70	70/90	60/65	60/72	60/87	70/90	70/75	65/70			0/65	60/70
— 14	0/70	0/70	70 90	60 65	65/80		70/80	70/80	65/70			0/70	60/70
— 21		0 70	70/90	65/70	70/90	60/87	70/90	70/80	65/70	60/70	60/70	70/85	70/80
— 28		0/70	80/90	70/80	70/90	60/80	60/70	60/80	65/70	60/70	60/70	70/80	80/85
April 4		0/75	80/90	70/90	65/85	60/80	60/90	60/80		70/90	70/90	80/90	80/85
— 11		0/70	80/95	70/90	65/85	60/80	60/100	60/90	70/80	70/90	70/90	80/90	90/100
— 18			80/95				0/100	90/100	80/100		80/100	85/90	90/100

Tabel LVII angiver for de sidste 10 Aar Gjennemsnitsværdien den sløiede Fisk og Fisken i rund Tilstand.

Tab. LVII.

Aar.	Gjennemsnitspris.	
	Sløiet.	Rund.
	Øre pr. Stykke.	
1887	11.5	15.27
1888	17.7	23.3
1889	27.0	34.1
1890	20.5	24.2
1891	26.5	31.7
1892	21.4	26.4
1893	17.1	22.3
1894	20.0	24.6
1895	14.0	17.8
1896	21.1	28.6

Den store Prisforskjel mellem rund og sløiet Fisk skriver sig fra den usædvanlig høie Leverpris, der i Svolvær enkelt Dag var i 63 Øre pr. Liter og nær ligesaa høi i flere andre Vær.

d. Redskaberne vedkommende.

Heller ikke ivinter var det direkte Tab af Redskaber særdeles stort, men dog større end ifjor for Linernes Vedkommende. Tab af hele Garnlænker eller større Dele af saadanne er saaledes ikke indberettet, hvorimod Tabet af Liner undertiden blev noksaa betydeligt paa Grund af disses Overstaaen flere Dage i Forbindelse med høi Sø og Strøm. Dette var f. Ex. Tilfældet overalt fra Ure—vestover, da Linerne den 28de Februar blev trukne efter at have staaet i Søen i 8 Døgn.

Slitagen var derimod stor saavel paa Garn som Liner; men dette kan vanskelig undgaaes, naar saamange samtidig skal fiske paa et forholdsvis indskrænket Havstykke og dertil som oftest i uroligt Veir.

Synderlig Klage over Sammenvikling af Garn og Liner hørtes ikke, vel nærmest paa Grund af, at det mest var Dagliner, der for Vaagene—Hopen brugtes under den store Ansamling af Garnbaade dersteds, hvorimod Sammenvikling af Linesætninger indbyrdes fandt Sted i stor Udstrækning for Henningsvær og forvoldte adskilligt Besvær.

Det samlede Redskabstab kan anslaaes til Kr. 270 000, hvoraf omtrent Kr. 30 000 faldt paa Garnene og Kr. 240 000 paa Linerne. Slitagen kan anslaaes til Kr. 300 000, hvoraf omtrent Kr. 140 000 paa Garnene og Kr. 160 000 paa Linerne.

Torskefiskerierne i Tromsø og Nordlands Amter udenfor Opsynsdistriktet i Lofoten.

Efter Opgave fra de respektive Lensmænd er i Løbet af Vinteren 1896 i nedenstaaende Præstegjeld opfisket:

Tab. LVIII.

Fiskedistrikt.	Brug G/L D	Antal Mand.	Antal Kjøbefartøier.	1000 Fisk. Ialt.	Deraf Klipfisk.	Deraf Tørfisk.	Hektoliter. Lever.	Medicintran.	Rogn.	Pris F/L R
Værø	2/162	—	2	650	38	612	250	208	513	21/25 30
Røst	86/69	—	16	880	600	280	100	500	950	22/30 28
Dverberg	52/38	—	14	307	118	189	350	205	446	7 à 8 Øre pr. Kg./30 26 Desuden 186 600 Stkr. Sei.
Øksnæs	71/345	2057	27	1766	988	778	—	1150	3250	22—29/24—34 24
Bo	85/71	—	10	1400	895	505	1030	430	1600	21/26 20—25 Vaarfisket heri indbefattet.
Hadsel	Ikke modtaget nogen Beretning.									
Gimsø	88	520	—	270	90	180	160	90	250	
Borge	109/12	790	6	601	85	516	500	323	900	19—25/12—35 24
Ydersiden	387/788	—	—	5874	2814	3060	2390	2906	7909	
Skjærvø	0/132	—	1	113	93	20	50	53	—	Opgaven afgiven 8/2. Senere ingen modtaget.
Karlsø	45/56	251	—	180	—	—	—	—	—	17/15
Lyngen	37	—	—	26	—	—	35	—	—	18/12
Berg	0/680	2800	28	1250	—	—	1950	?	950	21/30 15
Lenvik	Ikke modtaget nogen Beretning.									
Tranø	Intet Skreifiske ivinter.									
Bjarkø	Ikke modtaget nogen Beretning.									
Trondenæs	Do. Do.									
Tromsø Amt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Ikke opsummeret paa Grund af de ufuldstændige Opgaver.
Lødingen	0/16	—	—	35	27	8	42	—	20	18/30
Hammerø	Intet Skreifiske foregaaet.									
Folden	Do. Do.									
Stegen	0/31	—	—	16	16	—	20	—	30	25/35 25
Gildeskaal	0/35	—	—	50	50	—	90	—	85	
Melø	7/0	42	—	20	20	—	30	—	15	
Rødø	50/45	473	5	225	178	47	275	34	345	25/25 25
Lurø	26/194	—	—	168	100	68	150	36	175	
Nesne	9/5	61	2	25	20	5	50	—	40	21/30 15
Herø	14/10	—	1	140	50	90	226	—	240	18—21
Vegø	2/0	—	—	8	8	—	11	—	11	
Øvrige Nordlands Amt	108/336	—	8	687	469	218	894	70	961	

I Rubriken «Brug» betegner Tallene over Stregen Garnbaade (G), under Stregen Linebaade (L) og efter Stregen Dybsagnbaade (D).

Anm. Medicintranen er ikke indbefattet i Leverpartiet.

Udførselsværdierne for de sidste 5 Aar findes anførte i Tabel LIX, der grunder sig paa Opgaver, som velvilligen er meddelte af Oldermanden for kontorske Handlende i Bergen.

Tab. LIX.

Fiskeprodukter.	Vægt eller Maal.	Udførselsværdierne. 1891.	1892.	1893.	1894.	1895.
Klipfisk	pr. 20 Kg.	8.25	6.20	6.00	5.10	5.75
Rundfisk	—	10.50	6.00	6.00	7.25	8.00
Længer	—	9.50	8.50	8.00	8.50	9.00
Rødskjær: Torsk	—	10 00	8.50	7.50	6.25	7.50
— : Hyse.	—	4.00	4.00	3.00	3.50	3.00
— : Brosme	—	5.50	5.00	4.25	5.00	5.25
Titling: Torsk	—	8.00	6.00	6.00	8.00	9.00
— : Hyse	—	5.50	4.00	4 50	3.70	5.00
— : Brosme.	—	4.00	4.00	4.00	3 70	4.00
Storsei: 1ste Sort	—	4.75	4.50	4.50	4.20	4.25
— : 2den Sort	—	4.00	3.75	3.40	3.00	3.25
Middelsei	—	4.00	3.75	3.50	3.20	3.25
Smaasei	—	2.80	3.00	2.80	3.00	3.00
I Gjennemsnit for alle Sorter Sei	—	4.00	4.00	3.50	3.40	3.40
Damp-Medicintran	pr. Td.	55.00	47.00	40.00	60 00	115.00
Raa	—	48.00	33.00	32.00	43.00	110.00
Tran, blank	—	42.00	31.00	30.00	33.00	80.00
— brunblank	—	40 00	30.00	28.00	31.00	50.00
— brun	—	30.00	26.00	24.50	25.00	34.00
Rogn: 1ste Sort	—	25.00	26.00	26.00	36.00	26.00
— : 2den Sort	—	14.00	16.00	16 00	26.00	16.00

Lofotfiskernes Selvhjælpskasse.

Selvhjælpskassens Kapital bestod den 1ste Januar 1896 af Kr. 21 165,19. Heraf hørte Kr. 15 283,00 til Grundfondet, Kr. 2 000,00 til Uddelingsfondet og Kr. 3 887,19 til Reservefondet.

Regnskabet for 1895 er revideret af den extraordinære Dommer ved Lofotfiskeriet, Overretssagfører O. Heyerdahl sammen med Tillidsmændene Christoffer J. Olsen, Lars Isaksen af Bjarkø og Hans M. Johansen Dyrstad af Ibestad. Revisionen havde ingen Bemærkning til Regnskabet.

Under indeværende Aars Lofotfiske blev til Selvhjælpskassen indbetalt følgende Beløb:

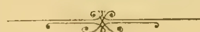
I Skraaven ved Opsynsbetjent H. Olsen Kr. 4,25 og ved Tillidsmand Lars Kil Kviteberg af Lyngen Kr. 12,70; i Svolvær ved Opsynsbetjent Forsaa Kr. 27,30, ved Opsynsmandskaberne paa Marinen Kr. 61,65 og ved Christen Simonsen af Bjarkø Kr. 6,25; i Kabelvaag ved Opsynsbetjent Winnem Kr. 24,60; i Storvaagen ved Væreier Wolff Kr. 1,80; i Ørsvaag ved Væreier R. Normann Kr. 16,20; i Ørsnæs ved Handelsmand Svendsen Kr. 5,10; i Hopen ved Opsynsbetjent Kvamseng Kr. 22,00 og ved Væreier Hasselberg Kr. 6,25; i Henningsvær ved Opsynsbetjent Schjønning Kr. 28,90; i Stamsund ved Opsynsbetjent Jacobsen Kr. 1,90 og ved Fuldmægtig Østenvig Kr. 3,35; i Ure ved Opsynsmand Mørck Kr. 12,75; i Mortsund, Sandsund og Brandsholmen ved Opsynsmatros Strømfors Kr. 1,35; i Balstad ved Opsynsbetjent G. Pleym Kr. 59,00; i Nufsfjord ved Opsynsmatros Hansen Kr. 2,90; i Sund ved Opsynsbetjent Steiro Kr. 10,50; i Reine ved Opsynsbetjent Olaf Olsen Kr. 19,25; i Olenilsø ved F. Johansen Kr. 3,85; i Sørvaagen ved Opsynsmand Caroliussen Kr. 35,60; i Tind ved A. E. Førde Kr. 15,80. Desuden er indsendt af Tillidsmand for Vefsen, Mikael Bentsen Kr. 2,50 og af Tillidsmand for Hammerø, Marselius Mathesen Kr. 7,50 — eller ialt Kr. 393,25. Hertil kommer Renter i Kristiania Bank og Kreditkasse for 1895 med Kr. 204,25 og 5 pCt. Renter af Pantobligation (Kr. 13 000,00) i Rosteds Gade No. 7 med Kr. 650,00 samt Indtægten af bjergede Redskaber under Lofotfiskeriet med Kr. 268,16, tilsammen Kr. 1 122,41. Nogen Gave har Selvhjælpskassen iaar ikke modtaget, og dens Indtægt for 1896 bliver saaledes Kr. 1 515,66. Som

Understøttelse er gjennem vedkommende Sognepræster udbetalt Kr. 200,00 til hver af 2 forulykkede Lofotfiskeres Efterladte, ialt Kr. 400,00. De Omkomne tilhørte samme Baad og var paa Reise til Lofoten; den 3die Mand paa Baaden var ikke Medlem af Selvhjælpskassen. Dens Kapital vil saaledes ved Aarets Udgang være Kr. 22 280,85. Heraf haves som Pantobligation i Rosteds Gade No. 7 i Kristiania Kr. 13 000,00, paa Kontrabog i Kristiania Bank og Kreditkasse Kr. 8 947,56 og i Kasse hos Opsynschefen Kr. 8,29. Resten Kr. 325,00, der udgjør Renter af Pantobligationen for 2det Halvaar 1896, skal først indbetales den 11te December d. A.

Der er altsaa iaar udbetalt i Understøttelse Kr. 400,00, og der er desuden indkommen Underretning om 2 Omkomne, der sandsynligvis har været Medlemmer af Selvhjælpskassen, uden at disse Sager dog endnu er bragt fuldt i Orden.

INDHOLD.

AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

1896

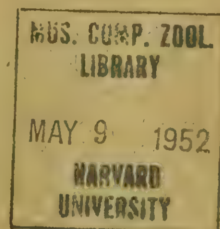
UDGIVET AF DEPARTEMENTET FOR DET INDRE

2DET HEFTE * 1896

---

1. **Fiskeriinspektør Buvig,** Beretninger:
   Om Sildefisket langs Vestlandet Efteraaret 1895.
   Om Sildefisket langs Norges Sydkyst Vinteren 1895—96.
   Om Vaarsildefisket 1896.
   Vaar-Torskefisket paa Vestlandet 1896.
   Saavel Torskefisket som Vaarsildefisket vedkommende.
   Om Sildefisket langs Vestlandet Efteraaret 1896.
   Baade Østlands og Vestlandssildefiskerierne vedkommende.
   Om Foranstaltninger til Fiskeriernes Fremme.
   Om Makrelfisket 1896.
   Om Hummerfiskeriet.
2. **Fiskeriinspektør Sørensen,** Beretning:
   Om Reise til Archangel Høsten 1896.
3. **Amtmanden i Finmarkens Amt:**
   Beretning om Amtets Vaar- og Vinterfiske i Aaret 1896.

KRISTIANIA

W. C. FABRITIUS & SØNNERS BOGTRYKKERI

1897

AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

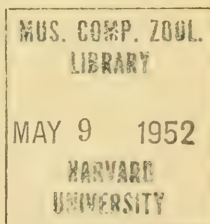
FOR

1896

UDGIVET AF DEPARTEMENTET FOR DET INDRE

2DET HEFTE 1896

1. **Fiskeriinspektør Buvig,** Beretninger:
   - Om Sildefisket langs Vestlandet Efteraaret 1895.
   - Om Sildefisket langs Norges Sydkyst Vinteren 1895—96.
   - Om Vaarsildefisket 1896.
   - Vaar-Torskefisket paa Vestlandet 1896.
   - Saavel Torskefisket som Vaarsildefisket vedkommende.
   - Om Sildefisket langs Vestlandet Efteraaret 1896.
   - Baade Østlands og Vestlandssildefiskerierne vedkommende.
   - Om Foranstaltninger til Fiskeriernes Fremme.
   - Om Makrelfisket 1896.
   - Om Hummerfiskeriet.
2. **Fiskeriinspektør Sørensen,** Beretning:
   - Om Reise til Archangel Høsten 1896.
3. **Amtmanden i Finmarkens Amt:**
   - Beretning om Amtets Vaar- og Vinterfiske i Aaret 1896.

KRISTIANIA

W. C. FABRITIUS & SØNNERS BOGTRYKKERI

1897

Om Sildefisket langs Vestlandet Efteraaret 1895.

I Stavanger Amt forekom — som sædvanligt i de senere Aar — kun yderst lidet anden Sild end Brisling.

I Søndre-Bergenhus, hvor man hellerikke paa længere Tid har været vant til synderlig Sild paa Efteraaret, var det bedre — bedst maaske udenom Bømmeløen, hvor flere Notbrug fiskede for op til Kr. 2 000,00 hver, og i den ytre Skjærgaard forøvrigt var der ogsaa lidt overalt, hovedsagelig i Juli og August Maaneder; tildels var dog Silden formedelst Aate mindre god. Ialt opfiskedes der vel en 10 000 Maal, hvoraf antagelig Fjerdeparten «holdt Merker», mens Resten var Smaasild, der dels exporteredes som «Skjæresild» og dels forbrugtes i vort eget Land.

I Nordre-Bergenhus formerkedes Silden allerede tidlig paa Sommeren — navnlig i Frøisjøen, og ligefra omkring Midten af Juli til Aarets Udgang dreves Sildefiske nogethvertsteds i den ytre Skjærgaard. Den i den første Tid fangede Sild, som navnlig kom Nøterne tilgode, var ganske tilfredsstillende, idet kun Femteparten omtrent ikke naaede Merkerne, men efterhaanden forringedes jo Kvaliteten mer og mer; først med September kom Garnfisket mere isving, men dreves hele Tiden saagodtsom udelukkende med Smaabaade, da man sjelden fik mere end et Par Maal om Natten. I Begyndelsen af December, da man nærmest troede Sildefisket forbi, kom en Masse Storsild ind langs Statlandets Nordside, og hid strømmede da ogsaa mange Folk fra Søndmør, — formedels Uveir tidligere kunde man først 9de December tage fat igjen, og saa fortsatte man indtil Julehelgen; af denne Sild gik der omkring 450 Stykker i Maaltønden, og for det, som afhændedes til Landhandlerne fik man Kr. 3,00—2,00 pr. Maal (en større Del tilvirkedes formedelst træg Afsætning af Fiskerne selv, som senere fik omkring Kr. 5,00 Tønden i Bergen). Prisen paa al denne Sild dreiede sig idetheletaget mellem Kr. 30,00 og Kr. 2,00 pr. Maal; for de enkelte Notbrug varierede vel Udbyttet mellem Kr. 400,00

og Kr. 3 000,00 — mest mellem Kr. 1 000,00 og Kr. 1 800,00. Og i Fisket deltog omtrent 900 Garnbaade og 90 Notbrug med tilsammen henholdsvis 2 250 og 1 250 Mand; Garnbrugerne fik vel ialt 12 000, Notbrugerne 10 500 Maal.

De Fiskere — fordetmeste Notfolk fra Sunds Præstegjæld, som samtidig opholdt sig i Nordland, gjorde det saa taalelig, — for de enkelte Notbrug varierede Bruttofortjenesten mestendels mellem Kr. 6 000,00 og Kr. 10 000,00; men Saltefartøierne sammestedsfra slap mindre vel fra det deroppe.

Om Sildefisket langs Norges Sydkyst Vinteren 1895—96.

Fiskets Gang.

I. Garnfisket

var, ligesom foregaaende Vinters, kun et «Ranglefiske», der saavel begyndte (med Oktober) som sluttede (med Januar) i Lister og Mandal Amt; store Drætter for enkelt Farkost var sjeldne. Man havde hyppig tilsyneladende store Sildemasser for sig baade her og der langs Kysten; men dette var vel helst Smaasild, siden man fik saalidet paa Garnene.

De, som ikke formaar at deltage i Drivfisket udenskjærs, lægger tildels dette tillast, at man de 2 sidste Vintre har faaet saalidet indenskjærs. For Manges Vedkommende bestaar «Drivningen» kun deri, at man med Farkosten ligger ved den ene Ende af Garnlænken, hvis anden Ende er forankret, — dette for paa udsatte Steder at faa Sit med og flygte, om Uveir overfalder dem.

Smaalenene.

Allerede midt i September skulde Bredsilden være saavidt fornummet udenom Homlungen, og med den Brisling og anden Smaasild, som senere optoges — væsentlig omkring Sækken og Singlefjorden, fik man gjerne altid nogle Exemplarer af hin Sort ogsaa Den 4de November havde man god Fornemmelse mellem Tisler og Torbjørnskjær; men først 12te November kunde Storsildfisket siges begyndt.

Efterat man i nogle Dage havde trukket lidt langs Hvalers ytre Side, fik man fra og med 18de November Sild ogsaa længere inde i Sundene mellem de store Øer, og omtrent samtidig viste den sig derhos omkring Onso, navnlig ved Misingerne. Omkring 20de November formærkedes Silden helt oppe under Fastlandet nordenom Singleøen, og i den sidste Uge af November og første Do. af December fiskede man lidt overalt.

Senere tog det stadig af indenskjærs, og efter Midten af December var det kun udenskjærs, navnlig omkring Kollerne—Torbjornskjær, at man — under Sildens Udsig — fik noget at snakke om.

Med Julehelgen indtraadte en skarp Kulde, som gjorde ethvert Forsog senere temmelig frugtesløst; Isen, som efter et Par Døgns Forløb var gangbar, generede al Trafik i en Maaneds Tid.

I Jarlsberg og Larvik

fangedes den forste Sild ved Drivning udenfor Strækningen mellem Sandefjorden og Langesundsbugten i de allersidste Nætter af Oktober, og i Begyndelsen af November fik man endel paa Sættegarn langs Fastlandet omkring Ula, hvorfra den ikke synderlig store Sildemasse spredte sig noget. I Dagene 21de—27de November viste en ny Dot sig omkring Rauer—Svenor, men ogsaa af denne fik man længere inde kun lidet godt, og inde i de storste Fjorde — Tønsberg-, Me-, Sande- og Larvikfjordene — var der næsten ingensinde andet end svage Fornemmelser.

Længe saa det ud, som om Silden vilde aldeles udeblevet fra Strøget langs Nøtteros og Tjømos Østside denne Gang; men endelig 20de November marscherede den op omkring Færder, og, naar kun Veiret tillod at bruge sig, fiskede man fra da af bra sønden- og østenom Tjømø, indtil Silden i den første Uge af December begyndte at sprede sig, — efterhaanden blev der jo Sild hele Veien mellem Sandøsund og Vallø samt i Vrængen, men den gik da idetheletaget meget tyndt. Henved ⁴/₅ af de ialt 25 000 Maal Garnsild, som regnedes optaget ivinter inden dette Amts Grændser, fangedes østenom og mellem Nøtterø og Tjømø.

Langs Bratsberg og Nedenæs

stod ogsaa Silden fra omtrent midt i November til Julen; meget Ruskeveir og stærk Strøm i denne Tid angaves her som andetsteds som en meget væsentlig Grund til, at Udbyttet blev saa ringe. Paa Stengrunden, udenfor Langesund, hvilken Grund gjerne er en af de bedste Fangstpladse, blev der i Vinter saagodtsom intetsomhelst Fiske af; omkring — helst udenom — Straaholmen og Jomfruland, udenfor Risør, langs Torskeboen og udenfor Tromøen var det, man forresten holdt til.

Lister og Mandal.

Under det Smaasildefiske, som i Vinter forefaldt omkring Listerlandet, havde man hele Oktober og November igjennem ganske god Fornemmelse af Storsild paa Listerfjorden — helst omkring Andabeløen; i de sidste Dage af November tydede Hval og Fugl paa noget mere end almindeligt (samtidig skulde en hel Del Sild været iagttaget omkring Eger-

sund og Tananger), og 2den og 3die December stod meget Sild under Hitteroen, — men Uveiret i de samme Dage gjorde, at man maatte renoncere paa Storsteparten, og efter 7de December var der ikke mer at faa. *Man tror, at en ny Sildeperiode for dette Distrikt nærmer sig.*

Drivgarnsfisket udenfor Kristianssand, hvormed Østlandsfisket dennegang som tidligere afsluttedes, foregik i Vinter i Tidsrummet 3die—25de Januar, hvorunder omtrent 25 Farkoster ilandbragte tilsammen en 1 200 Maal Sild.

Priserne paa Garnsilden, hvis Kvalitet nærmest var som forrige Gang, varierede mellem Kr. 11,00 og Kr. 4,00 pr. Maal (jfr. omstaaende Tabel med Opgave over Fangstens Størrelse ved hver Uges Slutning og dens Tilgodegjørelse).

For de enkelte Baadlag varierede Bruttofortjenesten mellem Kr. 50,00 og Kr. 2 000,00, det gjennemsnitlige Udbytte anslaaes til Kr. 300,00; hvert Lag bestaar af 2 til 6, i Gjennemsnit 3,5 Mand med mindre eller større Baade, hvormed gjerne 5—30, gjennemsnitlig 10—12 Garn. De med Fiskerens Ophold iland forbundne Udgifter dreier sig i Almindelighed omkring Kr. 0,80 Dagen, — benyttes Logisfartøi, tager dette i Regelen omkring 10 pCt. af Bruttofortjenesten.

II. Notfisket.

	Hvor der stængtes.	Naar Noten		Den bergede Notsilds		Priser pr. Maal.		
		sattes.	tømtes.	Mængde (i Maal).	Kvalitet (Antal Sild i Maaltønden).	Høieste.	Laveste.	Gjennemsnitlige.
						Kr.	Kr.	Kr.
Nordre Sandø.	Spilbugten (Gravningsundets Nordside)	16. 12. 95	17. 1. 96	140	870			2,00
	Tresviken (Nordre Sandøs Østside)	20. 11. 95	26. 11. 95	300				3,70
	Teseholmen (Do. Do. Vestside)	22. 11. 95	28. 11. 95	200	960			3,50
	Kaaven (Do. Do. Do.)	20. 11. 95	27. 11. 95	240				3,50
	Do. (Do. Do. Do.)	10. 12. 95	3. 1. 96	500	910			3,00
Kirkeøen.	Skaarsneset (nær Skjærhollen)	20. 11. 95	21. 12. 95	700				3,50
	Helleskilen (Do.)	22. 11. 95	28. 11. 95	100				3,50
	Do. (Do.)	10. 12. 95	16. 12. 95	30				1,50
	Holtekilen (Do.)	11. 12. 95	23. 12. 95	425				3,00
	Rom, Sydvestpynten	10. 12. 95	16. 12. 95	60	940			1,50
	Edholmen, Sydostsiden	11. 12. 95	22. 1. 96	120				2,00
	Kuviken ved Rævtangen (Øens Nordside)	23. 11. 95	14. 12. 95	400	825			2,00
	Utengen (lige nordenom Gaarden Nordenge, Øens Nordside)	11. 12. 95	27. 12. 95	390				2,00
	Korshavn (Øens Vestside)	22. 11.—3. 12. 95	5. 2. 96	1 150	870			3,00
	Kjærringholmen, Sydvestsiden (Løperen)	27. 11. 95	3. 12. 95	500				3,25

Hvaler	Asmaløen.	Lidbauen (Oens Østside)	9. 12. 95	8. 1. 96	45				2,00
		Lidsundet (Do. Do.)	17. 11.— 9.12. 95	15. 2. 96	3 200	870 (10 à 15 pCt. Indmadsild).	3,50	3,25	3,45
	Vesterøen.	Øgaardskilen (Øens Nordside)	25. 11.—23.12. 95	14. 4. 96	1 500	1 100 (5 á 6 pCt. Indmadsild).			3,00
		Bellevillekilen (Do. Do.)	9. 12. 95	4. 3. 96	150	2 pCt. Indmadsild.			3,00
		Fredagshullet (Seiløens Vestside)	18. 11.—21.12. 95	24. 4. 96	625	985—990 (3 à 4 pCt. Indmadsild).	4,00	3,00	3,50
		Søndre Del af Sundet mellem Seiløen og Papperøen	10. 11. 95	4. 1. 96	335				3,[illegible]
		Langholmsundet (mellem Langholmen og Vesterøen)	22. 11.—27.11. 95	11. 1. 96	250	810—840	3,00	2,00	2,80
		Kuhaugen, Vesterøens Vestside	23. 11.— 9.12. 95	14. 1. 96	600	855—886 (7 pCt. Indmadsild).			2,50
		Kraakevigen, 1ste Bugt vestenom Kuhaugen		18. 2. 96	1 800	700—880 (13 pCt. Indmadsild).			2,70
Langs Fastlandet mellem Sponviken og Fredriksstad.		Svalerødkilen, dens Arm	11. 12. 95	19. 12. 95	10				2,50
		Do. nordøstre Hjørne	21. 11. 95	15. 4. 96	3 000	6 pCt. Indmadsild.			3,50
		Do. nordvestre Do.	19. 11. 95						
		Røsnekilen	20.—27. 11. 95	2. 5. 96	10 000	765 (7—20 pCt. Indmadsild).	3,25	3,00	3,10
		Tangekilen	20.—30. 11. 95	7. 5. 96	5 200	8 pCt. Indmadsild.			3,50
		Skjebergkilen, Horneskilen	22. 11. 95	17. 3. 96	120	700—800			2,70
		Ørnekupa (ved nordre Karlsøs Sydostsides Nordside / Sydside)	10. 12. 95	12. 12. 95	385	3 pCt. Indmadsild.	2,00	1,00	1,67
		Sundet mellem søndre Karlsøs Nordside og Fastlandet		11. 12. 95	350	12 pCt. Do.			2,28

(Forts.)

Hvor der stængtes.	Naar Noten		Den bergede Notsilds		Priser pr. Maal.		
	sattes.	tømtes.	Mængde (i Maal).	Kvalitet (Antal Sild i Maaltønden).	Høieste.	Laveste.	Gjennemsnitlige.
					Kr.	Kr.	Kr.
Langs Fastlandet mellem Sponviken og Fredriksstad:							
Sundet mellem Bukholmen og Fastlandet	24. 11.— 7.12.95	18. 3. 96	1 450	15 pCt. Indmadsild.	3,50	3,00	3,2[illegible]
Askedalen (Kile i Torsneslandet, lige østenom Terneskj.)	9. 12. 95	10. 12. 95	115				2,00
Langviken	6.—13. 12. 95	24. 4. 96	2 600	700—800 (5 pCt. Indmadsild).	3,20	2,00	3,[illegible]
Glemminge:							
Bjørnevaukilen (Kragerøens Sydvestside)	7.—20. 12. 95	10. 4. 96	340	2 pCt. Indmadsild.			3,[illegible]
Onsø:							
Slevikkilen, Onsøs Sydvestside	11.—17. 12. 95	25. 1. 96	55	2 pCt. Do.			3,50

Foruden den ved ovennævnte Stæng fangede Sild «trak» man efter Brislingfiskets Ophør med Oktober (ved Jeløen foregik i November et ganske godt Brislingfiske — Pris Kr. 2,00—1,50 pr. 20-Liter) endel almindelig Notsild med Vad ogsaa, — saaledes fangedes der i første Halvpart af November østenom Kirkeøen tilsammen 1 265 Maal à gjennemsnitlig Kr. 2,50, i Tiden 31te Oktober til 21de December omkring Fredriksstadlera, navnlig i Strøget Vesterøen—Kragerøen, tilsammen 3 200 Maal à gjennemsnitlig Kr. 2,25 og endelig omkring Begyndelsen af Februar iaar omkring Onsøs Sydpynt og i ytre Dele af Skjælsbusundet tilsammen 450 Maal à gjennemsnitlig Kr. 1,00.

Smaalenenes Amt . . . . 42 300 Maal = Kr. 127 740,95.

Omkring Nøtterø og Tjømø.	Brotsøens Vestside, ligeoverfor Ormelet	2. 12. 95	9. 12. 95	190	750—800		2,50
	Søndre Aarøs Vestside, ligeoverfor Nøtterøs Sydost-side (4 Stæng)	29. 11. 95	11. 12. 95	tils. 900			3,00
	Tokeneskilen, Nøtterø-Bjørnhoveds Vestside — ved vestlige Ende af Vrængen	13.—17. 12. 95	11. 1. 96	640	860		3,00
	Aarøs Sydside ved Lahellefjorden	6. 11. 95	13. 11. 95	10			2,50
Me-fjorden.	Ormestadviken	13. 11. 95	15. 11. 95	50	720		5,00
	Ormestadholmens Vestside	18. 11. 95	27. 11. 95	275	800		3,00
Sande-fjor-den.	Tangebugten, Fjordens Østside	7. 11. 95	13. 12. 95	1 980	660—720		5,00
	Haakeviken, Fjordens Vestside	5. 11. 95	15. 11. 95	850	660—800		5,00
	Svenør, Baadhavnen	20. 11. 95	21. 11. 95	10	750		3,00
	Do. Nordsiden («Nordbogen»)	25. 11. 95	28. 11. 95	30	900		1,00

Derhos fik man i November og December omkring Vallo ved Vad ialt 265 Maal à Kr. 2,50.

Jarlsberg og Larviks Amt . . . . 5 200 Maal = Kr. 21 067,50

Ialt 47 500 Maal = Kr. 148 808,45

Anm. Bruttofortjenesten pr. Notfisker anslaaes til Kr. 125,00.

Af Foranstaaende og Opsynets Iagttagelser forøvrigt fremgaar følgende Opgave

Inden	Kvantum (i Maal) Garnsild / Notsild: Smaalenene.		Jarlsberg og Larvik.		Bratsberg.		Nedenæs.		Lister og Mandal.	
$^{3}/_{11}$	—	—	110	1 093,00	—	—	—	—	300	2 400,00
$^{10}/_{11}$	50	441,00	1 300	12 163,00	—	—	—	—	300	2 400,00
$^{17}/_{11}$	3 350	32 336,00	1 800	16 848,00	15	150,00	10	100,00	325	2 600,00
	400	1 800,00	900	4 050,00						
$^{24}/_{11}$	12 850	105 668,50	2 690	24 700,50	125	1 360,00	135	1 125,00	350	2 800,00
	2 500	11 375,00	1 000	4 200,00						
$^{1}/_{12}$	26 350	198 687,25	13 760	101 308,00	300	2 875,00	340	2 938,50	500	3 850,00
	4 500	19 800,00	3 000	12 300,00						
$^{8}/_{12}$	29 600	221 084,75	16 990	124 460,50	385	3 600,00	400	3 496,00	800	5 950,00
	7 000	28 150,00	4 000	16 400,00						
$^{15}/_{12}$	35 850	267 134,75	21 640	157 257,00	1 035	8 150,00	675	5 496,00	800	5 950,00
	11 300	42 032,50	4 700	19 567,50						
$^{22}/_{12}$	39 750	299 951,75	24 440	178 655,50	1 300	9 600,00	1 210	8 671,00	800	5 950,00
	16 800	59 337,50	4 700	19 567,50						
$^{8}/_{5}$	40 000	302 076,75	25 000	182 849,00	1 400	10 350,00	1 600	10 841,00	2 000	15 975,00
	42 300	127 710,95	5 200	21 067,50						

Gjennemsnitsfortjenesten pr. Døgn for de paa Tilvirkningsetablissementerne
Et Røgeri var i Fisketiden under Opførelse i Langesund. Af Guanofabriker,
Produkter har nydt livlig Efterspørgsel — vistnok helst fra Frankrige — har vi
forsøgt under Østlandsfisket ogsaa, saafremt dette vedvarer. Høie Priser kan neppe
Notfisker for en Masse Redskabsslitage.

over Fangstens Størrelse ved hver Uges Slutning og dens Tilgodegjørelse:

Værdi (i Kroner).			Garnsild / Notsild.			
Ialt.		Middelpris.	Til Export.			Til Hjemmeforbrug.
			Saltet.	Røget.	Fersk.	
410	3 493,05	8,52				
1 650	15 004,00	9,09				
5 500	52 034,00	9,46	4 000		500	1 000
1 300	5 850,00	4,50			1 000	300
16 150	135 654,00	8,40	11 000	500	2 500	2 150
3 500	15 575,00	4,45	750	300	2 000	450
41 250	309 658,75	7,51	21 000	1 500	14 000	4 750
7 500	32 100,00	4,28	900	1 000	4 500	1 100
48 175	358 591,25	7,44	24 000	3 000	15 000	6 175
11 000	44 550,00	4,05	1 000	1 750	7 000	1 250
60 000	443 987,75	7,40	30 000	3 500	18 500	8 000
16 000	61 600,00	3,85	1 100	3 400	10 000	1 500
67 500	502 828,25	7,45	36 000	4 000	19 000	8 500
21 500	78 905,00	3,67	2 500	5 000	12 000	2 000
70 000	522 091,75	7,46	37 000	4 000	20 000	9 000
47 500	148 808,45	3,13	5 000	7 500	25 000	10 000

iland arbeidende voxne Folk var Kr. 3,00 à Kr. 4,00.

hvoraf der for Tiden existerer en hel Masse paa Bohuskysten, og hvis endnu ingen; men der er Grund til at tro, at lignende Bedrift vil blive en slig Fabrik byde, men til Gjengjæld sparer de visselig vedkommende

III. **Smaafiskeri under og efter omhandlede Sildefiske.**

Saalænge Garnfisket efter Storsilden stod paa, befattede man sig kun ubetydeligt med andet Fiske.

Sei var der hele Tiden overalt, — af den ikke ringe Masse, som optoges, og tildels gik til Sverige, skrev endel sig fra Sildelaasene; Prisen derpaa, som gjennemsnitlig blev omtrent 10 Øre Stykket, varierede mellem 4 og 20 Øre.

Med Ruser, Bakker og Snører fik man videre endel Torsk, Kolje og Flyndre. Som Exempel paa Resultatet af dette Fiske kan anføres, at der i November fra Tønsbergfjorden sendtes til Kristjania en 200 og til Tønsberg 100 Snes levende Torsk, — i December fik man ligeledes ind til Tønsberg 200 Snes levende Torsk, 20 Snes Flyndre, hvilken sidste — særlig Rodspetten — gjennemgaaende var meget liden, og 30 Snes Kolje; Prisen, pr. Snes, var oftest Kr. 6,00 for «Maals»-Torsk (mindst 18″ lang Torsk), Kr. 3,00 for Kolje og Kr. 1,00 til Kr. 8,00 for Flyndren. Samtidig fangedes en Ubetydelighed af Hvitting, Smaalange, Hummer og Krabbe. Al denne Fisk — med Undtagelse af Hummeren — forbrugtes indenlands og bragte i heldigste Fald Fiskeren en Dagløn paa indtil Kr. 3,00.

Fremdeles dræbtes under Sildefisket — i Nærheden af Søsterne — en Finhval, som den 22de November bragtes iland i Sandefjord.

Efter Garnsildefiskets Ophør var der mindre Sei at formærke; men af Torsk, Kolje, Lange og Flyndre var der langs vor Sydkyst ideth eletaget saa meget som ikke paa lang Tid, saa der paa de fleste Steder var bedre Kjøb paa Fisk end i de nærmest foregaaende 15—16 Aar, — i Larvik var man til en Afvexling formelig oversvømmet af Fisk, og meget sendtes derfor andetstedshen.

De før mindre paaagtede Rokker og Skater var ivinter Gjenstand for ganske livlig Efterspørgsel fra Frankrige, England og Belgien; udenfor Larvik—Lyngør fangedes fremover Vaaren ikke saa ubetydeligt heller, og Fiskerne, som efterhaanden maatte henvende sig til Vaarsildedistriktet efter Agn, fik Kr. 0,50 til Kr. 2,00 pr. Stykke.

«Fastelavnssilden» — den Smaasild, som særlig i Fastetiden forekommer — var der ogsaa ivinter endel af; men paa Grund af de daarlige Conjunkturer brydde man sig lidet om den.

Veiret.

Af de ved Færder Fyr anstillede og egne meteorologiske Iagttagelser hidsættes Følgende:

I sidste Halvpart af Oktober overgik Vinden ingensinde «frisk Kuling»; heller ikke havde man værre Sjøgang end «nogen Sjø». Luftens Tem-

peratur i samme Tidsrum varierede mellem + 11°,2 (C) og ÷ 2°,0, og Middeltemperaturen blev: Kl. 8 om Morgenen + 3°,09, Kl. 2 om Eftermiddagen + 4°,35 og Kl. 8 om Aftenen + 4°,12.

I November gik Vindens Styrke kun undtagelsesvis optil «Storm», sjelden endog over «frisk Kuling», og den haardeste Sjøgang var «hul Dønning». Luftens Temperatur varierede mellem + 11°,2 og ÷ 1°,7, og Middeltemperaturen blev: Kl. 8 om Morgenen + 3°,65, Kl. 2 om Eftermiddagen + 4°,32 og Kl. 8 om Aftenen + 4°,28.

I December var ogsaa «Storm» sjelden, og man var neppe da heller udsat for mer Sjø end «hul Dønning»; den 5te, 6te og 7de, mens Vandstanden var overordentlig høi, iagttoges en sjelden lav Barometerstand (denne var Kl 8 om Aftenen den 5te kun 715,4 mm.). Luftens Temperatur varierede mellem + 6°,5 og ÷ 8°,1, og Middeltemperaturen blev: Kl. 8 om Morgenen + 0°,46, Kl. 2 om Eftermiddagen + 0°,53 og Kl. 8 om Aftenen + 0°,39.

I Januar havde man ikke voldsommere Vind end «stærk Kuling», og største Sjøgang var «megen Dønning». Luftens Temperatur varierede mellem + 9°,2 og ÷ 5°,6, og Middeltemperaturen blev: Kl. 8 om Morgenen + 0°,50, Kl. 2 om Eftermiddagen + 1°,2 og Kl. 8 om Aftenen + 0°,97.

Deltagelsen i Fisket

var temmelig nær den samme som Vinteren iforveien, kun en Smule færre Garnfiskere, men til Gjengjæld saameget flere Notfiskere, — omkring 8 000 Mennesker ialt. Af svenske Fiskere var der nok flere i Virksomhed omkring Hvaler end dem, som allerede har Hjemstavnsret hos os; det skal oftere gaa saa for sig, at en eller anden norsk Fisker i Navnet forestaar Bruget, der eies og forøvrigt betjenes af svenske Fiskere.

Under Fisket omkom desværre Natten til 16de November 3 Mand udenfor Fredrikstad — 2 i Østerelven og 1 ved Torgauten. Etpar saadanne Ulykker til havde nær fundet Sted — ved Akerøen den 15de og ved Søsterne den 22de November; de Folk, fra Nøtterø, som i sidstnævnte Tilfælde bergede Vedkommende, mistede derved 7 Garn med Tilbehør, hvis Værdi de opgav til Kr. 250,00.

Sundhedstilstanden var idetheletaget tilfredsstillende; det var forsaavidt heldigt, at der ikke i Tønsbergfjorden blev noget Sildefiske af, som man paa Tjømø — i December — hjemsøgtes af Difterit. En af Vestlændingerne fik under Fisket Nervefeber og behandledes herfor i Larvik; dette og lignende Tilfælde i Aarenes Løb har — særlig hos Vestlændingerne — vakt *Ønske om samme Foranstaltninger for Sygdomstilfælde under dette Fiske som under Vaarsildefisket.*

Der mistedes Redskaber for ialt antagelig Kr. 5 000,00 à Kr. 6 000,00. Mange havde efterkommet den for Fisket udstedte Opfordring om til Holdegods for Sættegarnene at anvende Ankre eller Drægge af Jern og af forsvarlige Dimensioner (jfr. Indberetningen om foregaaende Fiske); men flere holdt fremdeles paa med det gamle, slette Stel, som i disse strømhaarde Trakter i altfor høi Grad foranledigede det nævnte Tab, — disse sidste vilde spare baade sig selv og andre for Ubehageligheder ved øieblikkelig at lægge Stenene og Trækrabberne paa Hylden. De Kollisioner, som gjentagende fandt Sted mellem Garn og almindelige Fartøier, kunde med tilbørlig Forsigtighed og Hensynsfuldhed fra begge Sider godt været undgaaede; vedkommende Fartøier vilde gjøre baade sig selv og Fiskeren en Tjeneste ved ikke uden videre at luske af i saadanne Tilfælde. I omhandlede Redskabstab er ikke medtaget et mindre Dampskib, som — underveis til Fiskeværene — rendtes isænk af et større Dampskib strax udenfor Drøbak.

Opsynet

og Efterretningsvæsenet var idetheletaget ordnet som Vinteren iforveien, og Udgifterne dermed skulde ialt have udgjort Kr. 5 798,55.

Paa Opsynets Foranledning forelagdes ialt 8 Mulkter for Overtrædelse af Bestemmelsen i § 14 i Loven af 26de Juni 1893 (om Helligdagsfiske) — 4 for Hvaler (Idde og Marker Fogderi) paa Kr. 20,00 hver og 4 for Sandefjordens Vedkommende (Larvik Fogderi) paa Kr. 10,00 hver. De mange Tvistigheder, som forefaldt, bilagdes — de fleste ialfald — ved Forligsmægling.

Gjensidige Meddelelser om Fiskets Gang expederedes ugentlig mellem Fiskeriintendenten for Göteborgs och Bohus län og vedkommende norske Fiskeriinspektør.

Om Vaarsildefisket 1896.

I. Garnfisket.

Allerede nogle Dage før Julen indfandt Blandsilden sig — helst langs den ytre Del af Søndre-Bergenhus Amts Skjærgaard, og Hvalen havde man seet i omtrent 1 Maaned udenfor Utsire, før Vaarsilden endnu var rigtig under Land.

Selve Vaarsildefisket begyndte saa smaat strax over Nytaar og varede til i Begyndelsen af April (Paasken).

De rige Sildefiskerier baade langs vort eget Lands Nordvestkyst og andetsteds ifjor Sommer og Høst gjorde, at *der overalt i Vaarsild Distriktet kun blev optaget en Del af hvad, man kunde faaet.*

I Stavanger Amt

fangedes den første Vaarsild *udenfor Sogndal-Egerøen*, hvor nogle enkelte Baade i Dagene 4de—8de Januar fik ialt 50 Maal = Kr. 280,00 i Aater; mer blev der ikke af søndenfor Jæderens Rev.

Mellem Lille-Feistenen og Kvitingsø fiskedes, forsaavidt Veiret ikke var til Hinder, ganske godt i Tiden fra og med 11te Januar til og med 22de Februar. Efter den første Fangst, i Aate 2 Mil sydvestenom Kvitingsø den 11te Januar, gjorde Kuling eller Sjø det rent umuligt i vel 8 Dage; Veiret gjorde Afbræk nok senere ogsaa, men idetheletaget foregik der fra og med 23de Januar til og med 7de Februar rigt Sættegarnfiske (helst Bundsæt i 25 à 30 Favnes Dybde) omkring Imsa—Rødholmerne—Huggene (ca. 3 Kvartmil søndenom Kvitingsø). Imidlertid havde man den 7de og 8de Februar merket Silden ogsaa søndenom Haastensfjorden; og efterat det den 12te var slut oppe under Kvitingsø, fortsatte endel mellem Kjør og Grønningen, hvor Fisket varede til og med 22de Februar. I disse 6 Uger fangedes i dette Strøg ialt 14 600 Maal = Kr. 32 524,90; der deltog ingensinde over 200 Baade — oftere langt færre.

Omkring Utsire og Urter var Garnfisket høist ubetydeligt — her som andetsteds mer af Mangel paa Fiskere end paa Sild. 14de og 24de Januar samt 5te Februar fangedes nogle Smaaklatter i Aater rundt Utsire, det samme var 25de Januar og 6te Februar Tilfælde strax vestenom Urter.

— og i Tiden 5te—20de Februar fik de faa Baade, som prøvede, lidt paa Natsæt ved begge Vær; ialt blev her paa denne Maade ikke optaget over 350 Maal Sild (Utsire 170 og Urter 180) = Kr. 1 571,50.

Omkring Karmøens Ytreside, Fæøen og Røvær foregik Vaarsildefisket i Februar, naar undtages, at der allerede 20de Januar fangedes endel i en Aate ³/₄ Mil vestenom Jarstenen. Den 1ste Februar fik en Baad etpar Maal i en Aate strax vestenom Broka (Røvær), ligesaa den 2den ved Fæøens Vestside, den 3die faldt lidt Aatefiske omkring Skaareholmerne, og den 7de gjordes der paa samme Maade god Fangst strax udenom Salvøen. Den 11te Februar begyndte man at «sætte» Garn og fiskede saa idetheletaget meget godt til og med den 22de — helst paa Strækningerne Gjeitungerne—Jarstenen (omkring Karmøens Sydvestpynt), omkring Indløbet til Veavaagen og ved Fæøen og Røvær, paa hvilke samtlige Steder «staurgaaede» Garn ikke var nogen Sjeldenhed. I den sidste Uge af Maaneden var det smaat udepaa, — det meste fangedes da lige inde ved Osnesgavlen, og det saa ud til, at der kunde blevet noget af under Fastlandet langs Sletten ogsaa; men Uveir og det vanskelige i at blive af med Silden gjorde, at Fisket hermed sluttede i dette Amt. I omhandlede Strøg fangedes ialt 30 000 (Karmøens Sydvestpynt 7 500, dens Vestside 5 750, dens Nordvestside 250, Fæøen 6 000 og Røvær 10 500) Maal Garnsild = Kr. 65 184,25; omkring 20de Februar, da Deltagelsen var størst, var paa det nærmeste 1 000 Garnbaade i Virksomhed.

I Søndre-Bergenhus Amt

fandt i Tiden 20de December—18de Januar i Vinter først et lidet Garnfiske Sted paa hele Strækningen Øklandsvaagen—Fedje, hvorunder der ialt optoges omtrent 1 600 Maal Sild — helst paa Sættegarn, mindre i Aater, navnlig fordi Taage eller Snetykke saa ofte gjemte disse; ligesom Notsilden paa samme Tid bestod denne Garnsild i Slutningen af December og Begyndelsen af Januar for den overveiende Dels Vedkommende af Tomsild, men denne aftog efterhaanden, saa der midt i Januar saagodtsom udelukkende fangedes Vaarsild. 21de Januar fik nogle faa Farkoster i en Aate foran Mundingen af Selbjørnsfjorden ialt 100 Maal. Senere saaes fra Tid til anden endel Aater udenfor Stolmen—Store-Kalsøen, men deraf fik man intet. Fra midt i Februar viste Hval og Fugl sig ogsaa udenfor Espevær—Brandasund, den 18de begyndte man med op til 2 Maal paa Natsæt omkring sidstnævnte Sted og vedblev saa at fiske lidt her i en Uges Tid; den 20de, 21de og 22de Februar fik man ogsaa ved Stolmens Nordside, Hevrøen, Slotterøen og Fugløen lidt paa Natsæt. 26de og 27de Februar havde man god Natsætfornemmelse ved Sør- og Nord-Øerne, udenfor Espevær; heromkring kulminerede Fisket den 6te Marts, da 75 Baade trak 5—12 Maal paa Natsæt ved Nordøerne. I Dagene 27de Februar—7de Marts faldt der ogsaa lidt Garnfiske for Strækningen

Nøklingsvaagen—Hisken, bedst 28de Februar, da man omkring Hiskehove fik op til 20 Maal pr. Baad. Senere havdes kun svage Fornemmelser hist og her, indtil man den 16de Marts atter fik noget mer end almindeligt paa Agnsildegarnene udenfor Glesvær, og her vedblev man saa at fiske lidt til Paaskehelgen; en Del saavel af denne Sild som den, der samtidig fangedes nordenfor — ligetil Henno — var forøvrigt «Gaadtsild» med temmelig fast Rogn og Melke, af hvilken Fiskerne helst ønsker blot en kort Visit under Land, idet det modsatte betragtes som et Forbud om lidet Sommersild.

Der opfiskedes i dette Amt i det hele 7 500 Maal Garnsild = Kr. 13 744,50.

I Nordre-Bergenhus Amt

begyndte «Udsigterne» omkring 10de Februar; Hval og Fugl saaes nu en Tidlang daglig omtrent for Bremangerhavet. Den første Vaarsild, der tildels havde gydt allerede, fangedes udenfor Klovningen den 15de Februar. I Ugen 17de—22de var det «Landligge» for de Fleste, — kun Faa lykkedes det at faa op lidt omkring Klovningen og Mundingen af Bremangerpollen. 28de Februar viste Hvalen sig udenfor Batalden — Aralden ogsaa, og samme Dag fik man ved Gaasøen (ved Frøiens Sydpynt) op til 3 Maal paa Natsæt.

Hovedfisket heroppe foregik i den første Del af Marts; i Ugen 2den —7de var Fangsten omkring Frøiens Sydpynt nærmest rig, og det samme var Tilfældet omkring Sverslingerne—Kvitingerne (1/2 Mil nordenom Kinn) i Dagene 5te—10de Marts. Idet saa Fisket brat ophørte her, stod en Masse Sild lige foran Sildegabet, og 13de og 14de Marts fik Befolkningen paa Vaagsøens nordre Del pene Slumper ved denne Øs Nordside baade paa Nat- og Dagsæt; samtidig havdes god Fornemmelse her og der omkring — helst langs Nordsiden af — Statlandet ogsaa. Efter Søndag 15de Marts var imidlertid Tyngden, til almindelig Forbauselse, borte igjen, og Resten af Fisket i dette Distrikt blev høist ujevnt — snart en Dot ved Vaagsøens Vestside, saa noget i Faafjorden, dernæst en «Straale» omkring Kinn igjen og endelig lidt ved forskjellige Steder omkring Sildegabet.

Med Paaskehelgens Indtrædelse, i Begyndelsen af April, fandt Fisket sin naturlige, endelige Afslutning.

Ialt optoges i dette Amt 10 000 Maal Garnsild = Kr. 20 415,00.

Af den samlede Garnsildmængde, 62 500 Maal, fangedes ialt kun 4 000 Maal — 3 300 i Stavanger Amt og 700 i Søndre-Bergenhus — i Aater. Sildens Kvalitet var den for de senere Aar sedvanlige.

Prisen varierede mellem Kr. 7,00 og Kr. 1,00 pr. Maal (jfr. nedenstaaende Tabel med Opgave over Fangstens Størrelse ved hver Uges Slutning og dens Tilgodegjørelse.)

II. Notfisket.

Hvor der stængtes.	Naar Noten sattes.	Naar Noten tømtes.	Den bergede Notsilds Mængde (i Maal).	Den bergede Notsilds Kvalitet (Antal Sild i Maaltønden).	Priser pr. Maal. Høieste.	Priser pr. Maal. Laveste.	Priser pr. Maal. Gjennemsnitlige.
					Kr.	Kr.	Kr.
Omkring Indløbet til Veavaagen.							
Kvittingerne	15. 2. 96	15. 2. 96	90	650			2,00
Kvalevaagen		20. 3. 96	800	550—750			3,00
Straks nordenom Do.		19. 3. 96	2 650	670—690	3,00	1,25	2,30
Kvalevaagen	16. 2. 96	20. 3. 96	800	660—690	3,00	1,50	2,40
Vikene søndre	17. 2. 96	11. 3. 96	1 350	660—690			3,30
Vikene nordre		19. 2. 96	60	670			1,90
Kavholmen, Sydsiden	18. 2. 96	20. 3. 96	1 350	650—670	3,50	2,00	3,00
Salvøen, Nordsiden	» » »	» » »	200	630—690	»	»	»
Dyrholmen, Nordsiden	» » »	» » »	100	670—700	4,00	1,50	2,50
Selavigen	20. 2. 96	20. 3. 96	500	700—780	4,50	3,50	4,20
Fæøtangen (Værets sydligste Holme)	6. 2. 96	6. 2. 96	70	550			4,50
Sauøen, Nordpynten	13. 2. 96	5. 3. 96	1 150	600	3,00	0,85	1,75
Mellem nordre Kokeholmen og selve Fæøen	» » »	22. 2. 96	620	»	»	1,00	»
Lamholmen, Nordostsiden	14. 2. 96	19. 3. 96	2 600	»	»	»	»
Sauøen, Østsiden	» » »	7. 3. 96	1 060	652	»	»	»
Straks nordenom Fæøens vestre Havn	» » »	26. 2. 96	1 100	625	»	»	»

Søndre Vaarsilddistrikt.	Fæøen.	Reholmsundet	» » »	14. 2. 96	25	600	»	»	2,00
		Reholmbugten	» » »	22. 2. 96	725	»	»	»	»
		Kvernviksholmernes Sydpynt	» » »	27. 2. 96	1 800	»	»	»	»
		Kvernviksholmernes Nordpynt	» » »	29. 2. 96	1 660	»	»	»	»
		Dammen (selve Fæøens Nordvestpynt)	» » »	14. 3. 96	2 400	»	»	»	»
		Do.	» » »	15. 2. 96	680	»	»	»	2,50
		Fæøtangen, Østsiden	15. 2. 96	» » »	280	»			»
		Mellem Seleningen og Sauøen	17. 2. 96	28. 2. 96	230	»	2,50	1,50	2,00
		Sørøen, Vestsiden	20. 2. 96	5. 3. 96	950	»	»	0,90	1,75
		Drevsundholmen, Sydsiden	22. 2. 96	26. 2. 96	150	»			2,25
	Utsire.	Nordvikvaagen	24. 1. 96	27. 1. 96	290	720			5,00
		Do.	5.—6. 2. 96	26. 2. 96	1 800	560	3,00	1,10	2,10
		Østmarken, ved Molskjærene	5. 2. 96	26. 2. 96	2 390	600	3,20	2,00	2,55
		Do. , ved Lakseklubben	7. 2. 96	10. 2. 96	1 300	»	3,05	2,30	»
		Tuavaagen	17. 2. 96	8. 4. 96	175	710	3,00	0,80	2,05
		Do.	18. 2. 96	18. 2. 96	25	725			0,80
	Røvær.	Seiaklova, Værets Nordvestside	14. 2. 96	14. 2. 96	110	480			2,85
		Nipsholmen	14. 2. 96	17. 2. 96	820	650	3,00	2,50	2,90
		Bjorkevær	15. 2. 96	15. 2. 96	30	700			1,33
		Bryggelandsholmerne	17. 2. 96	17. 2. 96	250	500	2,50	1,70	2,00
		Stangelandsvaagen, Ulvøens Nordvestside	» » »	28. 2. 96	1 080	620	2,00	1,50	1,75
		Ulvøvaagen, Ulvøens Sydostside	» » »	18. 2. 96	500	»	2,00	1,50	1,80
		Gitterøen, Østsiden	» » »		800	650	2,20	1,00	1,80
		Kraakevaagen	21. 2. 96	10. 3. 96	3 250	600—680	2,25	1,25	1,75
		Garnviken, Værets Nordvestside	22. 2. 96	22. 2. 96	30	»			1,00
		Ravnarild, Værets Vestpynt	» » »	28. 2. 96	750	610			1,25

Stavanger Amt . . . . 37 000 Maal = Kr. 81 121,25

(Forts.)

	Hvor der stængtes.	Naar Noten sattes.	Naar Noten tømtes.	Den bergede Notsilds Mængde (i Maal).	Den bergede Notsilds Kvalitet (Antal Sild i Maaltønden).	Priser pr. Maal. Høieste.	Priser pr. Maal. Laveste.	Priser pr. Maal. Gjennemsnitlige.
						Kr.	Kr.	Kr.
Søndre Vaarsild. Espevær-	Lyngstille, Nordøerne	5. 3. 96	5. 3. 96	270	660			1,25
	Hesperøen, Nordøerne	6. 3. 96	9. 3. 96	1 100	650	1,75	1,25	1,50
Langs Bømmeløens Ytreside.	Nøklingvaagen	2. 3. 96	11. 3. 96	1 310	690—750	2,25	1,00	1,70
	Nøklingholmerne	» » »	6. 3. 96	230	680	1,50	1,00	1,25
	Omkring Hisken	24.—25. 3. 96	9. 4. 96	500				1,50
	Gjeidungen, Rogøerne, Godøen, Ølversøen, Gisøen og Seløen (ialt 10 Stæng)	17.12. 95—6.1. 96	inden Februar 1896.	3 260	1/3 af Silden var Indmadsild, Resten Tomsild.	3,00	1,50	2,00
	Omkring Brandasund	18.—19. 2. 96	27. 2. 96	1 000	600			2,00
Austevold.	Møgster, Vestsiden	19. 12. 95	29. 2. 96	500	1/3 af Silden var Indmadsild, Resten Tomsild.	2,00	1,00	1,30
	Do. Do.	20. 12. 95	30. 2. 96	450				
	Do. Do.	» » »	16. 2. 96	200				
	Horge, Nordvestsiden	19. 12. 95	19. 2. 96	450				
Langs	Glesvær	23.—25. 3. 96	25. 3.—18. 4. 96	605	800			1,50

distrikt.	store Sotras Ytreside.	Goltesundet	20. 12. 95	4. 2. 96	225	1/3 af Silden var Indmadsild, Resten Tomsild.			1,50
		Do.	24. 3. 96	11. 4. 96	220	800			
		Tellevaagen	21. 12. 95	27. 1. 96	170	1/3 af Silden var Indmadsild, Resten Tomsild.			1,50
		Algerøen, Sandøerne, Landerod, Store Turø, Osundet og Skogsøen	17.—28. 12. 95	inden 15. 2. 96	4 020	1/3 af Silden var Indmadsild, Resten Tomsild.	3,00	1,00	2,00
	Fedje.	Bruvaagen, Fedjes Vestside	24. 12. 95	13. 2. 96	750	720—740			1,00
		Sildevaagen, Do. Østside	31. 12. 95	3. 1. 96	80	»			2,00
		Do. Do. Do.	» » »	2. 2. 96	20	»			1,50
		Søndre Bergenhus			15 360 Maal	= Kr. 26 662,00			
Nordre Vaarsilddistrikt.		Gåsoen, Bremanger	2. 3. 96	7. 3. 96	140	500			2,25
		Nordre Bergenhus			140 Maal	= Kr. 315,00			
		Ialt			52 500 Maal	= Kr. 108 098,25			

Anm. Ogsaa om Laasesilden gjælder, at meget mere kunde været fanget, om man havde havt nogen Udsigt til Fortjeneste derpaa; men da saa desværre ikke var Tilfælde, tog man det rolig, selv naar større Laase sprængtes (en Flerhed af Stæng, hvoraf intet bergedes, er ikke nævnte i denne Tabel). Som man af Tabellen ser, gik det smaat med at faa Silden op, og dette gik blandt andet udover Sildens Kvalitet naturligvis.

Af Foranstaaende og Opsynets Iagttagelser forøvrigt fremgaar følgende Opgave over Fangstens Størrelse ved hver Uges Slutning og dens Tilgodegjørelse:

Inden	Garnsild / Notsild	Stavanger. Kvantum i Maal	Stavanger. Værdi (i Kroner)	Søndre-Bergenhus. Kvantum i Maal	Søndre-Bergenhus. Værdi (i Kroner)	Nordre-Bergenhus. Kvantum i Maal	Nordre-Bergenhus. Værdi (i Kroner)	Tilsammen i hele Distriktet. Kvantum i Maal	Tilsammen i hele Distriktet. Værdi (i Kroner)	I Gjennemsnit pr. Maal.	Saltet til Export	Røget til Export	Fersk*) exporteret.	Til Hjemmeforbrug*).
2/2	Garnsild	2 200	9 682,40	1 700	4 700,00			3 900	14 382,40	3,69	1 500	1 500	50	850
	Notsild	290	1 450,00	8 500	15 500,00			8 790	16 950,00	1,93	790	1 000	2 750	4 250
9/2	Garnsild	14 000	35 060,40	1 700	4 700,00			15 700	39 760,40	2,53	9 000	3 000	50	3 650
	Notsild	1 000	2 400,00	9 000	16 500,00			10 000	18 900,00	1,89	1 000	1 500	3 000	4 500
16/2	Garnsild	19 265	47 407,90	1 700	4 700,00	35	105,00	21 000	52 212,90	2,49	11 000	4 000	50	5 950
	Notsild	5 500	12 900,00	9 600	17 750,00			15 100	30 650,00	2,03	1 100	2 000	7 000	5 000
23/2	Garnsild	44 500	98 560,65	3 070	7 423,00	930	1 925,00	48 500	107 908,65	2,22	34 500	4 875	100	9 025
	Notsild	13 500	28 000,00	10 500	19 400,00			24 000	47 400,00	1,98	1 500	2 375	13 000	7 125
1/3	Garnsild	45 000	99 560,65	4 270	8 983,00	1 230	2 525,00	50 500	111 068,65	2,20	36 100	5 000	225	9 175
	Notsild	21 000	39 000,00	11 125	20 400,00			32 125	59 400,00	1,85	2 000	2 500	18 275	9 350
8/3	Garnsild	45 000	99 560,65	6 750	12 703,00	7 250	13 775,00	59 000	126 038,65	2,14	39 600	5 500	725	13 175
	Notsild	25 000	55 000,00	13 000	23 124,50	140	315,00	38 140	78 439,50	2,06	2 365	2 500	23 275	10 000
15/3	Garnsild	45 000	99 560,65	6 750	12 703,00	8 750	17 315,00	60 500	129 578,65	2,14	39 600	5 500	1 725	13 675
	Notsild	35 000	76 075,00	14 035	24 674,50	140	315,00	49 175	101 064,50	2,06	2 400	2 500	33 275	11 000

22/3	45 000	99 560,65	7 150	13 300,00	9 000	17 815,00	61 150	130 675,65	2,14	39 600	5 500	2 500	14 000
	36 950	81 071,25	14 035	24 674,50	140	315,00	51 125	106 060,75	2,07	2 465	2 500	33 960	12 200
29/3	45 000	99 560,65	7 500	13 744,50	10 000	20 415,00	62 500	133 720,15	2,14	39 600	5 500	2 400	15 000
	36 975	81 096,25	14 465	25 319,50	140	315,00	51 580	106 730,75	2,07	2 500	2 500	34 080	12 500
19/4	45 000	99 560,65	7 500	13 744,50	10 000	20 415,00	62 500	133 720,15	2,14	39 600	5 500	2 400	15 000
(ialt)	37 000	81 121,25	15 360	26 662,00	140	315,00	52 500	108 098,25	2,06	2 500	2 500	35 000	12 500

*) Herunder er medregnet Halvparten af de omtrent 600 Maal Sild, der ivinter nedlagdes hermetisk; endel af den saaledes behandlede Sild, som ikke spistes hjemme, benyttes til Skibsproviant. Paa lignende Maade er den Del af den i Søndre-Bergenhus ivinter først fangede Tomsild, der tilgodegjordes af den kemiske Fabrik i Florvaag pr. Bergen, fordelt.

Som Priserne stillede sig ivinter kunde næsten hvorsomhelst i vort Land stor, saltet Vaarsild været at faa efter 2 Øre Stykket; hvor og naar faar man vel billigere Kost?

Torskefisket

mislykkedes idetheletaget i Aar ogsaa; der var for det første lidet Fisk under Kysten, imidlertid gaves ogsaa det utrygge Veir hele Tiden — og visselig med Rette — adskillig Del i Skylden for, at ikke Resultatet blev bedre. Noget bedre end ifjor var det dog, men hertil skulde der jo ikke meget.

Med Garn fangede man Mesteparten; Krogen vilde Fisken nødig tage paa iaar, — Fisken var iaar gjennemgaaende meget bedre end den, man fik ifjor for Exempel, og derfor var den vel nu mer «fulbidt»; til Agn brugtes saagodtsom udelukkende Vaarsild i søndre Distrikt, hvorfor betaltes Kr. 1,50 til Kr. 3,00 pr. Stamp, i nordre Distrikt derhos Brisling.

Nogen Redskabsfloitning fandt ikke Sted; i den med det urolige Veir iaar somoftest meget stærke Strøm fandt man dette for resikabelt.

Da den meste Fisk fangedes saa sent, blev Rognmængden dennegang uforholdsmæssig ringe.

Det er desværre smaat for mange efter disse magre Torskeaar; dog lever man ligefuldt i det Haab, at Fisken vil komme igjen, saa man faar fuld Anvendelse for alt det i det sidste Aar anskaffede Udstyr.

Om Fisket paa de forskjellige Strækninger bemærkes følgende:

1. Stavanger Amt.

Langs Jæderens Rev—Tananger drev henved 150 Baade — de fleste fra Hellesto, Vigdel og Ølbør — Torskefiske i Marts Maaned; enkelte fortsatte dermed efter Paasken ogsaa — til henimod Midten af April. I Forstningen stod Redskaberne oftere flere Døgn ad Gangen i Sjøen, og Fangsten blev idetheletaget ujevn; Udbyttet pr. Baad varierede mellem Kr. 50,00 og Kr. 200,00 (Prisen var Kr. 0,65 à Kr. 0,80 pr. 6 kg. — for Fisken leveret i Stavanger).

Udenom Karmøen, mellem Gjeitungerne i Syd og Kvalevaagen i Nord, fornammes Fisken paa Garn i Dagene 12te til 19de Februar; efterat saa Veiret omtrent totalt havde hindret Forsøg til 2den Marts, tog man fat igjen, — men nærmest kun i den sidste Uge af Marts og udenfor Øens Sydvestpynt var Fisket egentlig nævneværdigt (15 Garnbaade fra Sandve fik saaledes tilsammen 15 000 Torsk i Vinter).

Omkring Utsire, Urter, Fæøen og Røvær, var Fisket hele Tiden yderst magert.

Ialt fangedes der i Stavanger Amt i Vinteren 110 000 Vaartorsk, hvoraf man erholdt 175 Hektoliter Lever og 100 Hektoliter Rogn. For Fisken rund varierede Prisen mellem 25 og 40 og ansættes Gjennemsnitsprisen til 32 Øre; endel Lever betaltes med Kr. 18,00 og Rogn — fersk — med Kr. 19,00 Hektoliteren.

2. I Søndre Bergenhus

fik man under Sildestængningen omkring Aarsskiftet endel Sildetorsk, som saltet solgtes for Kr. 2,00 pr. 18 Kilogram (= gjennemsnitlig 10 Fisk) til Hjemmeforbrug.

I Slutningen af Januar formærkedes lidt Skrei i de fleste «Hamre» udenfor Hisken—Fedje; udenfor Fedje traf det sig gjentagende saa, at man i Sildeaater fik forholdsvis meget Torsk i et Øieblik, mens man under Land nærmest intet udrettede, — man mente derfor, at Fisken fortrinsvis vilde danse omkring saaledes, og speidede følgelig altid med dobbelt Iver efter disse Aater. I gamle Dage, sagde man, kom Fisken først omkring «Peter Stol» (22de Februar) og man ventede noksaa taalmodig til da og længere endda — men forgjæves; i de sidste Dage af Marts fik man imidlertid lidt mer end tidligere her ogsaa, helst omkring Hisken og Glesvær.

Ialt fangedes i dette Amt 52 500 Fisk, hvoraf man fik 90 Hektoliter Lever og 40 Hektoliter Rogn. Fiskeprisen varierede mellem 20 og 35 Øre, Gjenemsnitsprisen blev paa det nærmeste 27,5 Øre.

3. I Nordre Bergenhus,

hvor der før Julen allerede forekom adskillig Torsk under Land, havde man det bedste Haab til Vaarfisket; men det skulde ikke gaa efter Ønske her heller.

Februar Maaned havde kun Uveir og Fornemmelser at byde paa, — disse bedredes dog med hvert. I Begyndelsen af Marts tog Fisket sig fremdeles op, og i Dagene 5te til 7de Marts — især den sidste Dag — var Fangsten endog meget tilfredsstillende paa den omkring 50 Favne dybe Del af Flakket udenom Bremangerøen—Vaagsøen («Dombegrunden»); Herligheden var imidlertid hermed forbi indtil videre. I Dagene 8de til 12te tvang Storm Folk til at holde sig i hver sin Krog, og senere fortsattes alt i den gamle Gjænge igjen, med mer eller mindre gode Fornemmelser bare; man turde ikke stole paa Veiret og satte ofte Redskaberne blot der, hvor man var nogenlunde sikker paa at skulle faa dem igjen, — ikke paa de mer udsatte Steder, hvor Sandsynligheden talte for, at bedst Fangst kunde opnaaes. Da Veiret endelig sidst i Marts bedagede sig, gjorde man daglig nogenlunde Fangst — optil 200 Fisk pr. Baad; Hjemmefolk holdt paa en Stund efter Paasken ogsaa, og Nogle fik nordenom Vaagsøen og udenom Stat mere paa blot et Par Dage da, end under hele Fisket tidligere.

En Del af den i dette Distrikt fangede Fisk var rigtig pen og skulde ligne den for sit Udseende saa roste Fisk, som fangedes her i 70-Aarene; som færdig Klipfisk antages den gjennemsnitlig at ville veie et Kilogram Stykket.

Søndenfor Kinn fangedes der intet at snakke om; for Strækningen Kinn—Stat fik man ialt 237 500 Fisk, hvoraf 325 Hektoliter Lever og 200 Hektoliter Rogn. Fiskeprisen begyndte med 25 og sluttede med 38 Øre, — Gjennemsnitsprisen ansloges til 33 Øre; for Lever betaltes Kr. 20,00 à Kr. 30,00, for god Rogn Kr. 18,00 og for ringere Do. Kr. 9,00 pr. Hektoliter.

Af de i disse 3 Amter saaledes fangede 300 000 Fisk saltedes omtrent 260 000 til Klipfisk; Resten fortæredes paa Fiskeværene eller sendtes fersk til Byerne.

Ligesom tidligere er i dette Kvantum ikke medtaget den Torsk, som under Vaarfisket fangedes paa «Smaagarn» her og der. I Bremangerpollen, indenfor Nesje, for Exempel fik man saaledes iaar i Maanederne Januar—April omtrent 10 000 Fisk à gjennemsnitlig 25 Øre Stykket samt en 7 000 Kilogram Smaatorsk, hvilken sidste kjøbtes levende efter 9 Øre Kilogrammet — ombord i 3 Brøndfartøier, som gik til Bergen med den; da dette Fiske iaar i den nævnte Pol var mindre end ifjor og derhos meget ujevnt dennegang, har Vedkommende blandt andet andraget om, at Arbeidstiden paa Sjøen om Vaaren for Smaafiskerne for Fremtiden maa blive den samme, som for de med det egentlige Vaartorskefiske beskjæftigede, — og indvilges forhaabentlig dette Andragende.

Endvidere fangedes der i dette Tidsrum — som sædvanligt — endel Sei, Brosme, Lange og Kveite i Vaarsilddistriktet. Af Lange og Brosme er der ogsaa senere — til frempaa Sommeren — fanget adskilligt paa Line, helst i Strøget omkring Glesvær.

Tilvirkningsetablissementer.

Trankogerier findes nu nogethvertsteds fra og med Karmøen og nordover. For endel Medicintran, som fra disse sendtes til Bergen i Vinter, obtineredes indtil Kr. 134,00 Tønden; Torskeleverens Fedtholdighed var iaar gjerne 30 pCt.

En Guanofabrik er ogsaa nylig oprettet ved Sevlandsviken, Karmøens Vestside; Hensigten med denne er at tilgodegjøre Sildeaffald og Hoveder og Rygger af Torsk. Men da iaar som ifjor Torskeaffaldet var høist ubetydeligt (Fabrikken fik kun 20 000 Hoveder og Rygger, efter Kr. 8,00 pr. Tusind) og lidet Arbeide forskaffede, gav den sig i Kast med 13 iaar fangede Hvalskrotter, som betaltes med Kr. 40,00 Stykket, og hvoraf den frembragte omtrent 40 Tønder Tran à Kr. 44,00 og 50 Tons Guano à Kr. 100,00; for 100 Kilo Torskeguano erholdtes omkring Kr. 14,00. Disse Produkter afhændedes helst i Stavanger og Sandnæs.

Med Vaartorsken fulgte iaar som tidligere en hel Del Sei efter Silden — hvormeget Sei der fangedes, kan jeg desværre ikke angive; Seien solgtes til Hjemmeforbrug for 8 à 15 Øre Stykket.

Endvidere fangedes der, som vanligt, endel Kveite — navnlig paa Sirefjorden og udenfor Sotra—Fedje, samt paa Høiderne af Nordfjord; endel af denne og Størsteparten af den Hyse, som fangedes udenfor Jæderen, opkjøbtes af Preserving-Compagnierne i Stavanger og betaltes paa Værene med henholdsvis omkring 35 og 15 Øre pr. Kilogram, adskillig Hyse, som fangedes nordenfor, samt Kveite sendtes i Is til England, lidt Hyse røgedes ogsaa.

Det fortjener at noteres, at enkelte af de Baade — med kun 2 à 3 Mands Besætning, der — som nævnt — laa efter Hysen udenfor Jæderen i Vinter, drev det op til Kr. 50,00 à Kr. 60,00 om Ugen og derover.

Det Gran Lange og Brosme, som man fik op her og der, gik helst til Hjemmeforbrug.

Saavel Torskefisket som Vaarsildefisket vedkommende.

Veiret.

Af de ved Utsire Fyr anstillede og egne meteorologiske Iagttagelser hidsættes Følgende:

I Januar havde man en Dag, den 22de, Storm fra Nordvest, ellers ikke over «sterk Kuling»; men Sjøen var hele Tiden meget urolig — i Maanedens sidste Halvpart hørte «hul Dønning» —«svær Sjø» til Dagens Orden. Luftens Temperatur i samme Tidsrum varierede mellem + 6°,6 (C) og ÷ 1°,6, og Middeltemperaturen Kl. 8 om Morgenen blev + 3°,13; Temperaturen i Sjøens Overflade varierede ligeledes mellem + 6°,4 og + 4°,8, og Middeltallet her blev + 5°,61.

I Februar havdes 2 Stormdage, og Sjøens Tilstand varierede fordetmeste mellem «megen Dønning» og «svær Sjø». Luftens Temperatur varierede mellem + 6°,9 og ÷ 0°,5 og Overfladevandets mellem + 6°,3 og + 3°,4, og de respektive Middeltemperaturer blev + 3°,40 og + 5°,21.

I Marts overgik ikke Vindens Styrke «sterk Kuling», men Sjøen var vedblivende ligesaa lei som før. Luftens Temperatur varierede mellem + 5°,1 og ÷ 0°,2, Overfladevandets mellem + 4°,6 og + 3°,6, og Middeltemperaturerne blev + 2°,74 og + 4°,20.

I første Halvpart af April var Vinden sjelden stærkere end «frisk Bris», men Sjøen var fremdeles urolig. Luftens Temperatur varierede mellem + 6°,5 og + 2°,2, Overfladevandets mellem + 5°,4 og + 4°,0, og Middeltemperaturerne blev henholdsvis + 4°,61 og + 4°,85.

Deltagelsen i Fiskerierne

var noget mindre end ifjor; Torskefisket forrige Vinter var mislykkets, og Sildefiskerne gik med Rette ud fra, at Priserne vilde blive meget lave, efterat der lige iforveien var fanget saameget Sild overalt, — dernæst mente man, at Vaarsilden iaar vilde falde adskillig blandet, efterdi

der i December og Januar stod saameget Tomsild under Kysten. Imidlertid blev Antallet af dem, som paa en eller anden Maade deltog i disse Fiskerier iaar, for saavel nordre som søndre Distrikts Vedkommende $^4/_5$ af det Aaret iforveien — eller henholdsvis 4 000 og 12 000 Mennesker.

Af Ulykker indtraf desværre flere: Den 11te Februar kom 3 Mand fra Stensland i Sund bort, idet Baaden, hvormed de agtede sig til Rovær for at fiske, forsvandt etsteds mellem Korsfjorden og Selbjørnsfjorden. Den 24de Februar dræbtes en Mand i Rovær Havn ved et Vaadeskud. Den 28de Februar, under en orkanagtig Storm om Eftermiddagen, omkom en Mand i Nærheden af Salvoen. En sildelastet Skoite paaseiledes Natten til 6te Marts straks søndenfor Haugesund og sank straks, — Mandskabet reddedes; vedkommende Dampskib havde ikke seet Skoiten, der ikke førte Lanterner, før det var for sent.

Alle Folk var taknemlige for de 2 Redningsskøiter, som iaar var tilstede under Fisket; faar man, som det tør haabes, fremdeles beholde dem, vil det antagelig være det retteste, at den i søndre Distrikt har Rovær og den i nordre Kalvaag til Hovedstation, og at Tjenestetiden for begge bliver Aarets 3 første Maaneder.

Sundhedstilstanden var tilfredsstillende; i søndre Distrikt var ogsaa iaar 2 Fiskelæger ansatte og i Aakrehavn havde man faaet det meget eftertragtede Sygehus. At Torskefisket ogsaa iaar slog feil gjorde, at der af frivillige Bidrag til eventuelt syge Torskefiskeres Kur og Pleie kun indkom Kr. 52,30.

Følgende Sammendrag af endel af de gjennem de specielle Fiskeriopsyns benyttede Baadmærker, giver et Begreb om Udrustningen til og Udbyttet for

ad	I Fisket i 1) Stavanger og 2) Nordre Bergenhus Amter deltog bl. a.									
	fra (Amt).	Folk.		Redskaber.						
				Skøiter.		Baade.				
		Lag.	Mand.	Antal.	Drægtighed (i Registertons).	Antal.	Bæreevne (Antal Tønder).	Sildegarn.	Torskegarn.	Liner (Antal Krog).
1	Nordland	9	3—5, 35	»	»	9	12—80, 227	»	100	64 500
	Søndre Bergenhus	9	3—7, 35	»	»	10	8—80, 194	77	25	23 300
	Stavanger	200	2—11, 718	28	4—8, 167	220	4—80, 3 910	1 947	1 021	569 900
	Lister og Mandal	5	3—5, 21	2	6—7, 13	6	6—30, 103	76	65	2 500
2	Nordre-Bergenhus	284	2—7, 1 569	»	»	284	4—60, 7 577	4 111	8 770	828 613
	Søndre-Bergenhus	1	5	»	»	1	30	15	»	1 000

Angaaende Notfisket efter Sild kan meddeles, at 16 Lag i søndre Distrikt paa tilsammen 195 Mand for ialt 5 980 Maal fik Kr. 14 843,68, hvorfra der til «Landslot, Traktement og Udmaaling» medgik Kr. 838,50; af Resten tilfaldt den ene Halvpart Mandskabet, som med dette Arbeide var optaget i omtrent 50 Dage, den anden Halvpart Redskaberne.

betjente indhentede Opgaver fra de Fiskere, der for Torskefiskets Skyld de Enkelte af Fisket iaar.

Udbyttet.					
			Tilovers		
Sild. Maal. Kroner.	Torsk. Stykker. Kroner.	Agn, Redskabstab, Logis og Reise fra og til Hjemmet kostede Kr.	Ialt (Kr.)	pr. Mand (Kr.), saafremt han selv eiede Redskaberne.	Expeditionens Varighed (Antal Dage pr. Mand).
»	1 656 557,25	1 249,98	÷ 692,73	÷ 19,79	61,91
225 663,75	94 28,00	122,60	569,15	16,26	36,09
8 817 3/4 20 387,40	20 286 7 324,09	1 833,95	25 877,54	36,04	32,80
240 550,00	»	35,50	514,50	24,50	30,48
4 534 9 689,01	88 799 29 691,27	6 061,87	33 318,41	21,24	39,72
40 80,00	80 24,00	11,00	93,00	18,60	36,00

Opsynet,

der baade i nordre og søndre Distrikt fungerede i Tiden mellem 10de Februar og 1ste April, bestod iaar af Lensmænd og endel specielle Fiskeriopsynsbetjente; hverken Opsynschef eller særegen Fiskedommer var ansat, men det almindelige Ønske blandt alle Vedkommende er, at disse Stillinger snarest oprettes.

En Masse Tvistemaal afgjordes i Mindelighed, — nogen egentlig Uorden fandt ikke Sted nogensinde.

Om Sildefisket langs Vestlandet Efteraaret 1896.

Dette blev idetheletaget af mindre Betydning:

I *Søndre Bergenhus*, hvor der hovedsagelig fiskedes paa Strækningen Korsfjordens Munding—Fedje i Juli, August og September, antages opfisket ialt 7 500 Maal; omtrent Sjetteparten af denne Sild — med Rogn og Melke — «holdt Merker», 5 000 Maal antages virket til «Skjæresild», og Resten, Smaasild, er dels solgt fersk i Byerne, dels bearbeidet af den kemiske Fabrik i Florvaag.

I *Nordre Bergenhus* antages i samme Tidsrum opfisket et lignende Kvantum — ogsaa her mest med Nøter; Fisket foregik væsentlig i Strøget Frøien—Stat, og Priserne paa den i Juli og August fangede Sild, som idetheletaget var stor og ganske god, varierede mest mellem Kr. 10,00 og Kr. 15,00 pr. Maal, — senere har de været dalende med Sildens Kvalitet.

For de Notlag fra Sunds Præstegjeld, som ogsaa iaar reiste til Nordland, blev det naturligvis yderst smaat; en Flerhed af dem tiltraadte Hjemreisen allerede omkring Midten af September.

Baade Østlands- og Vestlandssildefiskerierne vedkommende.

Sildeexporten.

Det statistiske Centralbureau har velvillig meddelt, at der i 1895 fra Norge exporteredes:

100 540	Hektoliter	*saltet*	Vaarsild,
1 658	»	*letsaltet*	Sild,
10 578 550	kg.	*fersk*	Sild og
1 108 138	»	*røget*	Sild.

Af *saltet* Vaarsild foregik Exporten væsentlig fra Strækningen Sandnæs—Aalesund med samlet Kvantum 100 420 Hektoliter.

Det hele Kvantum *letsaltet* Sild exporteredes fra Stavanger. Af det samlede Kvantum *fersk* Sild exporteredes fra Strækningen Flekkefjord—Aalesund 1 755 440 kg. Resten exporteredes væsentlig fra Fredriksstad, Kristiania, Larvik og Kristianssand.

Af den *røgede* Sild exporteredes 442 923 kg. fra Strækningen Stavanger—Bergen, 463 481 kg. fra Fredriksstad, 179 981 kg. fra Kristiania og 21 750 kg. fra Kristianssand.

Den exporterede ferske og røgede Sild omfatter alle Slags Sild, da der i de meddelte Opgaver ikke søndres mellem de forskjellige Slags.

Da der forrige Høst og Vinter næsten overalt fangedes Sild, og Totalkvantummet saaledes blev usædvanligt stort, mens samtidig Indkjøbspriserne — tildels ialfald — var uforholdsmæssig høie, har Forretningen for Exportørerne i det sidste Aars Tid været tabbringende.

Allerede midt i December ifjor frembødes Storsild fra Nordfjord og

Romsdalskysten for Kr. 7,00 à Kr. 8,00 Tønden, og ivaares omsattes Østlandssild for Kr. 8,00 til Kr. 10,00 og Romsdalssild for Kr. 5,00 til Kr. 7,00 pr. Tønde i Sverige og for henholdsvis omkring 10 og 5–8 Mark i Rusland. Isommer varierede Priserne paa Vaarsilden i Sverige mellem Kr. 4,00 og Kr. 5,00 og i Rusland mellem 5 og 7½ Mark Tønden; af fiskepakket Vaarsild solgtes næsten intet herhjemme. Af Fersksildexporten til England resulterede baade Tab og Gevinst, — altialt opveiede neppe Indtægterne Udgifterne.

Blandt de Mangler, der klæber ved vor Sildebehandling, hører ogsaa, at Hovedet altfor ofte rives af Silden, idet denne kommer i Fangstbaaden; dette vilde kunne undgaaes, om Fiskerne mere pillede og mindre ristede Silden af Garnene.

Endelig fremholdes her et fra enkelte Hold ytret Ønske om en Lovbestemmelse, ifølge hvilken Fersksildkasserne skulde tage akkurat 1 Hektoliter, — hidtil har de gjerne rummet 80 à 120 Liter.

Om Foranstaltninger til Fiskeriernes Fremme.

a. Post- og Telegrafvæsenet vedkommende.

Smaalenene.

Fremmede som Indbyggere beder om en Poststation paa Vesterøen (Hvaler).

Jarlsberg og Larvik.

Stormsignalstationer vilde yde stor Betryggelse for Fisket i det overordentlig veirhaarde Strøg omkring Larviksfjordens Munding; det lod sig tildels maaske gjøre at forene saadant med de i militære Øiemed fornødne Signalstationer paa Kysten.

Stavanger.

Fra Kvalevaagen (Veavaagens Munding) udtaltes under sidste Fiske Ønske om en Telegrafstation; i denne Anledning tillader jeg mig at minde om min Udtalelse iforfjor om Strøget omkring Veavaagen.

Søndre Bergenhus.

I Tilslutning til det ifjor og iforfjor anførte bemerkes: En kort Sidelinie fra Linien mellem Bergen og Viksøen (ved Korsfjordens Munding) til Doscherholmen (Glesvær) vilde være meget kjærkommen; Adkomsten til Viksøen er ofte yderst vanskelig.

b. Havnevæsenet vedkommende.

Jarlsberg og Larvik.

Nevlunghavns Havn har i de sidste Vintre mer og mer vist sig at være utilstrækkelig; dens Udvidelse, saasnart dette maatte kunne ske, trænges vel.

Stavanger.

I Forbindelse med det ifjor om Kvitingsø bemerkede frembæres herved et almindeligt Ønske om Opmudring — i omtrent 1 Kabellængde — af det nordligste af de ostenfra til Havnen ved Kvitingsø Fyr forende Løb; under Arbeidet, som trænges omkring Rosoens Nordpynt, er der etpar Stene at sprænge afveien, – ligesaa trænges længer Øst (ved selve Kvitingsøs Sydostpynt) et eller etpar Skud.

De to grunde Sund, som skiller Vardeholmerne (søndenom Svendsholmen, ved Aakrehavn) ad, bør fyldes igjen, — Havnen bliver derved vistnok baade tryggere og videre; den nu paabegyndte Mudring bør drives saavidt som muligt, og man vilde ogsaa anse det for gavnligt, om Sundet mellem Akerøen og Svendsholmen med det samme blev saapas opryddet, at Baade kunde slippe igjennem det. Aakrehavn er og bliver en Hovedstation under Fiskerierne baade Sommer og Vinter.

Opmudring i Kvalevaagen (Veavaagens Munding) imødesees med Længsel; Trafikken tiltager stadig der ogsaa.

Søndre Bergenhus.

«Kattepina«-Indløbet nordenfra til Svartesjøen (Espeværs fornemste Havn) — bør farbargjøres.

Sundet forbi Gjeidungs Vestside — ½ Mil søndenom Hisken — bedes opmudret og, saavidt muligt, beskyttet mod Sjøen fra nordvest; et Baadoptræk her vilde ogsaa komme vel med.

De ved Nøklingvaagen hjemmehørende ønsker bortsprængt etpar Smaaskjær søndenom den Holme, nordenom hvilken Indløbet til Havnen nu foregaar; Passagen vil, gjør de gjældende, trygt kunne finde Sted i det eventuelt nye Løb, mens den under Sydvestkuling og dermed følgende Sjø er umulig i det nuværende.

Endelig onskes Sundet mellem Notholmen og Purkeskjæret, der fører ind til Stolmevaagens indre Del, uddybet; voldte det ikke nogen urimelig Udgift, vilde det være bra at faa Løb mellem Purkeskjæret og Sjaaskjæret ogsaa.

Blandt de mange Steder, for hvilke Forføininger fra Havnevæsenets Side imødesees, vil jeg for mit Vedkommende have Urter i Stavanger Amt stillet overst; om dette Sted tillod jeg mig at udtale mig iforfjor.

---

c. Fyr-, Merke- og Ringevæsenet vedkommende.

1. Fyre.

Smaalenene.

Ogsaa for Fiskeriernes Skyld er et Fyrskib — eller endog blot en Klokkebøie — til Varsel for Griseboerne, høist paakrævet.

For Indseiling fra Misingerne til Strøget Hanko—Torgauten Fyr beder man om en Fyrlampe paa et eller andet af Skjærene langs Onsøs Sydvestside.

Jarlsberg og Larvik.

Ønsket om en Fyrlampe for Indseilingen til Sandøsund anbefales imødekommet.

Ligesaa er Kravet paa en Fyrlampe ved Nevlunghavn visselig fuldt berettiget.

Bratsberg.

For Indseiling til *Vestre Rauane* og til *Korset* (Kragerøgabet) om Natten ønskes ogsaa Fyrvæsenets Hjelp.

Stavanger.

De mange, som færdes i Aakrehavn, beder om en liden Lampe paa Sydpynten af Svendsholmen under Vinterfisket.

Søndre Bergenhus.

For Trafikken i den ytre Led mellem Selbjørns- og Korsfjordene maatte en Fyrlampe etsteds ved Horges Østside være heldig.

2. Merker.

Smaalenene.

Paa Ankerflua, Dybeflua, Nilsflua, Bergalflua og Skjærkrakken — alle omkring Torbjørnskjær — vilde Merker være meget nyttige.

For sammen med den eventuelle Fyrlampe paa Skjelholmen (jfr. Indberetningen om Østlandsfisket for 1894—95) at vise Veien ind til Skjelsbusundet søndenfra vilde en Baake et- eller andetsteds paa Skjærøen være bra.

Paa «Halvor» (mellem Papperhavn og Torgauten) ønskes en Søile; en lignende bør anbringes i Løperen paa Nordpynten af Snaget fra det vestre Skjær af Kraakene (i retvisende vest for Bøllingshavn).

Endelig er Merker nødvendige paa Grundene Hatten og Grisen samt omkring Indløbene til Røsnes- og Fangekilerne — alt østenfor Singleøen.

Jarlsberg og Larvik.

I Strøget omkring Sandøsund ønskes flere Merker for Farvandet forbi *Ildrerkets* og *Madkollens* Vestsider; ligeledes saa man gjerne noget paa Tampen af det Snag, der stikker sydover fra Sandøen.

Paa Midtbøen eller Almen (søndenom Melleskjæret, mellem Rauer og Kjærringvik) vilde et Merke ikke skade.

Paa Svartskjærbøen, ved Nevlunghavn, ønskes en Søile.

Bratsberg.

For Orientering i det i Fisketiden sterkt befærdede Farvand omkring Tonér vilde et Merke paa Stangholmen (en Kvartmil sydvestenom Tonér) være særdeles tjenligt — særlig naar Landet er snedækket.

Nedenes.

Baaken paa Gjevingstangholmen, nær Lyngør, ønsker man malt delvis hvid, fordi den — blot sort — saa vanskelig kan sees udenskjærs

Paa den sydligste af Maageholmerne, ved Indløbet østenfra til Tromøsundet, ønskes et Merke; kommende østenfra fristes man let at tage feil og gaa nordenom Holmen.

Ogsaa paa den 2 m. dybe *Tallagen* udenfor Tromøen vilde et Merke være nyttigt.

Stavanger.

Omkring Kvitingsø ønskes følgende Stenger: En paa den 1/6 Favn dybe Grund ved Voldøens Sydostpynt, en paa hver af de 4 Grunde nærmest Løbet forbi Langøens Sydostpynt, en ved Sydpynten af den Vardeholmen, som ligger lige vestenom Hesteholmen, og endelig en paa den mellem Risøens og Hansholmens Nordsider liggende Torgrund ved det nu almindelige Løb (jfr. det under Havnevæsenet ovenfor henstillede).

Omkring Karmøen ønskes følgende Steder merkede:

1) Paa den ene af Bjergknatterne i Aakrehavn findes allerede Fortøiningsstang, — en lignende burde sættes ogsaa paa den straks østenfor liggende Knaus i Havnen.

2) *Et Merke paa Djupaalen, udenfor Salvøen,* vilde mange anse for et stort Gode.

3) En 1/2 Favn dyb Grund mellem Gaardene Østhus og Sund, 4) en 1 Fod dyb Grund tvers af Giaroen (Osnesgavlen) og 5) Torvestad Trebøen burde ogsaa merkes.

Søndre Bergenhus.

Ved Sydvestpynten af Flagdasundsholmen (ved Indløbet nordenfra til Svartesjøen, Espevær) ligger en grund Knaus, hvorpaa ønskes en Stang. For dette Vær trænges videre Merker paa Grundene ved Ramsholmens Østside, paa en Grund mellem selve Espeværs Sydpynt og Sauøens Nord-

vestpynt, paa Grunden ved Odneøens Sydvestpynt og paa de 2 én Favn dybe Knauser straks nordenom selve Espeværs Nordpynt.

Paa den 1 Favn dybe Kjæringholmflu udenfor Øklandsvaagen burde ogsaa en Stang anbringes.

Nordre Bergenhus.

For Trafikken til og fra Batalden gjennem Nautosundet beder Vedkommende om 1) et Merke (for Anduvnings Skyld helst en Varde eller Baake) paa Olaskjæret ved Skorpens Nordostpynt (Fløneset) og 2) Stænger paa den 1 Favn dybe Grund straks østenom søndre Fanøvaagen, omkring det trange Løb forbi Langøens Nordpynt og paa Grundene mellem denne og Lille Batalden paa Østsiden af Løbet forbi Langøens Sydostpynt og endelig omkring Indløbene — navnlig det søndre — til Havnen ved Store Bataldens Østside.

3. Fortøiningsringe.

Smaalenene.

Ved Tisler var det ivinter ofte ondt at klare Farkosterne, og nogle Ringe omkring «Lodshavnen» ønskes snarest muligt; Stedet er et meget godt Fiskevær.

Ogsaa udenfor Vauer (Vesterøens Sydvestside) beder man nogle Ringe anbragte.

Stavanger.

I «Ilasundet» (Ferkingstadøerne) vilde en 5—6 Ringe gjøre god Nytte, — her er oftere tabt Sild formedelst Mangel paa Fæstigheder.

Efter den ovenomhandlede Lukning af Sundene mellem Vardeholmerne ved Aakrehavn burde etpar Ringe anbringes paa samme Holmers Inderside.

Søndre Bergenhus.

Omkring Espevær trænges nogle Ringe 1) omkring Bugten paa selve Espeværs Østside — ligeoverfor «Baadeholmen» — og 2) omkring Havnen ved Vige (i Vigefjorden, Bømmeløens Sydvestside).

---

d. Hvad Lovene angaar,

er der — foruden det i tidligere Beretninger fremholdte — kun én, men en meget vigtig, Ting at bemerke:

Hvis der ikke i Medhold af de allerede existerende Bestemmelser angaaende vore store Fiskerier kan udstedes Forbud mod Skydevaaben paa Fiskeværene, saa maner bl. a. det ovenfor nævnte Vaadeskud i Røvær ivinter med Døden tilfølge til et Paabud i den Retning; at motivere dette Forslag er vel ganske overflødigt. At der paa afgjørende Hold kan være Tvivl om, at det medfører Ansvar at skyde — endogsaa der, hvor hele Flokken af Fiskere kan være forsamlede, finder jeg for min Del yderst beklageligt

Om Makrelfisket 1896.

I. Foraarsfisket.

Trods en noksaa lovende Begyndelse indbragte Drivgarnfisket yderst lidet. Hist og her fornammes Makrellen allerede i Begyndelsen af April; men Fisket begyndte som ellers først omkring Midten af Mai; det var vistnok kun de færreste, som iaar holdt ud hele den sædvanlige Tid, — mange sluttede allerede en god Stund før St.-Hans, efter en mer eller mindre mislykket Expedition.

Omkring 60 Baade fra Nevlunghavn havde inden Mai Maaneds Udgang ilandbragt ikke langt fra 45 000 Makrel — eller henved 10 000 Stykker mere end hele Fjorfangstsn for dette Sted; man ventede sig derfor et rimeligt Makrelaar denne Gang, men Fisket dalede her som andetsteds temmelig brat nu, og kun høist ubetydeligt udrettedes senere.

Udenfor Ulaholmerne—Fredriksværn, hvor i 1895 ialt 95 Fangstbaade — hver med omkring 4 Mand og 40 à 60 Garn — og 80 Opkjøberfarkoster, hver med 2 Mand, deltog, og hvor Bruttofortjenesten pr. Baad varierede mellem henholdsvis Kr. 50,00 og Kr. 300,00 (Prisen pr. Makrel paa første Haand var 40—25, 30 Øre) og Kr. 30,00 og Kr. 300,00 (kun 10 Fangstbaade og 15 Opkjøberbaade skulde kommet skadesløse derfra), opererede iaar 75 Fangstbaade og 70 Opkjøberfarkoster, — 5 af Fangstbaadene iaar fiskede for Kr. 400,00 à Kr. 600,00 hver (Prisen 50—25, 35, Øre pr. Makrel), forøvrigt blev det nærmest Tab baade for Fiskere og Kjøbere. Makrellen herfra forbrugtes — som sedvanligt — fersk i Byerne og Distrikterne omkring Kristianiafjorden. Og — som nu for Ulaholmerne—Fredriksværn nævnt — stiller antagelig Forholdet sig mellem Forsommermakrelfisket iaar og ifjor for hele vedkommende vor Kyst.

2 Baade, hver med 3 Mand, blev desværre borte under dette Fiske — én straks nordvestenom Røvær en af de sidste Nætter i Mai og én, fra Randøsund, Natten til 7de Juli; Kuling og Sjø var begge Gange Grunden.

Der er fra forskjellige Hold udtalt Ønske om Efterretninger om dette Fiske ogsaa som om Høstmakrelfisket i Nordsjøen, saasnart bare Makrellen kommer igjen.

II. **Efteraarsfisket.**

Med Bund- og Sættegarn, Vad og Snøre fangedes efter St.-Hans mer Makrel langs vor Sydkyst end i de senere Aar almindeligt; Prisen dreiede sig om Kr. 3,00 à Kr. 4,00 pr. Snes for den mindre, men gik op til 80 Øre og vel saa det pr. Stykke for den store.

Høstmakrelfisket i Nordsjøen

maatte da, mente mange, blive godt iaar, og heldigvis blev det en god Del bedre end ifjor.

Som det af omstaaende Pl. I med Meddelelse om Udfaldet af dette Aars Fiske i Nordsjøen — sammenholdt med den tilsvarende angaaende Fjorfisket — fremgaar, var Deltagelsen nu mindre end forrige Gang. bl. a. deltog kun ét Dampskib, fra Aalesund, iaar — og det kun ganske kort ogsaa; ved Efterretningen om det gode Fiske paa Bankerne udenfor Romsdalen vendte det hjem allerede inden August Maaneds Udgang.

Garn benyttedes iaar, saavidt vides, kun af «Silden» fra Skudenes, af «Maagen» fra Veavaagen og af nysnævnte Dampskib; af de 45 Tønder Makrel, som førstnævnte Fartøi ialt fik, fangedes de 33 med Garnene, men de øvrige 2 Fartøier, som kun henholdsvis 1 og 2 Nætter brugte saadanne Redskaber, fik herved kun $^1/_4$ og $^1/_2$ Tønde.

Det fortjener vel at bemærkes, at et svensk Fartøi iaar — samtidig med Makrel for vel Kr. 4 000,00 — fiskede Torsk for omtrent Kr. 800,00.

Veiret var idetheletaget upaaklageligt; i Midten og Slutningen af August havde man etpar Stormdage, men for det Uveir, som omkring 12te September brød løs og herjede i omtrent én Maaned paa Kysten, var man — ialfald delvis — forskaanet ude paa Fangstfeltet.

Ved Fiskets Slutning savnedes 2 Fartøier: 1) Natten til 14de August rendtes den uassurerede Jagt «Anna» fra Gravningsundet (Smaalenene) isænk udenfor Hirtshals af et tysk Dampskib; Folkene bergedes. 2) Fiskekutteren «Haabet» af Søndre Undal (Lister og Mandal), som midt i August gik tilsjøs, har man endnu ikke hørt fra, hvorfor den nok er forsvundet med baade Mand og Mus.

Hjemsted.	Fartøiernes: Antal.	Fartøiernes: Drægtighed (i Reg.-Tons).	Fartøiernes: Mandskab.	Udbyttet. Flekket Makrel. Antal Tønder pr. Fartøi.	Flekket Makrel. Ialt Tønder.	Flekket Makrel. Ialt Kilogram.	Flekket Makrel. Værdi paa første Haand.	Rundsaltet Makrel. Antal Tønder pr. Fartøi.	Rundsaltet Makrel. Ialt Tønder.	Rundsaltet Makrel. Ialt Kilogram.	Rundsaltet Makrel. Værdi paa første Haand.
							Kr.				
Smaalenene	5	15—78, 240	6— 8, 36	4—49	109	8 132	4 166,93	1/2—24	68	5 376	1 872,68
Jarlsberg og Larvik	6	15—61, 231	4— 8, 37	0—35 1/2	107 1/4	8 214	4 365,06	1—16	60 1/2	4 660	1 547,63
Bratsberg	3	42—62, 147	7— 8, 22	11—47 1/2	83 1/2	6 242	3 464,91	1—11 1/2	19 1/2	1 560	570,38
Nedenes	15	18—67, 606	4— 8, 98	0—38	195	14 676	7 746,41	0—59	159 1/2	12 169,5	4 485,53
Lister og Mandal	33	14—56, 1 030	4— 9, 212	1—67	708 1/2	54 025	28 881,15	0—20	241 1/2	18 764	6 671,37
Stavanger	133	10—75, 4 854	4—10, 875	1—76	3 086 3/4	228 612	116 168,68	0—25	391 1/2	29 524	9 890,45
Søndre Bergenhus	64	8—75, 1 916	3— 8, 377	2—55 1/2	1 326 3/4	99 041	46 834,83	0— 8 3/4	69 1/4	5 095,5	1 769,00
Bergen	2	54—65, 119	6— 7, 13	1—21 1/2	22 1/2	1 674	846,17	0— 4	4	292	100,00
Nordre Bergenhus	1	42	9	20	20	1 553	778,44				
Romsdal	47	14—71, 1 613	6— 9, 345	3—34	815 1/2	62 975	31 538,24	0— 3 3/4	17	1 255	457,50
Norge	309	8—79, 10 798	3—10, 2 024	0—76	6 474 3/4	485 144	244 790,22	0—59	1 030 3/4	78 696	27 364,54
Sverige	81	8—95, 3 654	4—14, 716	0—90	1 740	130 930	71 273,76	0—40	654 1/2	51 813	18 935,38
Danmark	7	27—56, 275	6— 8, 50	12—45	225	16 829	9 290,05	8—32	132	10 540	3 797,65
Tilsammen . .	397	8—95, 14 727	3—14, 2 790	0—90	8 439 3/4	632 903	325 354,03	0—59	1 817 1/4	141 049	50 097,17

[Hv]er «fiskepakket» [T]ønde indeholdt [gj]ennemsnitlig 74,99 [Ki]logram Makrel. — Middelprisen 51,4 Øre pr. Kilogram. (Flekket Makrel.)

Hver «fiskepakket» Tønde indeholdt gjennemsnitlig 77,62 Kilogram Makrel. — Middelprisen 35,5 Øre pr. Kilogram. (Rundsaltet Makrel.)

(Makrellen kjøbes mestendels efter Sortement.)

Til (Sted).	indbragtes der (kg.) ialt.	Nr. 0 («bloaters»).	Nr. 1.	Nr. 2.	Nr. 3.
Haugesund . . .	138 874	19 474	26 025	59 025	35 350
Stavanger . . .	210 758,5	47 486,5	44 088	75 304,5	43 879,5
Egersund . . .	182 230	46 435	60 646	60 474	14 675
Kristianssand S. .	23 501	4 550	4 700	7 900	6 351
Tilsammen . .	556 363,5 (100 pCt.)	117 945,5 (21,2 pCt.)	135 459 (24,35 pCt.)	202 703,5 (36,43 pCt.)	100 255,5 (18,02 pCt.)

Middelpriserne var: for Nr. 0 71, for Nr. 1 58, for Nr. 2 45,5 og for Nr. 3 31,5 Øre — pr. Kilogram.

Udenfor Byerne kjøbtes ogsaa flekket Makrel «samfangt», og betaltes den da gjerne med 50 Øre pr. Kilogram.

Anmærkning.

Fisket foregik ogsaa iaar væsentlig i August og September Maaneder. I August — navnlig i Maanedens første Halvpart — gjorde man det ganske bra under Shetland, i September var Fangsten bedst paa og omkring Doggeren; et Fartøi fra Veavaagen, som paa nogle faa Dage omkring September Maaneds Slutning fik 23 Tønder — mest «bloaters» og Nr. 1 — langs Doggerens Sydostkant, berettede, at der var meget at faa enda, blot Veiret havde tilladt at fortsætte.

Iaar, som tidligere, var der særdeles merkbar Forskjel mellem den i August og den senere fangede Makrel, — den første var gjennemgaaende smaafaldende, den sidste baade større og federe.

Foruden de allerede opførte 10 257 Tønder forseiledes endel Makrel ogsaa til Steder udenfor de sedvanlige — navnlig til Kystbyer østenfor Kristianssand S.; *ialt antages herefter i Nordsjøen iaar fanget 10 500 Tønder.*

I Løbet af September blev der ogsaa optaget endel Makrel udenfor Kysten mellem Aalesund og Smølen. Folk, som med Drivgarn laa efter Silden ude mellem Skjærene, kunde i Begyndelsen af Maaneden faa 30 à 400 Makrel paa disse (meget gik vistnok tabt formedelst for smaa Masker). Omkring 5te September gik Makrellen tillands mellem Ona og Bjørnsund, — der stængtes strax 20 Tønder paa Ytresiden af Akerøen (etpar Mil nordvestenom Molde) og etpar Dage senere omkring 100 Maal ved samme Ø's Indreside; bl. a. 24de September stængtes atter et ret betydeligt Parti i Romsdalen. Af de ialt antagelig omkring 300 Tønder Makrel, som saaledes fangedes, førtes en større Del til Stavanger, hvor den betaltes i Lighed med Nordsjø-Makrellen.

De Beløb, som af det Offentlige maatte blive bevilgede til vort Makrelfiskeris Fremme, vil vist vanskelig kunne anvendes bedre end — som af den meget erfarne Kaptein Annaniassen fra Aalesund foreslaaet — saaledes, at de udstykkes i passende Portioner, der som Præmier tildeles dem, der maatte kunne give de interessanteste Oplysninger om fremtidige Makrelexpeditioner.

I fremtidige Beretninger skal det forhaabentlig lade sig gjøre at faa med Opgaver fra Toldvæsenet ogsaa, angaaende Makrelexporten.

H. L. Buvig.

Om Hummerfiskeriet.

I. Fiskeriets Tilstand nutildags.

Istedetfor — som ønskeligt — at have holdt Skridt med hinanden har Deltagelsen i og Udbyttet, forsaavidt Fangstmængden angaar, af vort Hummerfiskeri i de sidste 30—40 Aar nærmest været omvendt proportionale. Vi faar vel haabe paa Opgang igjen, saasom Statistiken viser Svingninger tidligere ogsaa; men saa voldsom en Aftagen af Fangstmængden som i den sidste Tid har man neppe tidligere i det Tidsrum, for hvilket Oplysninger haves, iagttaget – siden 1814 ialfald ikke.

Af den officielle Statistik over Norges Fiskerier fremgaar, at man ikke nærmere kjender de før 1876 opfiskede Hummermængder, men at der er Grund til at antage, at Fangsten i hvert af Aarene 1869—1875 var nogenlunde den samme som i hvert af Aarene 1876—1879, gjennemsnitlig vel én Million Hummer aarlig nemlig (se omstaaende Tabel); og en i Det statistiske Centralbureaus Beretning om Norges Fiskerier i 1876 indtagen Oversigtstabel over Udførselen af Fiskevarer viser, at der i Tiaaret 1861—1870 fra vort Land udførtes gjennemsnitlig 1 500 000 Hummer aarlig — mod nufortiden omkring 500 000. Hummerprisen er ogsaa nu 3 à 4 Gange saa høi som for omkring 30 Aar siden.

Den aarlige Hummerfangst (Antal Hummer) har ifølge den officielle Statistik over Norges Fiskerier siden 1875 været følgende:

(Se vedlagte Pl. II).

Aar.	Smaalenene.		Akershus.		Buskerud.		Jarlsberg og Larvik.		Bratsberg.		Nedenes.		Lister og Mandal.		Stavanger.		Søndre-Bergenhus.		Nordre-Bergenhus.		Romsdal.		Ialt.
	Fangst.	Procent.	Fangst.	Procent.	Fangst.	Procent.	Fangst.	Procent.	Fangst.	Procent.	Fangst.	Procent.	Fangst.	Procent.	Fangst.	Procent.	Fangst.	Procent.	Fangst.	Procent.	Fangst.	Procent.	
1876	90 000	7,89	Opgave savnes.		(Opgave savnes).		75 386	6,61	(Opgave savnes).		104 185	9,13	312 764	27,42	388 574	34,07	117 582	10,31	51 150	4,49	900	0,08	1 140 541
1877	86 000	8,71	—»—		—»—		82 545	8,36	19 860	2,01	49 000	4,97	208 163	21,08	340 069	34,44	115 528	11,70	59 695	6,05	26 510	2,68	987 370
1878	99 000	8,94	—»—		—»—		112 260	10,14	38 000	3,43	59 000	5,33	259 040	23,40	346 283	31,28	118 361	10,69	54 842	4,95	20 400	1,84	1 107 176
1879	91 000	8,14	—»—		—»—		114 900	10,28	34 000	3,04	99 350	8,88	207 716	18,57	352 699	31,54	153 500	13,72	45 333	4,05	19 918	1,78	1 115 416
1880	56 000	4,64	200	0,02	150	0,01	136 320	11,31	43 000	3,57	126 962	10,53	189 934	15,75	416 201	34,52	163 927	13,60	45 676	3,79	27 246	2,26	1 205 616
1881	61 000	5,32	200	0,02	740	0,06	135 200	11,80	34 000	2,96	125 322	10,93	203 305	17,74	334 574	29,19	176 542	15,40	61 630	5,38	13 725	1,20	1 146 238
1882	66 000	5,26	200	0,02	100	0,01	108 062	8,60	34 000	2,71	107 440	8,56	260 918	20,78	412 785	32,87	191 620	15,26	60 161	4,78	14 504	1,15	1 255 790
1883	71 000	5,80	250	0,02	100	0,01	114 150	9,33	40 850	3,34	126 504	10,34	250 327	20,46	398 348	32,55	154 200	12,60	58 880	4,81	9 027	0,74	1 223 636
1884	76 000	6,91	200	0,02	500	0,05	101 450	9,22	30 700	2,79	122 395	11,13	240 240	21,84	337 638	30,70	129 750	11,80	49 450	4,50	11 505	1,05	1 099 828
1885	61 000	6,05	1 000	0,10	500	0,05	99 890	9,91	33 000	3,27	128 547	12,75	233 770	23,19	232 305	23,06	155 049	15,38	46 950	4,66	15 860	1,57	1 007 871
1886	77 000	6,79	700	0,06	600	0,05	80 675	7,12	55 293	4,88	132 050	11,65	218 100	19,24	270 984	23,91	198 251	17,49	72 030	6,35	27 869	2,46	1 133 552
1887	42 000	4,73	600	0,07	450	0,05	54 100	6,09	44 000	4,95	95 091	10,70	149 530	16,83	260 993	29,37	172 738	19,43	38 500	4,33	30 677	3,45	888 679
1888	50 000	5,85	200	0,02	400	0,05	46 110	5,39	31 660	3,70	82 134	9,61	135 840	15,89	249 879	29,22	169 549	19,83	58 040	6,78	31 291	3,66	855 103
1889	48 000	6,04	—	—	300	0,04	58 750	7,39	16 100	2,03	79 514	10,01	155 400	19,56	208 306	26,22	164 237	20,67	45 150	5,68	18 790	2,36	794 547
1890	36 600	5,84	—	—	700	0,11	50 810	8,11	13 200	2,11	77 933	12,44	118 296	18,88	158 413	25,27	119 006	18,98	31 410	5,01	20 350	3,25	626 718
1891	29 819	5,11	—	—	300	0,05	52 860	9,06	12 700	2,18	74 175	12,71	111 550	19,12	150 702	25,83	94 502	16,20	33 560	5,76	23 200	3,98	583 358
1892	15 800	2,88	—	—	200	0,04	60 797	11,07	20 000	3,64	80 054	14,57	131 022	23,85	141 971	25,84	58 093	10,57	17 662	3,20	23 847	4,34	549 446
1893	16 000	2,80	—	—	600	0,11	32 000	5,61	14 500	2,54	59 821	10,49	135 500	23,76	174 298	30,56	85 033	14,91	23 422	4,10	29 230	5,12	570 404
1894	15 000	2,35	—	—	600	0,09	67 300	10,52	29 000	4,53	70 843	11,08	126 850	19,84	198 635	31,06	82 385	12,88	21 737	3,40	27 160	4,25	639 510
1895	17 500	2,76	—	—	800	0,13	74 100	11,71	21 000	3,32	72 200	11,40	151 460	23,93	169 647	26,80	59 153	9.35	32 862	5,19	34 266	5,41	632 988
Tilsammen	1 104 719	—	3 550	—	7 040	—	1 657 655	—	564 863	—	1 872 520	—	3 799 725	—	5 543 304	—	2 679 006	—	908 140	—	426 275	—	18 566 797
Gjennemsnitlig for hvert af disse 20 Aar	55 236	5,94	222	0,03	440	0,05	82 883	8,91	29 730	3,29	93 626	10.07	189 986	20,45	277 165	29,80	133 950	14,40	45 407	4 88	21 314	2,29	929 959

Statistiken viser, at af den samlede Fangst: 1) Omtrent Halvparten faaes langs Sydkysten østenom Aaensire; 2) henved Tredieparten faaes i Strøget fra Svinesund til og med Oddernes i Lister og Mandal — og en lignende Andel mellem Oddernæs og Breddeparallellen gjennem Jæderens Rev; 3) omtrent 25 pCt. faaes mellem Svinesund og Homborsund, 25 pCt. mellem Homborsund og Aaensire, vel 25 pCt. i Stavanger Amt og Resten nordenfor dette; 4) omtrent 20 pCt. faaes østenom Nedenes Amt, 20 pCt. i Nedenes og den Del af Lister og Mandal, som ligger østenom Meridianen gjennem Lindesnes, vel 20 pCt. mellem Lindesnes og Jæderens Rev, henved 20 pCt. i Resten af Stavanger Amt — og de sidste 20 pCt. i de bergenhusiske og Romsdals Amter.

(Ogsaa i det netop forløbne Aar, 1896, har Hummerfisket mislykkets; for Østlandets Vedkommende var de usædvanlig tidlige og voldsomme Høststorme i nogen Grad Skyld heri).

Efter Conferencer med de i Bedriften interesserede, navnlig Fiskerne, hidsættes følgende nærmere Oplysninger om Forholdene i vore Hummerdistrikter:

Smaalenene.

Fisket, hvori der vel nufortiden deltager ialfald dobbelt saa mange Fiskere, som for 20 Aar siden og ialt 4 à 5 Gange saa mange Teiner, som dengang (paa hver Baad, 2 Mand, bruges nu 30 à 80, gjennemsnitlig en 50 Teiner), begynder Aar om andet gjerne med Marts og ophører i Regelen med November og foregaar fornemlig paa Griseboerne, hvor ogsaa svenske Fiskere holder til, omkring Tisler Heia—Torbjørnskjær—Akerøen—Søsterne, Herføl—Lauer og langs de store Hvaler-Øers Ytreside samt omkring Holmerne — navnlig Misingerne — langs Onsøs Vestside; tidlig paa Vaaren f. Ex. saalænge Glommen-Vandet endnu ikke gjør sig gjældende, fanges der ogsaa lidt mer indenskjærs.

Udrognhummeren skal stadig udgjøre 15 à 20 pCt. af den samlede Fangst; foruden i Fredningstiden, nu Juli, August og første Halvpart af September, kan Hummer med løs (moden) Udrogn faaes ogsaa i Juni og omkring Høstjevndøgnet, — ellers i Regelen ikke. Mange finder derfor, at Hummeren burde være fredet fra og med 1ste Juni til og med 30te September.

Som oftest har man om Vaaren stadigt Veir — med nordlige, østlige eller sydlige Vinde, om Sommeren «Solgangsveir», om Høsten gjerne Sydvesten med Regn eller Taage og om Vinteren mest Nordenvind med Sne og lignende; Strømmen, hvis Retning meget afhænger af Vindens og af Elvene, gjør oftest 2 — undertiden optil 3 — Knobs Fart.

I Akershus og Buskerud

foregaar ikke nævneværdigt Hummerfiske; «bare for Moros Skyld» tager man her en og anden Gang nogle Teiner med sig ud.

Jarlsberg og Larvik.

Hummerfiskernes og deres Fangstredskabers Antal skal idetheletaget være det flerdobbelte nu af hvad, det var for 20 Aar siden. Fisket begynder gjerne med April, — dog træffer det ogsaa, at man først i Mai faar tage fat; for de flestes Vedkommende ophører det i Løbet af Oktober. De almindelige Fangstfelter er Strøgene omkring Bolærn—Færder—Tjømøboen—Olskjæret—Hudø—Tønsberg Tønde, Mefjordens og Sandefjordens Mundinger, Rauer—Svenør og Rakkeboerne—Finsboerne; den tildels temmelig vidtdrevne Tangskjæring vil, frygter mange for, kunne bevirke, at Hummeren fuldstændig fortrækker.

Af den samlede Fangst er 10 à 20 pCt. Udrognhummer; gydeferdig Hummer kan faaes i Juni allerede, men i Regelen forekommer den kun i Juli og August.

Hvad Vind og Veir angaar, gjælder her nogenlunde det samme som for Smaalenene nævnt. Strømmen derimod — navnlig for Indløbet til Larviksfjorden — maa siges at være leiere end i de fleste Strøg forøvrigt for Hummerfiske hos os, saa det — endog i stille Veir Midtsommers — træffer sig, at flydende Farvandsmerker er usynlige i baade 8 og 14 Dage ad Gangen; fra Väderøerne—Koster (Bohuskysten) fører «Kattegatstrømmen» altid sine for Hummeren mer eller mindre ugunstige Vandmasser mod Svenør med Omgivelser, og en let Kuling fra Sydvest er her nok til at frembringe en for Fiskebaadene rent umedgjørlig Sjø.

Ifølge Naturforholdenes Beskaffenhed er Vaarfisket baade absolut og relativt for lidet at regne; ret som det er, viser det sig, at det Gran Hummer, som kan faaes paa de yderste, dybere Grunde, ikke kan leve i det brakke, grumsede og undertiden lige til Midtsommers kolde Vand, som den udsættes for i de paa en 5—6 Favnes Dybde liggende Sænketeiner, — mens almindeligt Sjøvand om Vaaren er gjennemsigtigst, maa Kattegatsvandet, som da sterkest hjemsøger denne Kyst, siges at være af stik modsat Beskaffenhed; Foraarsfangsten udgjør under almindelige Omstændigheder neppe nogensinde over Trrdieparten af Høstfangsten. Af Oktober vil i Regelen ikke mange Dage være forløbne, inden Sydvesten begynder for godt, og denne skal ikke være synderlig sterk, før den feier Teinerne væk paa de mest udsatte Steder; paa denne Tid er gjerne Vandet adskillig afkjølet ogsaa paa de brugbare Hummerfelter, som her fordetmeste omgives af dybere Slikrender. Det er derfor meget forstaaeligt, at Hummerfiskerne i Jarlsberg og Larvik altid har betragtet September som deres «Jubelmaaned» og gjerne vil have den frigivet igjen.

Bratsberg.

Det væsentligste Hummerfiske her foregaar paa «Ryggen» og Grundene udenfor Straaholmen og Jomfruland, i Kragerøgabet og langs Portør-Landet, — paa Indenskjærsboerne er Fangsten ujevn og ringe; Deltagelsen i Fisket har vokset betydelig i de senere Aar — navnlig vestenfor Jomfruland. I Vintermaanederne, November—April, er Fisket høist ubetydeligt; det kan afbrydes allerede i Oktober, men det kan ogsaa — fornemlig langs Portør-Landet — drives uafladelig, naar Vinteren er mild, — det afhænger idetheletaget af Veiret og Strømmen, hvilken sidste mestendels sætter vestover med 2 à 3 Knobs Fart, og for hvilke Faktorers Skyld Høstfisket ønskes muligst uindskrænket.

For at være sikker paa, at Hummer virkelig ikke fanges i den for samme befalede Fredningstid, ønsker man ogsaa Krabbefisket forbudt da; endvidere fremholdes effektivt Opsyn med Lovens Overholdelse fornødent.

Nedenes.

Ogsaa her fisker man Hummeren udenskjærs. Fisket kan afbrydes af Hoststormen allerede i Oktober, men regnes i Regelen at vare fra og med Mai til i November; Strommen sætter oftest vestover med 2—3 Knobs Fart.

Fisket synes aftagende: i 1840-Aarene, da der sjelden benyttedes over 6—8 Teiner fra hver «Kog», kunde der faaes 8—10 Hummer i hver Teine, — nu er det bra, om man faar én Hummer for hver 8de eller 10de Teine. Hummer med løs Udrogn kan forekomme ligesaa hyppig i September som tidligere paa Sommeren; af den Hummer, som opfiskes, antages Aar om andet omtrent 10 pCt. at have Udrogn.

I dette Amt saavelsom i Lister og Mandal fremholdes stærkt det fordærvelige i at *stikke* Hummeren. Som et af de mangfoldige Exempler paa større Dødelighed blandt stukket end bundet Hummer hidsættes følgende: Af et Parti paa ialt 1 500 Hummer, som en Exportør for ikke længe siden havde liggende, var de 1 350 bundne, de øvrige 150 stukne; som han skulde sælge dette Parti, fandtes tilsammen 45 Hummer døde — 41 af de stukne og 4 af de bundne eller 28 pCt. af de stukne mod neppe 0,3 pCt. af de bundne. Dødeligheden var med andre Ord i dette Tilfælde omtrent 100 Gange saa stor blandt den stukne som blandt den bundne Hummer.

Lister og Mandal.

Det for dette Amt overordentlig vigtige Hummerfiske drives mest udenskjærs og saagodtsom udelukkende i Vintermaanederne — bestandig i November og December østenfor Lindesnes, men længer Vest, især omkring Lister, helst i Vaarmaanederne, saafremt Høststormene har været for slemme; Forsommerfisket drives af meget faa og ønskes helst helt sløifet, — saagodtsom kun de omkring Kristianssandsfjordens Munding boende Hummerfiskere protesterer herimod. Mens der før 1850 sjelden brugtes over 60 Teiner pr. Baad, gaar dette Tal nu tildels lige optil 150; det er noksaa almindeligt, at 2 à 3 Teiner lænkes sammen (Mellemtougenes Længde er gjerne 6 à 7 Favne), — herved er man mindre udsat for Redskabstab.

Af de senere Aars Fangst antages 5 à 6 pCt. at have været Udrognhummer; ogsaa i Oktober har man — tilfældigvis — faaet gydefærdig Hummer.

Endel synes, at al Rognhummer uden videre bør paabydes udkastet; andre finder, at lovlig Hummers Minimumslængde bør være 24 cm., og de fleste — her som andetsteds — ønsker, at ingen maa fiske udenfor egen Bygd.

Af Hummerparker — dels med, dels uden Tag — er der ogsaa i de senere Aar bygget etpar, udenfor Kristianssand S. og Farsund; deres

Fladeindhold varierer mellem 200 og 1 500 m.², Dybden 1,5 à 3,5 m. Hvor det har vist sig ugjørligt at faa de baade for friskt Vands Tilgang og Hummerens Indespærring netop passende Aabninger i Parkmurene, anvendes indenfor disse et Stakitverk af kultjærede Bord, hvoraf f. Ex. 5 og 5 ved Tvertrær er forbundne med hverandre, saa Eftersyn af denne indre Væg delvis kan finde Sted. Ialmindelighed holdes der Vagt ved disse Parker, der — ligesom den ved Kvitingsø, udenfor Stavanger, byggede Udklækningspark — vistnok gjør sit til Hummerbestandens Vedligeholdelse.

I Kristianssand S. har man begyndt at indkjøbe Hummeren efter Vægt — istedetfor ellers Stykkevis eller efter Længdemaal; 100 Stykker af den Hummer, som fiskes vestpaa, veier gjerne 40 à 45 Kilogram, Østlandshummeren er gjennemgaaende noget større.

Langs Vestlandet,

hvor hver Baad bruger 40 à 100 Teiner, maa man ogsaa mest Udenskjærs for at faa fat i Hummeren; under gjennemgaaende gunstigere Naturforhold driver de fleste her Fisket først efter 25de Marts, da jo Hummeren er fedest. Høst- og Midtvinterfiske burde, mener de fleste, aldrig finde Sted; hellerikke burde man vente for længe med Fredningstidens Begyndelse om Sommeren, da adskillig Hummer er gydefærdig allerede i sidste Halvdel af Juni, og endel endog inden St. Hans kan have skilt sig ved Rognen.

I Maaden, hvorpaa Rognhummeren nu exporteres — i fra Sjøen fuldstændig afsondrede Kasser istedetfor i de tidligere Hummerkvaser — ser mange en væsentlig Del af Skylden for Hummerfiskets lave Standpunkt nutildags; Aar om andet antages 5 à 10 pCt. af hele Fangsten at være Rognhummer.

Hele Distriktet over

klager man over mer eller mindre unøiagtig Efterlevelse af Hummerfiskeloven:

For ikke ret mange Aar siden skal man saaledes etsteds have fæstet sig ved, at en Mand allerede den anden Dag efter Fredningstidens Udløb havde 3 à 4 Tusen Hummer at aflevere til Opkjøberen. Derhos er det temmelig sikkert, at baade her og der Hummer under den lovbestemte Minimumsstørrelse puttes i Gryden; paalidelige Folk paastaar sig videre at have Vished for, at Hummer — for dog at holde Maalet — er tøiet mest muligt — Forkroppen fra Bagkroppen, og at ligeledes det rette Pandehorn erstattes med større, — det er forfærdeligt, hvad der kan presteres af Raahed. Utak er jo Verdens Løn, — saa ogsaa her; den Kjøber, som er tilbørlig samvittighedsfuld og nægter at modtage ulovlig Hummer, vendes Ryggen af den ulovlydige, som desværre ikke er raadløs.

II. Foranstaltninger til Fiskeriets Fremme.

Fredning

af Hummeren er efter Overstaaende onskelig i Maanederne Juni, Juli, August og September.

Vandets Strom, Temperatur og Saltholdighed med deraf flydende Betingelser for Hummerens Trivsel er imidlertid saa forskjellige for vort Øst- og Vestland og Hensynet til Prisernes bedst mulige Opretholdelse saa beføiet, at det maa betegnes som uundgaaeligt vedblivende at holde paa de forskjellige Fisketider; idet jeg tillader mig at henvise til det af Hr. Professor Dr. G. O. Sars i hans Indberetning for 1875, dennes Afsnit B, anførte, tør jeg anbefale, at der fremdeles maa være Adgang for de engere Distrikter til Afvigelse fra den normerede Fredningstid — kun, at denne *idetmindste* altid maa omfatte hele Juli og August. Naar der har været pukket paa, at Hummer fra de Steder paa Østlandet, hvor den hidtil har kunnet fiskes i September, ikke endnu har været skikket for Export, tror jeg med vedkommende Fiskere og Exportører, at det nylig nævnte, ulovlige, Fiske nærmest har været Skyld heri. — Retfærdighedshensyn til alle Sider maa tilsige, at Hummerfiske langs Østlandet mest muligt indskrænkes eller indstilles i Forsommermaanederne; saameget heller er dette et billigt Forlangende, som Strømforholdene her da er vanskeligst og Priserne jo lavest.

Naar man erindrer, at det hovedsagelige Hummerfiske i et Distrikt i Regelen foregaar i Løbet af den første Maaned efter Fredningstidens Udløb og regner, at der paa Foraaret i de Distrikter, hvor Efteraarsfiske finder Sted, idetheletaget indberges kun omtrent Femteparten af sammes hele Aarsfangst, forekommer det mig — under Henvisning til det umiddelbart efter foranstaaende statistiske Tabel bemærkede — rimeligst at dele hele vort Hummerdistrikt saaledes, at 1) man fra Svinesund til og med Oddernes i Lister og Mandal har gjort det meste Fiske fra sig inden November, 2) man mellem Oddernes og Jæderens Rev væsentlig benytter November og December — November i nævnte Del af Lister og Mandal og December i nævnte Del af Stavanger Amt — og, 3) Hummerfisket langs Vestkysten nordenom Jæderens Rev vedblivende drives i Kalenderaarets første Halvdel; dette som Svar paa det i den senere Tid udtalte Ønske om vort Lands Inddeling i Fredningsdistrikter. Ønsket om Forbud mod Hummerfiske udenfor ens eget Fredningsdistrikt kan ikke skjønnes at være ubilligt.

I den nu gjældende Lovs § 2 findes Forbud mod i Hummerfredningstiden at udsætte Teiner med eller uden Agn paa Hummerbund; da Erfaringen viser, at «paa Hummerbund» er et for vagt Udtryk, vil jeg tillade mig at foreslaa, at Teiner til Krabbefangst i det nævnte Tidsrum ikke maa lægges paa Steder, hvor Dybden nogensinde er under 15 Favne.

Det hensigtsmæssige Middel til Forebyggelse af Mishandling af den Hummer, hvis Størrelse er i det snaueste, maatte vel være at fastsætte et Minimumsmaal for Hummerens Forkrop; til de nu gjældende 21 cm. for hele Hummeren svarer omtrent 9,5 cm. for Dyrets Forkrop — denne regnet fra Pandehornets Spids til og med den Afsats, som bagtil begrenser Forkroppens Skal, og det vilde neppe være urigtigt i Tilfælde at afrunde dette Maal til 10 cm.

De i Loven nu, dens § 6, foreskrevne 8 Dage maa med de langt bedre Kommunikationer i vore Dage end dengang, dette Tidsrum fastsloges, kunne reduceres til 5 Dage.

Sluttelig vil jeg her minde om det med min ærbodige Skrivelse af 20de Mai ifjor indsendte Andragende om Paabud om *Surring istedetfor Stikning* af Hummerens Klor under dens Fangenskab.

Paa etpar Steder har der i den senere Tid dannet sig Foreninger med det smukke og i høieste Grad efterligningsværdige Formaal at virke for bl. a. Hummerfredningslovens Overholdelse; foruden Bergens Jæger- og Fiskerforening, som er en allerede vel bekjendt Institution, skal her specielt nævnes, at en Flerhed af Fiskere og Opkjøbere under et Møde i Kirkehavn den 13de Mai ifjor enstemmig fattede følgende Resolution: «*I Bevidstheden om, at det, som tjener til det hele Samfunds, ogsaa tjener til den Enkeltes Gavn, erklærer undertegnede Hummerfiskere af Hitterø Sogn herved med hverandre at skulle danne en Forening til Vagthold om Lovgivningen, og forpligter vi os — enhver især — til for Øvrigheden at anmelde alle de Overtrædelser, som paa den ene eller anden Maade maatte komme til vor Kundskab*». Hyppigere Eftersyn, naar og hvor Hummeren leveres fra første Haand, er nødvendigt, nu sker det kun altfor ofte, at f. Ex. Undermaalshummer først merkes, idet Udskibningen skal foregaa, og det er klart, at det da er høist vanskeligt eller endog helt umuligt at faa rede paa den egentlig skyldige.

„Kunstig Udklækning".

De for omkring 20 Aar siden — først ved Karmøen, af d'Hrr. Landhandlere Andr. og Hans J. Hansen i Aakrehavn samt nuværende Driftsbestyrer Lorange og Skoleinspektør Olsen i Stavanger, og senere straks udenfor Kristiania By — anstillede Experimenter med Rognhummer, hvoraf det fremgik, at Hummerens Yngletid ved vor Kyst er Maanederne Juni, Juli, August og September, og at Hummeren ikke yngler om Vinteren (herom skrev de nævnte Herrer i «Stavanger Amtstidende»s No. 128—1878: «Den Omstændighed, at man hele Vinteren igjennem kan fange Hummer

med Udrogn, har bragt Folk paa den Tanke, at denne Rogn ogsaa kan klækkes om Vinteren. Saa urimeligt det end forekom os, der saa Yngelen i dens første Stadier af Liv, at Naturen, der aldrig begaar Fadæser, skulde have tilladt Hummeren at klække paa en Tid, da Yngelen absolut maatte dø, saasnart den kom frem af Ægget, anstillede vi dog efter Professor Raschs Opfordring flere Forsøg med at have Rognhummere, som var fangede sent paa Høsten, i rene Kasser Vinteren over; men ikke en eneste af dem var færdig til at klække før til den sedvanlige Tid i Juli. Til end yderligere Bevis for, i hvilken Grad Udklækningen retarderes i den kolde Aarstid, kan tjene, at en i Juli fanget Rognhummer, hvis sorte Rogn straks sagde os, at den ialfald ikke vilde klække før meget sent paa Høsten, gik i vor Kasse med sin Rogn aldeles uforandret indtil næste Aars Juli, da den klækkede sammen med de øvrige klækkefærdige Hummere. Det maa her bemerkes, at Hr. Professor Rasch paa Forhaand var af den Formening, at Hummeren ikke klækkede om Vinteren; men han var saa ofte blevet modsagt i dette Stykke, at han gjerne vilde have paalidelige Fakta at holde sig til»), — bør gjentages paa de flest mulige Steder langs vor Kyst; blandt Fiskerne høres der den Dag idag megen Lovprisning af de dengang opnaaede Resultater, idet usedvanlig meget Smaahummer nogle faa Aar senere viste sig paa hine Steder.

Med Udrognhummeren skulde hver den, som kom til at befatte sig med dette saare interessante Arbeide, gaa saaledes frem:

Der benyttes mindst 2 Kasser, hvor Bund og Tag er af omtrent 2 Meters Længde og 1 Meters Bredde — og Siderne mindst af 1,5 Meters Høide (den mindre eller større Høide maa afhænge af Overfladevandets større eller mindre Saltholdighed). Kassernes vertikale Sider dannes af horizontalt liggende Bord, hvert paa 15 à 18 cm.s Bredde: Mellem hvert Bord bliver der en Aabning paa omtrent 5 cm.s Bredde, og over disse Aabninger spændes finmasket Jerntraadnet — Traaden helst galvaniseret for ikke for hurtig at fortæres af Sjøvand og Maskerne af omtrent 1 □ mm.s Størrelse; dette Nets Bestemmelse er 1) at holde Yngelen inde i Kassen og saaledes hindre, at Hummerungerne skylles iland, hvad der saa let sker, saalænge de som hjælpeløsest svæver om i Vandoverfladen, 2) udestænge Rovdyr og 3) at befordre den fornødne Vandets Cirkulation. I det forøvrigt tætte, af sammenpløiede Bord dannede Tag, er der en Luge, hvis Siders Længde er omtrent halvt saa stor som Tagsidernes (se ovenfor); over denne Luge anbringes et Skraatag til Beskyttelse af Yngelen mod Regn. Den ene Kasse faar endelig fuldstændig tæt Bund, hvorimod denne Væg i den anden eller de øvrige Kasser forarbeides paa samme Maade som ovenfor nævnt for de vertikale Vægges Vedkommende og forsynes med en Smule mere stormasket Net end disse.

Disse Kasser fortøies paa bekvemme Steder — saaledes, at selve Taget netop er over Vandets Overflade; det gjælder at have bra salt og livlig vekslende Vand, hvor denne Udklækning maatte blive at foretage,

og at være forvisset om, at Yngelen — efter at have forladt disse første Boliger — finder «Hummerbund» (tangbegroet stenet eller uret Bund). I Gydetiden, Juni, Juli, August og September, skulde den tætbundede Kasse være besat med Udrognhummer, der rogtes ligedan som Hummer i almindelige Sanketeiner; saasnart den enkelte Hummer har gydt, burde den helst slippes i Sjøen igjen, og en ny Rognhummer kunde anbringes i Kassen. Efterhaanden som Hummerungerne viser sig i den tætbundede Kasses øvre Regioner, skulde de da overføres i den eller de øvrige, mindre tætbundede, Kasser og herfra selv gaa over i det frie, naar de ifølge Naturens Orden vil tilbunds; det er idetheletaget af særdeles Betydning at holde disse Krabater muligst adskilte, fordi de saa gjerne vil spise hverandre op.

Af Fiskeriselskabet i Stavanger, der i flere Aar særlig har havt Hummerfiskeriets Fremme paa sit Program, anskaffedes isommer 12 Udklækningskasser, hvoraf 5 sendtes til Espevær, 5 til Aakrehavn og 2 til Tananger, paa hvilke Steder D'Hrr. Fyrvogter Storksen, Gaardbruger H. J. Hansen og Lodsoldermand Monsen velvillig paatog sig at stelle med Kasserne. Disse udlagdes i Begyndelsen af Juli med 4 à 5 Rognhumre i hver. Allerede 4de og 5te Jnli viste der sig Hummeryngel i etpar af Kasserne, og efterhaanden skilte alle Moderdyrene sig med Rognen, saa de i Midten af August alle havde gydt; efter Gydningen sattes de enkelte Humre, som i Kasserne daglig havde været fodrede med finhakket Krabbe, i Frihed. Skjønt disse Kasser ikke var synderlig patente, — de var lavede af Furubord, som snart var saa vastrukne, at der maatte Kork til for at holde dem oppe, og ugalvaniseret Jerntraadnet, som tildels efter blot 14 Dages Forløb var fortæret af Sjøen, er det ikke tvivlsomt, at adskillig Hummeryngel fra disse Kasser smuttede ind i Uren under dem; for mer tilfredsstillende Resultat maa enten fastere Ved, Gran f. Ex., anvendes, eller Furubordene indsættes med Cementvand eller lignende, som gjør dem muligst ugjennemtrængelige for Vand, og Nettet maa — som allerede nævnt — bestaa af enten galvaniseret Jerntraad eller hullede Zinkplader, som med galvaniseret Spiger fæstes til Træverket.

Fiskeriselskabet i Arendal vil visselig fremdeles arbeide for Sagens Fremme; Fredriksstad Fiskeriforening vil ogsaa i den nærmeste Fremtid paabegynde kunstig Hummerudklækning, ved Hvalers Ytreside og Onsøs Sydvestside. Om nogle Aar faar man saaledes forhaabentlig se saapas Frugter af disse Forsøg, at de ikke alene bliver at fortsætte, men ogsaa betydelig at udvide.

Et Beløb paa nogle Tusen Kroner aarlig indtil videre maa vi kunne ofre til Anskaffelse af Udklækningskasser, til Erhvervelse og til Røgt af Avlsdyr; da der blandt vore Fyr- og Toldbetjente f. Ex. ikke er Mangel paa Folk med varm Interesse for alt det, som tjener til vore Fiskeriers Fremme, er der al Grund til at tro, at en saadan Foranstaltning vilde kunne blive udført paa den mest tilfredsstillende Maade.

Fra deres Side, som tvivler paa, at det vil nytte at «gjøre Kunster» med Rognhummeren, paastaaes bl. a., at Hummerens Afkastning foregaar længere fra Kysten; som Bevis herfor anføres, at det under Makreldrivningen i 1893 indtraf, at nogle Garn gik tilbunds, efterat den Lænke, hvortil de hørte, var overseilet af et større Fartøi, — da endelig Garnene fiskedes op igjen fra godt og vel etpar Hundrede Favnes Dybde nogle faa Mil søndenom Nevlunghavn, skulde der med dem have fulgt nogle Hummerunger paa 3 à 5 cm.s Længde (ingen af disse var medtaget tillands til nærmere Undersøgelse). Ligeledes fremholdes — til Støtte for den trods alt af flere forfegtede Mening, at Hummeren er en almindelig Stimfisk —, at endel Landmilitære for nogle Aar siden havde iagttaget en Hummerfærd etpar Mil udenfor Kristianssand S., hvoraf de — ved Hjelp af Øsekarret — havde lempet en 12—15 Stykker ind i Baaden; Forekomst af Unghummer af ens Størrelse i Teinerne undertiden menes ogsaa at stadfæste Rigtigheden af den Anskuelse, at ny Forsyning da er *stimet* ind; de fleste indrømmer dog Rimeligheden af den forlængst opstillede Hypothese, at Hummeren svømmende neppe kan tilbagelægge større Veilængder ad Gangen.

Krabbe (Høvring),

hvoraf der findes større Masser i vore Hummerdistrikter, tilberedes der mer og mer af til Proviant. Den nuværende Fyrvogter paa Espevær, Hr. Kaptein Storksen, begyndte for nogle faa Aar siden at experimentere med hermetisk Nedlægning, og det skyldes i første Række ham, at *stuet Krabbe* nu er en meget søgt Ret baade i og udenfor vort Land; endel af vore hermetiske Fabrikker har da ogsaa begyndt at beskjæftige sig med denne Vare, som udmerket godt kunde remplacere Hummeren, indtil denne igjen maatte forekomme rigeligere.

Mai og December 1896.

H. L. Buvik.

Indberetning fra Fiskeriinspektøren i Finmarken om Reise til Archangel Høsten 1896.

— — — Som bekjendt sælges den største Del af den i Løbet af Sommeren og Høsten opfiskede Fisk i Finmarken til de russiske Fartøiskippere (Pomorer), der kommer hertil med sine Skibe i Midten af Juni eller saasnart Farten i Hvidehavet er aabnet. Efterat have toldklareret i Vadsø, Vardø eller Hammerfest samt forsynet sig med Salt, sprede disse Fartøier sig ud over hele Finmarkens Kyst, og man kan saaledes om Sommeren finde et eller flere af disse Fartøier i omtrent hver eneste Havn, hvor der bor Fiskere.

Da disse Fartøier ikke alene kjøber den bedre Fisk, saasom Kveite, Torsk og Hyse, men ogsaa tildels betaler godt al anden Fisk saasom Uer, Stenbit, Brosme, Sei og Flyndre, er disse Fartøier velkomne for Fiskerne, og da Fisken somoftest byttes med Mel og Gryn, faar Fiskerne derved Vintertorsyning af disse vigtige Artikler. I Slutningen af August og Begyndelsen af September seiler Fartøierne tilbage til Hvidehavet, de fleste til Archangel, hvor den i Løbet af Sommeren indkjøbte og saltede Fisk sælges under det Marked, der afholdes dersteds fra 15de September til de første Dage af Oktober.

Da dette Marked saaledes ikke er af saa liden Betydning for Finmarkens Sommer og Høstfiske, glædede det mig, at jeg iaar fik Anledning til at gjøre mig nærmere bekjendt med dette.

Dampskibsfarten mellem Vardø og Archangel udføres nu om Sommeren — fra den Tid Hvidehavet er aabnet til Udgangen af September — af de to store, hurtiggaaende og vel indredede Dampskibe «Lomonoroff« og «Nicolai», tilhørende det Murmanske Dampskibsselskab med Afgang fra Vardø hver Torsdags Aften og fra Archangel hver Tirsdags Eftermiddag.

Fra Vardø gaar Dampskibene direkte over til Petchinga og anløber derefter de fleste Fiskevær paa Murman samt Kola, og gaar saa, efterat

være kommen ind i Hvidehavet, direkte til Archangel, kun anløbende Ponoi, der ligger et Stykke indenfor Cap Orlov. Reisen medtager 4 à 5 Dage; men omendskjønt den direkte Veilængde mellem Vardø og Archangel er ca. 150 Mile, er dog Passagerfragten meget billig, nemlig Kr. 26,00 for 1ste Plads.

Fra Vardø afreiste jeg den 17de September. Skibet medbragte foruden endel Varer til Murman ogsaa endel saltet Fisk i Fustager samt ca. 900 Tønder Sild til Archangel. Efterat vi den næste Dag havde været inde i Petchinga, anløb vi det første Fiskevær paa Fiskerhalvøen — Vaida-guba — hvor Handelsforretning drives foruden af en Russer ogsaa af to norske Kolonister, D'Hrr. Philfeldt og Øien, ligesom en Søn af Konsul Brodtkorb i Vadsø, der iaar har faaet Kolonistret, til næste Aar begynder Handelsforretning paa dette Sted. Havnen er aaben og tildels grund, saa Fartøihavnen er mindre god, hvorimod Baadene kan ligge nogenlunde trygge. Fisket har fra dette Sted været noksaa godt de senere Aar, iaar har der saaledes været et bra Kveitefiske lige under Kysten. Ifjor byggedes her et mindre Fyr, ligesom Stedet til næste Aar faar Telegrafforbindelse med Archangel, Telegrafstationen var opbygget og Linien færdig Her er ogsaa en meteorologisk Station, de daglige Observationer tages af Hr. Philfeldt.

Foruden dette Fiskevær findes paa Fiskerhalvøen Værene Subovski, Zipnovolok, Karabelna, der alle har aabne daarlige Havne. Fiskerierne har de senere Aar slaaet saa daarligt til for disse Vær, at de fleste Forretningsmænd har flyttet derfra. Endel Nordmænd med Kolonistret bor paa disse Steder.

Efterat have passeret Motka Fjorden, kom vi om Aftenen til Port Wladimir (Jeretik), hvor vi overnattede.

Havnen her er ikke stor, men indelukket og god. For nogle Aar tilbage dreves fra denne Havn Hvalfangst for russisk Regning; denne Forretning bragte dog Tab og nedlagdes.

Iaar er Etablissementet kjøbt af den forrige Bestyrer, Hr. Göbel, der sammen med en norsk Kolonist, som bor der, agter begynde Forretning med Lodde og Sildefangst samt muligens optage Sælfangst i Hvidehavet og Hvalfangst.

Hr. Göbel har i nogle Maaneder iaar leiet det norske Fiskedampskib «Vulkan» for at drive Lodde- og Sildefiske med. Paa Loddefangst gjordes der nok ganske bra Forretninger; men noget Sildestæng var endnu ikke gjort, da jeg var der.

Den næste Dag var vi først inde i Jekatarinahavn, der ligger paa vestre Side af Kolafjordens Munding, og er en liden, men god og isfri Havn. Som bekjendt er det ved denne Havn, Russerne agter at anlægge en By, det vil sige, der bygges endel Huse for Murmans Øvrighedspersoner, der indtil denne Tid har boet i Kola, ligesom der agtes opført

Sygehus og Kirke. Til de Folk, der vil flytte til Stedet, gives fri Byggegrund samt fri Kaiplads for deres Bedrift.

Stranden rundt hele Havnen hæver sig temmelig brat til en Høide af 100 à 200 Fod; men ovenfor denne Høide er der et fladt Plateau, hvor det da er Meningen, at Byen skal bygges. I Sommer er der bygget en Pælekai, og fra denne anlagt en Jernbane langs Skraaningen til Byggegrundene, og dette Arbeide er udført af norske Arbeidere under Ledelse af Havnevæsenets Distriktschef i Finmarken, Hr. Ingeniør Olsen.

Til næste Aar skal det være Meningen at udvide Kaibygningen, og der vil vistnok blive gjort, hvad gjøres kan, for at trække Forretningsfolk og Fiskere fra Kola derud, hvor man hele Aaret igjennem har isfri Havn, medens man i Kola er indefrossen de 6 Maaneder af Aaret.

At Jekatarinahavn nogensinde kan blive Orlogshavn af nogen Betydenhed, kan der ikke være Tale om, dertil er den altfor liden, og dette er vistnok heller ikke Meningen. Man ønsker en sikker og isfri Handelshavn, hvor den i Hvidehavet stationerede Krydser samt Politidampskibet og rimeligvis et Par af det Murmanske Selskabs Dampskibe kan oplægges om Vinteren og dertil er Havnen stor nok, men vil vistnok vise sig at være for liden selv kun for et Par større Orlogsskibe.

Efterat have været inde i Kola — op til selve Byen kan Dampskibene ikke komme, da Farvandet er for grundt, saa man maa expedere ½ Mil nedenfor — anløb vi følgende Fiskevær paa den Murmanske Kyst, Maloi-Oleny, Teriberka, Gavrilova, Shelpina, Rinda, Sem-Ostrova og Litza. Fra alle disse Vær drives ialmindelig et godt Sommerfiske, hvorimod der ikke paa flere Aar har været Vaarfiske, hvilket skyldes de Masser Kobbe, der hele Vaaren udover holder sig ved Kysten. Havnene er tildels aabne og daarlige, men paa de fleste Steder er dog Baadhavnene nogenlunde beskyttede. Som Agn benyttes Siel, en Ferskvandsfisk, der tages i de Elve, der løber ud ved disse Fiskevær.

Sommerfisket, der iaar ikke havde været synderlig godt — Gjennemsnitslotten for Fiskerne sagdes at være Rb. 100 — afsluttedes i de Dage, og vi fik derfor ombord ved disse Fiskevær adskillige Fustager Saltfisk, ligesom ca. 300 Fiskere medfulgte til Archangel for derfra at reise til sine respektive Hjemsteder rundt Hvidehavskysten. Foruden det før nævnte Fyr ved Vaida-guba er 4 andre Smaafyre under Opførelse paa Murmanskysten. Jeg hørte ogsaa Tale om, at der til næste Aar agtes anskaffet et Par Agndampskibe, til hvis Anskaffelse og Drift, Statsbidrag paaregnedes, og idethele fik jeg Indtrykket af, at de russiske Myndigheder og specielt da Archangels Guvernør arbeider ivrigt for at fremme Fiskerierne og ophjælpe Befolkningen paa Murman. — Fiskeriinspektør vil efter Forlydende i nær Fremtid blive ansat.

Den 22de ankom vi til Archangel. Dampskibet lagde til ved Solembol, en Forstad til Archangel, hvor de fleste Sagbrug findes, og hvor Udskibningen foregaar. Herfra op til Markedspladsen var ca. ½ Mil. I

Elven udenfor denne laa henimod 100 Pomorfartøier, der saagodtsom alle havde solgt og losset sin Last, hvilken paa Grund af det mindre gode Sommerfiske saavel paa Murman som i Finmarken var bleven betalt med høie Priser, saa man tjente paa Fisken, omendskjøndt Indkjøbet havde været usædvanligt dyrt. Faa af Fartøierne havde havt fuld Last, de fleste havde kun halv Last og under.

Fisken solgtes ombord i større og mindre Partier, hvoraf den, der var bestemt til Videreforsendelse op Dwina, lossedes i Pramme og førtes noget længere op Elven, hvor den vaskedes og pakkedes i store Fustager. Resten af Fisken lossedes iland ved Markedspladsen, hvor man fra 60 à 70 Fiskeboder solgte den baade i større Partier og i Smaasalg til Husholdningerne. Foruden Fisk var de væsentligste Salgsartikler paa Markedet Landmandsprodukter saasom Mel, Gryn, Kjød, Grønsager og Frugt. Noget egentlig Markedsliv, saa som vi er vante til at se det i Norge, var der ikke, og heller ikke saa jeg den Tid jeg var i Archangel nogen større Samling af Folk paa Markedspladsen; man sagde mig, at dette tildels skyldtes daarlig Vandstand i Dwina, der foraarsagede, at mange af de Varer, der skulde have været nede, ikke var kommen, og at Tilstrømningen til Markedet ogsaa af den Grund var mindre end vanligt.

For Saltfisken opnaaede man imidlertid som før nævnt høie Priser, saaledes betaltes for saltet Torsk Rb. 1,50 til 2,00, Hyse Rb. 0,90 til 1,00, Sei Rb. 0,80 til 0,90, Stenbit Rb. 1,20 til 1,30, Uer 1,40 til 1,60, Flyndre Rb. 1,30 til 1,40, Kveite Rb. 2,50 til 4,00. Alt pr. Pud = 16 Kilo.

Endel af den Fisk, der solgtes til Husholdningerne, specielt da Kveite og Flyndre, udvandedes før den solgtes.

Russerne behandler ikke sin Fisk pent under Nedsaltningen, de er ikke saa nøie enten Fisken er fersk eller noget gammel og blød, naar den indkjøbes, den sløies ikke ordentlig, vaskes ikke før Saltningen, og da man heller ikke salter den stærkt, ser meget af Fisken ikke pen ud, naar den opløsses, da den baade er mørk i Kjødet og ofte ikke fri for at være lidt sur. Den Vaskning, der foretages, før den igjen pakkes til Videreforsendelse, hjælper vel noget paa dens Udseende; men da man ved Ompakningen ikke benytter Salt, kan den vistnok ikke holde sig længe. Rimeligvis finder man vel ikke, at det er Usmag paa Fisken, om den er noget syrlig.

De sidste Dage, jeg var i Archangel, faldt Priserne paa Fisk noget af den Grund, at Vandstanden i Dwina fremdeles var saa lav, at man frygtede for ikke at kunne faaført Fisken op Elven, før denne frøs til, og man saaledes vilde blive nødt til at kjøre den til det Indre af Landet paa Vinterføre, hvilket naturligvis vilde fordyre den i betydelig Grad. Naar til neste Høst Jernbanen aabnes mellem Archangel og Petersburg, vil Transporten blive baade sikrere, mere regelmæssig og muligens ogsaa billigere, end den nu er, og dette vil da sandsynligvis have Indflydelse paa Fiskemarkedet. Den aarlige Indførsel af saltet Fisk fra Norge til

Archangel har dreiet sig om 600 000 Pud, men selv om Fiskerierne paa Murman vil tage sig op, vil vistnok Jernbaneforbindelsen fra Archangel til Ruslands Indre bevirke, at betydelig mere norsk Fisk kan faa Afsætning der, og Archangel vil udentvivl blive et af de bedste Markeder for Finmarksfisk.

Som bekjendt har Pomorerne Toldfrihed paa Indforsel af saltet Fisk fra Norge, og det maa altsaa blive disse, der bringer vor Fisk paa Markedet, dels paa den nu brugelige Maade, at de med sine Skibe kommer til Finmarken og her indkjøber og salter Fisken, og dels ved at de enten selv eller ved sine Agenter kjøber Fisken gjennem norske Handelsmænd, salter den ned i Fustager og sender den med de rutegaaende Dampskibe.

Der er iaar sendt adskillig Fisk med disse Dampskibe fra Vardø, og rimeligvis vil Forsendelse af Fisk ad denne Vei tiltage. Iaar er for første Gang indført til Archangel et større Parti Sild fra Norge — ca. 12 000 Tønder, der betaltes med Rb. 3,50 til Rb. 6,00 for Sild fra ifjor og op til Rb. 10,00 for Nysild, og ikke usandsynlig vil der kunne oparbeides et Marked for norsk Sild i Nordrusland, naar Jernbaneforbindelse kommer istand. — — — —

Vardø den 16te Oktober 1896.

I Ærbødighed

G. Sørensen.

Fra
Amtmanden i Finmarkens Amt.

Beretning om Amtets Vaar- og Vinterfiske i Aaret 1896.

Herved giver jeg mig den Ære at afgive Beretning om 1896 Aars Vinter- og Vaarfiske inden Finmarkens Amt.

Lodden stodte under Land for Øst- og Vestfinmarken omkring Midten af Marts og forsvandt for Østfinmarkens Vedkommende i Slutten af Juni og for Vestfinmarkens Vedkommende omkring Slutten af April.

I Østfinmarken opgives større Fisketyngde at have stodt under Land i Slutten af Marts Maaned og forsvandt for de fleste Værs Vedkommende omkring Slutten af April og Begyndelsen af Mai, naar undtages enkelte Vær, hvor den forblev til Midten af Juni. Fra Lebesby Opsynsdistrikt opgives at Fisk har været tilstede allerede ved Aarets Begyndelse og forsvandt den 31te Mai.

For Vestfinmarken opgives, at større Fisketyngde stodte under Land i Begyndelsen af Marts, men forsvandt ved Slutten af Mai Maaned.

I Vinteren 1895—96 har der ogsaa for Kjelvik og Honningsvaagene samt Lebesby og Kjøllefjord foregaaet endel Fiske.

Efter de modtagne Opgaver udgjorde Antallet af de under Fisket forulykkede 44.

Tælling af Fiskerne, Baade og Fartøier fandt Sted den 15de Mai

Omstaaende Tabel viser Fordelingen af den fiskende Almue og Baadene paa de forskjellige Vær inden Finmarken paa Tællingsdagen.

Fiskevær.	Mænd.	Baade.	Fiskende fra Fartøi.	Udlændinge.
Loppen—Øxfjord	215	77	0	0
Hasvik, Brevik og Sørvær	324	91	0	0
Galten, Bøle og Aafjord	66	17	0	0
Kvalsund	238	93	0	0
Medfjord	36	12	0	0
Sandø	87	25	4	0
Hammerfest Herred iøvrigt	286	110	0	0
Hammerfest By	36	15	0	0
Rolfsø	343	99	0	0
Ingø	1 116	302	5	0
Havøsund, Maasø og Fjordene	818	208	0	0
Hjelmsø	329	88	0	0
Gjæsvær	338	87	0	0
Skarsvaag	54	15	0	0
Kjelvik, Helnæs og Opnan	673	185	18	1
Kamøvær	32	8	0	0
Honningsvaagene	306	86	0	0
Sværholt	81	23	0	0
Kjøllefjord	291	70	4	0
Skjøtningberg	360	92	0	0
Bonæs, Sandfjord og Roren	11	4	0	0
Dyfjord, Brændgam og Viken	34	14	0	0
Torskefjord	66	25	0	0
Mehavn	92	22	0	0
Gamvik og Stenvaag	749	184	9	0
Fingkongkjeilen og Losvik	920	259	0	20
Berlevaag	990	230	0	0
Baadsfjord og Makur	515	118	208	0
Syltefjord	595	133	0	0
Havningberg og Finviken	1 220	271	0	0
Vardø By	4 919	1 200	55	224
Persfjord og Smaaværene	56	17	0	0
Kiberg	1 145	322	0	359
Kramvik	134	42	0	7
Store Ekkerø	48	16	0	0
Lille Ekkerø	5	2	0	0
Vestre Jakobselv	80	28	0	1
Nordvaranger Herred forøvrigt	140	43	0	17
Vadsø By	123	40	0	7
Næsseby	112	41	0	0
Bugønæs	42	16	0	3
Grændse Jakobselv	15	5	0	0
Sydvaranger Herred forøvrigt	133	42	0	13
Ialt	18 173	4 777	303	652

Af disse var udrustede:

Med Garn	17	Mand.	5	Baade.
» Line	6 676	—	1 841	—
» Dybsagn	190	—	50	—
» Line og Dybsagn . .	562	—	219	—
» alle Redskaber . . .	10 728	—	2 662	—

De paa Tællingsdagen i Finmarken værende Fiskere og Baade var fra:

Hjemsted.	Mænd.	Baade.	Hjemsted.	Mænd.	Baade.
Bergen	8	0	Overført	2 538	737
Aalesund	28	6	Næsne og Dønnæs	85	16
Kristianssund	11	2	Hemnæs og Korgen . . .	9	1
Trondhjem	14	0	Mo	110	8
Bodø By	39	8	Lurø og Trænen	42	13
Namsos	2	0	Rødø og Melø	164	29
Vestnæs	1	0	Gildeskaal	37	6
Indre Holmedal	4	0	Beieren	12	3
Velfjorden	4	0	Skjerstad	86	19
Fjelberg	1	0	Saltdalen	54	9
Jondal	1	0	Bodø Landsogn	43	7
Norddalen	2	2	Folden	86	18
Tromsø By	261	60	Stegen og Ledingen . . .	144	33
Hammerfest By	97	31	Hammerø	68	17
Vardø By	611	209	Tysfjorden	146	28
Vadsø By	337	130	Ofoten	347	74
Trondhjems Stifts Land-distrikt	127	18	Lødingen og Hol	174	42
			Vaagen og Gimsø	184	45
Bindalen	66	15	Borge og Valberg	123	25
Brønø	161	39	Buksnæs og Hol	210	41
Vægø	74	19	Flakstad og Moskende . .	80	21
Tjøtø og Vivelstad	151	43	Hadsel	157	30
Alstahaug, Stamnæs . . .	282	76	Øxnæs og Langnæs . . .	106	28
Herø	260	65	Bø og Malnæs	26	6
Vefsen	95	14	Dverberg og Andenæs . . .	55	14
Hatfjelddalen	1	0	Sortland	175	38
Overføres	2 538	737	Overføres	5 361	1 308

Hjemsted	Mænd.	Baade.	Hjemsted.	Mænd.	Baade.
Overfort	5 361	1 308	Overført	13 180	3 079
Kvæfjord	356	82	Talvik	279	73
Trondenæs og Sand . . .	691	144	Hammerfest Landsogn . .	408	150
Berg og Torsken	66	11	Kvalsund	304	109
Tranø, Dyrø og Sørreisen .	872	178	Maasø	443	143
Maalselven og Bardo . . .	105	13	Kjelvik	273	88
Astafjord og Salangen . .	1 094	246	Kistrand	300	75
Lenvik og Hillesø	681	148	Karasjok	10	0
Balsfjord og Malangen . .	672	144	Lebesby og Kjøllefjord . .	191	69
Tromsøsundet	617	136	Tanen og Gamvik	589	309
Karlsø	426	106	Næsseby og Polmak . . .	307	92
Lyngen og Sorfjorden . .	595	147	Nordvaranger	491	167
Skjærvø, Nordre Reisen, Kvænangen	1 014	232	Sydvaranger	445	158
			Vardø Landsogn	301	216
Loppen og Øxfjord . . .	190	67	Sverige	1	0
Hasvik	217	64	Finland	223	0
Alten og Kaafjord	223	53	Rusland	428	49
Overføres	13 180	3 079	Ialt	18 173	4 777

Det tilsvarende Antal Fiskere og Baade paa Tællingsdagen i de 5 foregaaende var:

i 1891 . . . 15 596 Mand (hvoraf 565 Udlændinge) med 4 123 Baade
i 1892 . . . 19 383 — (— 768 —»—) » 5 275 —
i 1893 . . . 15 803 — (— 615 —»—) » 4 219 —
i 1894 . . . 13 687 — (— 376 —»—) » 3 740 —
i 1895 . . . 11 001 — (— 535 —»—) » 3 112 —

Betræffende de i Finmarkens Fiskevær paa Tællingsdagen værende Kjøbefartøier meddeles saadan Fortegnelse:

Stedernes Navne.	Antal.	Drægtighed.	Samlet Besætning, Føreren iberegnet.
a. Efter Hjemsted:			
Kristiania	1	59	5
Haugesund	5	293,65	31
Hardanger	8	485	33
Bergen	87	5 579,06	482
Aalesund	18	752	79
Molde	6	361	32
Kristianssund	97	5 207,45	475
Trondhjem	41	2 139	212
Tromsø	24	676	93
Hammerfest	7	184	26
Vardø	5	273	24
Indherred	17	802	83
Fosen	16	634	68
Namdalen	6	304	29
Helgeland	17	815	80
Salten	9	418	41
Lofoten og Vesteraalen	6	293	49
Senjen og Tromsø	29	1 004,10	102
Finmarkens Landdistrikt	5	165	15
Busland	5	164,19	22
Ialt	409	20 607,85	1 981
b. Efter Fiskevær:			
Loppen—Øxfjord	3	112	14
Hasvik	2	117	10
Galten	3	131	15
Kamøvær	5	202	23
Medfjord	6	233	28
Sandø	1	50	5
Rolfsø	5	225	24
Ingø	34	1 445	153
Havøsund	25	1 139	128
Hjelmsø	14	495	57
Gjæsvær	19	703,66	81
Skarsvaag	2	67	7
Overføres	119	4 919,66	545

Stedernes Navne.	Anbud.	Drægtighed.	Samlet Besætning, Føreren iberegnet.
Overført	119	4 919,66	545
Kjelvik	20	953	93
Honningsvaagene	7	371	35
Sværholt	3	120	13
Kjøllefjord	13	527,10	60
Skjøtningberg	8	294	33
Torskefjord	2	90	8
Mehavn	10	403,11	45
Gamvik og Stenvaag	10	525	45
Finkongkjeilen	14	658	65
Berlevaag	13	659	62
Baadsfjord og Makur	29	1 601	144
Syltefjord	18	1 039	79
Havningberg	13	740,14	68
Vardø	120	7 277	640
Kiberg	10	430,84	46
Ialt	409	20 607,85	1 981

I de anførte Opgaver er medtaget de Fartøier, som med fuld Last havde forladt Finmarken, forinden Tællingen fandt Sted.

Med Hensyn til den samlede Deltagelse i Fisket tillader jeg mig at henvise til omstaaende Tabel, hvilken indeholder Oplysning om Antallet af Fiskere og Baade samt Skøiter, som for kortere eller længere Tid tog Del i Loddefisket i de forskjellige Vær.

Fiskevær.	Mænd.	Baade og Skøiter.	Fiskevær.	Mænd.	Baade og Skøiter.
Loppen—Øxfjord	215	77	Overfort	12 441	3 311
Hasvik Herred	689	182	Berlevaag	1 050	265
Medfjord	612	166	Baadsfjord og Makur . . .	715	149
Sandø	219	56	Syltefjord	605	133
Kvalsund	160	46	Havningberg	1 375	336
Hammerfest Herred . . .	430	116	Persfjord og Smaaværene .	56	17
Hammerfest By	270	86	Vardø By	5 291	1 294
Rolfsø	343	99	Kiberg	1 316	382
Ingø	1 116	302	Kramvik.	131	44
Havøsund (Maasø)	950	212	Lille Ekkerø	6	2
Hjelmsø	464	125	Store Ekkerø	80	24
Gjæsvær	1 139	300	Vestre Jakobselv	83	29
Skarsvaag	54	15	Nordvaranger Herred forøvrigt	136	44
Kjelvik og Honningsvaagene	2 112	584			
Lebesby og Kjøllefjord . .	1 130	288	Vadsø By	158	50
Mehavn	204	48	Næsseby	150	50
Gamvig, Stenvaag samt Tanens indre Distrikt . . .	1 320	322	Bugønæs	42	16
			Grændse Jacobselv	15	5
Finkongkjeilen	1 014	287	Sydvaranger Herred forøvrigt	133	42
Overføres	12 441	3 311	Ialt	23 783	6 193

Heraf benyttede:

Alene Garn	20	Mand	5	Baade og Fartøier.
» Line	6 730	—	1 900	—»—
» Snøre (Dybsagn)	565	—	130	—»—
Baade Garn og andre Redskaber	493	—	152	—»—
» Line og Snøre (Dybsagn)	15 975	—	4 006	—»—

Følgende Tabel indeholder Fortegnelse over de under Fisket i de forskjellige Fiskevær fremmødte Fartøier:

Fiskevær.	Antal.	Besætning, Føreren iberegnet.	Drægtighed i Ton.
Loppen—Øxfjord	3	14	112
Hasvik Herred	24	118	988
Medfjord	12	52	476
Sandø	12	57	604
Rolfsø	5	24	225
Ingø	34	153	1 445
Havøsund, Maasø	26	128	1 139
Hjelmsø	17	74	647
Gjæsvær	43	198	2 045
Skarsvaag	3	11	92
Kjelvik og Honningsvaagene	39	185	1 972
Lebesby og Kjøllefjord	38	190	1 520
Mehavn	10	45	404
Gamvik, Stenvaag og indre Tanen	10	45	525
Finkongkjeilen	25	130	1 478
Berlevaag	19	85	810
Baadsfjord og Makur	30	150	1 731
Syltefjord	18	79	1 039
Havningberg	31	155	2 170
Vardø By	159	733	8 334
Kiberg	19	86	960
Iatt	577	2 712	28 716

Politiopsyn førtes af vedkommende Lensmand samt af særskilt ansatte Opsynsbetjente; fra 15de April til 20de Juni holdtes desuden extraordinært Opsyn.

Naar undtages endel vanlige Gadeuordener og Slagsmaal som Følge af Drukkenskab, maa Ordenen under Fisket betegnes som god.

Der opgives udfærdiget 43 Mulktforslag, hvoraf 12 for Overtrædelse af Lov af 18de Mai 1860, 7 for Overtrædelse af Lov af 8de April 1890, 2 for ulovligt Brændevinssalg, 2 for ulovlig Handel, 3 for Slagsmaal, 12 for ulovlig Udror, 2 for Kapning af anden Mands Redskaber, 2 for Overtrædelse af Baadmærkeanordningen og 1 for Overtrædelse af Havneloven.

Priserne paa Raaprodukterne varierede mellem

Kr. 12,00—Kr. 25,00 pr. 100 Stykker Torsk.
» 10,00— » 28,00 - Hektoliter Lever.
» 5,00— » 12,00 - — Rogn.
» 0,10— » 0,60 - 100 Stykker Fiskehoveder.

Af den fangede Torsk kan regnes fra 333—900 Stykker paa en Hektoliter Lever.

Efter de fra Lensmændene og Opsynsbetjentene modtagne Opgaver er der under dette Vinter- og Vaarfiske opfisket nedenstaaende Mængde Torsk og Hyse, beregnet i Hundreder, Kveite m. V., beregnet i Kilogram samt Lever og Rogn, beregnet i Hektoliter, ligesom der opgives solgt nedenanførte Antal Fiskehoveder.

Distrikter.	Torsk.	Hyse.	Hoveder.	Kveite m. v. Kg.	Lever. hl.	Rogn hl.
Loppen—Øxfjord Herred . . .	192 000	14 000	50 000	22 000	343	20
Altens Fogderi	192 000	14 000	50 000	22 000	343	20
Hasvik Herred	651 000	8 000	631 000	16 200	849	217
Medfjord	397 000	14 000	110 000	1 550	878	6
Sandø	41 000	—	3 000	3 000	61	4
Hammerfest Herred forøvrigt .	103 000	2 000	—	—	160	—
Kvalsund Herred	33 000	—	—	—	45	—
Hammerfest By	80 000	—	—	—	115	—
Rolfsø	314 500	10 000	100 000	—	571	10
Ingø	901 000	20 000	200 000	48 800	1 710	—
Havøsund, Maasø.	550 000	5 000	100 000	17 000	1 105	100
Hjelmsø	238 000	13 000	150 000	20 000	384	—
Gjæsvær	664 000	14 000	140 000	36 500	1 227	—
Skarsvaag	34 000	5 000	30 000	6 800	73	—
Kjelvik og Honningsvaagene .	1 532 500	106 500	510 000	18 900	2 613	25
Hammerfest Fogderi	5 539 000	197 500	1 974 000	168 750	9 791	362

Distrikter.	Torsk.	Hyse.	Hoveder.	Kveite m. v. Kg.	Lever. hl.	Rogn. hl.
Lebesby og Kjøllefjord . . .	1 170 000	60 000	100 000	—	1 731	30
Mehavn	30 000	6 000	20 000	6 000	78	—
Gamvik, Stenvaag samt Tanens indre Distrikt	375 000	—	—	—	1 019	—
Finkongkjeilen.	867 500	70 000	—	—	1 394	—
Berlevaag	580 000	120 000	100 000	22 000	1 450	—
Næsseby Herred	50 000	3 000	—	—	67	—
Tanens Fogderi	3 072 500	259 000	220 000	28 000	5 739	30
Baadsfjord og Makur	397 000	70 000	—	27 800	1 010	—
Syltefjord	753 000	150 000	100 000	5 000	1 841	—
Havningberg	1 388 000	314 000	1 382 000	11 000	3 470	—
Vardø By	4 138 900	1 024 000	3 700 000	—	9 007	—
Persfjord og Smaaværene . .	1 000	3 000	1 000	300	6	—
Kiberg	1 085 000	350 000	1 000 000	15 000	2 952	—
Kramvik	90 000	35 000	120 000	—	177	—
Vardø Fogderi	7 852 900	1 946 000	6 303 000	59 100	18 463	—
Lille Ekkerø -	2 000	1 000	2 500	—	4	—
Store Ekkerø	45 000	37 000	50 000	—	81	—
Vestre Jacobselv	47 000	9 000	40 000	800	58	2
Nordvaranger Herred forøvrigt.	90 000	48 000	100 000	—	178	—
Vadsø By	97 000	65 000	97 000	—	160	—
Bugønæs	9 000	500	9 000	—	14	—
Grænse Jacobselv	—	—	—	—	—	—
Sydvaranger Herred forøvrigt .	35 800	2 000	30 000	1 300	41	—
Varanger Fogderi	325 800	162 500	328 500	2 100	536	2
Finmarkens Amt	16 982 200	2 579 000	8 875 500	279 950	34 872	414

Af det anførte Antal Torsk og Hyse skal der være forbrugt under Fisket omkring 209 600, hvoraf antagelig 97 400 Torsk.

Ifølge de statistiske Opgaver er af det anførte Kvantum Torsk opfisket:

med Garn	396 000
» Line	14 501 700
» Snøre (Dybsagn)	2 084 500
Tilsammen	16 982 200

Fiskeriets samlede Udbytte omsat i Penge er med Fradrag af, hvad der er forbrugt under Fisket i de indkomne Opgaver over det samlede Udbytte af Vinter- og Vaarfisket beregnet til følgende Beløb:

For Altens Fogderi:							
Loppen—Øxfjord Herred						Kr.	41 727,00
For Hammerfest Fogderi:							
Hasvik Herred			Kr.	153 289,00			
Hammerfest Herred:							
Mefjord	Kr.	89 945,75					
Sandø	»	8 871,00					
Herredet forøvrigt	»	21 540,00					
			»	120 356,75			
Kvalsund			»	6 140,00			
Hammerfest By			»	15 225,00			
Maasø Herred:							
Rolfsø	»	79 880,00					
Ingø	»	251 302,00					
Havøsund (Maasø)	»	144 750,00					
Hjelmsø	»	58 445,00					
Gjæsvær	»	179 511,50					
			»	713 888,50			
Kjelvik Herred:							
Skarsvaag	»	7 438,00					
Herredet forøvrigt	»	393 427,50					
			»	400 865,50			
						»	1 409 764,75
						Overføres Kr.	1 451 491,75

					Overført Kr.	1 451 491,75
For Tanens Fogderi:						
Lebesby Herred			Kr.	247 076,00		
Tanens Herred:						
Mehavn	Kr.	8 716,00				
Gamvik, Stenvaag og Indre Tanen . . .	»	94 380,00				
Finkongkjeilen . . .	»	217 572,00				
Berlevaag	»	189 400,00				
			»	510 068,00		
Næsseby Herred			»	9 975,00		
					»	767 119,00
For Vardø Fogderi:						
Vardø Herred:						
Baadsfjord og Makur .	Kr.	125 029,00				
Syltefjord	«	235 303,00				
Havningberg	»	442 665,00				
Persfjord og Smaaværene	»	687,00				
Kiberg	»	338 000,00				
Kramvik	»	27 966,00				
			Kr.	1 169 650,00		
Vardø By			»	1 285 905,00		
					»	2 455 555,00
For Varanger Fogderi:						
Nordvaranger Herred:						
Lille Ekkerø	Kr.	532,50				
Store Ekkerø . . .	»	10 973,00				
Vestre Jakobselv . .	»	10 257,00				
Herredet forøvrigt . .	»	24 042,00				
			Kr.	45 804,50		
Vadsø By			»	40 661,88		
Sydvaranger Herred:						
Bugønæs	Kr.	2 055,00				
Gr. Jakobselv . . .	»	0,00				
Herredet forøvrigt . .	»	7 205,00				
			»	9 260,00		
					»	95 726,38
					Ialt Kr.	4 769 892,13

De tilsvarende Tal var:

i 1891	Kr. 2 907 900,00
- 1892	» 3 805 545,00
- 1893	» 2 642 468,00
- 1894	» 2 681 320,00
- 1895	» 1 701 326,00

Da Fiskernes Antal udgjorde 23 783, har altsaa Gjennemsnitsfortjenesten pr. Mand udgjort

	Kr. 207,22
mod i 1891	» 131,50
» - 1892	» 128,26
» - 1893	» 125,41
» - 1894	» 159,41
» - 1895	» 110,59

Med Hensyn til den gjennemsnitlige og høieste Mandslot i de forskjellige Opsynsdistrikter stiller Forholdet sig saaledes:

Opsynsdistrikt.	Gjennemsnitslot.	Høieste Lot.	Opsynsdistrikt.	Gjennemsnitslot.	Høieste Lot.
	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.
Loppen—Øxfjord	245	300	Berlevaag	250	550
Hasvik Herred	224,24	530	Baadsfjord og Makur . . .	175	450
Medfjord	148	400	Syltefjord	290	500
Sandø	70	125	Havningberg	360	600
Hammerfest Herred . . .	50	200	Persfjord og Smaaværene .	122	150
Kvalsund	40	120	Vardø By	250	500
Hammerfest By	50	200	Kiberg	249	450
Rolfsø	200	400	Kramvik	202,83	300
Ingø	200	500	Lille Ekkerø	88,75	120
Havøsund (Maasø)	150	400	Store Ekkerø	137	200
Hjelmsø	128	350	Vestre Jakobselv	124	160
Gjæsvær	200	500	Nordvaranger Herred forøvrigt	176	250
Skarsvaag	137,74	350			
Kjelvik og Honningsvaagene	191	400	Vadsø By	257,35	700
Lebesby og Kjøllefjord . .	126	420	Næsseby	66	150
Mehavn	50	100	Bugønæs	50	80
Gamvik, Stenvaag, Tanens indre Distrikt	72	450	Gr. Jakobselv	0	0
			Sydvaranger Herred forøvrigt	54	80
Finkongkjeilen	212	370			

Af det anførte opfiskede Kvantum Torsk er ifølge Opgaverne virket til Rundfisk, Rotskjær og Russefisk samt Klipfisk.

Herreder.	Rundfisk.	Rotskjær og Russefisk.	Klipfisk.
	Stkr.	Stkr.	Stkr.
Loppen—Øxfjord	85 000	10 000	97 000
Altens Fogderi	85 000	10 000	97 000
Hasvik Herred	406 000	14 000	211 000
Hammerfest Herred	192 000	500	348 500
Kvalsund Herred	10 000	—	20 000
Hammerfest By	68 000	—	7 000
Maaso Herred	698 500	5 000	1 943 000
Kjelvik Herred	416 300	850	1 145 950
Hammerfest Fogderi	1 790 800	20 350	3 675 450
Lebesby og Kjøllefjord Herred	600 000	10 000	560 000
Tanens Herred	998 800	—	848 700
Næsseby Herred	40 000	5 000	—
Tanens Fogderi	1 638 800	15 000	1 408 700
Vardø Herred	1 210 500	25 000	2 444 500
Vardø By	630 100	—	3 508 800
Vardø Fogderi	1 840 600	25 000	5 953 300
Nordvaranger Herred	175 000	9 000	—
Vadsø By	78 000	2 000	17 000
Sydvaranger Herred	38 000	—	5 800
Varanger Fogderi	291 000	11 000	22 800
Ialt	16 884 800		

Fisken antoges gjennemsnitlig af hvert stort Hundrede at have givet 61,5 Kilogram Rundfisk og 111 Kilogram Klipfisk.

Af Medicintran opgives *tilvirket 9 857 Hektoliter*

hvoraf	i Loppen—Øxfjord	40	Hektoliter.
—	- Hasvik	153	—
—	- Medfjord	235	—
—	- Sandø	10	—
—	- Hammerfest Herred	3	—
—	- Hammerfest By	32	—
—	- Rolfsø	176	—
—	- Ingø	655	—
—	- Maasø	234	—
—	- Hjelmsø	112	—
—	- Gjæsvær	348	—
—	- Skarsvaag	9	—
—	- Kjelvik og Honningsvaagene	1 002	—
—	- Lebesby og Kjøllefjord	450	—
—	- Mehavn	19	—
—	- Gamvik, Stenvaag, indre Tanen	207	—
—	- Finkongkjeilen	494	—
—	- Berlevaag	320	—
—	- Baadsfjord, Makur	382	—
—	- Syltefjord	667	—
—	- Havningberg	890	—
—	- Kiberg	550	—
—	- Kramvik	3	—
—	- Vardø By	2 866	—
	Tilsammen	9 857	Hektoliter.

A. Ulve,
kst.

AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

1896

UDGIVET AF DEPARTEMENTET FOR DET INDRE

3DIE HEFTE * 1896

1. **Amtmanden i Finmarkens Amt:** Beretning om Amtets Sommer- og Høstfiske m. v. i Aaret 1896.
2. **Fiskeriinspektør Buvig:** om Brislingefisket 1896.
3. **Fiskeriinspektør Wallem:** Beretning (i Uddrag) om hans Virksomhed i Aaret 1896.
4. **Fhv. Fiskeriinspektør Dahl:** Beretning (i Uddrag) om hans Virksomhed i Aaret 1896.
5. **Fiskeriinspektør Sørensen:** Beretning (i Uddrag) om hans Virksomhed i Aaret 1896.
6. **Fiskeriagent Westergaard:** Beretning om en Reise til Østerrige-Ungarn og a. St. for at undersøge Markedsforholdene for norske Fiskevarer.

KRISTIANIA

W. C. FABRITIUS & SØNNERS BOGTRYKKERI

1[illegible]

AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

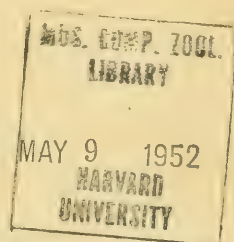
1896

UDGIVET AF DEPARTEMENTET FOR DET INDRE

3DIE HEFTE 1896

1. **Amtmanden i Finmarkens Amt:** Beretning om Amtets Sommer- og Høstfiske m. v. i Aaret 1896.
2. **Fiskeriinspektør Buvig:** om Brislingefisket 1896.
3. **Fiskeriinspektør Wallem:** Beretning (i Uddrag) om hans Virksomhed i Aaret 1896.
4. **Fhv. Fiskeriinspektør Dahl:** Beretning (i Uddrag) om hans Virksomhed i Aaret 1896.
5. **Fiskeriinspektør Sørensen:** Beretning (i Uddrag) om hans Virksomhed i Aaret 1896.
6. **Fiskeriagent Westergaard:** Beretning om en Reise til Østerrige-Ungarn og a. St. for at undersøge Markedsforholdene for norske Fiskevarer.

KRISTIANIA

W. C. FABRITIUS & SONNERS BOGTRYKKERI

1897

Fra

Amtmanden i Finmarkens Amt.

Herved har jeg den Ære at afgive Indberetning om Udbyttet af dette Amts Sommer- og Høstfiske samt af Haakjærringsfangsten og øvrige Ishavsexpeditioner m. V. i Aaret 1896

A. Sommer- og Høstfisket efter Sei, Torsk m. V.

Efter Sammendrag af de fra Lensmændene indkomne Opgaver er der i Sommeren og Høsten 1896 opfisket:

a.	Torsk, Sei, Kveite, Flyndre, Hyse, Uer m. V. solgt i raa eller saltet Tilstand til Russerne for 33 026 Matter Mel (Matten veier ca. 144 Kg.), som efter dets Pris ved Salg til Almuen er ansat til	Kr.	401 092,00
b.	133 840 Kg. Rotskjær, som angives udbragt til .	»	37 482,00
c.	697 900 Kg. tør Sei af alle Størrelser » » .	»	92 882,00
d.	Forskjellige Fiskevarer, saasom Torsk, Hyse, Sei solgt i raa Tilstand til de norske Handelsmænd eller til Russerne mod andre Varer end Mel, Rundfisk og Titling fra Høstfisket, Uer, Lax fanget ved Kysten m. V. udbragt til en Pengeværdi af	»	463 105,45
e.	19 034 hl. Lever udbragt til	»	259 318,50
		Kr.	1 253 879,95

Den tilsvarende Sum var i 1895 . . . . Kr. 1 076 966,00 i 1894 Kr. 1 380 974,00, i 1893 Kr. 1 629 549,00, i 1892 Kr. 1 647 905,00 og i 1891 Kr. 1 659 642,00.

For de forskjellige Distrikter inden Amtet stiller Udbyttet af dette Fiske sig saaledes som efterstaaende Tabel viser:

Distrikt.	a. Raafisk.			b. Rotskjær.			c. Tørret Sei.			d. Forskjellige Fiskevarer (se foran Litra d.) Værdi Kr.	Heraf Lax og Sørret.		e. Lever.			Ialt.
	Antal Matter Mel.	Pris pr. Mat.	Værdi Kr.	Antal Kg.	Pris pr. 20 Kg.	Værdi Kr.	Antal Kg.	Pris pr. 20 Kg.	Værdi Kr.		Antal Kg.	Værdi Kr.	Antal hl.	Pris pr. hl.	Værdi Kr.	
Alten	50	14,00	700,00	4 500	7,00	1 575,00	10 500	3,50	1 837,00	**) 1 272,00	1 642	1 313,00	55	12,00	660,00	6 044,00
Talvik	1 050	13,00	13 650,00	15 000	6,50	4 600,00	100 000	3,00	15 000,00	17 100,00	2 000	1 400,00	850	10,00	8 500,00	58 850,00
Loppen—Øxfjord	525	12,00	6 300,00	4 000	4,00	800,00	36 000	3,00	5 400,00	4 500,00	400	200,00	350	10,00	3 500,00	20 500,00
Hasvik	2 137	12,00	25 644,00	28 000	6,00	8 400,00	34 000	2,50	4 250,00	12 500,00	4 030	4 024,00	1 500	12,00	18 000,00	68 794,00
Hammerfest Herred	3 000	12,00	36 000,00	10 000	5,00	2 500,00	300 000	2,50	37 500,00	7 500,00	2 000	1 600,00	3 400	10,00	34 000,00	117 500,00
Hammerfest By	380	12,00	4 560,00			»	20 000	2,50	2 500,00	7 500,00			225	10,00	2 250,00	16 810,00
Kvalsund	1 000	12,00	12 000,00	2 000	5,00	500,00	80 000	2,50	10 000,00	14 000,00	100	80,00	600	10,00	6 000,00	42 500,00
Maasø*)	7 500	12,00	90 000,00	40 000	5,00	10 000,00	40 000	3,00	6 000,00	10 000,00	500	300,00	4 000	15,00	60 000,00	176 000,00
Repvaag	2 886	12,00	34 632,00	940	6,00	282,00	»	»		13 790,00	»	»	1 275	15,00	19 125,00	67 829,00
Kjelvik Herred forøvrigt	1 175	12,00	14 100,00		»	»				6 010,00	300	300,00	325	17,50	5 687,50	25 797,50
Kistrand	884	12,00	10 608,00	6 600	6,00	1 980,00	23 000	3,00	3 450,00	11 100,00	1 350	845,00	258	13,00	3 354,00	30 492,00
Lebesby og Kjøllefjord	2 000	12,00	24 000,00	20 000	6,00	6 000,00	10 000	2,50	1 250,00	9 000,00	500	360,00	900	10,00	9 000,00	49 250,00
Berlevaag	650	12,00	7 800,00	»	»	»				6 800,00			270	20,00	5 440,00	20 040,00
Tanen Herred forøvrigt	2 800	11,50	33 000,00	1 000	8,00	400,00		»	»	23 000,00	5 200	5 100,00	516	10,00	5 160,00	61 560,00
Næsseby	250	14,00	3 500,00			»	1 000	3,00	150,00	800,00	»		150	12,00	1 700,00	6 150,00
Nordvaranger	1 780	13,00	23 140,00	1 000	2,50	125,00	35 400	2,50	4 425,00	1 610,00		»	585	10,00	5 850,00	35 150,00

Sydvaranger .	1 110	12,00	13 320,00	800	8,00	320,00	8 000	2,80	1 120,00	27 371,00	15 927	13 113,00	498	12,00	5 976,00	48 107,00
Vadsø By . .	750	13,00	9 750,00	»	»	»	»	»	»	3 000,00	»	»	260	10,00	2 600,00	15 350,00
Kiberg	600	14,00	8 400,00	»	»	»	»	»	»	10 816,00	»	»	674	16,00	10 784,00	30 000,00
Vardø Herred forøvrigt. .	1 539	12,00	18 468,00	»	»		»	»	»	27 040,00	»		419	20,00	8 380,00	53 888,00
Vardø By . .	960	12,00	11 520,00	»	»	»	»			248 396,45	»	»	1 924	23/14	43 352,00	303 268,45
Ialt . . .	33 026		401 092,00	133 840		37 482,00	697 900		92 882,00	463 105,45	33 949	28 635,00	19 034		259 318,50	1 253 879,95

*) I Maasø er under Sommerfisket saltet til Klipfisk 440 000 Tal Torsk til Værdi af Kr. 88 000,00 og 250 000 Tal Sei til en Værdi af Kr. 25 000,00, der ikke er medtaget her.

**) Ant. Kr. 672,00 mere. (Red. Anm.)

Med Hensyn til Deltagelsen i Sommer- og Høstfisket for 1896 tillader jeg mig at henvise til nedenstaaende Tabel, der ogsaa udviser Gjennemsnitslot og høieste Lot i de forskjellige Distrikter.

Distrikt.	Deltagere.		Gjennemsnitslot.		Høieste Lot.	
	Ialt.	Heraf ikke hjemmehørende i Distriktet.	For Hjemfolket. Kr.	For Fremmede. Kr.	For Hjemfolket. Kr.	For Fremmede. Kr.
Alten Herred	110	»	45,00	»	65,00	»
Talvik Do.	780	60	75,00	20,00	200,00	50,00
Loppen—Øxfjord	190	40	120,00	50,00	200,00	100,00
Altens Fogderi	1 080	100				
Hasvik Herred	685	528	80,00	100,00	150,00	150,00
Hammerfest Do.	748	400	140,00	200,00	180,00	250,00
Hammerfest By	124	60	150,00	100,00	180,00	120,00
Kvalsund Herred	337	57	110,00	40,00	200,00	60,00
Maasø Do.	2 500	2 010	118,00	118,00	350,00	450,00
Repvaag i Kjelvik Herred	385	341	130,00	190,00	150,00	220,00
Kjelvik Herred forøvrigt	225	45	100,00	120,00	130,00	140,00
Kistrand Herred	302	12	100,00	100,00	120,00	»
Hammerfest Fogderi	5 306	3 453				
Lebesby og Kjøllefjord	670	320	80,00	60,00	500,00	300,00
Berlevaag i Tanens Herred	270	200	100,00	60,00	200,00	100,00
Tanens Herred forøvrigt	570	60	106,00	125,00	150,00	200,00
Næsseby Herred	150	60	55,00	15,00	65,00	20,00
Tanens Fogderi	1 660	640				
Nordvaranger Herred	333	6	105,00	75,00	214,00	75,00
Sydvaranger Do.	370	15	130,00	75,00	800,00	250,00
Vadsø By	165	»	94,00	»	150,00	»
Varanger Fogderi	868	21				
Kiberg i Vardø Herred	855	730	120,00	25,00	250,00	200,00
Vardø Herred forøvrigt	526	372	102,00	102,00	450,00	200,00
Vardø By	1 550	900	237,00	180,00	475,00	350,00
Vardø Fogderi	2 931	2 002				
Finmarkens Amt 1896	11 845	6 216				
— — 1895	11 342	5 962				
— — 1894	12 158	6 779				
— — 1893	13 466	8 136				
— — 1892	12 688	7 300				

Russiske Fiskerbaade deltog ikke i Sommerfisket fra noget Vær med Undtagelse af Kiberg, hvor der henlaa indtil 28de Juni 14 Baade, med en samlet Fangst af 10 000 Stykker Torsk og 4 000 Stykker Hyse.

Under Laxefisket i Sydvaranger har i 1896 deltaget 17 «Skoltelapper» med en Gjennemsnitslot af Kr. 35,00 eller tilsammen Kr. 595,00.

Den gjennemsnitlige Mandslot under Sommerfisket udgjorde Kr. 109,38 for Hjemfolket og Kr. 92,37 for Fremmede.

I Tuskhandelen med Russerne betaltes 20 kg. Rugmel med fra 5—20 kg. stor Kveite, fra 10—20 kg. smaa Kveite, fra 13—40 kg. Torsk og Uer, fra 20—60 kg. Flyndre, fra 20—60 kg. Hyse og fra 20—70 kg. Sei.

De vexlende Priser beror væsentlig paa Tilstrømningen af Kjøbefartøier, men ogsaa for en Del paa Fiskens forskjellige Størrelse.

Under dette Fiske forulykkede 1 Mand i Maasø Herred, 2 Mand og 1 Kvinde i Tanens Herred.

B. **Sildefisket.**

a. Fedsildfisket har i 1896 kun været drevet to Steder, nemlig i Alten Herred af 110 Mand og i Sydvaranger Herred af 44 Mand; i førstnævnte Herred af 40 Garnbaade og i sidstnævnte af 10 Garnbaade og 2 Notlag. Der opfiskedes i Alten Herred 720 hl., som solgtes til en Gjennemsnitspris af Kr. 6,00 pr. hl. og i Sydvaranger Herred 160 hl. til en Gjennemsnitspris af Kr. 8,00 pr. hl. Det samlede Udbytte er opgivet til Kr. 4 560,00. Det bemærkes, at af den opfiskede Sild blev 750 hl. tilvirket og solgt som Handelsvare, medens Resten blev anvendt til Husbehov.

Ingen fremmede Fiskere deltog i Fisket, heller ikke fremmødte noget Fartøi under samme. Intet Menneskeliv gik tabt.

b. I September, Oktober og November fiskedes i Talvik Herred lidt Sild paa Garn samt gjordes flere smaa Stæng i forskjellige Dele af Distriktet. Det saaledes opfiskede Kvantum anslaaes til 1 500 hl. til en Værdi af ca. Kr. 6 000,00. Silden benyttedes til Agn og Madsild. Forøvrigt foregik intet Vaarsildfiske.

C. Haakjærringfisket.

Deltagelsen i og Udbyttet af dette Fiske vil erfares af nedenstaaende Opgaver, der tillige viser Værdien efter den for Mandskabets Part bestemte Pris.

Hjemsted.	Baade.		Fartøier.			Opfisket Lever.	Værdi.
	Antal.	Besætning.	Antal.	Drægtighed.	Besætning.		
				Ton.		Hl.	Kr.
Hasvik Herred	2	7	—	—	—	60	720,00
Hammerfest By	—	—	6	138	37	2 316	26 048,00
Maasø Herred	—	—	1	36	5	290	4 350,00
Kjelvik Herred	2	7	—	—	—	372	5 625,00
Berlevaag Tanens Herred .	4	16	—	—	—	200	3 200,00
Vadsø By	—	—	1	ikke maalt	4	4	40,00
Vardø By	18	72	»	—	—	2 289	32 046,00
Do.	—	—	14	240	63	2 866	40 120,00
Ialt . .	26	102	22	c. 424	109	8 397	112 149,00
mod i 1895 . .	32	133	21	264	87	5 560	70 213,00
» - 1894 . .	10	32	11	227	48	2 944	29 437,00
» - 1893 . .	14	48	10	204	45	2 616	26 564,00
» - 1892 . .	12	36	10	177	47	2 125	22 958,00

Baadenes Udbytte fordeltes i Hasvik saaledes, at Baadeierne fik 1 Mandspart af Fangsten for Baad og Udrustning og Mandskabet Resten til lige Deling; i Kjelvik fordeltes Udbyttet paa samme Maade. — I Berlevaag fik Baadeierne $^1/_5$ og Mandskabet $^1/_5$ til Fordeling. — I Vardo fik Baadeierne $^1/_4$ og Mandskabet $^3/_4$ af Fangsten.

Fartoiernes Udbytte fordeltes i Hammerfest formentlig paa samme Maade som tidligere (der er intet oplyst om Fordelingen), nemlig saaledes at Rederiet erholdt $^2/_3$ for Fartoi og Proviant og ovrige Udrustning og Mandskabet $^1/_3$, i Maaso fordeltes Udbyttet paa samme Maade som for Hammerfest. I Vadsø By fordeltes Udbyttet saaledes at Rederiet fik $^1/_3$ og Mandskabet $^2/_3$ til Fordeling og for Vardo Bys Vedkommende paa samme Maade som i Vadso. Lonningsbetingelserne for Skipperen er heller ikke nu opgivet.

Den gjennemsnitlige Mandslot anslaaes for Hasvik til Kr. 73,43 mod i 1895 til Kr. 52,50; for Hammerfest til ca. Kr. 235,00 mod i 1895 til ca. Kr. 280,00; for Maaso til Kr. 290,00; for Kjelvik Kr. 574,00; for Berlevaag

Kr. 160,00; for Vadsø Kr. 6,66 og for Vardø for Baadfiskerne ca. Kr. 334,00 og for Fartøierne ca. Kr. 425,00 mod i 1895 Kr. 331,00.

Fartøiernes Bruttoudbytte pr Ton udgjorde for Hammerfest Kr. 189,00 mod i 1895 Kr. 151,00; for Maasø Kr. 131,00, og for Vardø Kr. 167,00 mod i 1895 Kr. 62,00.

Fangsten dreves for Hasvik udenfor Søroen i Juli og August fra 5 til 8 Mil fra Land, for Hammerfest som tidligere udenfor Kysten og dels under Jan Mayn og Spitsbergen, for Maasø udenfor Sorøen, Ingo og Bæren Eiland, for Kjelvik udenfor Nordkap og Søroen, for Berlevaag som tidligere paa Tanadybet 2 à 4 Mile fra Land, for Vadsø i Varangerfjorden og for Vardø paa Bankerne nord for Vardø og under Spitsbergen.

Fangstredskaberne var paa samtlige Steder den almindelige Haakjærringjuks (Dybsagn).

Under dette Fiske forulykkede 2 Mand for Vardø By, hvorimod intet Forlis indtraf.

D. Fangst efter Hvalros, Kobbe m. V. i Polaregnene.

Denne Fangst dreves i 1896 fra Hammerfest med 22 Fartøier, drægtig 778 Ton, med en Besætning af 221 Mand, fra Vardø med 4 Fartøier drægtig 300 Ton med 23 Mands Besætning.

Udbyttet udgjorde efter de for Mandskabets Part betalte Priser:

For Hammerfest	Kr.	132 718,78
» Vardø	»	7 000,00
Ialt	Kr.	139 718,78

Udbyttet fordeltes saaledes, at Rederiet for Fartøi og Udrustning fik ²/₃ og Mandskabet ¹/₃ til Deling. Om Aflønningen for Fører og Harpuner er ingen Oplysning meddelt.

Den gjennemsnitlige Mandslot udgjorde for Hammerfest ca. Kr. 200,00 og for Vardø Kr. 101,00.

Redernes Bruttofortjeneste pr. Ton udgjorde for Hammerfest Kr. 114,00 og for Vardø Kr. 23,33.

Fangsten, der som formentlig tidligere er drevet under Spitsbergen, gav et Udbytte af 462 Hvalros, 12 971 Kobber, 105 Bjørne, 2 Hvidfisk, 51 Rensdyr samt 111 kg. Dun.

Ingen Mand forulykkede, ligesom der heller ikke indtraf noget Forlis.

E. Hvalfangst.

I 1896 fangedes fra Dampskib:

I Hasvik	Herred	. . . . .	210	Hval	til	Værdi	Kr.	210 000,00
- Hammerfest	»	. . . . .	50	»	-	»	»	50 000,00
- Maaso	»	. . . . .	284	»	-	»	»	284 000,00
- Tanen	»	. . . . .	191	»	-	»	»	152 800,00
- Sydvaranger	»	. . . . .	113	»	-	»	»	67 800,00
- Vardo	»	. . . . .	248	»	-	»	»	270 000,00
	Ialt	. . .	1 096	Hval	til	Værdi	Kr.	1 034 600,00

Desuden ilanddrevet eller dræbt paa anden Maade:

I Maaso	Herred	. . . . .	3	»	-	»	»	1 000,00
- Sydvaranger	»	. . . . .	1	»	-	»	»	200,00
	Ialt	. . .	1 100	Hval	til	Værdi	Kr.	1 035 800,00

I 1895	fangedes	652	Hval til en Værdi af . .	Kr.	663 700,00
- 1894	»	883	» - - » - . .	»	800 070,00
- 1893	»	1 252	» - - » - . .	»	1 466 700,00
- 1892	»	1 083	» - - » - . .	»	1 168 000,00
- 1891	»	639	» - - » - . .	»	776 200,00

Nedenstaaende Tabel viser det samlede i Handelen komne Bruttoudbytte af dette Amts Fiskerier, Expeditioner til Ishavet m. V. i Aarene 1887—1896.

Fiskerier.	1896.	1895.	1894.	1893.	1892.	1891.	1890.	1889.	1888.	1887.
	Kr. 1 000,00	Kr. 1 000,00	Kr. 1 000,00	Kr. 1 000,00	Kr. 1 000,00	Kr. 1 000,00	Kr. 1 000,00	Kr. 1 000,00	Kr. 1 000,00	Kr. 1 000,00
Vinter- og Vaarfisket . . .	4 928,1	1 701,3	2 681,3	2 549,0	3 805,8	2 907,9	1 824,9	3 937,1	1 782,0	1 703,0
Sommer- og Høstfisket*) . .	1 366,8	1 117,1	1 426,9	1 629,5	1 647,9	1 659,6	1 139,4	1 321,2	1 056,0	932,9
Fedsildfisket	4,5	—	11,1	—	—	—	0,2	31,2	2,6	4,3
Vaarsildfisket	6,0	—	34,0	5,2	5,8	10,0	11,6			
Haakjærringfisket	112,1	70,2	29,4	26,5	22,9	25,1	22,7	15,5	37,3	40,5
Ishavsexpedition	139,7	114,2	105,7	116,2	137,7	125,2	131,2	103,4	123,0	179,2
Hvalfangsten	1 035,8	663,7	800,0	1 466,7	1 168,0	776,2	686,0	756,0	726,0	824,9
Ialt . .	7 593,0	3 666,5	5 088,4	5 793,1	6 788,1	5 504,0	3 816,0	6 164,4	3 726,9	3 684,8

* Heri indbefattet Værdien af den i Maasø under Sommerfisket til Klipfisk tilvirkede Torsk og Sei.

I Ærbødighed

N. Prebensen.

Fra

Inspektoren for Saltvandsfiskerierne i søndre Distrikt.

Brislingefisket i 1896

foregik — som sædvanligt — navnlig i Løbet af Aarets sidste Halvpart og helst langs Vestkysten.

I Nordre Bergenhus hørtes ikke noget til Brislingen før i sidste Halvpart af September; i Indre Nordfjord stængtes da adskillig Smaasild, som var mer eller mindre opblandet med Brisling, og i Sogn forekom ogsaa en Ubetydelighed af denne Vare. I første Halvpart af Oktober tog Fisket sig op — særlig i Indre Nordfjord; bedst var det dog i sidste Halvpart af Oktober og i Begyndelsen af November i Stryn, hvorfra man nu fik ganske ublandet Vare, som opnaaede gode Priser.

I Søndre Bergenhus viste endel Springestørje her og der, at Brislingen omkring Midten af August var i Bevægelse, og samtidig gjordes det første nævneværdige Stæng ved Mathopen i Fanefjorden, straks indenfor Vatlestrømmen; efterhaanden gik det nu paa med mindre Fangster i Søndhordland, særlig i Strøget Halsnøen—Mattrefjorden, samt omkring Østerfjorden i Nordhordland. Henimod Midten af Oktober sattes en større Laas i Toftevaagen ved Halsnøen, og i denne Maaneds sidste Halvpart fangedes flere Slumper pen Brisling i Manger ogsaa. Derhos fangedes lidt paa de forøvrigt sædvanlige Fangstpladse — saasom i Hardangers Fjordtrakter og i Sævereid- og Ekelandsfjordene. Prisen ved Noterne dreiede sig meget omkring Kroner 80,00 pr. Læst (12 Tønder); kun en mindre Del af Partiet krydredes straks, — det meste grov- eller letsaltedes, og af det paa sidstnævnte Maade behandlede gik ikke saa lidet til de hermetiske Fabrikker i Stavanger.

I Stavanger Amt gjorde etpar Notlag allerede i Slutningen af Juni og i Juli ganske god Fangst i Riseviken og Vistviken (omkring Tananger); noget senere sattes endel mindre Laase ved Bru, Møsterø og Rennesø. Virkelig godt blev Fisket dog først i sidste Halvpart af August, — det foregik da nogethvertsteds paa Strækningen Finnø—Erfjord, og ved de hermetiske Fabrikker, ved hver af hvilke der sysselsættes lige henimod 200 Mennesker, blev der Travlhed baade Nat og Dag; paa denne Tid

indfandt ogsaa en hel Del svenske Opkjøbere sig, tildels med egne Dampfartøier, og Liv og Rørelse var der overalt. Trafikken var tilfredsstillende til midt i September, men afbrødes nu af det lige til Midten af Oktober omtrent uafladelig rasende Uveir. Derefter sattes først endel mindre Laase omkring Tananger igjen, og omkring 20de Oktober gjordes etpar meget indbringende Stæng ved Rennesøs Nordside; i første Halvpart af November indstængtes ogsaa nogle Slumper ved Jørpeland i Strand og i Høgsfjord; men idetheletaget var Fangsten dennegang mindre i de indre Ryfylke-Fjorde. Fra midt i August til midt i November var Brislingen gjennemgaaende pen, hvorimod den, som senere fangedes, tildels adskillig var opblandet med anden Smaasild.

Især for Stavanger By og dens Omegn er Brislingebedriften blevet en Sag af den allerhøieste Betydning, — den stadig tiltagende Fabrikvirksomhed her afgiver isaamaade det mest slaaende Bevis. Saavidt jeg har kunnet erfare, stillede den gjennem nævnte By i de to sidste Aar foregaaede Brislingetrafik sig omtrent saaledes:

I Aaret	1895	1896
indkom som Handelsvare . . .	37 000 hl.	45 000 hl.
	(endel fra det Bergenhusiske ogsaa)	
	hvoraf	
nedlagdes til «Sardiner» . . .	4 900 hl.	8 500 hl.
» - «Ansjos»	6 100 »	10 000 »
saltedes	5 000 »	6 000 »
exporteredes — krydret i Tønder — til Sverige	16 000 »	16 500 »
til Agn og Hjemmeforbrug . .	1 200 »	1 300 »
til Gjødsel om Vaaren (hovedsagelig i sidste Halvdel af Marts, i April og første Halvdel af Mai)	3 800 »	2 700 »

Skjønt der for det, som gik til Gjødsel, kun erholdtes gjennemsnitlig 80 Øre pr. Hektoliter, blev Middelprisen paa første Haand for de anførte Totalkvanta paa det nærmeste Kr. 10,50 pr. Hektoliter.

Langs vor Sydkyst fiskes der jo ogsaa endel Brisling, men kun lidet i Sammenligning med det ved Vestkysten; Forsøgene paa hin Strækning har ogsaa hidtil meget indskrænket sig til nogle almindelige Fangstpladse — saasom omkring Holmsbo, Moss og Hvaler (Kristianiafjorden).

Under Deltagelsen i Østlandssildefisket senhøstes er Vestlændinger — bl. a. gjennem den her ikke usædvanlige Alkejagt — kommet paa den Tro, at her maatte være noget at gjøre for dem i Brislingesaisonen ogsaa, og Forsøgsexpeditioner fra Vestkysten har derfor taget Forholdene i nærmere Betragtning, men det synes efter alt, som Brislingen er en mer usikker Gjest paa den Kant og derhos, forsaavidt den forekommer, oftere omgaaes anden Sild; mens der saaledes i en større Del af August 1895 havde været meget Brisling i Larviksfjorden, hvor endel Fiskere af Mangel paa almindelige Fangstredskaber havde stelt sig til Vad af Sækkestrie, hvormed de tog op, saameget de ønskede, og adskilligt gik til Gjødsel, efterat Folk rundtom havde spist sig mætte paa den, og der videre fra Begyndelsen af August til midt i Oktober s. A. jevnlig skulde været Brisling tilstede omkring Øerne mellem Langesund og Kragerø, mellem Lyngør og Tromøen samt paa Kristianssandskanten, hvor — nærmest af Mangel paa Fangstmidler — ingen større Mængde ialfald var fanget, — saa godtgjorde forskjellige Forsøg nu sidste Høst, at Brislingen da kun yderst sparsomt var tilgjængelig; imidlertid har man nu paa flere Steder forberedt sig til at modtage den, naar den maatte komme.

I en tidligere Beretning har jeg fremholdt, at man ønsker den mulisgt forsvarlige Fremfærd med Brislingen, som med Hermetik-Industriens Opkomst i de sidste 10—15 Aar er blevet Gjenstand for alt sterkere og sterkere Efterspørgsel, og at man navnlig beklager det Faktum, at der i en Aarrække om Vaaren — i Gydetiden, da Brislingen har vist sig uskikket til «Ansjos» og ogsaa i andre Former er meget tarvelig til Menneskeføde — har været spredt Tusinder af Tønder af denne værdifulde Sildeart udover Markerne som Gjødsel; oftere har kun en forholdsvis Bagatel kunnet udnyttes til Menneske- eller Kreaturføde og Agn, blot etpar Kroner for en svær Baadladning har hellerikke været nogen Sjeldenhed, og forskjellige Mængder har man maaket paa Sjøen igjen, naar der ikke længer var nogetsomhelst Bud at faa. Betænkelighederne, ja Afskyen, ligeoverfor saadan Fremgangsmaade vokser stadig — saavel blandt Fiskerne som Kjøberne, og som et Bevis for, at en Stopper her ansees paatrængende nødvendig, skal anføres, at der ihøst for privat Regning sendtes et Dampfartøi omkring til Fiskeværene i Ryfylke, hvor der da laa Brislingfiskere fra hele vor Vestkyst, for at erfare den almindelige Mening om Sagen; en Dag adspurgtes saaledes ialt 229 Fiskere, — af disse erklærede de 218 det for deres ubetingede Ønske, at *Brisling til Gjødsel maatte ved Lov snarest muligt blive forbudt*, mens de øvrige 11 var enten mer eller mindre tvivlraadige eller ligegyldige ligeoverfor Spørgsmaalet, og der er al Grund til i dette temmelig enstemmige Ønske at se hele vedkommende Fiskerbefolknings Mening forsaavidt

udtrykt, — de mange Hænder, som om Høsten er i travl Virksomhed med Brislingens Tilgodegjørelse, ser selvfølgelig intet heller, end at den maa være i Fred i Gydetiden, og hvad endelig Brislingen som Gjødsel angaar, saa har jeg fra saa kompetent Hold, som man kan ønske sig, faaet det Svar, at den ogsaa her er temmelig tarvelig (noget helt andet er da Ganet — Gjæller, Hjerte o. s. v. — af Vaarsilden f. Ex., — for 1 Tønde af saadant Gjødningsstof faaes friskvæk flere Kroner). Den nævnte Tvivlraadighed hos enkelte Fiskere gjaldt kun den Side af Sagen, hvorledes man dog skulde bære sig ad, naar man ikke paa Forhaand havde Vished for, hvorvidt man kunde blive af med sit Brislingstæng; men hertil svarede Flertallet, at det med Nutidens Kommunikationer ingen Vanskelighed er at komme til saadan Vished, — og den i Tilfælde til Mad eller Agn uafsættelige Fangst maatte simpelthen slippes fri igjen.

Idetheletaget raader der efter min Erfaring overalt sterk Misnøie med, at saameget af det, som optages af Sjøen, udelukkende gaar til Gjødsel eller i mer eller mindre raadden Tilstand styrtes overbord igjen. For andre Fangstredskabers Vedkommende blev det vel vanskeligt at finde Regler, som kunde afstedkomme ønskeligere Forhold, men for Noterne maatte saadant kunne ske; man hører saaledes ikke sjelden saadanne Udtalelser, at det forargelige Syn af Dynger af død Sild baade her og der i Fjæren i væsentlig Grad vilde undgaaes, om man uden videre lod Stæng fare, af hvis Indhold mindst saa eller saa mange Procent var uanvendeligt som ovenfor nævnt.

Januar 1897.

H. L. Buvig.

Fra

Fiskeriinspektoren i Romsdals samt Søndre og Nordre Trondhjems Amter.

Herved har jeg den Ære i Medfør af Instruxen § 8 at afgive den aarlige Beretning om min Virksomhed i Aaret 1896.

— —

Blandt mere almindelig Anliggender, hvortil man har anmodet om min Bistand i forløbne Aar, kan nævnes (ved Siden af Spørgsmaal om Fiskeriernes Gang og Udbytte, Priser, Varernes Tilvirkning, Redskaber m. V.) Spørgsmaal om Bygning af hensigtsmæssigere Baade og Fordelene ved at benytte Dampskibe med Dorier; disse Spørgsmaal bliver efterhaanden mere og mere vigtige for de Distrikter og Bygder, hvor Fiskerbefolkningen i særlig Grad begynder at indse, at dens Brug ikke længere er hensigtsmæssig. I en tidligere Aarsberetning har jeg nærmere omhandlet dette og kan saaledes forbigaa det her. Anskaffelsen af bedre Redskaber, navnlig for Skreifisket i de mere strømhaarde «Fiskehave», er ogsaa hyppig blevet omhandlet under mine Besøg i Fiskeværene i Aarets Løb; denne Side af Bedriften staar i nøieste Forbindelse med Baadspørgsmaalet, og Sagens Udredning kommer derfor stadig i Forening med en Diskussion om Baadene eller Anvendelse af dækkede Fartøier. Og da en hensigtsmæssig Benyttelse af Fartøier, som kan lægges til Ankers paa Fiskehavet, streifer ind paa Lovgivningen om Fiskerierne i vedkommende Distrikt, udvikler disse Forhandlinger sig i Regelen til en Drøftelse af, hvorledes der hensigtsmæssigst skal kunne skaffes behørig Adgang for den mere tidsmæssige Driftsmaade ved Siden af og uden Fortrængsel af den gamle, som Lovgivningen har søgt at værne om, til ikke liden Hindring for den moderne. Den for Skreifisket paa Søndmørshavet trufne Ordning med fastsat Grænse for Skøiternes og Kutternes Brug, er ikke længere tidsmæssig; den er en Hindring, som skader Distriktets Fiskeri, og til hvis Fjernelse min Bistand er blevet paakaldt. Paa Onahavet og paa Buddybet udenfor Bjørnsund (i Romsdals Fogderi) er *Konflikten mellem Baadenes og Skøiternes eller Kutternes Brug af Fiskehavet bleven tilspidset og kræver sin Løsning jo før jo heller.* I den Anledning er der saavel af Fiskerbefolkningen som af Amtmanden stillet

Anmodning til mig om at afgive min Erklæring, hvilket vil blive imodekommet i nærmeste Fremtid. Derved vil jeg atter komme tilbage til Udtalelser fra Fiskerne i de forskjellige Dele af Romsdals Amt angaaende en ny Lovgivning for Torskefiskerierne i Amtet, et Anliggende, som i flere Vintre har været drøftet i Nordmøres Distrikt i specielle Fiskerimøder, og hvorom jeg i sin Tid har afgivet Indberetninger til det kongl. Departement, men som i de sidste to Vintre er blevet stillet i bero, for at man kunde faa se Udfaldet af Storthingets Behandling af Forslagene til nye Love for Torskefiskerierne i Nordland, Tromsø og Finmarkens Amter. Men hvorledes end Udfaldet bliver, anser jeg det uomtvisteligt, at Forholdene inden Romsdals Amt kræver sin specielle Ordning i sin særegne Lov, uanseet Forholdene andensteds.

* * *

Fra tidligere Aarsberetninger vil erindres, at jeg har fortsat mine Undersøgelser angaaende Sop paa Klipfisk, Aarsagen dertil og Midler til Forebyggelse deraf. Som en af de væsentligste Aarsager til Sop paa Klipfisk har jeg troet at kunne fremholde Mangler ved Fiskens Tilvirkning, navnlig under Tørringen; min Mening i dette Stykke synes mig bestyrket ved Erfaring fra Undersøgelser i forløbne Sommer og i hvad der fra forskjellige Hold berettes mig. Da nogen gjennemgaaende Forbedring af nævnte Del af Tilvirkningen neppe lader sig gjennemføre i større Udstrækning før efter længere Tids Samvirken fra Varemodtagernes og Exportørernes Side — noget hvortil Udsigterne er smaa endnu — har jeg fæstet min Opmærksomhed ved et andet Moment i Sagen, nemlig Muligheden af at kunne faa indskrænke Smitten af Sop under Fiskens Lagring efter at den, tilsyneladende sopfri og frisk, er indlagt i Lagerrummet. Som et vigtigt Middel til at forebygge saadan Smitte har jeg tænkt mig en stadig og stærk Ventilation af Lagerrummene, og har til dette Øiemed konstrueret et Ventilationssystem, som jeg agter at udarbeide videre og forelægge Interesserede til nærmere Udtalelser. Hidtil har det ikke vist sig tilstrækkeligt at udlufte og udrøge, «disinficere» eller vaske Lagerrummene; thi selv i saadanne til det yderste rengjorte Rum smittes Fisken af Sop i varme, fugtige Somre, navnlig var dette Tilfældet i Sommer og Høsten udover. Aarsagen hertil tror jeg visselig maa være den, at Rummene mangler Ventilation, og at Soppen *derfor* fremelskes i saadanne Rum som i en Drivbænk, hvor Varme og Fugtighed er tilstede i rigelig Mængde. Enhver, som med Opmærksomhed betragter Forholdene i de fleste Pakhuse og Sjøboder i Klipfiske-Exportbyerne og i Distrikterne, vil utvilsom finde, at Fugtigheden der er i høi Grad fremherskende, og at Ventilationen er saa overmaade ringe eller saa godt forhindret der, at selv Varer, som er mindre ømfindtlige overfor Fugtighed end Klipfisk, jo maatte tage Skade. En nærmere Udredning af denne Sag og Forslag til Forsøg

med at prøve et saadant af mig tænkt Ventilationssystem vil fremlægges om nogen Tid. Da jeg først medio December var kommet ind paa den her antydede Løsning af Opgaven, kunde det ikke lade sig gjøre at faa Sagen tilborlig drøftet allerede iaar og — i Tilfælde — Forslag til en Bevilgning fremsendt til Storthinget i 1897. De nærmere Omstændigheder herved vil være det kgl. Departement bekjendt.

* * *

Agnmangel under Skreifiskerierne i mit Distrikt er der ikke saa ofte som i andre Distrikter. Kun i enkelte Vintre efter et meget misligt Fedsildfiske indtræder Agnmangel i nogen Grad og for en kortere Tid; slaar derimod ogsaa Vintersildfisket og Vaarsildfisket feil, kan der nok blive en følelig Mangel paa Agnsild ogsaa i mit Distrikt. Efter det yderst mislige Fedsildfiske i 1894, da næsten hele Kystens Befolkning var «sildelaus», fandt jeg det paakrævet at anstille nærmere Undersøgelser om, hvorledes en indtrædende Agnmangel for Skreifiskets Vedkommende skulde kunne afhjælpes. Det forekom mig blandt andet sandsynligt, at der i mit Distrikts talrige, langt ind i Landet stikkende Fjorde maatte findes Angskjælsbanker i større Udstrækning end almindelig bekjendt blandt Befolkningen. Samtidig kom jeg ogsaa ind paa den Tanke at anstille Sammenligning mellem de forskjellige Sorter Agnsild, som almindeligst bruges, og navnlig undersøge, hvorvidt den smaa *Fjord*sild og anden Smaasild, som holdes stængt i Not i længere Tid (fra Vinterens Begyndelse ofte ligetil langt ud i Februar) var noget godt Agn og værd de Omkostninger, som dens Stængning i Laas og Kjøb til høie Priser i Regelen medfører for Fiskerne. At opbevare den dyrekjøbte Agnsild i Fiskeværene under Landligge ved at lade den stivfryse, var allerede før Gjenstand for mine Undersøgelser og praktiske Forsøg.

Saavel under Skreifiskerierne i 1895 og iaar som i Løbet af begge Aars Somre og Høstmaaneder har jeg fortsat disse Undersøgelser angaaende Agnsild og Agnskjæl, ved given Tid og Anledning, ude paa Fiskeværene og inde i Fjordene. For en længere Tid maatte disse Undersøgelser være nærmest af forberedende eller foreløbig Karakter. Befolkningens ofte meget ringe Kjendskab til vedkommende Naturforhold gjorde det nødvendigt for mig personlig at besøge de Lokaliteter i Fjordene, som det gjaldt at faa undersøgt. Og uagtet jeg nu gjennem de indsamlede Oplysninger har erhvervet mig et Overblik over Forholdene inden Distriktet staar der endnu adskilligt tilbage at undersøge, inden jeg kan trøste mig til at give en udførlig Udredning og en derpaa støttet, forhaabentlig nyttig Veiledning i at udnytte og beskytte Agnskjælsbankerne, og i Forbindelse dermed at give en Anvisning paa at vælge Agn og Agnsild efter Aarstid og Fiskeplads samt skjelne mellem god og daarlig Agnsild — en Anvisning, som synes mig vilde være ganske nyttig for visse Dele af mit Distrikt. En

kortere Redegjørelse for enkelte Sider af Agnsporgsmaalet vil jeg dog ikke tilbageholde, men allerede nu fremlægge i Forventning af, at den vilde kunne foranledige en Meningsudvexling fra forskjellige Hold om Sagen.

Det er almindeligt, at Agnsildsælgere eller Opkjøbere allerede tidlig paa Vinteren sikrer sig Sildelaas paa bekvemme Steder i Distriktet, for dernæst under Skreifisket at lade Silden føres i fersk Tilstand frem til et centralt beliggende Sted, hvor Fiskerne fra en Række Fiskevær i Nærheden kan faa kjøbe den i smaa Partier og Stampevis. I flere Aar har Fiskefartøis-Rederne i Aalesund og paa Søndmørsøerne dannet Agnkompagnier, som for fælles Regning kjøber Agnsildslaas, hvorfra specielle Dampskibe til visse Tider henter Agnsild, som derpaa afleveres til de i Havnen liggende Fiskerbaade og Fartøier, eller som ogsaa bringes ud paa Fiskehavet og fordeles der mellem Fiskerfartøierne i Henhold til forud truffen Aftale. Det gjælder at faa fersk Sild til Agn, og at levere Agnsilden saa fersk som mulig til Fiskerne. Men den hele Agnsildstrafik lider af væsentlige Mangler, som jeg dog ikke her skal komme nærmere ind paa: kun vil jeg nævne, at Sildens Pakning i Tønder, som slaaes godt til, derpaa stuves i Dampskibsrum og saa efter nogle Døgns Forløb leveres Fiskerne — er en Fremgangsmaade, som er meget uhensigtsmæssig og som oftes resulterer i et slet Agn. Thi Silden, især Smaasilden, er allerede efter en kort Tids Opbevaring i tætte Tønder, temmelig blød og er begyndt at «gjære»; Smaasild, som kun havde været en Dag i Tønder i Dampskibsrum efter at være taget levende fra Noten i *Frøstreir*, havde ved Tøndernes Aabning en Temperatur af 10—12 Graders Varme og allerede halvt udskjæmt. Kasser paa en halv Tøndes Rumfang eller høist en Hektoliter og som er lidt grisne (ikke-tætte) er hensigtsmæssigere; flettede Kurve end bedre

Transportmaaden er vigtig, men dog ikke det vigtigste og afgjørende for god Agnsild. Er ikke Silden af Naturen «god», bliver den det slet ikke efter en længere Tids Transport, hvor udmærket man end steller med den, afkjøler den og stivfryser den. Der findes pent-udseende Smaasild, som ikke duger til Agnsild, selv om den sættes levende paa Anglen. Erfarne Fiskere, som forgjæves allerede har brugt slig Sild til Agn, siger at Silden har taget Usmag efter «Dyebund» eller Mudderbund og anden ildelugtende Bund paa det Sted, hvor den har været holdt stængt; men Fiskerne har ikke for Skik at undersøge Sildens Godhed paa *Forhaand*. Ved flere Leiligheder har jeg givet Fiskerne det Raad at undersøge Sildens Dugelighed for Agnbrug ved at kryste Silden mellem sine Fingre og derpaa lugte til Silden; de vil da kunne lugte sig til, om Silden har «Usmag» eller om den har frisk Sildelugt; ægte Havsild har altid en fremtrædende, ren Sildelugt, som ingen Fisker vil kunne tage Feil af. Naarsomhelst der har været Anledning for mig til at give denne enkle Undersøgelsesmaade til Veiledning for Fiskerne, har de strax og uforbeholdent

erkjendt, at denne Prøve var simpel og grei nok samt oftere tilføiet, at nu «har de lært den Kunst med».

Ved at indsamle Oplysninger fra omtrent alle større Fiskevær inden Distriktet under 3 Aars Skreifiskerier har det vist sig, at Fiskernes Erfaring gaar ud paa, at «Fjordsild» enten den er stor eller smaa, enten fed eller mager, i Regelen er et temmelig kleint Agn og staar ikke alene tilbage for Havsild ja for mager Storsild og udgydt Vaarsild, men endog kan være daarligere end gammel Spegesild og anden Saltsild. Men under et travlt Skreifiskeri, naar det gjælder at faa udsat Linerne i saa stor Mængde som muligt, fordi der er en stor Fisketyngde under Land, er man lidet nøieseende med hvad Slags Agn der sættes paa Anglerne, og Fiskerne er da heller ikke saa nøie om, hvad de betaler for Agnsilden; fast ubrugelig Fjordsild sælges da med Lethed; thi «Sild er Sild og Agn blir Agn, naar det sættes paa Angelen». Hvad der paa den Maade ødsles med Udlæg til Agn er ganske betydeligt. Naar det erindres, at alene Søndmøre (med Aalesund) kan forbruge Agnsild til et Beløb af Kr. 40 000,00 à Kr. 60 000,00 om Aaret — til Skreifisket og Bankfisket — og følgelig det hele Distrikt mindst ligesaameget til, samt at der ofte gaar tilspilde større Masser af Agnsild under længere Tids Landligge, saa vil det forstaaes, at det baade er af stor økonomisk Betydning at faa godt Agn (frisk Sild) og at have Anledning til at faa Agnsilden opbevaret i fersk og frisk Stand under Landligge. Sagen er særlig økonomisk vigtig for de Fiskere, som bærer det hele Udlæg til Agnforbruget, hvad enten Agnet kan benyttes som saadant eller maa kastes bort som bedærvet. (Spørgsmaalet om Agnsildsfryseriers Nytte skal jeg ikke her komme nærmere ind paa; thi, som ovenfor berørt, vil dette blive omhandlet ved en anden Anledning).

Fiskernes Kjendskab til andet Agn end Sild er i Almindelighed ikke stort; kun i enkelte Fjorde og paa nogle faa Steder ved Kysten har Fiskerne lært sig til at bruge forskjellige Slags Agn istedetfor Sild, naar det er nødvendigt. At der hist og her ogsaa andensteds findes erfarne Fiskere, som har godt Skjøn paa at vælge Agn, afsvækker ikke den Kjendsgjerning, at Fiskerne i Almindelighed ikke er saa kyndige i dette Stykke, som de kunde formodes at være. Den som oftest noksaa lette Adgang til Sild har rimeligvis afholdt dem fra at prøve andet Agn. — Det er heller ikke almindeligt i mit Distrikt, at der til samme Slags Fiskeri benyttes forskjelligt Agn i Henhold til Aarstiden og til Fiskepladsen; den Omhu, som f. Ex. de hollandske og engelske Linefiskere ude i Nordsjøen viser i Valg af dette «rette Agn» for en vis Tid af Aaret og for de forskjellige Banker i Nordsjøen eller Kanalen, er noget som er forholdsvis sjeldent for vore Fiskere. Der findes dog Steder i mit Distrikt ogsaa, hvor Fiskerne baade har Kjendskab til denne «Fiskens Natur» for et vist Agn og virkelig jævnlig søger at faa fat i det «rette Agn»; men det kunde og burde været almindeligere og vilde snart vise sig at bringe

Fordel. — Nogle helt mislykkede Forsøg (for nogle Aar tilbage) paa at drive Bankfiskeri udenfor Trøndelagens Kyst skyldes vistnok, efter hvad jeg kan forstaa, hvad det slette Udbytte angaar, væsentlig den Omstændighed, at Fartøierne havde benyttet slet og for Tilfældet upassende Agn. At Sommerfiskeri paa Havet, i den Tid Fisken gaar mere spredt end Skreien i Gydetiden, ofte kan være smaat nok, tør for enkelte Distrikters Vedkommende ogsaa skyldes manglende Omhu ved selve Ægningen, Agnets Indsættelse paa Angelen. Der er ofte en betydelig Forskjel mellem de forskjellige Distrikters Ægningsmaade. Under en Fiskeriudstilling havde jeg engang Anledning til at vise nogle Søndmøringer en «smuk» Samling af forskjellige Agnsorter indsatte paa Angel og sendt fra Trøndelagen etsteds. «Det er ingen Fisker, som har ægnet dette», bemærkede en af Søndmøringerne og pegte paa et Kveiteagn og dernæst paa et Torskeagn, saa ubrugeligt syntes han Ægningen var; men det var dog ægnet af en erfaren Fisker efter Bygdens «Skik og Brug». At det var en slet Ægning, deri var jeg ganske enig; thi Agnet var hængt paa Angelen omtrent som man hænger en Frakke paa en Klædesnab. — Hvorledes en slet Ægning kan føre til et stort Agnforbrug og daarligt Fangstudbytte, fik jeg engang Anledning til at bevise for en Flok Fiskere paa et af vore største og bedste Fiskevær med en dygtig Fiskerbefolkning. En Baad var netop kommet ind med en maadelig Fangst af stor Hyse (Kolje); flere af Fiskene var ualmindelig trinde og store i Bugen, hvorfor jeg bad om at faa undersøge, hvad Næring disse Fiske havde levet af og blevet saa trinde af. Fiskene blev da aabnede, og jeg tog ud af den enes Mave 25 — fem og tyve — Stykker friskt Agn, som maatte være slugt i Løbet af Dagen; altsaa 25 Gange havde den ene Fisk nappet Agnet af, før den blev fanget paa den 26de Angel! Saa ualmindelig slet var Ægningen og saa meget Agn kostede den Fisk. Efter en Stunds Drøftelse af dette, ikke saa ganske enestaaende Tilfælde, blev Fiskerne enige med mig deri, at det var ikke Hysen, som var saa usædvanlig klog og behændig, men at det var vedkommende Fisker som var det modsatte. At Ægningen var efter «Skik og Brug» paa Stedet, gjorde ikke Sagen bedre i mine Øine, men blev taget som en god nok Undskyldning efter Fiskernes Mening derom. Af dette og flere lignende Exempler paa daarlig Ægning tør man og bør man ikke drage den Slutning, at den betydelige Forskjel, som stadigen findes mellem visse enkelte Nabostrøgs Fangstudbytte af Skreifisket, hovedsagelig skyldes Ægningsmaaden; men at denne spiller en større Rolle under Skreifisket end almindelig erkjendes, derom føler jeg mig overbevist. Det er forresten en eiendommelig, men ikke praktisk nyttig Skik i enkelte Dele af mit Distrikt, at Ægningen efter «Skik og Brug» udføres af Gutter og unge Mennesker udenfor Baadlaget, uden Skjøn paa Fiskeri eller Ægningens Betydning; Arbeidet bliver derved vistnok billigt og tidsbesparende for Fiskerne, men dyrt ogødselt for Fiskeriet og Fangstudbyttet, derfor tilslut en slet Økonomi for Fiskerbefolkningen

i det hele. Hvad der er «Skik og Brug» ved et saa traditionelt Arbeide som Skreifisket hos os, vil kun efter lang Tids Bestræbelser og efter mange frugtesløse Forsøg paa at faa Manglerne erkjendt, kunne blive ændret og forbedret i forønsket Grad. Det vil dog forhaabentlig gjøre sin Nytte at paapege det og faa det offentlig omtalt. Fiskerne er sene i at erkjende Mangler ved sin Bedrift, men har de først faat rigtig Greie paa Tingen, er de raske nok til at indføre Forbedringer.

* * *

Hvad Brugen af Agnskjæl og Distriktets naturlige Forraad paa Agnskjælsbanker angaar, saa har mine Undersøgelser desangaaende endnu ikke kunnet omfatte nogen større Strækninger; det er imidlertid min Agt at fortsætte Befaringen af de Fjorde og øvrige Steder, hvor Agnskjælsbanker forefindes, og hvor der kan være Udsigter til at kultivere Agnskjæl i noget Omfang og til at skaffe Bygden en liden Indtægtskilde. Fra alle Herreder langs Kysten og i Fjordene i Distriktet har jeg indsamlet Oplysninger om Agnskjæl, deres Udbredelse og deres Anvendelse samt om Retsopfatningen med Hensyn til Eiendoms- og Brugsretten af Agnskjælsbankerne i og udenfor Bygden.

Om Forholdene i sin store Almindelighed skal jeg kun i forbigaaende bemærke, at de er høist forskjellige i de forskjellige Bygder. Der findes kun nogle ganske faa Fjorde, hvor Indsamling af Skjæl til Agn er blevet en mere eller mindre paaagtet Indtægtskilde, og hvor der drives et Brug med særeget Redskab. I mange Fjorde er der store Agnskjælbanker, som ingen gjør Brug af uden ganske leilighedsvis til Agn for Smaalinefiskeri. Ved Kysten findes i Regelen kun lidet af Skjæl, saavidt Befolkningen kjender noget dertil; ved enkelte Dele af den yderste Skjærgaard især der, hvor Havet staar lige paa er næsten ingen Slags Skjæl, og Befolkningen paa saadanne Steder har ikke engang Navn paa de enkelte Slags Skjæl, som kan findes paa Indsiden i Bugter og Sund. At der blandt Befolkningen findes dem, som bruger Skjæl baade til Fiskeagn og til Menneskeføde hører til de største Sjeldenheder; i denne Henseende indtager den norske Kystbefolkning en eiendommelig Stilling og vrager som uspiselig, hvad andre betragter som udmærket Føde. Det er kun i Namdalen jeg har truffet Fiskere og andre Landsfolk, som har «kunnet spise» Blaaskjæl og almindelige Strandsnegle; en indvandret Gaardbruger (søndenfra) i Namdalen fortalte mig, at i hans Familie var baade Blaaskjæl og Hestskjæl (Ovdeskjæl) almindelig yndet Ret, navnlig i Form af Pandekager. Ellers i hele mit Distrikt er det kun i Nærheden af Trondhjem, at Fiskere optager Skjæl for at tilberede en Madvare deraf til Salg i Trondhjem; de lægger forøvrigt lidet Vind paa at skaffe sig noget større Marked og tager næsten udelukkende Blaasjæl (*mytilus edulis, Lin.*), kun yderst sjelden ogsaa Kamskjæl (*pecten islandicus, Müll.*), som dog var almindeligst, næst

Østers blandt Fortidens Nordboere (ved Tautra nær Trondhjem findes den eneste Kamskjælsbanke, som udnyttes endnu).

De til Agn mest anvendte Sorter Skjæl er Hesteskjæl, ogsaa kaldet Orskjæl eller Vobskjæl eller Ovdeskjæl *(mytilus modiolus, Lin.)*, dernæst Blaaskjæl og Kuskjæl *(cyprina islandica, Lin.)*; sjeldnere benyttes Porkeskjæl ogsaa kaldet Grisskjæl og Sandmige *(mya arenaria, Lin.)* samt Knivskjæl *(solen ensis, Lin.)* og Albueskjæl ogsaa kaldet Grytskjæl, Patteskjæl o. s. v. *(patella vulgata, Lin.)*. Andre Skjælsorter vides ikke benyttede som Agn hos os; i denne Forbindelse kan bemærkes, at selv et saa udmærket og af Hollænderne og Englænderne saa stærkt benyttet Agn som Buhund *(buccinum undatum, Lin.)* kun yderst sjeldent bruges af vore Fiskere.

Der er kun nogle faa Steder i Distriktet, hvor Agnskjæl optages og forsendes til Salg i Fiskeværene; der findes endel flere Steder, hvorhen udenbygds-Fiskere kommer for selv at forsyne sig med Agnskjæl. Ellers er det almindeligst, at alslags Agnskjæl tages af hvemsomhelst og hvorsomhelst for eget Brug.

Egentlig er det kun Hestskjæl *(mytilus modiolus, Lin.)*, som er Gjenstand for Opsamling og Forsendelse (særlig til Lofoten) afskallet og saltet. I største Udstrækning drives Opsamlingen i Kolvereid, og her fornemmelig i Indrefolden mellem Korsnesstrømmen og Foldereidsundet, indenfor dette Sund og udenfor nævnte Strøm er Opsamlingen af mindre Betydning, da Skjælbestanden her er mindre og Skjællene mere smaafaldende og magre; det samme gjælder Saltenfjorden. Opsamling og Salting af Hesteskjæl for Lofotfisket begyndte herfra for ca. 7 Aar siden; Udbyttet opgives at have været fra Kr. 500,00 til Kr. 2 000,00 om Aaret og har hidtil været i Tiltagende og tildels givet en stor Fortjeneste, skjønt Afsætningen enkelte Aar har været meget liden og medført Tab for Opkjøberne. I Namsenfjord har der ogsaa i de sidste Aar været drevet Opsamling og Salting af Hestkjæl, men i ringe Maalestok, i nogle faa Steder i Leka og Nerø er der i de sidste Aar begyndt Opsamling af Hestskjæl, men Findestederne er lidet kjendte og Opsamlingen ganske ubetydelig. Andensteds i mit Distrikt, hvor Hestskjæl eller Vobskjæl forefindes og Findestederne kjendes, sker Optagningen kun for Bygdens Brug og ingensteds i nogen større Udstrækning. Som en Undtagelse nævnes, at der fra Hitteren er gjort et første Forsøg med Saltning og Forsendelse af Skjæl til Lofoten, og at der etpar Steder paa Søndmøre forsøgsvis er bleven brugt Plog og Klype til Optagning af Skjæl paa dybere Vand.

Om Hestskjæl som godt Agn er at bemærke, at det hovedsagelig er et tjenligt Agn for Skreifisket og først i den sidste Del af Fisket, naar Skreien er kommet nær under Land. Paa Spørgsmaal om, hvorfor dette Agn ikke bruges tidligt i Fisket, naar det ansees at være saa godt, fik jeg af nogle Fiskere det eiendommelige Svar, at «det ikke gik an at byde Skreien «Gjæstebudsmad» med det samme den kom, Agnet var for kostbart til dagligdags». Sagens virkelige Sammenhæng er nok den, at saalænge

Skreien staar ude paa Dybet, hvor ikke Hestskjæl kan voxe eller forefindes, tager den ikke dette Agn; først naar Skreien er naaet ind paa de skjælbevoxede Banker og Grunde, eller har passeret Raaserne og Renderne, hvor der er grundere og findes forskjellige Slags Skjæl fra Naturens Haand, tager den Hestskjæl paa Angelen Skjønt Torsken er en slugvorren Fisk, synes den dog at nære Mistanke til den Slags Lokkemad, som kommer den høist uventet og ikke passer ind i Omgivelsernes Fauna eller Flora. Denne Forklaring har en Sandsynlighed for sig.

De øvrige Agnskjælssorter vides ikke at være Gjenstand for Handel, hvilket synes noksaa besynderligt; thi som godt Agn staar enkelte over Hestskjællet. Forsendelse af *friske* Skjæl er noget nær ukjendt i Distriktet; kun Blaaskjæl bliver nu og da forsendt, men da til Salg til Menneskeføde, ellers kogt og afskallet.

Hvad Skjælbestanden i sin Almindelighed angaar, saa har Befolkningen ikke synderlig Kjendskab til den. Der er dog, saavidt skjønnes, al Sandsynlighed for, at der mangfoldige Steder maa findes Skjælbanker, hvorom ingen endnu har Besked, fordi ingen har søgt derefter eller har havt nogen Interesse deraf. I de Fjorde i Namdalen og ellers, hvor Hestskjælsoptagningen nu drives som en Binæring af ikke saa faa, er Skjælsamlingerne eller Bankerne som Regel opdaget ved et Tilfælde, meget sjeldent efter en planmæssig Søgning efter Skjæl. Flere Fjordarme, som jeg har besøgt for at undersøge, sagdes at være ganske blottede for alslags Skjæl (undtagen Blaaskjæl), men viste sig dog at have en noksaa pen Forsyning deraf. Om at værne om Agnskjælbestanden er der ingensteds Tale, end mindre om at kulivere Bankerne eller skaffe nye frem. En enestaaende Undtagelse findes, nemlig i Levanger, hvis Fiskeriselskab har gjort Forberedelser til at faa istand Skjælkultur i en liden Maalestok i det nærliggende Bassin Eidsbottn, hvor der er en ualmindelig frodig Blaaskjælsbanke og desuden findes Hestskjæl, Kuskjæl og Porkskjæl, men i ringere Mængder. At der ellers ingensteds er nogen Interesse for Kultivering af Skjæl, og at der paa given Anledning kun fra etpar Steder er udtalt et svagt Ønske om at faa nærmere Rede paa Skjælkultur, har sin letforklarlige Grund i den Omstændighed, at Eiendomsretten til Agnskjælsforekomster og større Banker overalt er usikker og omtvistet; i Regelen er den Retsopfatning gjældende, at enhver kan tage Skjæl, hvor han finder for godt, og skjønt der er opstaaet skarp Uenighed mellem Grundeiere og udenforstaaende om Retten til Agnskjæl — saavel fastsiddende som fritliggende — vides dog intet Tvistemaal derom at være afgjort ved Rettens Mellemkomst. Hvorsomhelst der er nogen større Opsamling af Skjæl, drives Optagningen paa Rov, hensynsløst overfor Nutid og Fremtid. Og da man savner Kyndighed i at bedømme, hvor stor Skade der aarligaars sker under denne Plyndring, er der Sandsynlighed for, at de nu bekjendte gode Skjælbanker snart vil blive ødelagte, hvis de ikke allerede er det. Man behøver kun at erindre, hvorledes det er gaaet vore Østersbanker

langs hele Kysten, for at forstaa, hvor hurtig Ødelæggelsen kan foregaa, og hvor ualmindelig vanskeligt det er at faa Skaden oprettet, om dette forøvrigt er gjørligt.

Hvad særlig Blaaskjælbestanden angaar, saa har den for Øieblikket lidt bedre Udsigter til at kunne udholde den nuværende Tilstand uden at lide for stærkt derunder. Som Agn er nemlig Blaaskjæl kun paaagtet i nogle faa Fjorde, og som Menneskeføde benyttes det alene af en liden Brokdel af etpar Byers Befolkning. Bestandens Beskatning er derfor meget liden, endnu i alle Fald. Dertil kommer at Blaaskjællet er meget frugtbart og trives næsten overalt, hvor der er Brakvand og Strøm, og hvor det ikke er udsat for stærk Sjøgang og Brændingernes Voldsomhed Den væsentligste Skade paa Blaaskjælsbankerne her Nord sker om Vinteren, idet Frosten ødelægger meget paa de grundere, flade Banker, som ligger tørre i den længste Tid under udfjæret Sjø; indtræffer saa Isgang under stærk Blæst, kan større Flader blive renskurede inden kort Tid af Isflagene. Hvad Skjællets naturlige Fiender, Sjøstjerner, Kraakeboller, Bulhund m. V. kan fortære til andre Tider af Aaret, synes ikke at være saa betydeligt endda; derimod udtales fra flere Fjorde, at Blaaskjælbestanden er adskilligt formindsket efter at Ærfuglen blev fredet og at denne Fugl ødelægger overmaade meget nu sammenlignet med tidligere Tider. Hvorvidt dette er ganske korrekt, kan være Gjenstand for delte Meninger. Forøvrigt meddeles fra andre Steder, at Blaaskjælsbestanden er aftaget i mærkelig Grad, uden at man ser sig istand til at angive nogen Aarsag. Der findes ogsaa endel Steder, hvor Bestanden angives at være tiltaget noksaa mærkbart i de sidste 10—12 Aar eller for et kortere Tidsrum.

Uagtet Agnskjælsspørgsmaalet for nærværende, som af foranstaaende vil fremgaa, ikke er af nogen fremtrædende Betydning for Fiskerbefolkningen, naar undtages i de Fjorde som er nærmere omtalt, og uagtet Interessen for Skjæl som Fødemiddel er liden, synes mig dog, at der af flere Grunde er al Opfordring til at undersøge Sagen og til at vække Opmærksomhed i videre Kredse for den. Foruden de foran nævnte Skjælsorter er der endel flere, som baade kan benyttes til Agn og tjene som Menneskeføde, men som forøvrigt er lidet kjendte blandt Befolkningen, uagtet de findes mangesteds paa vore Kyster og inde i Fjordene. Det er sandsynligt, at Brugen af de fleste Skjælsorter til Agn vil faa Betydning efterhaanden, som Fiskerne skaffes Anledning til at lære at benytte dem ikke alene i de Indenskjærs-Fiskerier, som nu drives, men ogsaa under Bankfiskeri i Nordsjøen og enkelte Steder ved Kysten, naar dette Fiskeri blive mere paaagtet. Da flere af de omhandlede Skjælsorter er fortrinligt Agn, og da et fortrinligt Agn vil medføre et udmærket Fangstudbytte, synes meget at tale for, at saasnart Fiskerbefolkningen faar nærmere Rede paa Sagen, kan deraf fremgaa et Opsving i Fiskeribedriften eller helt nye, uprøvede Fiskerier kan opstaa ad den Vei. En anden Side af Sagen er den, at naar disse fortrinlige Agnsorters Forekomst bliver kjendt blandt

Fiskerbefolkningen, kunde det blive en Næringsvei for den at samle og udføre det Slags Skjæl til de Lande ved Nordsjøen, hvor disse Agnsorter er meget søgte og staar i høi Pris efter norske Begreber.

Dernæst har Skjælsagen en ikke ringe Betydning i Henseende til saa mange af disse Skjælsorters Anvendelse til Menneskeføde, ikke saa meget her i Landet, men hovedsagelig i andre Lande. I Skotland, England, Holland, Belgien og Frankrige forbruges betydelige Masser af Blaaskjæl, Hjærteskjæl, Kuskjæl, Pekten og Buhund samt flere Sorter mindre Snegle; nogle af disse Skjæl ansees for Delikatesser og betales høit, andre er ganske almindelige, og enkelte spises kun af Arbeidsbefolkningen og de fattigere Samfundsklasser. Langs vort Lands Kyst og Skjærgaard kunde skaffes ganske betydelige Kvanta, og intet synes at være tilhinder for, at man her i Landet skaffet sig en Indtægt ved at exportere de mest søgte Skjælsorter.

Men inden nogen større Forretning kunde opstaa, maa visselig Forholdene undersøges nærmere, og nogen Drift af Betydning samt Kultivering af Skjælbanker kan ikke ventes, forend Lovgivningen ændres og yder saadan Forretning fornøden Eiendomsbeskyttelse.

Trondhjem $\frac{\text{31te December 1896.}}{\text{28de April 1897.}}$

Ærbødigst
Fredrik M. Wallem.

Indberetning fra forhv. Fiskeri-Inspektør Jens O. Dahl om hans Virksomhed i 1896.

---

3. Baadreformen.

I hver af mine tidligere Beretninger har jeg omhandlet Overgangen fra den nordlandske Raaseilsbaad til Sneseilsbaade af forskjellige Sorter, saa disse seet i Sammenhæng giver et Billede af denne betydningsfulde Reform.

Udviklingen fortsættes og som nyere Led i denne gaar det stærkt fremad med Anskaffelse af Dæksbaade og med at forsyne saadanne med de Luger for Styring og Arbeide med Fiskeredskaberne, der er nødvendige, for at en Dæksbaad bliver bekvem nok. For Rigningens større Enkelthed og Hensigtsmæssighed samt for solid og god Konstruktion afgiver de i Virksomhed værende Redningsskøiter et godt Exempel. Der er ogsaa nu anbragt en af de hos Colin Archer ved Selskabet for de norske Fiskeriers Fremme byggede Dæksbaade inden Distriktet. Jernkjøl begynder at faa Indpas.

Som den egentlige Linebaad under Skreifiskerierne bruges fremdeles omtrent udelukkende den nordlandske Ottring og mindre Baade af samme Type og de allerfleste Fiskere anser dem endnu som uerstattelige af nogen anden Sort til Linefisket. Efter mit Studium af de søndmørske Baades nyere Indredning, stod det imidlertid klart for mig, at disses System med hængslede Luger, kunde anvendes paa den nordlandske Linebaad saaledes, at denne blev et Slags Dæksbaad og alligevel havde Rorum til sit hele Mandskab. Blev den da tillige forsynet med nogle mindre vandtætte Rum, kunde den ogsaa gjøres synkefri, og saaledes i sin Helhed frembyde en for Livet langt sikrere Baad end de nuværende. Hvad der imidlertid maa forenes hermed, hvis en saadan Baad skal vente at faa Indgang, er, at den tillige bliver letroet nok til, at den ikke ligger under i den Kappestrid, som nu foregaar, om at komme lige snart til Ilen som Kameraterne, og saaledes faa drage sin Line samtidig med dem og berge sin Fisk. De sørgelige Forlis og det Spild af Menneskeliv, som nu foregaar derved, at den aabne Linebaad fyldes af en Bræksjø eller skjærer sig fuld under

Seilads, er saa ioinefaldende, at min Ide om de paapegede Forbedringer har vundet mere og mere Indgang rundt om.

Det har lykkes mig at faa de nordlige Fiskeriforeninger interesseret for en saadan Reform af Linebaaden og der er nu efter mine Rids og Forklaringer og tildels med lidt Tilsyn bygget en saadan Baad i Saltdalen for Harstad Fiskeriforenings Regning og en i Ranen (Hemnæs) for Tromsø Fiskeriforening. Den sidste udstilledes ogsaa i Trondhjem under Baadstævnet og vakte der megen Opmærksomhed, ligesom dens Bygger — den gamle bekjendte Baadbygger Erik Iversen Flatmo — erholdt en Pengebelønning af 100 Kroner «til Anerkjendelse og Opmuntring til at bygge flere dækkede og synkefri Linebaade efter Dahls System».

Hadsel Fiskerikreds hjalp en Fisker af sin Midte til at anskaffe en saadan Baad, bygget af Edv. Johannesen i Saltdalen, den samme, der byggede Baaden til Harstad —, og denne Baad skal med Fordel og Tilfredshed for Eieren været brugt som Linebaad under Lofotfisket paa Balstad. Nordlands Fiskeriforening har desuden udsat 5 Præmier à 50 Kroner for Baadbyggere, der vilde bygge saadanne Baade og holde dem tilfals, hvad der tildels er skeet.

Jeg har søgt at samle Opgaver fra de forskjellige Baadbyggeri-Distrikter om Omfanget af denne Industri. Det har ikke været ganske let at faa til, men med Velvilje af Lensmændene i Vefsen, Saltdalen og Hemnæs samt fra Tromsø og Bodø Skibsværfter har jeg faaet samlet endel, der sammensættes i nedenstaaende Tabel.

Bygge-Distriktet.	Bygge-Aaret.	Store Sneseilsbaade. Aabne & halvdækkede.	Store Sneseilsbaade. Dækkede.	Mind. Sneseilsbaade, for Linebrug og lgn.	Smaa «Spidsbaade».	Nordlandske Raaseilsbaade. Fembøringer 6 Rums.	Ottringer 5 Rums.	4½ Rums.	4 Rums.	3½ Rums.	Sexring 3 Rums.	2½ og 2 Rums.	Baadjoller.	Anmærkninger.
Vefsen.	1896	22	—	—	—	16	57	—	—	—	60	103	760	Af Joller antages en hel Del flere at være bygget.
Tromsø Skibsværft.	1896	—	1											Af mindre Baade bygges kun Doryer ved Tromsø Skibsværft. Af disse er bygget 5. Samtlige større Baade er bygget med Hæk (Kuttere, Slupbaade).
	1895	—	2											
	1894	1	—											
	1893	1	1											
	1892	3	—											
	1891	2	—											
Hemnæs.	1896	35	10	1	13	10	175	18	35	30	12	64	378	De mindre Baade er kun opført for de to sidste Aar. Fembøringer og Sneseilsbaade lige til 1884 for Sammenligningens Skyld. De første Sneseilsbaade byggedes i 1881—83 af Lars Johansen Fineide og Erik Iversen Flatmo, som begge har bygget de fleste til 1889. Senere er der bleven mange Bygmestere for disse Baade, mest Elever fra Erik Iversen. Næsten alle Sneseilsbaade er bygget med Hæk, kun enkelte ere spidsstævnede efter Hardangertypen eller Cansobaaden.
	1895	23	3	5	18	8	190	14	33	25	15	56	328	
	1894	20	6	3	—	10								
	1893	33	—	2	—	12								
	1892	26	1	3	—	21								
	1891	25	—	1	—	27								
	1890	14	—	—	—	46								
	1889	3	—	—	—	52								
	1888	4	—	—	—	70								
	1887	3	—	—	—	69								
	1886	3	—	—	—	73								
	1885	3	—	—	—	80								
	1884	3	—	—	—	74								
Saltdalen.	1896	60[2]	8	1	37	3	52	—	27[4]	—	30[5]	221	3	
	1894[1]	40	—	—	70	10	52	—	33	—	45	235	1	
	1893	36	—	—	120	8	92	7	19	—	34	382	5	
	1892	45	—	—	—	16	44	—	60	—	84	306	25	
	1891	44	—	—	—	15	27	—	66	—	80	325	15	
	1890	18	—	—	—	42	43	—	47	—	72	326	9	
	1889	11	—	—	42	51	30	—	43	—	61	262	14	

[1] For 1895 mangler Opgaver.

[2] De allerfleste af de større Sneseilsbaade er spidsstævnede efter Hardangertypen, men i de senere Aar er der dog temmelig mange med Hæk, kaldet Kuttere eller Slupbaade.

Saltdalen.	1880[3]	—	—	—	—	47	89	—	19	—	132	96	14
	1879	—	—	—	—	53	70	—	15	—	138	118	20
	1878	—	—	—	—	83	48	—	23	—	120	96	22
	1877	4	—	—	—	98	69	—	20	—	165	31	14
	1876	—	—	—	—	71	69	—	22	—	139	86	18
	1875	—	—	—	—	64	78	—	16	—	177	51	18
	1874	—	—	—	—	65	63	—	26	—	172	39	27
	1873	—	—	—	—	64	59	—	21	—	171	40	25
	1872	—	—	—	—	78	58	—	25	—	166	36	30
	1871	—	—	—	—	80	52	—	36	—	151	38	30
Bodo Skibsværft.	1896	4	2										
	1895	1	—										
	1894	1	3										
	1893	6	2										
	1892	7	1										
	1891	6	—										
	1890	8	1										
	1889	8	1										
	1888	6	—										
	1887	3	—										
	1886	3	—										
	1885	3	—										
	1884	6	—										
	1883	6	—										
	1882	6	—										
	1881	3	—										

[3] For Aarene 1881—1888 kunde ingen Opgaver erholdes. Der byggedes i disse Aar kun enkelte store Sneseilsbaade af Hardangertypen.

[4] Heri er medregnet nogle $4^1/_2$ Rums Baade gjennem alle Aar.

[5] Heri er medregnet nogle $3^1/_2$ Rums Baade gjennem alle Aar.

Anm. Af de aabne Baade er 17 med Hæk, «Slupbyggede», Resten af Hardangertypen, af de 17 «Slupper» er 2 gjort synkefri ved vandtætte Kasser, 11 har Halvdæk og Luger.

Af de 9 dækkede Baade er 2 kravelbyggede og samtlige er «Slupper».

Der er bygget 12 Doryer efter amerikansk Model.

Af denne Tabel vil man faa et Billede af den stærkt tiltagende Bygning af større Sneseilsbaade og for de allersidste Aar af Dæksbaade, med en tilsvarende Nedgang i Antallet af de byggede Femboringer. Til den nordlandske Bygning kommer dertil en ret betydelig Indforsel af forskjellige Slags store Sneseilsbaade sydfra, mest af Hardangertypen og dernæst af Sneseilsbaade fra Romsdal og Søndmøre (Møringer). Samtidig med Antallet voxer ogsaa de enkelte Baades Værdi og Størrelse, de baade bygges og indredes fuldstændigere end før og er bedre Seilere og Sjøbaade i Gjennemsnit taget end før.

I *Mo i Ranen* bygges særdeles mange Nordlandsbaade, men Bygningen af Sneseilsbaade er endnu ikke kommen igang der, uden enkeltvis ved et derværende Skibsværft. I *Bindalen* bygges en særdeles vel anseet Sort Nordlandsbaade af de mindre Størrelser. Nogle faa større Sneseilsbaade bygges ogsaa i *Balsfjorden* og *Malangen.*

Fra disse Steder har jeg ikke kunnet erholde Opgaver over Antallet før Afgivelsen af denne Beretning.

4. Hummerfisket.

I min Beretning for 1894 gav jeg en Fremstilling af den Forekomst af Hummer, som var tilstede i Tysfjorden, og foreslog, at der stilledes et mindre Pengebeløb til min Raadighed, for at et ordnet Prøvefiske kunde foregaa ved en sydfra hentet kyndig Hummerfisker.

Departementet henviste mig til de lokale Fiskeriforeninger, under hvis Omraade denne Slags Forsøg nærmest laa. Jeg satte mig da i Forbindelse med Nordlands Fiskeriforening, som optog Sagen paa sit Program og stillede til min Raadighed Kr. 500,00 til dette Prøvefiske. Gjennem Fiskeriinspektør Buvig erholdt jeg tinget en kyndig Hummerfisker fra Mandalskanten, Salve Høgsaas, og lod dels ved denne og dels paa anden Maade anskaffe Teiner og øvrige Hjælpemidler. Jeg tingede en rask og indsigtsfuld yngre Mand fra Tysfjord, Hans Olsen Bogen, med, der skulde lære Fiskerimethoden, og erholdt adskillige Oplysninger af Hr. adj. Lensmand J. Berntsen, der interesserede sig varmt for disse Undersøgelser. Fisket begyndte 11te Mai i Mandfjorden, hvor ingen Fangst erholdtes. Derefter fortsattes med Prøvesæt ved Hauko, i Stefjorden, Tømmeraasfjorden og Skraavkjosen paa de samme Steder, hvor man tidligere havde fanget enkelte Hummere paa Liner, men overalt uden Fangst til 11te Juni. Teinerne sattes paa de forskjelligste Dybder og fra 15de Mai maaltes med enkelte Dages Mellemrum Havvandets Temperatur, som sees af indtagne Tabel. Vandet var i Begyndelsen meget kjøligt, $^{15}/_{5}$ i Overfladen og nedtil 10 Favne kun + 4,4° Celsius, paa 15 Favne 4,5° paa 30 Favne 5,5° og paa 50 Favne 6,3°. Temperaturen steg stadig i de øvre Vandlag indtil den 11te Juni var 8,4° i Overfladen, 6,8° paa 3, 5,8° paa 6 og 4,9° paa 10 Favne. Denne Dag erholdtes de første Hummere og Fangsten af disse foregik senere næsten hver Dag, Teiner var ude, om end noget ujævnt, ligetil Fredningstidens Indtrædelse 15de Juli, og paa alle de Steder, som jeg paa Forhaand havde hørt nævne som Tilholdssteder for Hummeren og paa andre Lokaliteter med Hummerbund, ogsaa paa alle de samme Steder, hvor der forgjæves sattes Teiner paa de forskjelligste Dybder mellem 11te Mai og 11te Juni. Endel af disse Dage fiskedes ikke, men de brugtes til at undervise i at arbeide Teiner.

Temperaturen i de øvre Vandlag steg stadig paa alle de Steder Fisket foregik og blev noget høiere i de indre Dele af Fjordene end længere

ud mod Hovedfjordens Munding, samt var forøvrigt noget varierende efter Stedernes Beliggenhed Den høieste maalte Temperatur i Overfladen var + 19,5° Celsius i Skraavkjosen 8de Juli. Paa 10 Favnes Dybde og i lavere Vandlag steg Temperaturen kun meget langsomt før 15de Juli.

Hans Olsen og tildels andre Folk af Bygden paa de Steder, hvor Fisket foregik, blev undervist i Fiskets forskjellige Grene, i Ægning, Teinernes Udsætning, Hummerens Behandling og dens Forsendelse samt lærte at arbeide nye Teiner.

Da Salve Høgsaas Engagementstid var udløben, overtog Hans Olsen Fisket som fuldt udlært Mand. Han fortsatte ogsaa efter Fredningstidens Udløb, men Uveir hindrede Begyndelsen til 5te Oktober.

Nu var Overfladetemperaturen igjen kun + 7,5° med langsom Nedgang til 5,0° 30te Oktober, da Fisket afsluttedes. Hummer erholdtes de fleste Sæt, men med nogen Aftagen, til 21de Oktober, da Overfladetemperaturen var + 6,3°. Efter den Tid gik ingen Hummer i Teinerne. Den, der staar opført paa 30te Oktober, fiskedes paa Line, der var udsat for at fiske Agn til Teinerne, og paa 30 Favne Vand i 7° Temperatur, og var særdeles stor, selve Kroppen 14½ Tomme. Næsten al den fangede Hummer toges paa grundt Vand fra 1 til 5 Favne, flest paa 2 og 3 Favne, og den syntes at gaa grundere paa Forsommeren, da Vandet var saa opvarmet i Overfladen og kjøligt nedenfor 6 Favnes Dybde end om Høsten, da den af Sommersolen opvarmede Sjø endnu holdt fra + 7° til 8° paa 3 til 25 Favnes Dybde.

Af Hummere med Udenpaarogn fangedes der paa begge Sider af Fredningstiden saamange, at de udgjorde omtrent 1/5 af den hele Fangst. I Juni—Juli var Rognen tildels meget moden og alligevel fiskedes enkelte Hummere med udenpaa Rogn ligetil sidste Fangstdage i Oktober.

Blødskallede Hummere formærkedes ikke. De fangede Exemplarer var meget gode og kjødfulde.

Da næsten alle Sæt gjordes med Teinerne fordelte i forskjellige Dybder, for at undersøge paa hvilke Dybder Hummeren fandtes, og der flyttedes efter et eller to Sæt til nye Steder for at faa saa mange Lokaliteter undersøgte som muligt, er det en Selvfølge, at Fangsten blev meget ringere, end den vilde have blevet, om Fiskeriet var drevet udelukkende med den Hensigt at faa den største Fangst. Man kunde da nemlig i flere Sæt have udnyttet netop de Steder og de Dybder, hvor man fik mest.

Der brugtes i Regelen 30 Teiner af den Sort, der er almindelig ved Mandalskanten og som viste sig bedre end nogle ældre fra Bergenskanten, der for Størstedelen snart gik ud af Brug. En dansk Hummerteine af Staaltraad brugtes stadig, men i den fik man aldrig Fangst.

Fangsten udgjorde	om Vaaren	76 Stk.
	om Høsten	30 »
	Tils.	106 Stk.

Havvandets Temperatur under Prøvefisket efter Hummer i Tysfjorden 1896 i + ° Celsius.

Vaarsæsonen.

Stederne.	Hankø.	Stefjord.	Tømmeraas.	Skraavkjosen.	Bremnes.	Stefjord.	Tømmeraasfjord.	Stefjord.	Mandfjord.				Hankø.	Fuglefjord.	Tømmeraasfjord.	Stefjorden.			Skraavkjosen					Bremnæs.	
									Musken.	Mulnæs.	Indre Md.fjord.	Mulnæs.				Sildpoldnæs.	Stetindnæs.	Stetinden.							
Datoen.	15/5	22/5	1/6	[illegible]/6	10/6	11/6	12/6	13/6	16/6	17/6	18/6	19/6	23/6	25/6	26/6	30/6	2/7	3/7	6/7	7/7	8/7	9/7	10/7	14/7	16/7
Dybden i Favne.																									
0	4,4	6,4	6,7	7,8	7,7	8,4	7,3	7,9	10,8	11,5	13,[illegible]	11,0	11,9	9,[illegible]	8,8	10,7	7,[illegible]	14,3	16,5	16,2	19,5	19,0	18,4	17,0	17,0
2	—	—	—	6,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9,2	7,2	—	15,0	11,5	13,5	15,1	14,7	14,6	14,8
3	—	5,8	6,4	—	—	6,9	5,8	6,8	8,6	10,5	9,0	10,9	9,1	7,0	8,0	8,5	7,0	10,1	—	—	—	—	—	—	—
5	—	—	6,2	6,0	5,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8,3	6,3	8,1	5,7	6,3	9,6	8,3	7,8	10,1	10,3
6	—	—	6,0	5,2	—	5,6	4,7	5,2	5,8	7,2	6,8	7,0	7,8	5,7	7,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	4,4	—	5,3	4,8	4,7	4,9	4,3	—	4,8	5,2	5,2	5,3	4,6	4,4	4,9	5,6	5,2	4,7	4,5	4,5	5,2	8,7	6,0	5,5	6,5
15	4,5	3,0	4,6	4,4	4,3	4,3	4,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,5	4,7	4,7	—	—	—	—	—
20	—	—	4,3	4,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,0	5,0	—	—	—	—	—
25	—	—	—	—	—	5,4	5,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	5,5	5,8	4,2	4,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40	—	6,2	4,8	5,4	—	6,1	5,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
50	6,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
70	—	6,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fangst. St.	—	—	—	—	—	2	—	2	1	10	1	11	2	4	3	5	4	5	—	5	1	—	2	—	4
Stederne.	Hankø.	Stefjord.	Tømmeraas.	Skraavkjosen.	Bremnæs.	Stefjord.	Tømmeraasfjord.	Stefjord.	Musken. (Mandfjord.)	Mulnæs. (Mandfjord.)	Indre Md.fjord. (Mandfjord.)	Mulnæs. (Mandfjord.)	Hankø.	Fuglefjord.	Tømmeraasfjord.	Sildpoldnæs. (Stefjorden.)	Stetindnæs. (Stefjorden.)	Stetinden. (Stefjorden.)	Skraavkjosen.					Bremnæs.	

Høstsæsonen.

Stederne	Hankø.		Stefjorden.				Sildpollen.		Fuglefjord		Hundholmen			Mandfjord					Tjømæs.	Kjølsvig.	Hankø	Hankø.	Stederne
Datoen.	5/10	6/10	7/10	8/10	9/10	10/10	12/10	13/10	15/10	17/10	19/10	20/10	21/10	22/10	23/10	24/10	26/10	27/10	28/10	29/10	30/10	31/10	Datoen.
Dybden i Favne.																							Dybden i Favne.
0	7,5	7,3	7,5	7,3	7,5	7,5	7,5	6,7	6,7	6,9	6,3	6,3	6,3	6,2	6,0	6,0	5,8	5,8	5,8	5,9	5,0	—	0
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
3	7,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	3
5	7,8	7,8	7,7	7,6	7,7	7,7	7,7	6,9	6,0	7,3	6,5	6,5	6,6	6,8	6,6	6,6	6,0	6,0	5,6	5,9		5,0	5
6	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	6
10	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,0	7,0	7,5	7,0	7,0	7,0	6,8	6,8	6,6	6,0	6,0	6,0	6,0	5,5	5,5	10
15	7,8	7,8	7,8	7,8	—	—	7,8	7,3	7,3	7,5	7,3	7,1	7,3	6,9	6,8	6,7	6,1	6,0	6,0	6,0	—	—	15
20	8,0	7,7	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,5	7,5	7,8	7,1	7,3	7,3	7,0	6,8	6,7	6,4	6,3	6,4	6,0	6,0	6,0	20
25	—	7,5	7,8	7,5	—	—	—	7,9	7,8	7,8	—	—	—	—	—	—	6,4	6,4	6,4	6,3	—	—	25
30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6,9	6,9	30
40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6,9	6,9	40
50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7,0	7,0	50
70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	70
Fangst. St.	2	4	5	3	4	—	1	—	1	4	1	3	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
Stederne.	Hankø		Stefjorden				Sildpollen.		Fuglefjord		Hundholmen.			Mandfjord.					Tjømæs.	Kjølsvig.	Hankø.	Hankø.	

Transporten i Kasser til Bodo med de paa nordre Salten gaaende Ruteskibe gik godt med høist ubetydelig af død Hummer.

Af dette Prøvefiske drager jeg saadan Slutning:

Der findes overalt i Tysfjorden langs den østlige Side og i de indgaaende Sidefjorde, hvor der er Hummerbund, en Hummerbestand, som dog ikke synes at være rig, men god nok at give Plads for et lønnende Fiske som Binæring for Hjemfolket. Denne Hummer synes at gjemme sig bort i den koldere Tid i de store Stenurer, der i Mængde findes langs Fjordsiderne, og at give sig til at krybe paa aabnere Steder og grundere Vand først naar Vandet begynder at opvarmes i Overfladen til omkring + 8° Celsius og derover, for atter igjen til Høsten at holde sig i Ro i de dybere liggende Urer, naar Varmen igjen synker under + 7° i de øvre Vandlag.

Udvandrer gjør den neppe, da enkelte Hummere er faaet baade i Januar, Marts og November — for saavidt man kan stole paa de opgivne Aarstider — paa Liner, der er sat over Urerne, og hvis med Sild ægnede Angler formentlig har hængt ned imellem de store Stene ind til dens Opholdssteder.

Fisket vil i 1897 blive fortsat af nogle Folk i Tysfjorden for egen Regning, som dertil har faaet laant de anskaffede Teiner, der tilhører Nordlands Fiskeriforening. Hans Olsen Bogen har desuden arbeidet sig endel, saa han vil komme til at arbeide med nogenlunde tilstrækkelig Redskabsmængde. Han skal tillige afgive Beretning om sin Fangst.

Fiskeriet med Dampskibe

har været ringere end i 1895, væsentlig fordi der ikke kom Sild under Distriktets Kyster i saadan Mængde og paa saadanne Steder, at noget Drivgarnsfiske kunde foregaa. Hindo Dampskibsselskab lod et af sine Fartøier søge efter Fedsild omkring Vestfjordens Munding i Juli—August, men uden at finde Spor af Sild.

D/S. «Oteren» af Harstad har drevet Torskefiske, aldeles paa samme Maade som forrige Aar (1895), ogsaa i 1896 og havde i 1ste Halvaar fisket for et Bruttobeløb af:

Kr. 6 579,16 i Senjen i Januar, Februar, Marts og April.
» 4 803,78 i Finmarken i Mai og Juni.

Kr. 11 382,94 tilsammen paa Dampskibet efter Rederiets Opgave.

I 2det Halvaar laa Fartøiet mest oplagt, og da det igjen skulde begynde Fisket i November og December hindrede Uveir betydeligt, saa Fangsten blev ringe.

D/S. «Landego» gjorde nogle Prøvesæt i Juli Maaned N.V. af Røst og i Vestfjorden ved Fuglovær, Fleinvær og Landegode med daarligt Udbytte. Agnet opgives at have været daarligt og da kan jo heller ingen Fangst ventes.

D/S. «Lango» gjorde kun nogle faa Drivgarnsforsøg, men fik ligesom Hindøselskabets Skib ingen Sild. Da der ingen saadan i Aar syntes at holde til ud paa Havet, indstilledes ethvert yderligere Fiske.

Om Fiske ved andre i Nordland hjemmehørende Dampskibe har jeg ikke kunnet opdrive nogen Efterretning.

— — — — — — — — — — —

Ærbødigst
Jens O. Dahl.

Indberetning fra Fiskeriinspektøren i Finmarken om Virksomheden i 1896.

Jeg har herved den Ære at afgive Beretning om min Virksomhed som Fiskeriinspektør i Finmarken for Aaret 1896.

Omendskjøndt *Loddefisket* ikke blev stort bedre end et Middelaars, nemlig omkring 16 Millioner Torsk, og Sommer- og Høstfisket ikke var synderlig godt i de fleste af Finmarkens Ydervær, blev dog Fiskernes Fortjeneste god saagodtsom over hele Finmarken, da Priserne paa saavel Fisk som Lever holdt sig høie hele Aaret igjennem.

I flere af Vestfinmarkens Vær begyndte Loddefisket allerede i Begyndelsen af Marts, og Hjemmefiskerne der fik derfor pene Lotter, hvilket ogsaa høilig trængtes, da der intet Loddefiske havde været i Vestfinmarken paa flere Aar, og Fiskernes Kaar derfor var mislige.

Allerede i Slutningen af Januar formærkedes Lodde i Torsken ved Vadsø, ligesom der i Begyndelsen af Februar blev trukket Fisk udfor Vardø, Havningberg og flere Steder i Østfinmarken fuldsprængt af Lodde, saa man ventede et tidligt Loddefiske her Øst, især da der fra flere Steder berettedes om stort Brug af Fugl og Hval ude paa Sjøen. Dette slog dog ikke til; thi først i Midten af April begyndte Fisket i Østfinmarken, og senere fiskedes bra om end noget ujevnt indtil Slutningen af Juni. Bedst var Fisket udfor Vardø i Ugen fra 18de til 23de Mai, da der i denne Uge ilandbragtes til Vardø 1½ Million Torsk.

Næsten overalt i Vestfinmarken stødte Lodden under Land i Begyndelsen af Marts; men i Østfinmarken ikke før i Begyndelsen af April; antagelig har der dog baade i Februar og Marts staaet Lodde og Sild nogle Mile tilhavs ogsaa her; thi der var i disse Maaneder Masser af Hval nogle Mile ud for Vardø. I Begyndelsen af Mai strøg al Hval bort fra Østfinmarken, hvorimod saavel Lodde som Torsk blev staaende under Land. Lodde stængtes saaledes ved Vadsø og flere Steder i Østfinmarken helt til henimod Slutningen af Juni, og ved Murmanskysten

toges Lodde helt til Slutningen af Juli. Hval saaes lidet at i Østfinmarken hele Sommeren igjennem; men viste sig derimod i større Mængde end vanligt i Vestfinmarken.

Kobben gjæstede ogsaa i forløbne Aar Varangerfjorden og endel af Østfinmarken, men ikke i saa store Mængder og heller ikke i saa lang Tid som foregaaende Aar. I den Tid den viste sig i størst Mængde, nemlig i Tiden mellem 24de Mai og 10de Juni, trak Torsken sig ud paa Dybet; men efterat Kobben havde forladt Kysten, kom Torsken igjen under Land, og man begyndte ogsaa da at fiske inde i Varangerfjorden, hvor Fisket før havde været misligt.

I de fleste af Finmarkens Fjorde har Sommer og Høstfisket været godt, og i disse har der ogsaa udover Høsten og Vinteren staaet Sild, der dog væsentlig har været Smaasild, der lidet har egnet sig til Nedsaltning. Kun i Alten blev noget af den stængte Sild nedsaltet, forresten er Silden bleven benyttet som Agn og i fersk Tilstand i Husholdningerne. Da der i de senere Aar har vist sig mer og mer Sild i Finmarkens Fjorde, er det ikke saa usandsynligt, at vi gaar en Sildeperiode imøde heroppe, og i saa Tilfælde vil man vel mer og mer forberede sig paa at tage imod den.

Af den under Loddefisket opfiskede Torsk hængtes 5½ Million til Rundfisk, der blev meget godt betalt. Rundfisken blev ogsaa meget pen Vare forleden Aar, væsentlig af den Grund, at Veiret hele Sommeren igjennem var gunstigt for Tørringen. Rundfisken behandles forøvrigt nu meget bedre end før; den sløies saaledes bedre, vaskes samt passes bedre, medens den hænger paa Hjæld, og alt dette hjælper jo til, at den lettere tørres og bliver lys og pen.

Fiske med Dampskib dreves ifjor — foruden med det paa Magerøen hjemmehørende Dampskib «Vulkan» — ogsaa en Tid af Dampskib «Oteren» af Harstad og «Fram» fra Bergen, der havde Station i Baadsfjord. «Vulkan» drev Fiske væsentlig omkring Magerøen fra Aarets Begyndelse til Juni, fra hvilken Tid indtil Oktober Skibet var bortleiet til Hr. Goebel fra St. Petersburg for at drive Lodde- og Sildefangst paa Murmanskysten. I November og December dreves atter Fiske fra Honningsvaag. Resultatet af Fisket skal have været nogenlunde tilfredsstillende for dette Dampskib, men det antages dog, at Resultatet kunde have været betydelig bedre, hvis der hele Tiden havde været tilstrækkelig af dygtige Fiskere ombord, og Føreren, der ogsaa er Reder, havde forstaaet at drive Fisket, som dette bør og maa drives med Dampskib. Med den Erfaring dette første Aars Drift har givet, haaber jeg dog, at Resultatet for Eftertiden vil blive bedre. Dampskibene «Oteren» og «Fram» skal derimod have gjort det bra, og Dampskib «Oterens» Fører har velvilligst givet mig følgende Oplysninger om dette Dampskibs Fiske.

I Maanederne Januar til April fiskedes udfor Senjen 48 100 Fisk til en Værdi af Kr. 13 000,00, og Gjennemsnitslotten pr. Mand blev under

dette Fiske Kr. 389,00. Fra 17de Mai til 25de Juni fiskedes i Finmarken for Kr. 8 180,00. Dampskibet, der havde 3/5 Parter af Udbyttet, holdt Redskaber samt lønnede Fører, Maskinist Fyrboder og Stuert. Fisket dreves med 6 Doryer og 12 Mand, og af disse havde saaledes fra Aarets Begyndelse til Slutningen af Juni en Nettofortjeneste af circa Kr. 650,00 hver, hvilket jo maa siges at være bra. Som rimeligt kan være finder de Fiskere, der har været emploierede ombord i disse Dampskibe, at det er meget lettere at drive Fiske fra disse end med de almindelige Baade. Benyttelse af Doryer til Sætning og Trækning af Liner bliver mer og mer almindeligt, og jeg saa ifjor flere større Baade og Kuttere, der benyttede Doryer istedetfor de brugelige Slæbebaade.

For Regning et Interessentskab i Hammerfest og et andet do. i Mehavn bygges i Vinter to Fiskedampskibe ved Akers mek. Værksted, og kommer disse Dampskibe til at gjøre det bra, vil nok flere Fiskedampskibe blive anskaffet til Fiske i Finmarken.

Circa 30 Fiskekuttere fra Aalesundskanten drev i Maanederne Mai og Juni Fiske heroppe, de fleste af dem med Station i Baadsfjord. Da disse Kuttere skal have gjort gode Forretninger, vil Fiskere derfra rimeligvis ogsaa for Eftertiden søge herop.

Finmarkens egne Fiskere staar endnu tilbage for de fremmede Fiskere med Hensyn til tidsmæssige Baade og Fartøier, men nogen Forbedring spores dog. Flere dækkede Baade af nyere Type er i Aarets Løb indkjøbte, saaledes alene til Vardø 5 større Baade og 5 Kuttere; rimeligvis vil Femboringen ogsaa her i Finmarken mer og mer gaa af Brug.

Haakjærringfisket har iaar givet et godt Udbytte. Alene fra Vardø er dette Fiske drevet i kortere og længere Tid af 25 Baade og Skøiter dels under norsk Kyst og dels under Spitsbergen. Det samlede Udbytte for disse beløb sig til 3 800 Hl. Lever, hvoraf 1 250 Hl blev fisket under Spitsbergen. (Der henvises til nedenstaaende Tabel) Fra Hammerfest drev 5 Fartøier Fiske under Spitsbergen og hjembragte 1 570 Hl.

I Finmarken forøvrigt er antagelig opfisket circa 1 000 Hl., saa den samlede Fangst antagelig beløber sig til 6 400 Hl., der efter en Gjennemsnitspris af Kr. 14,00 giver et Udbytte af Kr 89 600,00. En stor Del af denne Lever er dampkogt, og Tranen bliver, naar Leveren er fersk, baade lys og omtrent lugtfri, i Udseende og Smag ikke meget ulig dampet Torskelevertran. Det paastaaes, at en stor Del af denne bedste Haakjærringtran benyttes til Opblanding af Medicintran, naar denne staar i høi Pris; men om saadan Blanding er heldig for den norske Medicintrans gode Renomé er vel mer end tvivlsomt. Saavidt jeg ved foretages ikke saadan Blanding heroppe i Finmarken, men det er efterat begge Transorter er leveret herfra og kommen Transpekulanten ihænde, at saadan Blanding siges at være foretagen.

Den dampede Haakjærringtran betaltes fra Vaaren af noksaa bra, men faldt udover Sommeren i Pris og var udover Høsten vanskelig at faa solgt. Der er i Haakjærringleveren adskillig Galde — ½ Liter og mer i hver Lever — og da det i Vardø Fiskeriforenings Bestyrelse blev fremholdt, at denne Galde muligens var skadelig for Tranen, lovede jeg at forsøge at faa Rede paa dette, og har i den Anledning sendt et Par Flasker af saadan Galde ned til Hr. Bull, Bestyreren af Forsøgsstationen i Bergen, for at faa den undersøgt og høre hans Formening derom. Fiskerne benytter ofte noget af denne Galde i Vandet, naar de skal vaske sine Klæder, da de paastaar, den gjør samme Nytte som Sæbe, og kunde denne Galde benyttes i Sæbefabrikerne, og man saaledes kunde faa Handelsvare af den, vilde det gaa lettere at faa Fiskerne til at tage den ud af Leveren, hvilket let skal lade sig gjøre, naar Leveren er fersk.

Haakjærringfangst fra Vardø i 1896.

Baadens eller Fartøiets Navn.	Drægtighed.	Antal Mand.	Antal Hl. Lever fisket under norsk Kyst.	Antal Hl. Lever fisket under Spitsbergen.
Skøite Fram	11 Ton.	4	300	101
do. Stjernen	7 »	3	160	—
do. Nora	22 »	4	113	98
do. Minerva	26 »	5	—	198
do. Prøven	10 »	4	246	99
do. Reiner	10 »	4	128	120
do. Fram	22 »	4	66	290
do. Forsøg	—	4	86	—
do. Sleipner	10 »	3	138	91
do. Juliane Marie	10 »	3	180	97
do. Elin	10 »	3	200	—
do. Odin	7 »	3	36	91
do. Svanen	10 »	4	250	10
do. Godø	13 »	4	—	60
Baad Harald	60 Tdr.	3	80	—
do. Amazone	65 »	3	27	—
do. Holmen	75 »	4	251	—
do. Thor	70 »	4	30	—
do. Ranen	70 »	4	6	—
do. Avance	100 »	4	160	—
do. Aligator	70 »	4	15	—
do. Fram	60 »	4	5	—
do. Harald	50 »	4	10	—
do. Sølivet	60 »	4	10	—
do. Nordpolen	65 »	4	35	—
		94	2 532	1 255

Tilsammen 3 787 Hl. Gjennemsnitspris Kr. 14,00 pr. Hl. = Kr. 53 018,00.

Hvalfangsten dreves forløbne Aar med Held for de fleste Selskabers Vedkommende. Som før nævnt var der meget Hval udfor Vardø i Maanederne Marts og April, og Hvalfangerne heromkring gjorde derfor god Fangst i denne Tid; senere paa Aaret holdt den meste Hval sig udelukkende i Vestfinmarken, og Østfinmarkens Hvalfangere maatte derfor søge derhen efter den. Af denne Grund blev Aarets Fangst bedst for de Hvalfangere, der havde sin Station i Vestfinmarken.

I Finmarken blev Fangsten dreven af 13 Selskaber med tilsammen 27 Fangstdampskibe, og Fangsten for disse beløb sig til 1 071 Hval, hvoraf 58 Blaahval, 733 Finhval, 106 Seihval og 174 Knølhval. Af Spækket er udvundet 20 635 Fade Olie, og af Skrotterne 5 616 Fade Kjødtran samt 16 504 Sække Guano og Kraftfoder. Der fangedes ligeledes iaar 2 Kaskelothvale, og saavidt jeg ved er ingen Exemplarer af denne Hvalsort fanget før i Finmarken i denne Fangstperiode. Skeletterne af disse Hvale solgtes til Museer. I Tromsø Amt er et Hvalfangerselskab stationeret med 2 Fangstbaade, hvis Fangst var 127 Hval. Jeg tror knapt, der noget Aar før er fanget forholdsvis saa meget Finhval som forløbne Aar. Det er denne Hvalsort, der sædvanligvis følger med Lodden — driver Lodden til Land mener mange Fiskere — hvorfor man i sin Tid forlangte absolut Fredning, da man troede, Hvalfangerne paa kort Tid vilde forjage eller udrydde den. Det er nu over 30 Aar siden, disse Anskuelser først fremholdtes, men forrige Aars Fangst viser, at Finhvalernes Antal ved Finmarkens Kyst ikke i synderlig Grad er aftaget, siden Hvalfangsten begyndte heroppe. Blaahvalen, der kommer senere paa Sommeren, ser man derimod nu mindre til end før, og jeg har tænkt mig, at Grunden til dette muligens er, at store Mængder af denne Hvalsort skydes af Hvalfangerne under Island, medens den passerer der paa sin Vei hid; ialfald er Fangsten af Blaahval aftaget her i Finmarken, efterat Fangsten under Island begyndte. Blaahvalens fornemste Føde, Kril, har der forøvrigt ogsaa været lidet af under Finmarkskysten de senere Aar, og dette kan vel ogsaa være Aarsag til, at saa lidet Blaahval har været at se.

En stor Del af Finmarkens Befolkning tror nu ikke længere paa Hvalfangstens Skadelighed for vore Fiskerier, og jeg for min Part er af den Formening, at Hvalfangsten heroppe har været mere til Gavn end til Skade for Finmarken. Jeg tror nemlig ikke paa, at Hvalfangsten paa nogen Maade kan hindre Loddens og Torskens Indsig, og har jeg Ret i dette, kan det kun være til Gavn for Distriktet, at Hvalfangerne driver sin Næring heroppe.

Omendskjønt Hvalfangerne ikke kan ilignes Skat i Finmarken af hele sin Næring — hvilket forøvrigt havde været heldigt, om man kunde have gjort — saa faar dog de Kommuner, hvori Hvalfangerne har sine Stationer, adskillige Tusinde Kroner ind som Skat af dem, ligesom den Medicinalafgift, der erlægges, ikke er ubetydelig — for forløbne Aar saaledes Kr. 15 750,00.

Selskabernes Forsyning af Kul m. m. samt Udskibningen af deres Produkter skaffer ogsaa foroget Seil- og Dampskibstrafik med deraf følgende Indtægt for Distriktet, og Befolkningen kunde ogsaa nyttiggjøre sig Hvalkjødet i meget større Grad end hidtil er gjort. Naar dette Kjød nedsaltes ferskt, er det baade en god og kraftig Føde, og et Par Tønder saltet Hvalkjød vilde om Vinteren kunne komme godt med i den ofte snaue Vinterkost.

Saavidt jeg har bragt i Erfaring, mener Hvalfangerne, at den nye Hvallov kan komme til at lægge saa store Hindringer iveien for deres Bedrift, at de maa se til snarest muligt at komme bort fra Finmarken; men jeg haaber dog, det vil vise sig, at Fangsten kan drives med Fordel trods de strengere Bestemmelser i den nye Hvallov.

Iaar vil efter sikkert Forlydende Fangsten blive dreven af 4 Dampskibe mindre end forløbne Aar.

Opgave over Hvalfangst i Finmarken.

Selskabernes Navne	Bestyrer.	Station.	Antal Fangstbaade.	Blaahval.	Finhval.	Seihval.	Knølhval.	Fade Spæktran.	Fade Kjødtran.	Sække Guano.
Tønsbergs Hvalfiskselskab	Hoff	Jarfjord	3	3	46	4	21	1 765	—	—
Evensens Do.	Evensen	Do.	1	0	20	3	7	607	—	—
Kristiania Do.	Castberg	Bussesund	2	1	41	10	25	1 473	870	3 850
Laurvigs Do.	Berentsen	Do.	2	4	40	7	5	1 306	100	—
Hvalfiskselskabet Haabet	Sørensen	Do.	1	0	17	4	3	543	560	2 600
Do. Neptun	Lange	Baadsfjord	2	1	52	13	24	1 613	374	—
Do. Stekke	Andersen	Risfjord	2	2	76	2	13	1 879	509	—
Foyns Hvalfiskselskab	Olsen	Mehavn	3	6	67	7	8	3 040	736	2 272
Do. Do.	Bang	Bøle	3	11	83	3	10			
Hvalfiskselskabet Vestfold	Bryde	Tufjord	2	5	59	2	18	1 824	182	—
Do. Skjold og Værge	Larsen	Ingø	2	5	82	10	10	2 030	320	—
Ingebrigtsens Hvalfiskselskab	Ingebrigtsen	Do.	1	7	58	11	19	2 014	366	—
Hvalfiskselskabet Thekla	Christensen	Sørøen	1	3	37	3	8	1 068	—	—
Do. Finmarken	Dessen	Do.	2	10	55	27	3	1 473	800	2 872
Kraftfoderfabriken	Bull	Jarfjord							799	4 910
			27	58	733	106	174	20 635	5 616	16 504

Sælfangst har omtrent udelukkende været drevet fra Hammerfest, hvorfra 21 Fartøier har været udrustet til denne Fangst. Udbyttet var godt. Fangsten foregik væsentlig paa Isen mellem Novaja Semlia og Spitsbergen samt mellem Spitsbergen og Jan Mayn.

Norsk Selskab til Skibbrudnes Redning har under Høst og Vinterfisket havt to Skøiter stationerede i Finmarken, den ene i Vardø, den anden i Honningsvaag—Kjelvik, desforuden under Loddefisket en Skøite i Ingø og en først ved Gamvik senere Berlevaag. Iaar vil 6 Skøiter blive stationeret under Loddefisket.

Disse Skøiter er til stor Hjælp og Betryggelse for Fiskerne; men jeg har dog her i Vardø i Vinter maattet rette en Henvendelse til Fiskerne om ikke at stole for meget paa Skøitens Hjælp. Det har nemlig vist sig, at Fiskerne har reist paa Sjøen for at sætte sine Liner i saa stormende Veir, at de paa Forhaand kunde vide, de vanskelig kunde klare sig tillands igjen uden Skøitens Hjælp, og skulde slige Udseilinger blive almindelige, vil Skøiten ikke kunne hindre, at Liv gaar tabt. Heldigvis er dog endnu ingen Fisker kommen bort paa Sjøen i de tre Vintre, Skøite har været stationeret her Under en orkanagtig Storm i Mai paa den Tid, da det største Antal Baade var samlet i Vardø og omliggende Vær, kom derimod desværre endel Baade og deres Besætning bort; Skøiten kunde jo ikke være overalt, men gjorde dog stor Nytte, idet den indslæbte flere Baade, hvis Skjæbne havde været tvivlsom, hvis ikke Skøiten var kommen dem til Hjælp. Et Par Agndampskibe reddede ogsaa flere Fiskeres Liv den Dag.

Som Tilfældet har været flere foregaaende Aar, tror jeg ogsaa at have erfaret i det sidst forløbne, at *Havvandets Temperatur* har stor Indflydelse paa Loddetorskens Indsig til Kysten om Vaaren. Da man saaledes ifjor i Begyndelsen af Februar formærkede Torsk ved Vardø og Havningberg, og der var de bedste Udsigter til et godt Loddefiske, var Vandets Temperatur opimod 3°; men saa faldt Vandets Temperatur ned til omkring 1°, og den Fisk, der var kommen under Land, strøg atter ud. Først da Temperaturen henimod Midten af April atter var stegen til opimod 2½°, kom Torsken under Land igjen. I Vestfinmarken, hvor Fisket foregik hele Vaaren udover, var Temperaturen ikke under 3°.

Jeg har oftere erfaret, at naar der har været Fisk under Land paa samme Tid, som Temperaturen har været mellem 2 og 3°, og man da i nogle Dage har faaet østlig Storm, er Temperaturen faldt, og Torsken er strøgen fra Land. Flere Fiskere har jeg hørt forklare Aarsagen til denne Fiskens Udsig skulde være den, at Fisken søger mod Vinden; men jeg synes det mere antageligt, at Temperaturens Synken kan være Aarsagen. At Temperaturen synker om Vaaren ved nordlig og østlig Vind er jo naturligt, da det koldere Vand fra Ishavet jo ved denne Vind føres imod Kysten, hvorimod sydlig og vestlig Storm somoftest bringer Temperaturen op.

Af ikke liden Interesse vilde det være, om der her i Finmarken i Maanederne Februar til Mai kunde blive foretagen nøiagtige Maalinger paa flere Steder langs Kysten og nogle Mile ud tilhavs; thi hvis man da kunde faa Sikkerhed for, at Loddetorsken, som jeg tror at have erfaret, ikke søger under Land, hvis Temperaturen er under 2°, saa vilde dette ikke alene kunne blive af stor Betydning for Finmarksfisket, men man vilde da ogsaa kunne faa slaaet ihjel mange af de vistnok feilagtige Meninger, man har om Aarsagerne til et godt eller daarligt Loddefiske.

Vardø 26de Januar 1897

I Ærbødighed
G. Sørensen.

Indberetning fra Fiskeriagent Westergaard

om en Reise til Østerrig-Ungarn og nogle tydske Indlandsbyer, for at undersøge Markedsforholdene for norske Fiskevarer.

Med det kongelige Departements Tilladelse afreiste jeg til Indlandet den 27de April og var tilbage i Hamburg den 20de Mai efter at have besøgt følgende Byer: Magdeburg, Leipzig, Dresden, Tetschen, Prag, Wien, Budapest, Gr. Neuwardein, Lemberg, Rzeszow, Tarnow, Krakau, Podgorze, Breslau, Berlin.

Ifølge *Østerrigs* Statistik var Indførselen af Fiskevarer fra *Norge*:

I Kilo	1892	1893	1894	1895	1896
Tran	1 938 500	2 946 200	2 484 300	1 882 100	1 539 300
Sild, saltet, røget .	2 090 800	2 704 800	1 833 700	1 179 600	1 250 700
Stokfisk	743 600	1 589 200	1 370 000	1 751 400	1 097 600
Andre Fiskesorter	656 700	1 197 200	1 034 700	654 700	693 600

Den hele Indførsel af Fiskevarer var i 1896:

Fra	Tran.	Sild.	Stokfisk.	Andre Fiskesorter.
Tyskland . .	304 400	1 894 700	84 900	391 900
Storbritannien	753 900	7 378 300	11 800	638 800
Frankrig . .	70 200	100	100	1 200
Italien . . .	16 500	23 000	35 700	274 800
Rusland . .	9 200	10 900	2 600	636 100
Schweiz . .	100	—	1 000	—
Rumænien .	200	12 200	—	608 100
Hamburg . .	25 000	1 700	—	200
Tyrkiet . .	95 800	—	—	12 600
Sverige . .	52 000	1 013 200	200	324 800
Norge . . .	1 539 300	1 250 700	1 097 600	693 600
Danmark . .	833 200	800	18 200	32 100
Holland . .	2 700	669 900	51 000	52 500
Belgien . .	56 600	—	—	—

Fra	Tran.	Sild.	Stokfisk.	Andre Fiskesorter.
Spanien . .	231 300	—	—	9 400
Grækenland .	21 900	—	—	13 500
Japan . . .	547 500	—	—	—
Br. Indien .	45 900	—	—	12 500
Amerika . .	3 700	1 400	—	—
Kanada . .	41 000	—	—	—
Tunis . . .	—	—	—	32 100
	4 650 400 Kilo.	12 256 900 Kilo.	1 303 100 Kilo.	3 734 200 Kilo.

Tran.

De største Tranforretninger er i Prag og Wien, og som man vil se af Statistiken, er Norge fremdeles den største Leverandør. Der var flere større Kjøbmænd og Agenter, der udtalte, at Grunden til, at Importen de sidste Aar havde været mindre, var at de havde kjøbt billigere andre Steder især i England og Kjøbenhavn. Hamburgs Omsætning af Tran i Østerrige var i Aftagende, omendskjønt man derfra oftere tilbødes norsk Tran billigere end fra Norge selv. Der var nu saa mange forskjellige Blandinger i Handelen, at de foretrak at kjøbe der, hvorfra de vidste de fik den ublandet. Blandingen besørger de antagelig selv, hvor det er paakrævet. Kjøbenhavn er vor slemmeste Konkurrent, nemlig med «Regierungstran», Sæltran, brun og brunblank, samt «Trekrone» og «Havkalvtran». Disse Transorter er i de senere Aar stadigt blevet billigere og billigere, og da de er fede og har den Farve Markedet fordrer, er de meget efterspurgt.

Tranforretningen foregaar delvis direkte, dog mest gjennem Agenter. Den sælges efter Prøve og betales for det meste kontant ved Modtagelsen i Hamburg eller Stettin. Tranforretningen er gjennemgaaende i solide Firmaers Hænder; siden der kom Beskyttelsestold for Lederfabrikationen og andre Industrigrene, er Forholdene sunde.

Af en af Wiens største Tranagenter fik jeg statistisk Opgave over Gjennemsnitspriserne for norsk og dansk Tran i de sidste 10 Aar, et Uddrag af hans Bøger. Det fremgaar heraf, at den danske Tran med Undtagelse af 1891 og 92 stadigt er bleven billigere og billigere.

Gjennemsnitspris pr. 100 Kilo cif. Stettin & Hamburg.	Regjeringstran.				Norsk Tran.				
		Sæl.			Medicin.				
	Trekrone.	Brun.	Lysere.	Havkalv.	Damp.	Raa.	Blank.	Brun-blank.	Brun.
	Mark.	Mark.	Mark.	Mark.	Mark.	Mark.	Mark.	Mark.	Mark.
1887	48,00	47,00	47,00	40,00	—	—	48,70	45,50	35,90
1888	46,40	45,20	45,20	43,00	—	—	46,00	43,30	33,10
1889	49,00	47,50	47,50	41,00	61,40	45,60	43,60	42,80	31,50
1890	47,60	45,80	45,80	38,25	53,40	46,80	44,70	42,45	31,50
1891	52,75	50,75	50,75	41,00	70,25	57,00	54,00	50,70	37,00
1892	49,50	48,00	48,00	38,00	66,25	46,45	40,70	38,70	32,90
1893	47,00	45,65	45,65	35,75	54,45	41,75	37,40	35,20	30,80
1894	45,35	43,60	43,60	37,00	82,10	55,99	45,40	42,40	32,70
1895	43,00	41,50	41,50	37,50	147,60	112,20	79,45	53,30	40,00
1896	42,00	41,00	40,00	36,50	167,30	146,45	97,50	64,00	39,90
Gjennemsnit	47,06	45,60	45,50	38,80	87,85	69,30	53,75	45,84	34,54

Ungarns Import af Tran er:

1893	1894	1895	1896
1 268 800 Kilo.	1 429 700 Kilo.	1 413 600 Kilo.	1 526 400 Kilo.

Den officielle Statistik var saa ufuldkommen, at det var en Umulighed at faa en nøiagtig Opgave over Importen fra de forskjellige Lande.

Budapest er Forretningsstedet for Tran i Ungarn og Forholdene er omtrent de samme som i Prag og Wien, med hvem de har at konkurrere. Tranforretningen er som Regel i solide Hænder og afsluttes mest pr. 30 Dage ÷ 2 %, dette kaldes kontant. De fleste større Tranagenter har som Regel et lidet Tranlager paa 50 til 100 Fade, for at kunne imodekomme øieblikkelige Krav.

I den senere Tid er «Degra», der hovedsagelig kommer fra Frankrig, kommet ind paa Markedet, og da den er billig, ca. 34 m. fob. Hamburg, er det en Konkurrent; der skal være flere Garverier, der finder, at Degra gjør samme Brug som Tran. Forresten spiller Prisen den afgjørende Rolle blandt mange mindre Konsumenter, og da der er stor Konkurrance i Tranforretningerne, ligger Forretningerne i Blandingen. Af disse forskjellige Mærker er flere meget godt indført og tildels foretrukket, de er billige og opfylder de Fordringer, der stilles til dem.

Konsignation af Tran burde vi nu snart være kommet over; naar man kan levere en ensartet Vare, er det ikke saa vanskeligt at sælge efter Prøver, og da Norge nu er et af de Lande, der exporterer ren Vare, har dette sin store Betydning. Efter mit Kjendskab til Forholdene hjemme, er der vist meget faa, der har større Tanks, dette vanskeliggjør Leveringen af en ensartet Vare.

Alle større Tranhandlere her har Tanks, der rummer lige op til 300 Fade Tran. De Transorter, der benyttes mest til Blanding er Japan, Sardin, engelsk og newfoundlandsk.

Prag faar sin Tran op Elben over Hamburg; Wien og Budapest ligeledes til Bodenbæk og derfra videre pr. Jernbane; eller ogsaa over Stettin. Jeg undersøger for Tiden om vi muligens til Ungarn billigere og ligesaa hurtigt kunde sende Varerne via Gallatz og op Donau til Budapest.

Galiziens Tranforretning dækkes hovedsagelig fra Prag og Wien, der arbeides ogsaa lidt direkte med Norge og Danmark.

Fisk.

Forbruget af Tørfisk er i det nordre og østre Østerrige liden, omendskjønt Befolkningen mest er katolsk. Flere større Kolonialhandlere fører jo Tørfisk, men de sagde Omsætningen var ganske ubetydelig, det var til Klostre og enkelte Private, de solgte; til Befolkningen i sin Almindelighed var der ingen Omsætning. Distrikterne ved Triest er som bekjendt

Konsumstedet. I Ungarn er Torfisk omtrent ukjendt. Fisk er kun en Ret for de mere velstaaende.

Donau har jo endel Fisk, Detaljepriserne var de Dage, jeg var der, fra 2 til 3 Kroner Pundet. Sjøfisk er næsten ukjendt, den eneste fremmede Fisk, jeg saa, var Lax.

Prag og Budapest har nu faaet store Markedshaller, der i Kjelderne er forsynede med Kjølerum (Lindes System). I Wien er ogsaa flere Markedshaller, og der tænker man nu ogsaa paa at indrede Kjelderne med Kjølerum.

Dersom Exporten af frossen Fisk fra Norge nu kunde optages igjen, er der mere Udsigt til et heldigt Udfald, da nu omtrent samtlige større Indlandsbyer har, eller ogsaa bygger Markedshaller med Kjølerum.

Det er rigtignok ikke let at faa en Befolkning til at forandre sine Fødemidler; de er ikke vant med Lugten af Sjøfisk og finder den meget ubehagelig, ligesom Smagen er dem ubekjendt; dog trods alt dette tror jeg dog, at med en god og billig Vare kan der oparbeides et Marked. Kjølevogne for Transporten til de større Indlandsbyer vil være en Nødvendighed, men desværre mangler man fremdeles disse paa de tyske Jernbaner.

Sild.

Østerriges samlede Import af Sild i 1896 var ca. 80 000 Tdr. ifølge Statistiken. Jeg antager imidlertid, at der er adskillig Sild under Betegnelsen «andre Fiskesorter». Konsumen er aarlig ca. 30 000 Tønder, dette er hovedsagelig norsk og svensk Sild. Statistiken viser for 1896 kun 8 000 Tdr. fra Norge og 7 000 Tønder fra Sverige.

Foruden skaaren Sild har jo Sverige sendt endel skotsk behandlet, saa her er ubetinget en Feil. Indførselen i 1896 var: Skotsk Sild ca. 48 000 Tdr., hollandsk ca. 4 400 og tysk ca. 12 000 Tdr., her tror jeg en Del af Feilen ligger.

Fra Norge kom	i 1892	ca.	14 000	Tdr.	Sild.
	- 1893	»	18 000	»	—
	- 1894	»	12 000	»	—
	- 1895	»	7 800	»	—
	- 1896	»	8 000	»	—

Det er den skotske Sild, der er den mest anerkjendte i Østerrige og kun den større bedre Sild «fulls». Melkesilden foretrækkes, da Melken er meget afholdt, den udrøres til en Sauce, der blandes med Løg. Ren Melkesild betales ofte med 2 à 3 Marks høiere Pris. Fedsilden er omtrent ukjendt.

I Galizien er det ogsaa Indmadsilden, der er indført, men da Befolkningens Betalingsevne her er mindre, nøier de sig tildels med en mindre Vare, og i de senere Aar har den svenske skotsk behandlede Sild ind-

arbeidet sig et Marked, da den sælges billigere end den skotske fulls og mediumfulls.

Den aarlige Konsum af salt Sild i Galizien anslaaes til ca. 40 000 Tdr., Hovedforretningerne er i Stryj, Przemysl, Zlozow, Brody og Lemberg. Silden kjøbes i Stettin enten gjennem Agenter eller Kjøbmændene reiser selv dertil forat gjøre sine Indkjøb, dels mod Kontant inden 30 Dage ÷ 2 % og paa Tid for den, der har Kredit. Den Størrelse, der fordres, er ca. 650, men dog mest 750 til 800 Sild pr. strampakket skotsk udstyret Tønde. Al Sild fordres skotsk behandlet og i skotske Tønder.

Al Sildehandel i Galizien er i Jødernes Hænder.

I Ungarn er Konsumen af Sild mindre. Befolkningen har meget lidet Penge mellem Hænderne og maa nøie sig med Speck (Sideflesk). Hovedforretningerne i Sild er i Budapest, der forbruger ca. 10 000 Tdr og Grosswardein ca. 3 til 4 000 Tønder aarlig. Silden gaar under Mærket «Hochseefulls», den kjøbes i Stettin og sendes dertil pr. Jernbane.

Den Størrelse, der fordres, er endel 500 til 550, dog hovedsagelig ca. 650 Sild pr. Tønde. Al Sild er ganet og pakket paa skotsk, men Hovedspørgsmaalet er her en billig Vare. I de senere Aar er det antagelig den simpleste skotske og svenske, tildels Vaarsild, der er gaaet denne Vei, ifjor har vel ogsaa 1895 Fedsild, der er omlagt etc i Stettin, faaet følge med.

Priserne havde tidligere været ca. 18 M. fob. Jernbane Stettin, nu i et Par Aar 14—15 M. og ifjor lige ned til 11—12 M.

Sildepriserne Vaar og Sommer 1896 var jo enestaaende lave for alle Sorter Sild.

Det er de større Kolonialhandlere, der driver Forretningen med Sild, mest Jøder, men efter de Oplysninger jeg fik paa Stedet, er de gjennemgaaende solide Firmaer. Forretningerne afsluttes ogsaa her paa 30 Dage ÷ 2 % eller 4/M. Accept fra Facturadatoen, 30 Dage var de almindelige, og Beløbet inddroges enten gjennem Agenter eller gjennem en Bank.

For at faa den norske Sild indført paa disse Markeder, ligger Forholdene iaar meget gunstige. Lagerne af gammel brugbar Sild er omtrent rømmet i Stettin. Sverige har intet af egen Fangst, hvad de skiber er enten «Nordfjords eller Vaarsild», alt skotsk behandlet.

Naar Silden i August, September og Oktober sendes til Ungarn fra Stettin er den 2 à 3 Uger underveis pr. Jernbane; ved Ankomsten bliver den ført til Lager og de sidste Tønder kan blive liggende til Marts, førend de er solgt. Der er aldrig Tale om at efterse Tønderne med Lage, dertil er Saltet for dyrt, 15 Kr. pr. 100 Kilo.

Denne Sild pakkes derfor meget stramt og bør mellem hver Flo gives noget grovt Salt, at den har noget at tære paa, i Oplagsenden lægges et pent Speil uden Salt, og først naar Tønden er tilslaaet, paafyldes stærk Lage.

Kun bedste Sort Tønder kan benyttes.

Breslau er ogsaa et ganske betydeligt Sildemarked; Omsætningen er

ca. 100 000 Tdr. og ved Stedets Toldsted bliver over 60 000 Tdr. aarlig fortoldet. Breslau faar al sin Sild over Stettin, da Fragten derfra Vandveien er billig. Foruden at der arbeides med Stettin, gjøres ogsaa Forretninger gjennem Agenter direkte med Skotland og Sverige. Betingelserne er 3 M., men der betales almindeligt kontant mod 1 % over Stedets Disconto. Det er ogsaa her mest de større Kolonialfirmaer, der er Indehavere af Sildeforretning. Forretningsforholdene er gjennemgaaende sunde. Fedsild er meget lidet kjendt paa dette Marked.

Hamburg arbeider ogsaa i Sild ved Agenter. Det forekommer, at der sendes Sild direkte til Breslau i Konsignation.

Vi har i de senere Aar havt liden Glæde af den saltede Vaarsild, og naar Sverige har havt sit rige Fiske, har det været et stort Spørgsmaal for mangen en Kjøbmand, om de overhovedet skulde befatte sig med Saltning af Vaarsild. I Vinter var det en Undtagelse, da det svenske Fiske mislykkedes og 2/3 af Vaarsildkvantumet kunde exporteres som fersk. At Sildeperioden paa den svenske Kyst nu skulde være over for denne Gang, er der vel liden Sandsynlighed for, men da kommer Vaarsildspørgsmaalet atter frem, delvis Østlandssilden. I Aar har vi havt Anledning til at se, hvor stor Betydning det svenske Fiske har paa den hele Sildehandel og ikke mindst paa den norske Sild. Straks Fisket begyndte i Nordfjord og senere Vaarsildfisket, kom flere svenske Kjøbmænd og saltede samt kjøbte større Partier salt Sild og deltog med en større Del i Exporten af fersk Sild.

Ved Hjemkomsen til Sverige sorterede de Silden, den største for sit eget Marked, og Resten blev skotsk behandlet for de russiske, tyske og Indlandsmarkederne; jeg har havt Anledning til at se denne Vare iaar i Königsberg, Stettin, Hamburg og Galizien.

Enten nu det svenske Fiske fortsætter eller ei, er det for os at nyttiggjøre os al Indmadsild bedst mulig. Min personlige Opfatning og Erfaring er den, at de Mærker og Kvantum, der ikke har sit Marked i Sverige, Amerika og til Røgning i Tyskland, delvis Skotland og Irland, bør alle behandles paa skotsk og exporteres i skotske Tønder, helst af 120 Liters Størrelse. Der er jo gjordt endel Fremgang og Forsøg, og iaar mere end noget Aar tidligere, men det er ikke alt tilfredsstillende udført. Skal Silden faa en pen Farve og blive hvid i Kjødet, maa den ganes fersk, og Silden bør røres i Salt i Balgen, førend den lægges i Tønden, for at den skal blive jevnt saltet; dernæst maa man være forsigtig og ikke bruge formeget Salt, de magrere Sildesorter udpines af Saltet, bliver haard og usmagelig og taber betydeligt i Ydre. Vi er gjennemgaaende tilbøielig til at benytte for meget Salt, især under Pakningen af Silden for Export; det er billigere end Silden og derfor intet at spare paa.

Ligeledes maa der indføres en ganske anden Nøiagtighed med Sorteringen, og naar det angaar Pakningen, da er der fremdeles mange, der synes det snart kan være godt nok, istedetfor at saalænge der endnu er Plads til en Sild i Tønden, skal den med. Der glemmes hvad Betydning

Fragt og Told har for Konsumenterne. I Rusland er Tolden ca. 8 Mark, i Tyskland 3 M., i Østerrig-Ungarn ca. 9 M. pr. Tønde enten den indeholder Sild, Salt eller Lage. Fragten til Indlandet er af ligesaa stor Betydning, saaledes til Galizien ca. 5 M. og til Østerrig-Ungarn 7 til 8 M.; dette tilsammen er ofte ligesaa meget som Sildens Kostende. Hvorfor skal det hjemme hos os gaa saa sent med at faa gjennemført en gjennemgaaende Reform, for at vor Sild i et og alt kan blive ligestillet med vore mægtige Konkurrenters? Jeg maa tilstaa jeg forstaar ikke denne Langsomhed, men skal vedblive at skrive herom i Haab om, at det dog engang vil komme. Hvad har vi ikke i Rusland alene betalt i Told for Lage og Tomtønder samt i Arbeidspenge. Tolden er Brutto og derpaa indpakkes ofte indtil over 20 %, foruden at vi ved vor lidet tilfredsstillende Pakning og ofte slette Emballage begrænser vort Marked.

Jeg ved der er mange saavel hjemme som ude, der med Glæde imødeser Indførelsen af en Tøndelov, kombineret med et frivilligt Vragersystem. Af Aviserne og gjennem private Meddelelelser har jeg seet, at disse Reformforslag skal have sine mægtige Modstandere. Dog det er at haabe, at naar Storthinget iaar tager Sagen under Behandling, at det da finder, at det er en Sag af meget stor økonomisk Betydning for Landets samtlige Sildefiskerier, og de Enkeltes Interesser faar ofres for det store Hele, selv om disses Indlæg kan synes noksaa berettiget.

En Lov for at skaffe os solide Tønder er en absolut Nødvendighed, og en Regel for Sortering, Pakning, Mærkning af Silden er høist paakrævet. Naar Vragningen er frivillig, lægges der ingen Baand paa nogen. Der gives kun dem, der ønsker Statens Vragerstempel paa sin Sild, Anledning til at faa det. De, der finder det overflødigt, kan skibe paa den gamle Maade, eller søge at overgaa de Fordringer, der stilles for at opnaa det offentlige Stempel.

Skaaren Sild.

Konsumen af skaaren Sild, der benyttes til de saakaldte «Russiske Sardiner» er i Østerrig-Ungarn fremdeles stigende.

Fra en Omsætning af nogle faa Tusind Tønder for ca. 20 Aar siden er den nu steget til over 30 000 Tdr. aarlig. Det var et større Wiener Firma, som begyndte denne Forretning, og som nu har flere Fabriker og er Hovedkonsumenten. I de senere Aar er imidlertid opstaaet flere Fabriker, saavel i Galizien som i Østerrig-Ungarn.

De mindre Fabriker er alle i Jødernes Hænder, og der er desværre flere, der i Norge og Sverige har forstaaet at skaffe sig Kredit og Følgen har været store Tab. Der er imidlertid flere, der baade kan betale kontant og gjør det, men der er ogsaa andre, med hvem jeg ikke vilde gjøre Forretning, selv om de lover Kontant. Jeg vil tilraade Forsigtighed og helst gjennem en paalidelig Agent gjøre disse Forretninger. Kontant

mod Konsument cif Stettin er det vigtigste, med mindre man ved længere Forretningsforbindelse er kommet til den Overbevisning, at der kan gives Kredit.

Tidligere havde vi Forretningen med skaaren Sild alene; i de senere Aar har vi imidlertid faaet en slem Konkurrent i Sverige; de skjærer den som Tomsild og leverer den ofte til en Spotpris, der udelukker al Konkurrance, men er vist ikke til nogen Glæde for dem selv heller. I de mindste Mærker er vi uden Konkurrance fra Sverige. I Stettin og Hamburg skjæres ofte Sild; hertil benyttes mest norsk, tildels skotsk Sild. Udsigterne for skaaren Sild er fremdeles gode; Konsumen af russiske Sardiner er i Tiltagende i Østerrige og Galizien, og da Sverige iaar intet har at levere, maa vi udnytte dette bedst muligt. De Størrelser, der benyttes er 18/20 og 20/25, dog mest 25/30, 30/35 og 35/40 Stykker pr. Kilo, ogsaa endel 50/55.

Letsaltet Brisling vil her kunne oparbeide sig et lidet Marked til at begynde med.

Fiskeguano.

Overalt forhørte jeg mig om Fiskeguano, men fik desværre et afslaaende Svar. Denne Vare var lidet og intet kjendt; der benyttes kun de aller billigste Gjødningsstoffe.

Hermetik.

Østerrige har selv ganske betydelige Fabriker ved Adriaterhavet, Hovednedlægningen er Sardiner (som de franske). Spir (smaa Makrel) nedlægges paa samme Maade, de var udmærket og bør nedlægges hos os ligedan. I Stavanger har vi om Sommeren ofte adskilligt Spir. Trods Tolden, 60 M. pr. 100 Kilo, tror jeg vi kunde oparbeide os et Marked for vor finere Hermetik.

Hamburg, 8de Juni 1897.

Ærbødigst
Westergaard.

AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

1897

UDGIVET AF DEPARTEMENTET FOR DET INDRE

1STE HEFTE 1897

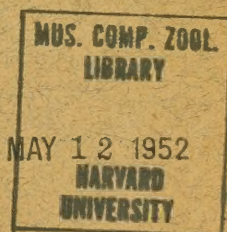
LOFOTFISKERIET

1897

BERETNING AFGIVEN AF OPSYNSCHEFEN

C. KNAP

KOMMANDØRKAPTEIN

KRISTIANIA

W. C. FABRITIUS & SØNNERS BOGTRYKKERI

